

శ్రీ లక్ష్మీ వేంకటేశ్వర పరబ్రహ్మణేనమః
శ్రీమతేరామానుజాయనమః

శ్రీ పాంచరాత్ర
కర్షణాది ప్రతిష్ఠాంత ప్రయోగ చంద్రికా

గ్రంథకర్త
మామిళ్ళపల్లి పరవస్తు రామానుజాచార్య
వేదశాస్త్ర ఆగమవిద్వాన్, అర్చక సూపర్ వైజర్, అర్చక పరిషాధికారి
టి. టి. డి. దేవస్థాన పాంచరాత్రాగమ ఆస్థానవిద్వాన్

శ్రీ ఋషి సత్యనారాయణ సిద్ధాంతి
దేవదాయశాఖ ప్రధాన ఆగమ పండితులు
హైదరాబాద్ వారిచే పరిష్కరింపబడినది

శ్రీ తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానంవారి ద్రవ్య సహాయముచే
ప్రచురింపబడినది.

1996

శ్రీ లక్ష్మీవేంకటేశ్వర పరబ్రహ్మణేనమః
 శ్రీపాంచరాత్రకర్షణాది ప్రతిష్ఠాంత ప్రయోగ
 చంద్రికాయాం - విషయ సూచికా.

ఆగమప్రాశస్త్యము

1. పరిభాషా
2. యజమానలక్షణం
3. ఆచార్యలక్షణం
4. ప్రతిష్ఠాశబ్దార్థః
5. ప్రతిష్ఠాయాం తిథివారనక్షత్ర
 లగ్నముహూర్తవిచారః

పుట-పేజీ

6. భూపరిక్షా	1
7. కష్టణం	100
8. బాలాలయప్రతిష్ఠావిధిః	101
9. ప్రథమేష్టికావిధిః	103
10. గర్భన్యాసవిధిః	105
11. మూర్ధేష్టికావిధిః	107
12. స్థాపికాశిలవిధిః	108
13. విమానదిగ్దేవతావిధిః	109
14. కవాటస్థాపనవిధిః	110
15. కవాటదేవతావాహనం	110-ఎ
16. శిలాసంగ్రహణవిధిః	111
17. గర్భో గేహ విభాగః	112
18. ధృవబెరపీఠలక్షణం	స్థానకన్య ఆసీనన్య శయానన్య

19. కౌతుకబెరాణాం పీఠకల్పనం
 పురుష సూక్తా ఆరాధన విధి :

20.	ప్రతిష్ఠావిభాగ ప్రయోగప్రారంభః	1-ఎ
21.	సదస్యానుజ్ఞా	
22.	సంకల్పః	
23.	విస్వక్సేనారాధనం	
24.	పుణ్యాహవాచనం. న్యస్తీవాచనంచ	123
25.	ఋత్విగ్వరణం	
26.	మృత్సంగ్రహణం	
27.	అఙ్కరార్పణం	26
28.	యాగశాలాప్రవేశః	32
29.	వర్యగ్నికరణం	
30.	అగ్నిప్రతిష్ఠా	50
31.	ద్వారతోరణపూజా	36
32.	శాంతిహోమః	
33.	జలాధివానభాయాధివాసౌ	8
34.	రక్షాబంధనం	4
35.	వాస్తుహోమః	
36.	నెత్రోన్మీలనం	7
37.	మృత్తికాస్నానం	
38.	పంచగవ్యస్నానం	115-ఎ
39.	కలశాభిషేకం	22
40.	ధాన్యాధివాసః	
41.	శయనాధివాసః	
42.	తత్యన్యాసోహోమశ్చ	13
43.	తత్త్వాదిషోడశన్యాసః	13-ఎ
44.	ప్రాణాదిదశవాయున్యాసః	14
45.	ప్రాణప్రతిష్ఠావిధిః	21
46.	పూర్ణాహుతిః	
47.	మహాకుంభప్రోక్షణం	
48.	బలిహరణం	55
49.	మహాహవిర్నివేదనం	

50. కర్పూరనీరాజనం
 51. వేదాది గ్రంథ చాత్తమరై
 52. మహదాశీర్యాదం

కలశన్నపనాని

1.	ఏకకలశన్నపనం	
2.	పంచకలశన్నపనం	92
3.	నవకలశన్నపనం	92-ఎ
4.	ద్వాదశకలశన్నపనం	92-బి
5.	షోడశకలశన్నపనం	91
6.	సప్తదశకలశన్నపనం	87
7.	పంచవింశతికలశన్నపనం	91-ఎ
8.	ఏకోనపంచాశత్కలశన్నపనం	91-బి
9.	ఏకాశీతికలశన్నపనం	84
10.	అష్టోత్తరశతకలశన్నపనం	90
11.	ఏకోత్తరసహస్రకలశన్నపనం	93
12.	విమానప్రతిష్ఠా	42
13.	గోపురప్రతిష్ఠా	
14.	ప్రాసాదప్రతిష్ఠా	
15.	ధ్వజప్రతిష్ఠా	127
16.	రథప్రతిష్ఠా	48
17.	మత్స్యాది మూర్తీనాంప్రతిష్ఠా	38
18.	లక్ష్మ్యాది దేవీనాంప్రతిష్ఠా	40
19.	మంటపప్రతిష్ఠా	46
20.	మహానసప్రతిష్ఠా	38 ఎ
21.	బలిపీఠప్రతిష్ఠా	
22.	ధాన్యధనాదిగారాదిప్రతిష్ఠా	
23.	వ్రభాదీనాంప్రతిష్ఠా	

24.	వైనతెయప్రతిష్ఠా	
25.	హనుమత్ప్రతిష్ఠా	
26.	అక్షమాలాప్రతిష్ఠా	
27.	శ్రీవత్సాదిప్రతిష్ఠా	
28.	కిరీటాదీనాంప్రతిష్ఠా	
29.	భక్తప్రతిష్ఠా	
30.	గృహార్చాప్రతిష్ఠా	
31.	జీర్ణోద్ధారవిధి:	61 + 68
32.	పవిత్రోత్సవవిధి:	72
33.	స్నానపటలాని	
34.	గ్రంథసమాప్తి	
	లఘుసంప్రొక్షణం	47
35.	మహాసంప్రొక్షణవిధి:	71
36.	యాగమంటపలక్షణం	32
37.	కుండలక్షణం	32
38.	ఏకకుండలక్షణం	32
39.	చతుఃకుండలక్షణం	
40.	పంచకుండలక్షణం	
41.	షష్ఠకుండలక్షణం	
42.	అష్టకుండలక్షణం	
43.	నవకుండలక్షణం	
44.	ద్వాదశ కుండలక్షణం	
45.	సృక్సృవలక్షణం	35
	చక్రాబ్జమండల దీక్షా విధి :	76
	ప్రాయశ్చిత్త విధి :	62
	నిత్యనైమిత్త కళామ్యుచితార:	118
	ముద్రాప్రకరణం	115
	ఏకోత్తర సహస్ర కలశ పటలం	
	అష్టోత్తరశత కలశ పటలం	
	ఏకాశీలి కలశపటలం	
	ఏకోనవంచాశత్యలశ పటలం	

ॐ नमः

పరిభాషా

శ్రీ పాంచరాత్రకర్షణాది ప్రతిష్ఠాంతప్రయోగచంద్రిక అనుగ్రంథమును పారమేశ్వర సంహిత పాద్యసంహిత జయాఖ్యయ్య సంహితా పరమపురుషసంహితా క్రియాకైరవచంద్రికా వరాహగురు విరచితం క్రియాకైరవ చంద్రిక వరడగురువిరచితం. శ్రీ రంగరాజ గురువిరచితం మొదలగు గ్రంథములనుండి గ్రహించి ఈ గ్రంథమును వ్రాయడమైనది అయితే పై గ్రంథములలో శ్లోకరూపముగానే ఉన్నది. క్రియాకైరవచంద్రికలో మాత్రం క్రియారూపములో ఉన్నది. ఇవి పామరులకు అర్థంకావడము కష్టమని అందరికి ఉపయోగపడుటకుగాను ప్రయోగరూపములో వ్రాయడమైనది ఇందులో శాస్త్రలోపము అగమవిధానములో లోపము లిఖితలోపములు ఉన్న పండితవర్యులు సమీక్షించి స్థానిత్యములను సరిచేసి తెలుపగలరని ప్రార్థన.

శ్రీరంగక్షేత్రములో పారమేశ్వర సంహితా ప్రకారముగా కాంచీపురములో జయాఖ్య సంహితా ప్రకారముగను కుంభకోణము మొదలగు కొన్ని దివ్య దేశములలో శ్రీప్రశ్న సంహితానుసారముగను మెల్కోటతిరునారాయణపురం పాద్యసంహితోక్తప్రకారముగను సింహాచలము భద్రాచలము మొదలగు ఆంధ్రప్రదేశ్ లోని దివ్యక్షేత్రములందు పాద్యకపింజల సంహితామిశ్రమముగా పూర్వీకులు వ్రాసిన వ్రాత ప్రతులను ననుసరించినయి ప్రతిష్ఠాది పూజా విధానము వరకును అనుష్ఠించుచున్నారు. దాన్ని అనుసరించి అందరికి ఉపయోగపడునట్లు వ్రాయడమైనది. ఉదాహరణకు పుణ్యావాచనం పాద్య సంహితలో లేదు. అందుకు నారదీయోక్త పుణ్యాహము చేయబడుచున్నది. అట్లే ఇంకాకొన్ని క్రియలు కొన్నికొన్ని సంహితలలో లేనందున వేరువేరు సంహితలనుండి స్వీకరించి వ్రాయడమైనది. అగమ సాంకర్యము కూడదు కాసి సంహితాసాం కర్యము చేత దోషములేదని మనపూర్వీకులు ఆనతిచ్చినందున ఆవిధముగా సంగ్రహించి వ్రాయడమైనది. ఇందులో ఏదైనా దోషమని ప్రాజ్ఞులు ఆనతిచ్చినచో అందుకు బద్ధుడనై ఉండగలను.

ప్రతిష్ఠా శబ్దవిచారః

ప్రతిష్ఠ అనగా సాక్షాత్ ఆ పరమాత్మ స్వరూపుడైన ఆ మహా విష్ణువును - తామ్రేణవాసువర్ణై - అను ఉక్తరీత్యా ఒక బింబములోమంత్రోచ్చారణ చేత ప్రతిష్ఠింప జేయుటయే అందుకు ఈ జీవునికి ఇంద్రియ నిగ్రహత్వము అసాధ్యము కాన ఒకత్పటి మాత్రమైనా ఈచక్షురింద్రియములచేత ఆ పరమాత్మలో లీనముచెయుటచేత జ్ఞానము కలుగును. జ్ఞాయతే అనే నేతిజ్ఞానం- బహూనాం జన్మనా మనైజ్ఞాన వాన్మాంప్రపద్యతే - గీతావచనం - ఆత్మాగుహయాం నిహితో స్యజన్తో ఇతి శ్రుతిః - అనాదిమాయయాసుప్తః యదా జీవః ప్రబుధ్యతే - అజమనిద్ర మస్యన్న మద్వైతం బుధ్యతే తదా అను ప్రమాణములచేత- భక్త్యామవ్రైశ్చ ప్రతిష్ఠాపితిబింబే భక్తాను కంపయా సకలః తద్బింబే సమానిషదః దేవః ర్పుతిపిత్భవేత్ అవ్యక్తం శాశ్వతం అనాదిమధ్యాంతం మతీన్ద్రియం దేవైరవ్యనభి లక్ష్యం యద్వైష్ణవం పదం తత్రాప్తి ఫలం తదర్చనంతస్యమూలం ప్రతిష్ఠా- అనునట్లుగా ప్రతిష్ఠా శబ్దార్థము.

ఆగమ ప్రాశస్త్యం

శ్రీశ్రీనివాస పరబ్రహ్మణే నమః :

1. అఖిల భువన జన్మస్థైర్య భంగాదిలీలే
వినతవివిధ భూతవ్రాతరక్షక దీక్షే
శ్రుతిసిరసవిదీప్తై బ్రహ్మణీ శ్రీనివాసే
భవతుమమ పరస్మిన్ సేముషీభక్తి రూపా ॥
2. అమూర్తై తిసమూర్తై తిద్వివిధా సాచనామతః
అమూర్త్యాగ్న్యహుతిః ప్రోక్తా సమూర్త్యాబింబ పూజనం
3. తామ్రేణవాసువర్ణై రజతేదారుభిన్నధా
శిలాయాంవామృదావావ రూపంతత్ర ప్రకారయెత్
4. ఆరాధనం ద్విధావిష్ణోః స్వార్థంచాపి పరార్థకం
స్వార్థం గృహీర్చనం ప్రోక్తం ఆలయేతుపరార్థకం
5. భగవద్వంశజైరేవ పాంచరాత్ర పరాయణైః
యాపూజాక్రియతేమహ్యం సర్వకామ ఫలప్రదా
నిత్యోత్సవాదికం సర్వం భుక్తిముక్తి ప్రదంభవేత్ ఇతి

యజమాన లక్షణం

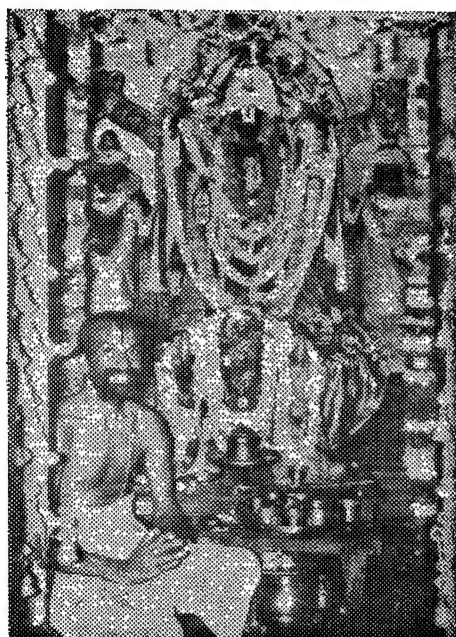
శాస్త్ర మందు నమ్మకము కలిగిన వాడు
భక్తి శ్రద్ధలు కలవాడు విష్ణు భక్తుడు
ఎల్లప్పుడు భగవచ్చింతనము చేయువాడు యజమాని

ఆచార్య లక్షణం

పాఞ్చరాత్ర విదం శాస్త్రం సిద్ధాంతైశ్చకృతశ్రమం
భగవద్వంశజంశుద్ధం అలోలుపమధామృకం
అపాపమృజామవ్యాధి మదృష్టపరమాస్తికం
తంభాగవతమాచార్యం ప్రథమం వరయెత్సధీః

ప్రతిష్ఠాయాం తిథి. వార నక్షత్ర లగ్నముహూర్త విచారః

1. అయనంచోత్తరం ముఖ్యం జఘన్యందక్షిణాయనం
స్థాపనం ధృవభేరస్యముఖ్యేవ సదేవ్యతే
2. జఙ్గమస్థాపనే ముఖ్యేజఘన్యేచాపివాభవేత్
మాఘమాసేభాద్రపదే ప్రతిష్ఠాం మాసివర్జయేత్
3. గురావస్తంగతేశుకైవ్యతీపాతేచవర్జయేత్
సంక్రాంతౌదుర్ధినేచైవ గ్రహణేనమసూర్యమోః
4. పుస్తాచ్చపరస్తాద్భాషోడశాహానివర్జయేత్
అతిచారే తథామాసే పర్యయుగ్మయుతేతథా
5. అప్రశస్తేషు యోగేషు కాణస్థాణాంధభేషుచ
ఏవమాదిషుచాన్యేషు గర్హితేషునకల్పయేత్
6. రాజ్ఞోరాష్ట్రస్యచాన్యస్య గ్రామస్యచగురోస్తథా
యజమానస్యధిష్ఠ్యస్యశుభేష్యను గుణేషుచ
7. తిథినక్షత్రవారేషు ముహూర్తేషుశుభేషుచ
ప్రథమాచద్యోతీయాచ పంచమీ చత్రయోదగ
8. తృతీయా సప్తమీషష్ఠీ ద్వాదశ్యేకాదశీతథా
దశమీపూర్ణమాసీచ శుక్లపక్షేశుభాస్త్విమాః
9. కృష్ణేషు పంచమీయావత్ తిథయస్సంప్రకీర్తితాః
త్రిమాత్రరేషురేవత్యామశ్విన్యాంరోహిణీషుచ
10. పుష్యేపునర్వగౌచిపి హస్తేచ శ్రవణేతథా
దేవస్యస్థాపనం కుర్యావిష్ఠోరభ్యుద యావహం
11. సోమోస్పహస్పతిశ్చైవభార్గమోధ బుధస్తథా
పతేసౌమ్యగ్రహాః ప్రోక్తా ప్రశస్తాస్థాపనం ప్రతి
12. పైంహికే యార్యవారాశ్చరిక్తేవా స్థాపనేపరే
రాశితృతీయోషష్ఠేవా స్థితాశ్చైత్ శుభశంసినః
13. ద్యోతేయేచతృతీయేచ తథాపంచమషష్ఠయోః
సప్తమేనవమేచైవరాశౌచైకాదశేపునః
14. స్థితశ్శుభకరశ్చంద్రః షష్ఠస్తదశమస్థితః
భయకృద్భాగ్గమోజ్ఞేయః చంద్రఃక్రూరిర్నిరీక్షితః
15. బహునాద్రకిముకైన సహమాహూర్తికైర్గురుః
స్థాపనం దేవదేవస్య కుర్యాత్కాలేఖపూజితే

శ్రీలక్ష్మీ నృసింహ పరబ్రహ్మణోనమః

కర్వణాది ప్రతిష్ఠాంత ప్రయోగ చంద్రికా

శ్రీశరణోపరామానుజ

శ్రీ రంగవాధ శరణోపయ

వేదాన్త గురవేనమః

తీర్థమహాదేశికాయ నమః

శ్రీహయగ్రీవాయనమః

- భూపరీక్ష -

హరిః ఓం భూపరీక్ష - ఆదౌతావద్భూపరీక్షా విధిరుచ్యతే - శ్రద్ధావానాస్త్రిభక్తే ధనధాన్యైస్సమేధితః |
మహాత్మాహాశ్చ చిద్రోక్షః కృతజ్ఞోలోభవజ్ఞోతః || బ్రాహ్మణ క్షత్రియో వైశ్యశూద్రోవాప్యను
లోమజః | సమస్త గుణైస్సమైత్యజమానః | పాంచరాత్ర విధం శాస్త్రం సిద్ధాన్తేషుకృత
శ్రమం | భగవద్వ్యశజం లతాగుల్మయజ్ఞ వృక్ష కుశకాశ ప్రవాహకృత్రాఅధోజలోపేతా
శుద్ధంతిలోపపమదంబికం | అపాపమృజుమవ్యాధి మదృష్టపరమాస్తికం | ఏవ భూతమాచార్యం
ప్రథమం వరయేత్ | తతాచార్యోజమానశ్చదైవజ్ఞైస్సహశుభేదినే గ్రామాది స్థాపనా
ప్రాయాదానిమిత్తాని పరీక్ష్య శుభేనిమిత్తై గ్రామాదినారభేత్తదధం రథకారణ సహచార్యో
భువం పరీక్షయేత్ | అధభూమి లక్షణముచ్యతే | సుపద్మాభద్రకాపూణా ధూమ్రాచెతి
భూశ్చతుర్విధాః 1 సుపద్మాతు చంపకాగురుఖజోరకదంబ తిలకాజ్ నాళికరకు
శకా శకమలకు వలయయుతో ప్రాగుడుః వివణో శుభతోయావృతా 2 భద్రకాతు నదీ సాగర
పాశ్యోస్థా తీర్థయాత్ర సమాశ్రితో క్షీరవృక్ష ఫలవృక్ష సమాకులోద్యానో పవనోపేతా 3 పూణీ
కుకుల స్థంకునిష్ఠావకోద్రవ స్యామాశాన్వితా ప్రభూతోదకాగిరి పాశ్యో గిరిశిఖరం వాశ్రితా
4 ధూమ్రాతుయవవేణు సుహితైస్థాతక విభీతకోకో సంకీర్ణ కరినకకో రాన్వితా | వాయుసన్యే
నగృధ్రగోమాయ వృక్ష సంకులోపరా సుపదాశాన్విదా - భద్రకాసుఖదా పూణీ వృష్టిదా
ధూమ్రాత్తయదా భూమిమే వంవిధం జ్ఞాత్వా తాందండ మానెనవిస్తారాయామ సదృశంజా
నుదఘ్నంఖాత్వా పునస్తాభిరవమృద్ధిః పూరితే సమధికచోత్రమాం సమేమధ్యమాం
న్యూనాధమ్యాజ్ఞాత్వా | అధమాంవజ్ఞోయిత్వా అన్యయోశ్శాలిముద్గయవాదీ నాంబీజా
న్యూప్యైత్రి రాత్రా భ్యస్తరయద్యంకురా సుమృద్భూతాస్తదోత్రమా పంచరాత్రాభ్యస్తరెచెన్నధ్యమా
సప్త రాత్రాభ్యస్తరయద్యం కురాస్సముద్భూతాస్తదోత్రమా పంచరాత్రాభ్యంతరేచెన్నధ్యమా
సప్తరాత్రాభ్యంత రేచేదధమా x అంకురెష్వప్రరూఢేమతాం వజ్ఞోయేత్ | కుశపలక
హరితయత్ర విదినాస్తాసాప్యృత్తమా మధురేణ రసేనయుక్తేప్యృత్తమా కటుకా మధ్యమా
అమ్లాద్యన్యం సాధమా శ్యేతోత్తమా పీతలోహితామధ్యమా కృష్ణాధమా సమ్యగేవం

విచార్య పంచరాత్ర విదాచార్యోజు మానెన రథకారెణ వాస్తుసీమైన నృతగీతవాద్యమంగళ
పారపూణ్ కుంభదీపధ్వజ ఛత్ర సమన్వితం సవేదాధ్యయనం ప్రదక్షిణం పరిక్రమ్య
సర్వాస్వపిదిక్తు భూతప్రేతపిశాచాదీనాం వాయుసైర్ బ్రహ్మస్థానాంతం బలికర్మకుర్యాత్
భూతాపిశాచా నాగాశ్చ అసురా రాక్షసాగ్రహాః సర్వేతే వ్యవపగచ్ఛన్తు బలితుష్టాయ ధాతధం॥
దేవానాం చద్యజానాం చన్ధానం సమ్యక్కరోమ్యహం॥ భూపరిక్షా విధిస్సమాప్తః-

శ్రీ లక్ష్మీ నృసింహానమోన

శ్రీహయగ్రావాయనమః

అధప్రతిష్ఠావిధి :

శ్రీ లక్ష్మీ నృసింహా పరబ్రహ్మణే నమః

శ్రీలక్ష్మీ అలర్యేల్ మంగా నమేత శ్రీశ్రీనివాస పరబ్రహ్మణే నమః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

అనుగ్రహం

హరి : ఓం - నమస్తుద సేనమస్తుదనస్తుతయేన

మస్తుభీనాం పురోగాణాంచక్రుక్షేనమోదివె

నమః పృథివైసప్రథసభాం మేగోపాయ

యేచసభ్యాస్సభాసదః తానింద్రియావతః కురు

సర్వమాయురుపాసతాం॥

సర్వభ్యః శ్రీవైష్ణవేభ్యోనమః స్వామినఃభవత్పాదమూరే మయాసమర్చి తాం ఇమాం
సౌవర్ణీం యత్కించద్దక్షిణాయ ధోక్త దక్షిణామివస్వీకృత్య భగవదధీనోహం భగవత్ప్రణయా
భగవత్ప్రీత్యర్థం భగవత్కైంకర్య రూపత్వేన శ్రీపాంచరాత్ర శాస్త్ర దివ్యాగమోక్త ప్రకారేణ
అస్యదేవ దేవస్య శ్రీమదఖిలాండ కోటి బ్రహ్మాండ నాయకస్య శ్రీలక్ష్మీ వెంకటేశ్వర
స్వామినః నూతన ఆలయ విగ్రహ ప్రతిష్ఠాకర్మ కర్తుం యోగ్యసిద్ధి మనుగ్రహేణ యోగ్యతాసిద్ధిరస్మితి
ప్రతివచనం.

ప్రాణానాయమ్య

సంకల్ప్య -

ఆదోనిర్విఘ్నైన పరిసమాప్త్యర్థం

శ్రీవిష్ణుకృణానారాధనం కరిష్యే - ఇతి సంకల్ప్య

విష్యక్సెనారాధనం కృత్యా -
విష్యక్సెనస్సుప్రీతస్సుప్రసన్నోవరదో
భూత్వా ఉరే శుభకర్మణ్య విఘ్న
మస్త్వీతి భవంతో మహాంతోనుగృహ్లాన్తు
విష్యక్సెన ప్రసాద సిద్ధిరన్తు - ఇతి ప్రతివచనం
అనన్తరం శుద్ధి పుణ్యాహవాచనం పారమేశ్వరోక్త
పుణ్యాహవాచన విధిః ద్రష్టవ్యః ద్రష్టవ్యః
ప్రోక్షణం - ఋత్వి గ్వరణం
స్వస్తి వాచనం. - అనుహవం సుమనాభవ
ఆశుశ్శుశానః శర్మయచ్ఛతు

జయంతి: పంచరాత్ర మహాపనిషద: క్రితే, యాసాం ప్రవక్తా సశ్రీమో సాక్షాన్నారాయణస్వయం, తేజయంతి మహాత్మానం పంచరాత్ర విదోజనాః, యేషామవ్యాహతైశ్వర్యం కైంకర్యం శ్రీపతేస్సదా తత్సులేన నృసిహార్య తనయోవినయాన్వితః, శ్రీరంగరాజః కురుతే ప్రతిష్ఠా పద్ధతిం శుభాం॥ శ్రీ పంచరాత్రోపనిషత్ప్ర సిద్ధాతస్యాంహి సిద్ధాంత చతుష్టయోన్తి, తస్మిన్ సిద్ధాంత వరోన్తి మాంత్రః తస్మిన్ప్ర సిద్ధంఖలుపాద్య తంత్రం, తస్మిన్ క్రియాపాదగతార్థో జాతమాలోచ్య సమ్య గ్విదుషోం వరిష్ఠః, శ్రీరంగరాజోబుద్ధమోదహేతోః చక్రే ప్రతిష్ఠావిధి సంగ్రహం హి॥ - గభోగేహాబ్రహ్మ సూత్రే బ్రహ్మబాగే స్థితం శిలామయంత్రీ విధస్స పనక్షమం ఏకభేరం, ఏతద్యుతి రిక్తసర్వ బింబమపి బహుభేరం, ఏతదుభయవిషయే పిమూల బింబస్య దేవి సహితస్య తథాభూతకర్మాచోదిబింబైర్విమానా న్నగ్గత బ్రహ్మాది పరివార్తైః ద్వారాంకణ దేవైశ్చ సహ ప్రతిష్ఠాయాం ప్రయోగోలిఖ్యతే, యథావిధ్యంకురావోణం కృత్వా, జలాధివసనం యది త్రిరాత్రం భవేత్, తదాప్రతిష్ఠాది వసాత్పూర్వం పంచమదినే యద్యైక రాత్రం తదాత్మతీ యదినేయది సద్యః తదాద్వితీయ దినేజలే ఛాయాధివా సంబింబాధివా సంవాకుర్యాత్, యదిమూలాది బింబాని ఛాయాధివాసాహోణితదా సుధామృద్ధింబయో స్థితయోశ్చుల స్థాపనాత్పూర్వం నపుంసక శిలాయాం దారు శిలాబింబయోస్థితయోర్నృహతోన పుంసక శిలాయాం తథా భూతలోహబింబస్యతు పీఠే ఛాయాధివా సాత్పూర్వమొక బేసేవక్ష్య మాణిరీత్యా రత్నస్యా సంకుర్యాత్, మృధాబింబానాంశయనా సనవాహన స్థానాం శూలస్థాపనాత్పూర్వంశయనాసన వాహనస్థదారులోహ శిలాబింబానాం ఛాయాధివాసాత్పూర్వం లోహజాం వృత్తాంచతురశ్రాం వామంజూషాం కృత్వా, తత్రనపుంసక శిలాయామివ రత్నాదీని నిక్షిప్యలోహ ఫలకేనైవ దృఢం పిథాయ తాంమంజూషాం పృష్ఠతః ఖాత్యా తత్రనిక్షిప్య మృదాదిః ఖాతమాపూర్య దృఢీకుర్యాత్, బహుభేరే సర్వత్రక్షాళనాహోబింబా నితిత్రిణీ రసాది లేపన పూర్వకం విష్ణుగాయత్ర్యా సంక్షాళ్య సర్వబింబాని పుణ్యాహోదక పంచగవ్యాభ్యాం సంప్రోక్ష్య, పీఠే ప్రణవాదిన్యాస పూజ ఛాయాధివాసా త్పూర్వంకర్తవ్యం కర్మాచోది బింబానాం సదేవీనాం పీఠ సంయోజనార్థం ప్రయోగప్రారంభః పూర్వాష్టావిమాన సమీపే వృత్తాకారం శాలిభారం నిధాయ తదుపరి వస్త్రాచ్ఛాదన పూర్వకం తదర్థంతండులం నిధా తదుపరి వస్త్రాచ్ఛాదన పూర్వకం తదర్థం తిలాంశ్చ॥ యతస్మిన్నీర సంఖ్యయా అష్టదళ పద్మాని విలిఖ్యతేషు ప్రాగ్గ్రా దర్భా అస్తీర్య తదుపరి నూతన వస్త్రాణి ప్రాగంచలని నిక్షిప్య, తేషుగతా స్థికావరణ ద్వయయుతాని పీఠస్యాల్యత్వేవికా వరణ యుతానిసపద్మాని పీఠానికెవలాజలా పద్మానివాయ ధాయోగ్యం తింత్రీణీరసాదిశోధయుతాని విష్ణుగాయత్ర్యా క్షాళితాని పుణ్యాహోదక పంచగవ్య ప్రోక్షితాని విన్యస్యతేషు ప్రధమావరణే

దేవప్రాచ్య ప్రోగది గత్తు వజ్ర మౌక్తిక వైడూర్య శంఖస్ఫటుక పుష్కరాగ చంద్రాకాన్తైద్ర
 నీలాని ద్వితీయారణె స్వర్ణరూప్యతామాయన్త్ర పుకసావర్ణ కూర్మ శంఖ చక్రాణిచ వక్త్య
 మాణిరీత్యాధి వాసితాని విష్ణుగాయత్ర్యా విన్యస్య వికవరణపక్షరత్నాన్యేవవిన్యస్యమధ్యగత
 వజ్రం స్వర్ణంచ వజ్రం వానిన్యస్యవిమాన సమీప ఏవకుండాస్థండిలాంవాక్యత్వా, అగ్ని
 ప్రతిష్ఠాప్య తస్మిన్నగ్నోబింబ పీఠసం యోజనాధం విష్ణు గాయత్ర్యాజ్యేన అష్టాత్తర
 శతవారం చరుణాన్యసూక్తేన షోడశవారంచమాత్వా పుణ్యహజరెన పీఠస్థ రత్నాది ద్రవ్యాణి
 ప్రోక్ష్యతే ఘపీఠేషు సుప్రతిష్ఠిత మనసాగురుఃజగద్గురుంభగ వన్తంధ్యాత్వా సర్వమంత్రేణ
 కార్మాచనాదీని క్రమేణార్చ్య ప్రతిష్ఠితోసీతి సామపరిత్యాస్తపతినాపీఠ బింభ సంయోగం
 దృఢంకారయిత్వా, నయనోన్మీలనం చకారయిత్వా శిల్పిభిర్నోచితేషుమూలాదిబింబెషు
 స్థూల సూక్ష్మ సూక్ష్మతరాంగాని నిరూపకదేశి కేత్రమః, విదుషారధకారేణ సమ్యక్కేధయిత్వా,
 శిల్పినః ప్రయాసాను గుణంధనైస్త్రోషయిత్వా విద్యద్రథకారంచవస్త్రాభరణయానైస్సంతోషయిత్వా
 తేషునిగోతేషు ఆంశబ్ హిశ్చవిమాన మంటప ప్రాకార గోపుర విష్యక్సేనాది మందిరాణి
 చమాజ్నకౌళన గోమయా లేపనాపర్యగ్ని కరణైః సంశోధ్య శతధారాస్ర మంత్రాభ్యాం
 పంచగవ్యైః అబ్ధింగముగ్నిః పుణ్యాహజలైశ్చ భూసురైస్సహ ఆచార్య స్సంప్రోక్ష్య
 గోఘృతైఃస్పర్శత్రదీపయిత్వా కాలాగరు ప్రభృతి గంధ ద్రవ్యై ధూపయిత్వా సుదాచూణ్
 క్తత పుష్ప దూర్వాంకురైరలంకృత్య పీఠసంయోజనార్థాయైవ మూలాది బింబానాం
 బ్రహ్మాది పరివారాణాం విమానాదైశ్చమానోన్మాన ప్రమాణాదోన్మ్యానాతిరేకశాస్త్యర్థం శాంతిహోమం
 కరిష్య ఇతి సంకల్ప్య, సమ్మాన శమీపత్రాస్సం యుక్తాఖండిత తండులై స్వాహానైస్సప్త
 వ్యాహృతిభిఃప్రత్యేకం శతవారం చరుణా న్యసూక్తేన ప్రత్యేచ్యంషోడశ వారం పంచోప
 నిషద్భిః ప్రత్యేకం శతవారం పూర్ణాహుతించ హుత్వా,

రక్షా బంధనం

సమస్తభ్యం భగవతే జాతవేద స్యరూపిణే నారాయణయహ వ్యస్యకవ్యస్యచయథా తథా
భక్తై యష్టవ్యదేవానామాత్మనే పరమాత్మనై సన్నిధత్స్యచిరందేవ ప్రతిమాయాహితాయనః
ఇతి ప్రాంజలివానీతః అగ్నిస్థమధోక్షజం విజ్ఞాప్య అగ్నిముద్వాస్యవిమానద్వాఽదక్షిణ భాగే
వక్ష్యమాణ నిత్య వాస్తుదేవ పూజా తత్పశ్చిమే స్థండిలేతద్ధోమంచ కృత్యాఅంతః ప్రవిశ్య
మూలబింబస్య మూలమన్త్రేణ సదభో నవవన్త్రేణ అధోవస్త్రముత్తరీయంచ విష్ణుగాయత్రాస్య
ఆర్హ్యపాద్యాచమన గంధభూషణ పుష్పధూపదీప మాలాశ్చసమర్చ్య, శ్రియాది దేవినాం
బ్రహ్మాది పరివారాణాం చస్వస్య మంత్రేణ అధోవస్త్రాది మాలాన్తో పచారం కృత్యా,
భార్యియతదధో ద్రోణాన్యతమ మానైః క్రమాత్తందులైస్సౌవర్ణ రాజతం వాపాత్రమాపూర్య
తదుపరి షష్ట్యత్తరశత క్రముక తచ్చతుగుణ నాగవల్గీదళ దళాధౌ పాదాన్య
తరసంఖ్యాక దళాద్యన్యతమాని నిక్షిప్య తదుపరి మూలాది బింబాది ఛాయాధి వాసాహ
ణీయా వంతి వతః తేతావత్సంఖ్యాకాని ఏకైక నిష్కకృతాని బింబానా మల్పత్యై
తత్తద్దస్తాను గుణీనినిష్కాష్టమాంశానూని సౌవర్ణ సూత్రాణి సప్తభిః పంచభిర్యాతంతుభిః
కృతానిక్రమమయాని కాపో సమయానివా సూత్రాణి నిధాయ వన్త్రేణాచ్ఛాద్య తత్పాత్రం
మూతి పమస్తాధారే శిరసిధృత్యాఛత్రచామరవ్యజనవితాన బహుదీపైః శాకునసూక్త
పారకైః స్వార్క మంగళశీ తైశ్చ సార్థం ధామావరణానిచ గ్రామం వాప్రదక్షిణీకృత్య,
మూలబింబపురతః చతురశంగేమయాలిప్త భూతలే చతురశ్రీకృత శాఖిభార స్థందిలే
పాత్రం నిధాయ పున్యహజలేన శతధారేణ సూత్రాణి ప్రోక్త్య ఓం వీర్యాయాస్త్రాయ ఫడితి
ఆర్హ్యాది దీపానైస్సంపూజ్య హస్తాభ్యామంగుష్ఠానామికాభ్యాం సూత్రాగ్రం గృహిత్యా,
జితంతే దక్షిణ ఇతి చందనే నానులిప్యమూలేన సప్తవారమభిమన్త్య తేనైవ దేవస్యదక్షిణ
హస్తే దేవీనాంతత్ర న్యంత్రేణ వామహస్తే బ్రహ్మాదీనాంతత్రన్యంత్రేణ దక్షిణ హస్తే
సూత్రాణిబధ్యా, ప్రతిసూత్రం దక్షిణ హస్తేన స్పృష్ట్వా అస్త్రమంత్రం శతవారంజప్త్యా
ఏవమాచార్య ఋత్వి జాంచ సూత్రాణి బధ్యా మూలబింబం జితంత ఇతి మంత్రేణ
శ్రియాది పరివారాణాం తత్తన్యంత్రేణార్హ్యాదిభి రభ్యర్చ్య తత్పురతే భారత్రయ ద్వితయ
తదధోన్యతమ మానధాన్యపీఠే స్వర్ణాదిలోహ జాంమృణ్య మయాంవా

జలాధివాసం :

జలాధివాసం : జలద్రోణిం కటాహం వాన్యస్య, వక్ష్య మాణనద్వాద్యన్య తమజలైన
గాఙ్గితేన షడ్ధ స్ఫటిక వర్చసా సుగంధినాపూర్యతజ్జలం తదధోభాగధ్యాత పురుష మంత్రోత్పన్న

వాయునా శోషయిత్వా తథాధ్యాత విశ్వ మంత్రేత్పన్నాగ్నినాదగ్నేతద్రూఢ్యద్యు పరిచంద్రకోటి
 సమప్రభం నివృత్తి మంత్రం ధ్యాత్వాతన్నిగోతే అమృత కల్పజలైః పునః పూరయిత్వా
 పుణ్యహజలైః ప్రోక్ష్య తజ్జలైః సమచతురశ్రంస పద్మపీఠంధ్యాత్వా తదధః ఆధారశ్చాదీంశ్చధ్యాత్వా
 గంధాదిభి రభ్యర్చ్య విమానైయస్యాందిశి ద్వారం వర్తతే తత్ర తద్వినిపాత తోరణ
 ధ్యజకుంభాన భ్యర్చ్య జలేధ్యాత పీఠనిక్షిప్తాష్టావింశతి దభోకూచో మూలబింబసమతయా
 ధ్యాతే హరిం ధ్యాత్వా అత్రదభో కూచోయా శ్రీభూబింబ సమేత యాధ్యాతయోః శ్రీభూమి
 పంచవింశతి కూర్చయోః రుద్రవేధా బింబసమేత యాద్యంతయోరుద్ర వేధ సౌపంచదభ
 కూచోమ ఋషిబింబ సమేత యాధ్యాతేమ ఋషీ ద్విదభోకృత కూచోమ ఉక్తస్య
 గర్భగోహస్త సమతయాధ్యాతేమ తాంస్తాంశ్చధ్యాత్వా పూర్వోక్త అర్ఘ్యాది మాలాన్తే పచార్చస్సంపూజ్య
 మూలాది కూచోమతత్తన్మం త్రోసంభార క్రమేణ విన్యస్తాని కూచోనిఅవాక్సిశ్శిరాం
 శిశాయయిత్వా చంచక్రాయ నమః ఇతి చక్రమూద్రాందశ్చ యిత్వా జలద్రోణ్యాది దక్షిణ
 భాగే భారత్రితయ ద్వితయ తదధాధోస్య తమమానశాలిధాన్యేన వృత్తంచతుశ్రంవా
 పీఠకృత్వా తదుపరి తదధో తండులంతదో తిలంచ అంతరాస్తర వస్త్రంచ నిధాయ తస్మి
 ద్రోణ మానం గాలిత గంధాంబు పూరితం వస్త్ర యుగ్మనిష్ఠ స్వర్ణరత్న పంచ వింశతి
 దభో కూచో పిధానయుతం మహా కుంభం నిధాయ తద్దక్షిణ తదధో మానశాల్యాదిపీఠే
 మహాకుంభాధో మానం ఉదక పూరితం ఏకవస్త్రార్థ నిష్ఠస్వర్ణ రత్న సప్తదశ దభో
 కృతకూచో పిధానయుతం కరకంచ విన్యస్య మహాకుంబాష్ట దిక్తు అధక తదధో
 పాదాన్యతమ మాన ధాన్యతమమాన ధాన్య పీఠనికృత్వాతేమ ఆధకతదధో పాదాన్య
 తమమానో సాధశో ఆధోనిష్ఠస్వర్ణ రత్న సప్త పంచత్రితయాన్యతమ దభోకూర్చా
 పిధానయుతో కుంభాన్ని ధానం ద్రోతేమ బ్రహ్మణం సుదశోసం ఇంద్రాదీంశ్చావాహ్య
 ఆర్ఘ్యాది మాలాన్తే పచార్చస్సం పూజ్య । సర్వాంగినః సో వైశ్యమైర్మూలాది బింబా
 సమస్తాదాచ్యద్వ్య గభోగోహసర్యత్ర సిద్ధార్థాన్నికీర్య రక్షోహణేతి మంత్రేణ రక్షాముద్రాంచ
 దశ యిత్వా తత్ర బహువర్చ సమనిర్వాణం దీపమారోప్య విమానస్య పురతః త్రయోఘోషంకార
 యిత్వా రక్షార్థం ద్వారమధ్యే చక్రం ధ్యాత్వా గంధాదిభిరభ్యర్చ్య గురుబిర్మూతో పైస్సహ
 సదనం ప్రదక్షిణీకృత్య విమానసమీప పురోభాగస్థ మంటపం ప్రవిశ్యపూర్వం కృతరత్న
 న్యాసానాం కర్మాది బింబానాంజలాధి వాసమారభేత్ । యదిమూల బింబాది సదేవి
 పరివారాణి దారులోహ శిలామయాని తదాపూర్వం కర్మాది బింబైస్సహ శిల్పినాకృతనయన్సేమ్మీల
 నానాంతేషాం జలాధివాసాహోత్యైస్సహకర్మాది బింబానాం జలవాసమారభేత్ । తత్రాపి
 సపరివార మూలబింబానాం లోహ మయత్యైతేషాంక మోచోదిభిస్స హైవరత్న

న్యాయసంస్థల నెకారయేత్ జలాధివాసానా బింబాని గోఘృతేన ఘృతస్నాతే
 మంత్రేణ సర్వాంగాణ్యభ్యజ్య పద్మకమిశ్రిత బహుగుంధ గోధూమశాలి తండుల
 రుచీమహాక్షౌరుద్వారత్యక్యాధిత శ్రీమల్లి లికురస్సైః సుమ్యక్ శోధయిత్వా బహుష్టవారిభిః
 క్షోళ్య పూర్వ వదధో భాగాచ్చాదనేత్తరయాది మాలాన్తే పచారాణి రక్షాబంధనంచ కృత్వా
 రుద్రాదియానే మూలాదిమూర్తౌ సమారోఘ్య మూర్తో పాః రథం తరాది శైష్ట సామ పురుష
 సూక్తనారాయణసువాక శాకున సూక్త రక్షోఘ్నా నిసామజ్ఞైః అన్వైర్వాహ్యజైశ్చ సార్థం
 పరంతః పాండరాతపత్ర సితచామరచి నాంశుకమయ చిత్రఫత్ర బహి బహు
 వ్యజనకల్యాణ బహువిధ ధ్యజైః అపరిమిత బహువిధ వాద్యవాదన నృత్యగానై
 రితస్తతస్సంచరద్వాహ్మణ సంఘైర్భూష పాత్ర బహువిధ సాలంకార రథగజతురగైశ్చ
 సార్థం గ్రామధామాదికం ప్రదక్షిణీ కృత్య జలాధివాస దేశమాసాద యేయుః తాశ్చమూర్తి
 జలాధివాసః జలాధివాస సమీప స్థప్రపా మధ్యస్థ సిహ్మాననేస్థాపయిత్వా నదీదీప్హికా
 నియంతరతటాకదేకహృదేషు ప్రసన్న సలిలేషు జలవాసంకారయేత్ అల్పతోయశ్శశాన
 సమీప స్థైలవణర సెకషాయే కీటకతీర్థే ఫెనిలే చైత్య వృక్ష నిచవాపికా సమీపస్థే ఊషర
 స్థైరే వలయుతే వర్ణాంతరయు తెదుగ్ధ క్రిమినక్రాది సంసపన్నై జలే ఆధివాసం
 నకారయేత్ ఏవం నిర్దోష్టనద్యాదిజలాలానా పూర్వ వచ్ఛేషణాదికం కృత్వా పుణ్యాహజలేన
 ప్రోక్ష్య తజ్జల మధ్యస్థాయాం వాత వృష్టికమనాయాం బహుస్తంభ వితానధ్యజ దభ
 మాలముక్తాదామ పున్నమాలానానా విధ ఫలాలం కృతాయాం ద్వారతోరణ చతుష్టయ
 భూషితాయాంధూప దీపితాయాంప్రపాయాం సమచతురశ్ర సాస్తరణోపధానం నవంశుభం
 ప్రతిమానుగుణం మహాపీఠం విన్యస్య తదుపరి ఛాయాధి వాసవద్యోగ పీఠం సంపూజ్య
 ద్వారతోరణాది పూజాం కృత్వా అచార్య శాకున సూక్త పాఠకైః మూర్తో పైస్సహాయధాక్రమం
 సింహ్మానన స్థబింబానాదాయ తెమతత్తన్మంత్రా సహ్మర క్రమేణ విన్యస్య ఉదజ్జుభా
 ప్రాక్ శిరస్థాన్ జలస్థ మహాపీఠే శయనే వక్ష్య మాణిరత్వా శాయయిత్వా మహన్నవ
 వస్త్రేణాపాద చూడమాచ్చాద్యతట స్థసిహ్మానన దక్షిణ భాగే పూర్వ వద్రాక్షా కుంభకర
 కోపకుంభా సంపూజ్యతానేవత దైవజలస్థ మహా పీఠ దక్షిణ భాగే స్థాపయిత్వా చక్ర
 ముద్రాంశ్చంచ క్రాయనమ ఇతి రక్షాముద్రాం రక్షోహరణేతి చదశ యిత్వాత్మరే సర్వత్ర
 నానావిధ వాద్య వాదన వేదపారాయణ పురాణ పఠనానికరయిత్వా అనిర్యాణో బహు
 దీపో ప్రపాయాం తీరేవ స్థాపయేత్ పూర్వోక్త నద్యాద్య భావే జలద్రోణ్యాం కటాహావా
 స్యర్థాదిలోహజ దారుజే మృణ్మయేవా బహుజలే త్రిరాత్రమే కరాత్రం వాయామం
 యామార్థం వాజల వాసం కారయేత్ గృహోర్పాయాంతు సద్యైవ యామం యామార్థం
 వారయేత్ తస్మిన్నద్యాదౌతదా ప్రభతి యావ దుద్ధాపనం జనాదికం స్నానపాన

జుల్దరణ పాదక్షాళనా నియథా నకుర్యాత్తధాకతః వ్యం, సద్వైవ జలాధి వాసకరణ
పక్షజలాధి సాసనయేనూన్మీలన శయనానాం కాలనియమోనాస్తి తద్భిన్నప కైతు ప్రదోష
జలవాసః మహానిశితయనం అహ్ని సుముహూరై ప్రతిష్ఠాంచ కుర్యాత్॥ ఇతి
ఛాయాధివాసజలాధి వాసాః॥ ఏకరాత్రజలాధివాస పక్ష ఆపరేద్యుఃప్రభాతే త్రిరాత్రే
జలాధి వాసపక్ష చతుర్థో దినప్రభాతేయా మయామార్థపక్షే తస్మిన్నై వదినే జలాధివాసానస్తరం
ఆచార్యః చిత్రవర్ణ పంచకాః కుండమంటప వేదికాః న్యూనాతిరేకరహితాః రథకారేణ
శోధయిత్వా, వస్త్రాది భిస్తోష యిత్వా బహిర్ గోమయ్య ఆచార్య కృతకృత్యం జితేంద్రియః
నవాం బరధరః హారేపవీత కటక కేయూరయ యూవం గుళీయక పంచాంగ భూషణః
గంధమాల్యధరః సోత్తరీయః ధృతద్వాదశోర్ధ్వ పుండ్రసోష్ఠిష మృష్టకుండలః యజమానే
నజీవాత్మక ధనతోషిత ఏవం భూతమూర్తోప సహితః ప్రతిష్ఠాఖ్య కర్మణః దైవత్య సిద్ధ్యర్థం
వాస్తు హోమం కుర్యాత్ (వాస్తు హోమః) హోమః॥ మాజ్నగోమయ లేపనపుణ్యహజల
శోధితే సాలంకారే యాగ మంటపే దక్షిణ భాగే అధోముఖం ప్రాక్కిర సంకోణ భూషు
ప్రసారిత పాణిపాదం వాస్తు దేవంధ భక్తాండేన విలిఖ్య తత్ర సప్తదభౌ కృతకూర్పం
విన్యస్య తస్మిన్ ఓంవాస్తునాధాయ నమ ఇత్యావాహ్య గంధపుష్ప దూపదీపైరభ్యర్చ్య,
లిఖిత శిరస్కం అంశుమాలినే నమః॥ దక్షిణ బాహుమూలే ఝుంఝుష ధ్యజాయనమః॥
కూర్పరే ఓం కుమారాయనమః॥ హస్తై ఓం వినాయకాయనమః॥ దక్షిణ వామపాదయోః
క్రమేణా ఓంశ్యసినే నమః॥ ఇత్యశ్వినీదేవౌ తన్మధ్యే ఓం చంద్రాయనమః॥ వామహస్తై ఓం
దుర్గాయై నమః॥ కూర్పరే ఓం సప్త మాతృభ్యోనమః॥ బాహుమూలే ఓం స్థాణవే నమః॥
హృదయే ఓం విష్ణవే నమః॥ నాభౌ ఓం బ్రహ్మణే నమః॥ ప్రాగాద్యష్టదిక్తు ఇంద్రాదీన్రణ
వాదినమోస్త తత్తన్మంత్రేణ, సోమోత్తరే ఓం కైత్రేశాయ నమః॥ ఇత్యేతా ఆగచ్ఛ శిరస్క
తత్తన్మం త్రేణా వాహ్య గంధ పుష్పధూప దీపైరభ్యర్చ్య, వాస్తునాథ పశ్చిమే కుండెస్థంది
లెవా అగ్నిం ప్రతిష్ఠావ్య ఆజ్యేన పంచోప నిషన్మంత్రైః ప్రత్యేకంద్య శతసంఖ్య యావంశతి
సంఖ్య యావాజు హుయాత్, మూల మద్రైణ ప్రత్యేక మష్ట సంఖ్యైశ్శ మ్యపామాగ్
ఖాదిరైజ్ హుయాత్, పురుష సూక్తేనచరుణా షోడశ సంఖ్యయాజు హుయాత్ వాస్తు
పురుషేవిద్యమానా నామంశుమాల్యాది దేవానాం స్వాహో న్రస్వస్వమంత్రైః సృకృతృకృత
జుహయాత్, ఇంద్రాదీనాం కైత్రపాలస్య చనమోస్త స్వస్వమంత్రేణ బలింద ద్యాత్, తతః
అగ్నిం అశుమాలాదికైత్రపాలాస్త దేవోవాస్తునాథం చోద్యానయేత్॥ ఇతి వాస్తుదేవ
పూజాహోమాః॥ వాస్తుయా గాత్సూర్యమేవ నూతన విచిత్ర వస్త్రై స్తంభ వేష్టన

వితానపతాకాదిభిః ముక్తా విద్రుమ నానావిధ ఫలపుష్ప పల్లవదభౌ మణికాంచన భూషణ
 మాలాదిభిశ్చ పరితః అలంకృతాం ద్వారచతుష్టయేన స్థాపిత తీరణాం యాగశాలాంమూఽ
 నగేమూత్ర పనాబ్యాం అస్త్రశతధారకరణక పంచగవ్య ప్రోక్షణేన అబ్జింగ కరణ
 కపుణ్యాపజల ప్రోక్షణేనచసంశోధ్య సుధామాణ్ లాజైరలంకృత్య అస్త్రమంత్రేణ సిద్ధార్థ
 వికరణేన రక్తాం కృత్యా, నాస్తికాన్నిన్న మర్యాదా దైవబ్రాహ్మణ దూషకా, పాపరోగ
 యుతాన్నిందితాన్నిశునాంస్తథా పాపండినోహిన వృత్తి న్నృతిలోమాన్యమత్పరాత్ లుబ్ధాస్మా
 ఖ్స విదుషోబహిని ర్యాసయేత్తతః, దీపైస్సాంకుర పాలికాభిశ్చ సర్వతోలంకృత్య
 చందనా గరుకర్పూరక్షోదైస్త ద్ధూమైశ్చ పరిమళీకృతః మూతో పైస్సహజలాధి వాసదేశంగత్వా,
 అధివాసిత బింబాసుద్ధుత్యతీర సింహ్య సనేప్రాజ్ఞఖం సంస్థాప్య జలస్థవసాద్వారతీరణ
 కుంభధ్వజస్త దేవ్ సంపూజ్యోద్వాన్య మహాకుంభాది జలస్థకల శాసుద్ధత్య తత్తస్థ దేవతా
 స్సంపూజ్యోద్వాన్య సింహ్యసన స్థలోహబింబా తింత్రిణీ ఫలవారిణా సంశోధ్య, ఇతర
 బింబా శుద్ధీదకే నక్షత్రయిత్వా వస్త్రాభరణ గంధమాల్యైర లంకృత్య పూర్యం జలాధివాస
 దేశగమనం యథోక్తం తద్దైవ బింబాన్యా గశాలాం ప్రవేశయిత్వా తస్యామంతర పీఠే
 ప్రాజ్ఞుఖానారోప్య బహుబైర విధాన పక్షై సమూతోప ఆచార్యః వాదిత్రకుశలైర్వాద విచక్షణైః
 వేదవిద్విన్యోత్ర గీత వీణగానైశ్చ సహగభౌ మందిరం ప్రవిశ్య, బహిర్యా దిత్రకుశలాదిము
 న్యస్యకార్యం కుర్యత్పు ప్రాగధివాసిత కూచా జలాధుద్ధృత్య, విస్ఫుష్ట గ్రంథో కుంభకరక
 కలశ దేవతాః పూర్వవత్సం పూజ్యోద్వాన్య మూలాది బింబానా మాచ్ఛాదన వస్త్ర
 మాల్యాభరణ గంధాన్పరిహృత్య, సూతన కంబళాదిభిరొచ్ఛాద్య, దైవస్యపురతః నెత్రోన్మీలనం
 ఆఢక నెత్రోన్మీలనం పరిమాణే నధాన్యేన పీఠేకృత్యా తత్రదక్షిణే ఆఢక పూరణాహాం
 స్వర్ణపాత్రం వామే తథా మానం రజత పాత్రంచ నిక్షిప్య మధ్యాజ్యాభ్యాం క్రమేణ
 సంపూర్య మధుపాత్రై, భాస్కరం ద్వ్యభుజం రవ్యం రక్తాంబర ధరం స్థితిం, పృష్ఠ భాగే
 శిరశ్చక్రే స్థానైవిపుల మండలం, బిభ్రాణం కమల ద్వంద్వం హస్తాభ్యాంచ కిరీటునం ఉరః
 ప్రదేవేవిమల శ్యమంతక మహామణిం, ఆననంవాసుఖపీఠే పద్మేష్ట దళసంయుతం,
 పూర్వాదివారిజదళేషు ప్రభృతి రాశిభిస్సవితం ధ్యాత్వా, ఘృతపాత్రై వివం సోమంకమల
 స్థానేకుముద ధారిణం ధ్యాత్వా భాస్కర సోమ మంత్రాభ్యాం గంధాదిభిర భ్యర్య ప్రతెక్యం
 మధువాతే తిమధ్యాజ్యే భిమన్య ప్రత్యేకం సూతన వస్త్రేణాచ్ఛాద్య తత్పురతః
 అష్టమాత్యాంగులిదీప్తో స్వర్ణ రజత శలకా పాత్ర యోః క్రమేణ విన్యస్య మధ్యాజ్య
 శలకానాం పరితః ఆఢక మానేన నీవార శాలిముద్గశ్యామాక ప్రియంగుయ వతిలగధూమ
 పూరితాష్ట పాత్రాణి దైవప్రాచ్యా ప్రాగాది క్రమేణ విన్యస్యతత్పురతోగః కన్యకాశ్చత్ర్య

చరామభిరాభూషితాశ్చ విన్యస్య నేత్రోన్మీలనం తత్సార్శ్వయో ఋగాధి పాటకాన్విన్యస్య
 మధ్యకాగ్రభాగయాస్పర్శశలకయా దక్షిణనేత్రం ఆజ్యక్తా గ్రభాగయార జతశలకయావామనే
 త్రంచ తచ్చక్రూరిత్యున్మీల్య ఆచ్ఛాదన పటం వ్యపోహ్య మధ్యాదీ ప్రభం వాధ్యాంతం
 వాసుదేవ ద్వాదశాక్షరం హస్తైనవిన్యస్య మూలాది బింబాని కాపోనపట్ట కంబళాన్య తమ
 వస్త్రై స్సమంతాదాచ్ఛాద్య మందిరద్వారాదిత్ర కుశలాదిభిస్సర్వత్రనితో త్నవం కుర్యాత్
 కమోచ్యాదాది బింబానా మేకబెరవిష యేమూలాది బింబానాం స్నపనార్థం రక్షాబంధనం
 కృత్యాతానిబింబాని మూలై న ఋత్విగ్నిస్సముత్థాప్య శాకునమధియానైః + ప్రాపయ్య
 తత్రప్రాగ్భాగే వెదికాయాంక్షమాస్తరణయ్యుక్తై జోదుంబరస్నాన విష్టరేవా ఆచార్యః భద్రాది
 మాదేశీత్రము మంటపె ప్రపాయాంవా లాభేతశాన భాగే వెదికాయాం జోదుంబర స్నాన
 విష్టరే వాతథా నివేశయిత్వా మృత్తికా స్నానం పుణ్య కైత్రనదీ తీరపర్యత పులిన
 హృదుల్యాంగ మాశోష్యత కౌకాగ్ని హోతత్ర + పుణ్య కైత్ర దేవభాత వృషహస్తి శృంగవరాహ
 కృష్ణవల్మీకకులీరావ సానలినీ దీప్తికాసు ఏకోన వింశత్సంఖ్యా కాసుమృదమాహ్వాత్య
 ఏతస్మద్భిర్మూర్ధా నందివ ఇతి ఋత్విగా చార్యః ఉదజ్మఖః బింబాన్యాలిప్య
 పుణ్యహోదకైస్సంక్షాళ్య పూర్వవత్సప్తద శాది కలశైబిం బానిస్సాపయిత్వా షోతవస్త్రాది
 నీరాజనాన్తే పచరైస్సంపూజ్య స్నానమంట పాత్రత్రత్య వాదిత్రకుశలాది భిస్సాకమధివాస+
 నంకుర్యాత్ శుద్ధోదకేన ద్వాదశాక్షరేణ సంప్రోక్త్య రణభందివ్య చందన గంధపీతామ్బ
 రధం ధ్యాత్యావాదిత్ర కుశలాదిభిః పరితోఘోషయిత్వా వెదికాయాం తదధోభాగేవా అష్టదిక్కు
 ప్రస్థద్యయప్రీహిపీఠేషు శివమాణ కుంభోపాదాన ద్రవ్య లక్షణ క్షాళన తరితువేష్టనాభిమత
 రత్న పూరణార్థరణ స్థాపన పంచదర్భకూర్పాశ్వద్ధ పల్లవ ప్రక్షేప మల్లిక పిథాన వాసోవేష్టన
 యుతా మహాకుంభ స్థాపనం న్యూతో కుంభో సంస్థాప్య శక్రేవికనిష్కావర స్యర్థ కృత శంఖ
 చక్రగదా పద్మధ్వజ శ్రీవత్సగరుడ కూర్మయుతా కృత్యా ఏతత్సామ్యంభ దక్షిణ
 భాగమారభ్య ఉత్తర భాగాన్తేషు అష్టసుకుంభేషు+ సంస్థాప్య ఏతత్కుంభ ఫలక మధ్య
 మభాగేషు షోడశ సుసాంకుర పాలికాశ్చ సంస్థాప్య తత్తత్కుంభం దిశికుంభాభిముఖ
 ముపవిశ్య ఛాయాధి వాసోక్తరీత్యా కుంబ జలానాం శోషణాది పుణ్యహోదకేషు ప్రాగాదిక్రమేణ
 ముఖ్య దక్షిణ హస్తహోమారభ్య వామముఖ్య హస్తాంతం క్రమేణ గదాజ్ఞ శంఖాది ధరం
 పద్మకిం జల్క నిభం విష్ణుం చక్రశంఖాజ్ఞదండధరం అబ్జారుణం మధుసూదనం
 పద్మదండ+ శంఖాది ధరం మణిసిభం త్రివిక్రమం శంఖ చక్రగదాజ్ఞధరం బాలసూర్యా
 భంవామనం పద్మ చక్రగదా శంకధరం సిత పద్మాభంశ్రీధరం గదాచక్ర శంఖధరం
 తటిత్రభం హృషీకేశం శంఖ చక్రాజ్ఞ దండధరం నీలపద్మ నిభం పద్మ నాభం+ చక్రాజ్ఞ

దండ శంఖ ధరం బంధూక కుసుమాభం దామోదరం చధ్యాత్వా ఏత్ కిరీట శ్రీవత్స
 కౌస్తుభవన మాలాది సర్వా భరణ పీతామ్బురదివ్య గంధ పుష్పా లంకారాం శృధ్యాత్వా
 ప్రణవాది నమోస్తతత్తన్నా మమంత్రైః గంధ పుష్ప ధూపదీపైర భ్యర్చ్య పూర్వోక్తశయా
 వేది ధాన్యో పరిలిఃత పద ద్వయమధ్యే దక్షిణే మహా కుంభం ఉత్తరే కరకంచ మూంతి
 కుంభ వల్లక్షణా లంకరణయుతం నిక్షిపేత్, ఆత్ర విశేష మహా కుంభాంబు పూరణో
 వస్త్రద్వయవేష్టనం కరకస్య ప్రణవేనోదక పూరణంచ వాలాయాదృపాః క్షీరాద్ మానముదకం
 తదధో మానేతండుల నిస్తు పముద్ ఫలకేతదధో మాన మాజ్యంచసం+పూర్యఉక్త రీత్యా
 పాయసాన్నం పక్వనానా విధ వ్యంజన భక్ష్య ఫలప్రయ సంపన్నం తదన్నం యస్మై
 కస్మైచి ద్విగ్రహాయ నివేద్యత త్రైవద్వాదశావర వైష్ణవా భోజయిత్వా తేభ్యోయథా
 శక్తిశి+రోభూషణ వ్రీహితండుల యవతిలా సూక్ష్మాధరోత్త నవవస్త్రైః ఏక నిష్కాదిపాద
 నిష్కాన్త స్వర్ణం సాలంకార గౌశ్చప్రతిపురుషం దక్షిణ దేయా అధివాస శాలా దక్షిణ భాగ
 ద్వారాభిముఖా శ్మాంతరజ్ఞ+ స్సంస్థాస్య గంగా సరస్వతీ గోదాయమునా వతార రూపాధ్యాత్వా
 ప్రణవాదిన మోస్తం గంగాది మంత్రైగ్ంధపుష్పైరభ్యర్చ్య విష్ణుగాయత్ర్యా ఋత్విజాధ్యేన
 వాదధిక్షీరం క్వచిత్సం స్థావ్యస్స కోటరోత్సన్న శమిన్తా దశ్యద్ధాత్.

అగ్నికార్యవిధి:

అగ్నిమధన విధి:

శమీ సంపక్ మూలాశ్వద్ధాద్వాశమీ శాఖానం సక్తశోఖాశ్వద్ధా ద్వాప్రాజ్ఞుభీ ముదజ్ఞుభీ
 మూర్ధ్వముఖీం వాశాఖాం ఛేదయిత్వా మూలాగ్రయోరం శంస+ మంక్య ఏకేన ఫలకేన
 ముష్ట్యంగులైన చతుర్విం శత్యం గులైదీహ్నినిషడంగుల విస్తీర్ణం చతురంగుల ర్ద్యనాం
 ఆధరారణీం కృత్వా అపర ఫలకేన చతుర్విం శత్యంగుల దీహ్నిప్రాదేశ పరిణిహం
 వృత్తం మూలాగ్రయోరే+ దెత్తరారణంచ కృత్వా (సారవద్యారుణ ధవారణీవత్ ఫలకాన్తరం
 కృత్వావకాం జ్యాసం యుక్తగోపాత్రనవాత్సప్య గురు: బలవాన్మత్రిగ్యోప్రాజ్ఞుభోభూత్వా
 అంకణీను గుణ్యేన+ ప్రాగ్రాన్యధరారణీం భూమోనిక్షిప్య మూలాదష్టాంగు లాదుపరి
 అగ్రం చతుద అగ్నిమధనవిధి: శాఙ్గాలా దధ: అంగుల ద్వయ పరమతయోని భాగే
 మధన దందాశైశిఖాం స్థాపయిత్వా, తదూర్ధ్వ రేఖాగ్రే అనేన ఋత్విజాదీం+ స్తుత్వాతస్మి
 దండేరజ్ఞం సం జ్యాయావదగ్నుత్పత్తి అష్టాక్షరేణ మంధతే, ఆయం యోని
 నియమ: ప్రథమ మందనే ఏవం భూతం మంధనాగ్నిం సూర్యకిరణసంతప్త సూర్యకాంత
 జంవా ఆయోపుటన సం+వైదిక క్రియా నిర్వృపూర్యక లోకాగ్నింవా అష్టాక్షరేణ
 సంపాద్యద్వాదశాక్షరేణ ప్రోక్త్యత్రైనాగ్ని నాప్రజ్వలిలెన ప్రతి కుండెన బిన్నెనశుష్కి భూతదభ

ముష్టినా కుండానాం పర్యగ్నికరణం కృత్యా అగ్ని కార్యోక్తరీత్యాం త్రిపకుంధేవాగ్నిం
 ప్రక్షిప్య దివ్యాగ్న ద్వానాన్త సంస్కారం కృత్యా సమ్యక్ప్రజ్ఞాల్యతతోగురు: హేముత్వి
 జస్సరేష్వపి కుండేషు హోమంకురు తైత్యనుజ్ఞాం దద్వాత్ (మంత్ర బీజాని తత్తన్మంత్రై
 గంధ పుష్పధూప దీపైరభ్యర్చ్యైత సాన్త మారాధన వారి+హేతు: ప్రాజ్ఞుఖ త్యైత్యారభ్య)
 తతో ఋత్విజ స్సోత్తరీయా స్వలంకృత్యా యస్మి కుండే ఆతిరిక్త కుండానాం అగ్ని
 కార్యోక్త రీత్యా గోమయాలేపాది ఉత్తరాభిముకం శోపవిశ్యేత్యంతం కృత్యాస్యశేష భూతే
 నేత్యారభ్య స్వస్త్ర మంత్రబీజాని తత్తన్మంత్రైర్గంధ పుష్ప ధూపదీపైరభ్యర్చ్యైత్యన్తమారాధన
 వారి+హోతు: ప్రాజ్ఞుఖత్యైత్యారభ్యకుండందభో ద్యయే నాభ్యుక్త్యేత్యం తంకుర్యు: । ఆత్ర
 అసాదకేవిశేషా: ఉచ్యన్తే ప్రాజ్ఞధ్యకుండ గాచతుష్టయ సంపాది తక్షీరం హోమార్థం
 తిలంచ దక్షిణ మధ్య కుండ సమీపే తిలాన్న చరవే తిలం హోమాయ శాలి బీజంచ
 పశ్చిమ మధ్యకుండ సమీప గుళాన్న చరవేగుళం అగ్ని కార్యవిధి: హోమాయ+
 చవేనిశాచాణ్ హోమాయవేణు బీజం హోమాయతిలంవా సర్వత్ర అసాధ్య ప్రాగాది
 దిక్తు కుండేషు క్రమేణ సమిధస్మృతా: । పలాశ పూర్యఖిర తిలోదుంబర భూరుహం
 అగ్నియాది విదిక్తుస్స్య: + న్యగ్రీధ ప్రభవాన్తైవ కాశ్చర్య ప్రభవాన్తథా: పాలాశసమిధోన్యత్ర
 భూయసాం పరికల్పనే ఉక్తాభావే తుసర్వత్ర పాలాశస్సమిధస్మృతా: । ఇతి సమిధశ్చ
 సాద్య దక్షిణ హస్తైన హస్తాభ్యాం వాప్రతిష్ఠితాగ్నిం తామ్రా+ త్రైణ హోమంకరోతి
 తద్దిశాకుండ మధ్యే ప్రక్షిప్య హవిరణ పాత్రేణ ప్రసాత్యైత్యారభ్య ఊర్ధ్వ ముఖే
 సమిధానిక్షిప్యేత్యన్తంకృత్యా దక్షిణ మారభ్య త్యారభ్యత్రపాద మగ్నిం ధ్యాత్యైత్యన్తంకృ+
 త్యానమ ఇతి గంధాదిభిరభ్యఛ్యేత్యారభ్య పరిషిచ్యే త్యన్తంకృత్యా ప్రతికుండం పద్మోపరిపీఠం
 ధ్యాత్యా తదధోభాగమారభ్య మాధార శక్త్యా దీనిద్యాత్యా స్వాహాన్తత్తన్మంత్రై సకృత్సకృదాజ్యేన+
 యా: ప్రాగ్భాగే అగ్నియచ విద్యమాన కుండ ధ్యాత పీఠేషు గోక్షీరవణ్ దక్షిణ్ధ: కరమారభ్య
 వామాధ: కరాన్తం క్రమేణ పద్మ చక్రశంఖ గదాధరం వాసుదేవం రక్షిణ
 నైఋతేచ విద్య మాన కుండ పీఠేషు బాలసూర్య నిభం దక్షిణధ: కరమారభ్య వామాధ:
 కరాన్తం ముసల చక్రశంఖ పద్మ ధరం సంకషోణం పశ్చిమేవాయవ్యేచ విద్య మానకుండ
 ద్యాత పీఠేషు మరత కవ చర్ణాం+ శంఖ చక్ర ధరం ప్రద్యుమ్నం ఉత్తరేశానే చకుండ
 ద్యాతపీఠేషు నీలజీమూత నిభం అభయ చక్ర శంఖ గదాధరం అనిరుద్ధంచ ధ్యాత్యా
 ఏత్ కిరీటకొస్తుభశ్రీవత్సవన మాలాది భూషితం+ మాలాక్యాత్ స్వస్వాభిముఖాంశ్చధ్యాత్యా
 తత్తత్కుండోక్త సమిధాజ్య చరుబీజై: న్యప్రోక్తర యుక్త వాసపుది చతుర్మంత్రై: స్వాహాన్తైరష్టాత్తర
 శతాహతీజ్ హుయు: । ఏవం ఋత్వి జక్షుజాహు వత్సు జ్ఞానావో గురు: । వేదికాయామ

ధోభాగేవా ఆసనే పూర్వాభిముఖ ముపవిశ్య మహాకుంభ జల్యాశోషణాది కంత్ర
 పీఠధ్యాన పూర్వక మాధారశక్త్యాది పూజనంచ కృత్వా సర్వోత్కృష్ట జ్యోతి స్వరూప విజ్ఞాన
 స్వరూప మక్షరం సర్వగమమృతం హరింద్యాత్మా తత అవ్యక్త విగ్రహం తతః వ్యక్త ప్రధాన
 బింబ నమ విగ్రహంచ ధ్యాత్వా ఆగచ్ఛశిరస్సు మూలమంత్రేణ సుమమ్నా ప్రవేశయిత్వా
 సుమమ్నా మార్గతస్తం బమినిగోమయ్య కుంభధ్యాత పీఠ ప్రవిష్టం ధ్యాత్వా కించి
 దుద్ధాయ స్వాగతసీతుక్యై మూలైన సర్వాంగం ప్రణమ్య ప్రతిష్ఠావిధిం ఇహపస్థానే
 దయాంకు రుష్య ఇతి ప్రార్థనాం కృత్వా ప్రణమ్య ఆర్ఘ్యాది హవిస్సుమపణాంతత్ర
 షోడశోపచారాన్యుత్సారకోదక స్యశోషణాదికం కృత్వాతత్ర పదం ధ్యాత్వా తస్మిన్సుదయ
 స్థభగవదయ గ్రహ చక్రే జ్ఞానానందమయం తజ్జీవంధ్యాత్వాతత + అహంత తస్సహాత్పర
 వినంకాశం సహస్రారం సహస్రజ్వాలా వేష్టితం ఏవం వ్యక్త విగ్రహం సుదశ
 సంచధ్యాత్వాచతురుచ్ఛరితే నాగచ్ఛశిరసైన ఓం చక్రాయనమ ఇతి మంత్రేణ పూర్వ
 వత్సుమమ్నా ప్రవేశంకృత్వాగభగోహము పవిశ్య మూలబింబ దక్షిణ భాగ కూర్మా సనే
 స్యస్తీకాసనే మాప విశ్య ప్రార్థనాస్తం కృత్వా దివ్యాది ప్రకృత్య తత్ర త్సమయ బింబాని
 సంహరధ్యానే సంహత్య సృష్టిధ్యానేన పునస్సృష్ట్యై తైస్తలైబోబాని సృష్టా నిధ్యాత్వా
 శం ప్రవిశ్య తత్రేత్సవ బింబాన ప్యేవంధ్యాత్వా ప్రాచ్యైకుండే తత్య ప్రాణాది ఆయుధ
 భూషణ ప్రణవాదిశాన్తి హోమం ప్రకల్ప్యశాన్తి హోమవ్యతిరక్త హోమేషు ప్రణవాది
 స్వాహాస్తజీవాది తత్ర న్నామమంత్రైః అష్టోత్తర శతా అష్టావింశతిర్వా అష్టాహ ఆహుతియధా
 శక్తి కృత్వా ప్రత్యాహ పాత్రై సంపాతం సంగృహ్యత్య మకారా దీని ప్రణవాదీన మ్యేం
 తత్రత్సామమం త్రైస్సంపాతే నక్యూచేన న్యసేత్, తత్యన్యాసోహోమశ్చ తత్యన్యాసః
 తత్యన్యాసోహోమశ్చ ఓం జీవాయ స్వాహేతి హుత్వా మకారాది స్ఫటికా ఓం
 జీవంధ్యాత్వా ఓంకారాయనమ ఇతి మూలబింబస్య + ప్రకృతి స్థితం విన్యస్యతతస్తై నైవ
 సంపాతేన తచ్చీభూమ్యోస్తతః కర్మచోదీనా శ్రీభూమికానాంత తోవిమాన్థ బ్రహ్మాది
 పరివారాణాం గరుడ విష్వక్సేనాధీనాం చతథావిన్యస్య, ఏవమేవ మూలాది పరివారాస్త
 బింబానాం న్యాసంప్రణవాది వాయున్యా సంచక్రమేణ కుర్యాత్, ప్రకృత్యై హుత్వాభకారంజీ
 వోపాధిం స్థితం ప్రకృతిం పూర్వవన్యసేత్, ఋద్వైహుత్వా బకార స్ఫటుకాభం బుద్ధి తత్యం
 ధ్యాత్వా హృదయే అహంకారాయ హుత్వా, ఫకారం పాటలాభం అహం కారంధ్యాత్వా
 హృదయేమన సెహుత్వా, పకారం సీతాసీతం మనఃధ్యాత్వా హృదయే శబ్ద తన్నాత్రాయ
 హుత్వా నకారం శంఖనిభం శబ్ద తన్నాత్రం ధ్యాత్వా దక్షిణ వామశ్రోత్రయోః స్పృశ
 తన్నాత్రాయ హుత్వా, ధకారం లోహితం స్పృశతన్నాత్రం ధ్యాత్వాత్వచిసర్వత్ర రూపతన్నాత్రాయ

హుత్వా, ధకారం జ్యోతిర్మయం రూపతన్మాత్రం ద్యాత్వానైత్రయోః రసతన్మాత్రాయ
హుత్వా, ధకారం మాదరం రసతన్మాత్రం ధ్యాత్వా జిహ్వాయాంగంధ తన్మాత్రాయహుత్వా,
తకారమనే తంగంధతన్మాత్రంధ్యాత్వా నాసికాయాం, శ్రోత్రాయ హుత్వాణకారం పాటలం
శ్రోత్రంధ్యాత్వా, శ్రోత్రయోః త్వచ్చైహుత్వా, ధకారం హిమవర్ణం త్వచం
ధ్యాత్వాత్వచిసర్వత్రనేత్రాయహుత్వా డకారం కృష్ణం నేత్రం ధ్యాత్వా నేత్రయోః జిహ్వయై
హుత్వాప, రకారం గౌళం జిహ్వంధ్యాత్వా జిహ్వాయాం నాసికయై హుత్వా, ఏకారం నీలం
సానికాం ధ్యాత్వా నాసికాయాం వాచెహుత్వా, జ్ఞకారం సితం వాచంధ్యాత్వా వాచిపాణయై
హుత్వా, ఝకారం రక్తం పాణింధ్యాత్వా పాణ్యోఃప్రాణాయ హుత్వా, జకారం రక్తం
పాదంధ్యాత్వా పాదయోః అపానాయహుత్వా, చకారం హేమవర్ణం మెహనంధ్యాత్వా
మెహనేపృథివ్యైహుత్వా, జకారం పీతం చతురశ్రం పృథివీంధ్యాత్వా గుహ్యస్త మధ్యహుత్వా,
ఘకారం సుటుకభం (అధో) చంద్రకారమపః ధ్యాత్వాజాన్వాది గుహ్యస్తం తేజసహుత్వాగకారం
లోహితం త్రికోణం తేజః ధ్యాత్వా గుహ్యదినాభ్యం తంవాయ వేహుత్వా, ఖకారం
ధూమ్రరూపకం వాయుంధ్యాత్వా నాభ్యాదినాసాస్తం ఆకాశాయ హుత్వా, కకారం నీలం
నిరాకరమాకాశం ధ్యాత్వా నానాగ్రాది మూర్ధాస్తం విన్యసేత్॥ ॥ ఇతి తత్త్వన్యాసః॥ప్రాణయ
హుత్వా కందార్థ మనాసాస్తం స్థితాయాం విద్య వర్ణం ప్రాణవాయుం అపాననాయ
హుశుద్ధాం స్థితాయంప్రాణాదిన్యాసః

ప్రాణన్యాసః

ప్రాణన్యాసత్వా, వామనేత్రాస్తం స్థితాయాం పీతాయాంగాంధమింద్రకూపవణ్
మపానాయవాయుం సమానాయహ వాయుమూలాస్తంస్థితాయాం, వామలంబు స్వామ్యాం
సమానవాయుం ఉదానాయహుత్వా, బ్రహ్మ రంధ్రాస్తస్థితాయాం విద్రుమవర్ణయాం
సుషుమ్నాయాం కింజల్క వర్ణము దానవాయుం వ్యానాయహుత్వా, మెధ్రోస్తస్థితాయాం
అరుణాయాం కుహనాడ్యాం ఫెనవర్ణం వానవాయుం నాగాయహుత్వా, దక్షిణ నాసాస్తం
స్థితాయాం పింగళాయాం విద్య వర్ణం నాగవాయుంకూర్మాయహుత్వా, వామశ్రోత్రాస్తం
స్థితాయాం పీతాయాంపుషాయా మింద్ర కోపవణ్ కూర్మవాయుం కృతకరాయహుత్వా,
దక్షిణ శ్రోత్రాస్తం స్థితాయాం కృష్ణాయాస్తి జిహ్వయాం కిజల్కవణ్ దేవదత్త వాయుం
సంజయా హుత్వా, వామపాదాళ్ల ప్థాస్తంస్థితా యాజన ప్రభాయాంకౌశిన్యాం ఫెనవర్ణం
ధనంజయ వాయువిన్యసేత్॥ - ॥ ఇతి ప్రాణాదిన్యాసః॥

షోడశన్యాస:

ఏతత్ప్రాణాన్యాసవిశిష్టః జీవాదిన్యాస ఏవసజీవాది బాలాది బింబనాం శ్రియాది దేవీనాం బ్రహ్మాది పరివారాణాం చకర్తవ్య విగ్రహస్య దక్షిణ హస్తం మారభ్యవామాధోహస్తానైషు స్థానేషు విద్యమానాన్యాయుధానిత్రన్నా మమంత్రైహ్త్వా తత్తస్థానేషు న్యసేత్. దక్షిణ హస్తే పద్మ చక్రే వామహస్తే శంఖగదేచ హుత్వా న్యసేత్:

ఆయుధన్యాస

ఇత్యాయుధ న్యాసః॥ కిరీట శిరశ్చ క్రకణ్ సుమనోకణ్ హుమహర శ్రీవత్స కమలాలయ బ్రహ్మ సూత్రోత్తరీయ పక్షి బంధన ముక్తా కౌంగులీయక కటుసూత్ర పాదక కటక నూపుర పీత వస్త్ర వనమాలాకొస్తుభాని హుత్వా తత్తస్థానేషు యథావస్థానం న్యసేత్॥ భూషణన్యాసం ఇతి భూషణన్యాసః । ఇమావాయుధ భూషణ న్యాసాః॥ అధ షోడశ న్యాసః షోడశన్యాసః (అదషోడశ న్యాస ఉచ్యతే))

ఓం అకారాయ స్వాహేతిహుత్వా ఓం ఆకారాయనమ ఇతి విష్ణు రూపముకారం హృదయేన్యసేత్. ఉకారాయ బ్రహ్మ రూపముకారం దక్షిణే మకారాయ శంకర రూపం మితి. ప్రణవన్యాసః ప్రణవన్యాసః భూస్వాహాపాదయః భువస్వాహా హృదయే సువస్వాహా శిరసి ఇతివ్యాహృతి స్వాసః ఇకారాయ జిహ్వాయాం ఆకారాయ ముఖే ఐకారాయ దక్షిణ నేత్రే ఈకారాయ వామనేత్రే ఉకారాయ దక్షిణ కణ్ఠే ఊకారాయ వామకణ్ఠే ఋకారాయ దక్షిణనాసాపుటే ఋకారాయ వామనాసాపుటే ఎకారాయ ఊర్ధ్వదంత పంజ్రా భకారాయ అధోదంత పంజ్రా ఎకారాయ ఉత్తరోష్ఠే ఐకారాయ అధరోష్ఠే ఓకారాయ ఆస్యే ఔకారాయ లలాటే ఆంకారాయ దక్షిణగంఢే ఆఃకారాయ వామగంఢే యకారాయత్యచి రకారాయ దృష్టిః లకారాయ నాసికాయాం వకారాయ నాసికాగ్రే శకారాయ శ్రేత్రయోః షకారాయ ఉదరే సకారాయ కట్యోపకారాయ హృదయే శకారాయ నాభౌ క్షకారాయమేహనే కకారాయ పాదకరోం గుఢే ఖకారాయ తజ్జీనేషు గకారాయమధ్యమాసు ఘకారాయానామికాసు జకారాయ కనిష్ఠికాసు చకారాయ దక్షిణ జంఘాయాం ఛకారాయ తజ్జంఘజాను మధ్యే జకారాయ తజ్జానుని ఝకారాయ తదూరుమధ్యే ఇకారాయ తదూరుమూలే టకారాయ వామజంఘాసు రకారాయ తజ్జంఘజాను మధ్యే ణకారాయ తదూరుమాత్రే తకారాయదక్షిణ మణి బంధే ధకారాయ తన్మణి బంధ మధ్యే దకారాయ తత్కూర్పరే ధకారాయత త్కూర్పర బాహుమూల మధ్యే నకారాయ తద్బాహుమూలే పకారాయ వామ మణి బంధే ఫకారాయ తన్మణి బంధ మధ్యే బకారాయ తత్కూర్పరై భకారాయ తత్కూర్పర బాహుమూల మధ్యే మకారాయ తద్బాహుమూలే

ఇత్యక్షరన్యాసః

నక్షత్రన్యాసః రోహిణ్యై హృదయే, మృగశిరసి శిరసి, ఆర్ద్రాయై కేశము పునర్వసవేలలాటె పుష్యన్యై నేత్రయోః, ఆశ్లేషాయై నాసి యాం, మఘాయై దంతేషు, పూర్వఫల్గున్యై శ్రోత్రయోః, ఉత్తర ఫల్గున్యై దక్షిణ భుజే, హస్తాయై వామ భుజే, చిత్రాయై దక్షిణ హస్తే (స్వాత్మ్యై వామహస్తే, విశాఖాయై దక్షిణ స్తనే, అనూరాధాచయై వామస్తనే, జ్యేష్ఠాయై ఉదరే, మూలాయై కటాక్షం, పూర్వాషాఢాయై మేధ్రే, ఉత్తరాషాఢాయై వృషణి, శ్రవణాయై పాయా, శ్రవిష్ఠాయై దక్షిణోర శతబిషజై వామోర, పూర్వాభాద్ర పదాయై దక్షిణ జంఘాయాం ఉత్తరాభాద్ర పదాయై వామజంఘాయాం, రేవత్యై దక్షిణపాదే, అశ్విన్యై వామపాదే, భరణ్యై దక్షిణ పాదాగ్రి, కృత్తికాయై వామపాదాగ్రి॥

గ్రహన్యాసః

సూర్యాయ పాదయోః, చంద్రాయ జంఘయోః, బుధాయ జాన్వ్యోః, భృగవే ఊర్ధ్వః, అంగరకాయ కటాక్షం, బృహస్పతయై నాభి, శనయో హృదయే, సప్త ఋషిభ్యోముఖే, ధృవేశిరసి, ఇతినక్షత్రన్యాసః॥ - తుబ్యై శిరసి, లవాయముఖే, రాష్ట్రాయై నేత్రయోః, క్షణాయ కంఠే, ముహూర్తాయ హృదయే, అహోరాత్రాయై నాభి, పక్షాయ మెహసే, మాసాయ దక్షిణ భుజే, ఋత వే వామభుజే, ఆయనాయ దక్షిణపాదే, సంవత్సరాయ వామపాదే, యుగాయ దక్షిణ పాదాగ్రి, మన్వంతరాయ వామపాదాగ్రి, కల్పాయ పాదాఙ్గళీషు॥

ఇతికాలన్యాసః

వణిన్యాసః బ్రాహ్మణాయ ముఖే క్షత్రియాయ బాహ్యో వైశ్యాయ ఊర్ధ్వః, శూద్రాయ పాదయోః, ఇతి బ్రాహ్మణాది వర్ణన్యాసః, మేఘాయముఖే, సరితే శిరసి, కూపాయ కంఠే, వాపయై హృదయే, సముద్రాయకుక్షే, నిరురాయ పాదయోః॥

ఇతితేయన్యాసః॥

ఋగ్వేదాయ శిరసి, యజుర్వేదాయ దక్షిణ భుజే, సామ వేదాయ వామభుజే, ఆధర్వణ వేదాయ స్కంధే, సర్వేప నిపదే హృదయే, ఇతి హోసాయ జంఘయోః, పురాణాయలలాటె, అధర్వాంగి రసేనాభి, కల్పసూత్రాయ పాదయోః, వ్యాకరణాయ ముఖే, మీమాంసాయై హృదయే, ఛంధోని రుక్తభ్యాం దక్షిణనేత్రే, జ్యోతిషవామనేత్రే, శిఖాయైవక్షే, గరుడ తంత్రాయ దక్షిణ కంఠే, భూతంత్రాయ వామకంఠే, ధనుర్వేదాయ దక్షిణ హస్తే, ఆయుర్వేదాయ వామహస్తే, యోగ శాస్త్రాయ హృదయే, నీతి శాస్త్రాయ పాదయోః, గీతాయవాచి, నృత్తాయకరయోః, కారువిద్యాయై రోహసు॥

ఇతి నిగమాదిన్యాసః॥

వసుభ్యః కంఠే, రుద్రేభ్యః దంతేషు, సరస్వత్యైజిహ్వాయాం, హిరణ్య గర్భాయ శిరసి, సర్వేభ్యః కేశేషు (రుద్రాయలలాటే, యమాయభృవోర్మధ్యే, అశ్వీభ్యాం కర్ణయోః, వైశ్వానరాయ ముఖే, ఇంద్రాయ దక్షిణ భుజే, బలాయ వామభుజే, విశ్వ కర్మణే దక్షిణహస్తే ప్రహ్లాదాయ వామహస్తే, నారదాయ దక్షిణ శుక్లా, అనంతాదిభ్యః వామకుక్షౌ, వరుణాయహస్తౌ, పిః పాదౌ, విశ్వేదేవేభ్యః ఊర్వోః, ఋషిభ్యోజాన్వా, యక్షైభ్యోజం ఘవేః, రాక్షసేభ్యః గుల్ఫయోః, పిశాచేభ్యః పాదయోః, అస్పరేభ్యః, పాదాఙ్గాష్ట్రేషు, విద్యాధరేభ్యః పాణ్యోః, గ్రహేభ్యః పాదతలయోః, జంభకేభ్యః పాణినఖేషు, పూతనాభ్య పాదనఖేషు, కాత్కోకీయాయ దక్షిణ కట్యాం, అప్పురేభ్యః వామకట్యాం, గంధర్వేభ్యః ఓష్ఠయోః, సచరాచ రాయత్రైలోక్యాయ పాదయోః, దేహన్యాసః

ఇతిదేవన్యాసః॥

స్వలోకాయశిరసి, సూర్యాయ దక్షిణనేత్రే, చంద్రాయ వామనేత్రే॥ వాయువెనాసికాయాం, దిగ్భ్యోబాహుషు, ఋషిభ్యోహృదయే, పురందరాదిభ్యః హృదయే, మేఘేభ్యః కేశేషు, నక్షత్రైభ్యో భూషణేషు, అగ్నయేముఖే, సరస్వత్యైవాచి

ఇతివైరాజన్యాసః॥

అశ్వమేధాయ శిరసి, నరమేధాయ లలోటే, రాజసూయాయ ముఖే, సవాయ కంఠే, ఏకాదశాహాయ హృదయే, ద్వాదశాహాయనాభౌ, సర్వజితేకట్యాం, విశ్వజితేవామకట్యాం, అగ్నిష్టోమాయ లింగే, అతిరాత్రాయవృషణయోః, ఆప్తార్యా మాయ ఊర్వోః, షోడశినేజాన్వోః, ఉక్త్యాయ దక్షిణజంఘాయాం, వాజపేయాయ వామజంఘాయాం, అగ్నయే పాదయోః, చాతుర్వసేభ్యో బాహ్వోః, సాత్రామణయే హస్తయోః, పశ్యిష్ట్యాయ హస్తాఙ్గాళిషు, దశాయ దక్షిణ నేత్రే, పార్థమాసాయ వామనేత్రే, ఇష్టిభ్యః రోమసు, దభేభ్యః కైశ్లేషు, స్వాహాకారాయ దక్షిణస్తనై, వషట్కారాయవామస్తనే, పంచమహయజ్ఞేభ్యఃపాదాఙ్గాళిషు, దక్షిణేభ్యః హృదయే, స్తోమేభ్యః కేశేషు, ఆపవనీయాయముఖా, దక్షిణాగ్నయేహృదయే, గార్హపత్యాయ పార్శ్వయోః, సభ్యాయ హృదయే, తమసెపాదయోః

ఇతిగ్నిన్యాసః॥

మత్స్యాయ శిరసి, కూర్మాయముఖే, వరాహాయ నేత్రయోః, నారసింహ్యాయ హృదయే, వామనాయనాభౌ, పరశురామాయ కంఠే, దాశరథ రామాయ దక్షిణ భుజే, బలభద్రాయ

వామభుజేః కృష్ణాయ దక్షిణ పాదేః కల్కినే వామపాదేః మూర్తిన్యాసః ఇతిమూర్తీన్యాసః,
 శ్రీయైలలాటే సరస్వత్యైముఖే రత్నైగుప్యై ప్రీత్యై కంఠే కేతైన్యేనేత్రయోః శాన్త్యై
 హృదయే తుష్ట్యై ఉదరే పుష్ట్యైసర్వాంగేషు।

శక్తి ఇతిశక్తిన్యాసః।

జ్ఞానాయ హృదయే ఐశ్వర్యాయ శిరసిః శక్త్యైశిఖాయాం బలాయ సర్వగాత్రే వీర్యాయ
 హస్తయోః తేజసేనేత్రయోః।

ఇతిషడ్గుణ న్యాసః॥

ఆతలాయ పాదతలయోః వితలాయపాదయోః సుతలాయ జంఘయోః మహతలాయ
 జాన్గ్యోః గభస్తిమతే ఊర్వ్యోః నింతలాయగుప్యై భువాయకంఠేః స్యఃనాసికయోః మహాయ
 హృదయే జనాయ దృష్ట్యై తపాయలలాటే సత్యాయ శిరసిః ఇతిలోకన్యాసః॥ = ఏవం
 షోడశన్యాసః।

ఇతి షోడశన్యాసః

మత్స్యాదీన్య తిరక్తానా మూల బింబానా మెవకర్తవ్యః శ్రియాదిమూర్తీ+నాం ఆధన్యాస
 ఏవక్రిత్ర జ్ఞన్య ననం తస్మాన్మూలభింబన్య సజీవక కరణం కైత్రజ్ఞన్య ననం చకృత్వా
 శాంతి హోమం కుర్యాత్ శాంతిహోమః ప్రాచీన కుండమధునాభా స్వాహేతి శతం
 హుత్యా సంపాతేన మూలన్యపాదౌ స్పృష్ట్యా దక్షిణకుండే ఓం భువస్వాహేతి పయసాతథాహుత్యా
 సంపాతేన జరరం పశ్చిమ కుండే స్యవః స్వాహేతి దధ్నాతథాహుత్యా సంపాతేనముఖం
 ఉత్తర కుండే భూభువస్సువస్స్వాహేతి అజ్యేన తథాహుత్యా సంపాతేన శిరః స్పృష్ట్యా
 ద్వాదశాక్షరైణ పయసాహుత్యా సంపాతైః క్రమేణ మూర్ధాదిపాధాంతం సర్వాంగం స్పృష్ట్యా
 తద్దైవగుడేన విష్ణు గాయత్ర్యా శతం హుత్యా తత్సం పాతేనముఖం ఏవమాజ్య
 మధుభ్యాంచహుత్యా ముఖం స్పృష్ట్యా లోహజేదారుజేతైల జేవామూలాది+ బింబెమ
 తత్తన్మం త్రైశ్యయ్యావేదిస్థద ధన్విత్యా ప్రాగ్యాకుంభతోయై ఋత్విగ్నిర్యాక్రమేణ పలాశఖదిరా
 శ్వధ చిల్య శాఖాదిభిః ప్రోక్షణం కారమిత్యా వైతస్యాశాఖాయా విష్ణు గాయత్ర్యాచతుష్కాణ
 కుంభతోయై అగ్నియ కుంభ+తోయమారభ్య గురుః ప్రోక్షణంకుర్యాత్ ఇదం చప్రోక్షణంముష్టి
 ముద్రయా తత్సహోమన్యాసాది శాన్తి హోమన్యాసాంతం కార్యం ఏకైవైవ గురునాకర్తుమశక్యం
 చెత్తరుత్విజైహోమ కారయిత్యా గురురేవన్యాసం కుర్యాత్+మూలబింబం తన్మంత్రేణార్హాది
 గంధదూప దీపైరభ్యర్చ్య ప్రణవేనక్షీరము ధగధి గుడాన్నా నినివేదయిత్యా మూలబింబం
 శ్రియాది దేవీస్సదేవీః కర్మాచో విమానస్థ బ్రహ్మాది పరివార్ శయనాసీన భూతానంతం
 చత+త్తదఘ్నాదిభిర భ్యర్చ్య మూలబింబానాం రక్త బంధనం కృత్వా నూతనైః

కంబళైర్య సైర్యాచ్చాద్య ద్యాణతరవారుణా అస్తమంత్రేణ అస్తముద్రాం ప్రదర్శ్యదశో
 నైస చక్రంధ్యాత్వాతన్మంత్రేణ బలిందత్వాఇం+ ఇంద్రాది విష్ణుప్రత్యా వరణం స్యస్థానేమ
 స్థాప్యేమ సారభ్యతత్తదగ్రిచతుర శ్రకుండం స్థందిలం వాకృత్వా ప్రాక్కుండే స్థండిలేవా
 అగ్నిం ప్రతిష్ఠాప్య సంస్కృతే: సపిహృత్యగత్రాతారమింద్రం, ఆయాశ్చాగ్నిశ్చయ మాయ
 ప్రసున్వంతం+ఇమంమెవరుణ! అనుసీయు:-సంతేపయాంసి-తమీశానమితి-చంద్రాద్యష్ట
 రుండేమ తత్తన్మంత్రై: ఇతర పరివారకుండేమచ సర్వావరణ కుండేమ ప్రాగారభ్య
 క్రమేణ పలాశఖదిరా+శ్యద్ధబిల్వదుంబర కాశ్మీరసమిద్భి: అజ్యేనచరునాచ ప్రత్యేక
 మష్టాత్తర శతసంఖ్యయా ఆచార్యా నమత్వా పృథ్వీత మృతాస్తాపితా: శ్రీవైష్ణవా: కుందసంస్కార
 మారభ్యజుహుయ:। అగ్నిప్రతిష్ఠామాచార్య+ ఋత్విజై: పరివార హోమంకుర్వరత్రు
 ఆచార్య: దారుశిలామయ మూలబింబ పిండికా: తథాధార శిలాశ్ర పూర్య వదధివాన్య
 చస్త్రవేష్టితా: కృత్యా, బీజరత్న ధాతులోహ: పాత్రాణి ఏకైక బింబాది చతుష్టయ పూరితమ
 పరంపా+తానిధాన్య రాశిష్వధివాన్యద్వార పాలాది దేవానాం బల్యర్థ పీఠాని శాలాయాంబ
 హిర్యాధాన్య రాశావదీవాన్య పూర్యం శాలాయాం కృత్యా శయనానాం ఇదా నీమాలయాభిముఖ
 ముద్ధాప్య స్థాపితానాం బింబానా మర్వాదు్యుపచార నివేదనైశ్చ, మహాకుంబస్యాప్యే
 వంకృత్యా పలలరజనీ చూణ్ లాజదధి పంయోమి శ్రంబల్యన్నంగగ్రహీత్యా, శాలాబహి:
 ప్రాగ్భాగే, ఆద్యాశ్చ కర్మజాన్త్రయే భూతా: పాగ్నిశిస్థితాం, ప్రసన్నాపరితుష్టాస్తే గృహ్టాంతు
 బలికాంక్షిణ! ఇతి, దక్షిణే + ఊర్ధ్వలోకేస్థితాగ్రేమ విదిక్తుచ సంస్థితా: భూమౌవ్యోమ్ని
 స్థితాయేచ బలింగు హేతిచేతి, పశ్చిమే, వినాయకౌంకైత్రపాలా: యేచాన్యే బలికాంక్షిణ:।
 పూషాద్యా: సాఖోదాశ్చైవ ప్రగృహ్టాంతు మిమం బలిమితి॥ ఉదీచ్యాం కుముదాద్యాశ్చయే
 భూతాస్సర్వత స్థితా: అగచ్ఛంతు చతే సర్వే గృహ్టాంతు తమిమంబలిమితి॥ తత్తద్విగ్రభిముఖం
 స్థిత్యా, బలిందత్వా ప్రాక్కుండే స్యన్న సిద్ధ్యర్థం ఓంనమోభగవతే స్యన్నాధిపతయే
 +సాంహ్యం వ్యూంస్యంహింహీ స్వాహా ఇతి మంత్రేణ ఆజ్యేన శతవారం హుత్వా
 ప్రతిష్ఠార్థం హోమ సూత్రేణ మూలబింబరక్షా బంధనం కుర్యాత్, ఇదం రక్షా బంధనం
 బహుచరవిషయం, పూర్యం ప్రతిష్ఠితం ప్రతిదిన్నం పూజితం బాలబింబాని నివేదనాన్తం
 సపూజ్య తత్పురత: పూర్యసమ్మహ కుంభకరకోప కుంభా సంస్థాప్య మహాకుంబము శక్తిం
 కరకోప కుంభేమ సుదశోన విష్ణాదీంశ్చ ఆవాహ్య పూర్య వత్సం పూజ్య ప్రతికుండం

పూర్ణాహుతి:

మూర్తివై: కారయిత్వాపద్యోత్పల దళామోడెలమోహత భుజోయది రక్తశ్యేత× భువేత్
 జ్వాలోశ్చద క్షిణావర్తా: శుభంశంసంతి నిశ్చతం ఇత్యుక్తగంధవర్ణం వర్తే మ వైపరీత్యే

దృష్టతమ్యైషశ్చోన్మ్యర్థం చతురశ్రకుండే ఆజ్ఞేనపంచోపనిషన్మంత్రైః ప్రత్యేకం+ శతవారంహుత్యై
 తుర్య మంగళవాద్యవేద ఘోషాయా వదుదయంకర్తుం నియమ్యయజమాన గురుమూర్తిశ్చ
 స పోస్యప్సార్థం శాలయాంత్యగ్గోగే ప్రోగగ్రద భేషు పాక్సిరస్కౌశ్యయ సంకుర్యుః
 ప్రాతరుద్ధాయ+ నిత్యకర్మనరిసమప్యశాలాయాం ప్రవిశ్యఏతేషాం అన్యతమస్యముదితే
 స్సంభాషణ సహవర్తవనయోః స్వముందనస్యజ్ఞేనీలోంబరధరస్యశిరసిసీలమాభరణస్యగగధ
 భభగ్న శిబికోద్యామోహణస్య భిన్నచ్ఛతోలంబనస్య వలహిమోహణస్య దక్షిణముఖోష్ఠోద్ది
 నిషిద్ధవాహనారోహణస్య కపిసృగాల వృకేదంశస్యకం రపోదశిరచ్చేదనస్య దంతనతనస్య
 పర పీడనస్య పోశభాదస్య విధవాలింగనస్యన్ చపోషంద్నపతిలోమజసహవర్త మానస్య
 గోపుదప్రాకారవి మానవృక్ష పతనస్య తురగ్మోహణస్య శక్తైః బోధాద్ధ్యాలయ సేవనస్యమధ్య
 సబృహదాది మహామోగి క్రతనసహవర్తనస్య దీపనిర్వాణస్యదేమోత్స వస్యగ్రామనగర
 పట్టణదాహస్య భక్ష్యఫలమూలభక్షణస్య మధాచ్ఛిష్టస్య భటైర్యుద్ధా ద్యమ్య ఆభ్యంజన
 స్యతైనలమరీ చిలవణశ్చ ఇత్యాదీనామన్యతమదశ నరూపేదుస్యన్న జాతేతద్దోష
 శాంత్యర్థం పూర్వవచ్చాంతి హోమం కృత్యే ఏకబెర విషయే విమానద్వార దక్షిణ భాగే
 వాస్తు పూజాం తత్పశ్చిమేష్ఠంది లేతద్దోమంచ కృత్యా! సితపిందికొదీని గృహీత్యా
 ఆయత్యశుచోదేశే సంస్థాప్య అంతః ప్రవిశ్య బ్రహ్మస్థానేహస్తావధికిమానేన విగ్రహ
 నుగుణయతివిస్తారపీ నాన్నిష్ఠస్వర్ణ+యోగ్యగతోష్ఠకములో వరణ చతుష్టయేనమధ్య
 గర్తేనచయుతాం ఏకావరదణ మధ్యగర్త యుతాంవా ఆధారశిలామాచ్ఛాదన పటంవ్యపోహ్య!
 విష్ణు గాయత్ర్యా విమాన్తల సమాం నిక్షిప్య ర్రత్న మౌక్తిక ప్రవాళ విష్ణు గాయత్ర్యావాస్తు
 హోమాగ్నా చరుసపి నమిద్భిః ప్రత్యేకం శతవారం హుత్యా ఆగ్రస్థ ప్రథమా వరణ
 గర్తేషుయవ ప్రహీనిష్టావ ప్రియంగు తిలమాషనీ వారశాలి తదన్యవహితద్వి తయ్యావరణ
 వజ్ర వకాక్తిక ప్రవాళ శంఖస్ఫటిక పుష్కరాగ చంద్ర కాన్తేష్టసీలాని తృతీమావరణ
 మనశ్శిలాహరితాలోంజన శ్యామనీనక సౌరాష్ట్ర రోచనగైరికాని చతుర్థా వరణ స్వర్ణ
 రూప్యతి మ్రూయ స్త్రపుక సౌవర్ణరౌప్యణ మధ్య యరై శాలిబీజ శారద గ్రాయత్ర్యా విన్యస్య
 తదుపరి చతురంగుల ఘన దృఢేన ఉసరిగర్తే నవీరెనశ్రీసూక్తేన పీఠాయ ఆధారశిలాసంధిం
 సుధ+భామ్యోరస్యా ధారశిలాంపూర్వవద్విన్యస్య తత్రరత్నలోహన్యాసం వాసమధ్య
 గర్తవ్యాసంచృత్వాతదుపరి పీఠనపుంసూక్తేన నిధాయ పూర్వ వదృధీ కృత్యపిం దికః
 పుణ్యాహుజలెన్న పోక్త్యతర్గల్రా ధూమధ్యభాగేనమ ఇవీమోపరిగతా వశిష్టకణి కాగ్ర భాగే
 పోదశస్వరాసార్థ్య ముఖ సంచవించదుప పదేషు ప్రాగ రభ్యకాదిమార్త పంచవించద్యజ్ఞ
 నియాది క్తాస్త దశోణాక ప్రోగాదిదిగష్టక గతోష్ఠ దశేషు సప్తదశదళాని విహయపోగ్గ

శేద్యయం మధ్య మదశేద్యయం ఇతరదశేష్యైకం పోడదశదళ పకెదిసోస్త ద్యాత్రిం
 శద్యణ్ ద్యకద్యక సంఖ్యయా అవశిష్టణ్ త్రయాపునశ్చ ప్రాగవతత్పేర్వయోశ్చద్యా
 దశదశపక్షి ద్యాదశో పదశేషు చతుశ్చ తురంతమతిరిక్తై + ప్రవిశ్య ప్రాగాదిక్రమేణప్రతిది
 శంత్రీ. కత్రిక సంఖ్యయా అంతిమదశ ద్యితయ సంఖ్యయా చకాదిక్ష్వాన్రేష్టాంశ్చమదళ పక్షై
 ప్రాగ్గక్షిణోత్తర దశేషు పంచ పతీచ సంఖ్యయా ఇతరదశేషు చతుశ్చతుస్సంఖ్యాకా
 ఉస్యోదం నమాన్తోన్విన్యస్య పక్షత్రయై ప్రాగాదిదిగష్టక స్థాధాముఖ ప్రధానదశేషు॥ ఓం
 విమలాయై నమః; ఓం ఉత్కమ్ ణ్యై నమః; ఓం జానయై నమః; ఓం క్రియాయై నమః; ఓం
 యోగాయై నమః; ఓం ప్రహ్యై నమః; ఓం సత్యయై నమః; ఓం ఈశాయై నమః; ఇతి
 శక్త్యష్టకం; ద్యాదశదశపక్షై ఓం శ్రీవత్సయై నమః; ఓం వనమాలాయై నమః; ఓం యోగాయై
 నమః; ఓం వైష్ణవయై నమః; ఓం వామలాయై నమః; ఓం పుష్కై రమః; ఓం ఉత్కమ్ పినణ్యై నమః;
 ఓం ప్రజ్ఞాయై నమః; ఓం సత్యయై నమః; ఓం ఈశాయై నమః; ఓం అనుకంపాయై నమః;
 ఓం పితామహ్యై నమః; ఇతి ద్యాదశ శక్తిః॥ = ॥ తతః క్రమేణ విన్యస్య చతుః పక్షై ఓం
 అనుగ్రహయై నమ ఇతి అనుగ్రహ శక్తిః కణి క్ కాపువ భాగే విన్యస్య శ్రీ భూమిందిక
 యూరప్యేవం విన్యస్య పిందికాయై నమ ఇతి పిందికా గంధపుష్పధూప ధీపైరభ్య
 విష్ణుపిందికాం లక్ష్మీరాపాం. శ్రీభూమిందికాంచ విష్ణురూపీ ధ్యాత్యా నూతనవాససో
 ఆచ్ఛాద్య; అస్త్రమంత్రేణ అస్త్రముద్రా దశ నేనద్వి రాధూ ధామ మధ్యే చక్రంధ్యాత్యా
 శూలాం ప్రవేశ్య; ఏకబైర విషయే మూలబైర బింబాని బహు బైరవిషయై కర్మాచో నాదీని
 తత్తన్మంత్రేణ ఆర్ఘ్యాది భిరభ్యర్చ్య ప్రణవేన చతుర్విధాన్నం నివేదనై నచ సంపూజ్య
 పరివారాన పితత్తన్మంత్రేణ ఏవం సంపూజ్య ద్వార తోరణ ధ్యజ కుంభస్థ దేవతేః
 తత్తన్మంత్రేణ గంధాదిభిరభ్యర్చ్య బలించ దత్వా చతురుచ్చరిత సంగచ్ఛ్య పద శిరదస్కం
 తత్తన్మంత్రేణోద్యాస్య మూతి పైః స్వస్య కుండేషు అగ్నికారిణ ఉక్తరీ త్యాప్రాయశ్చి
 త్తాహుతిం పూర్ణాహుతించ హుత్యైత్యరభ్య పరిధూర్వ నమిధౌ క్రమేణ హుత్యైత్యంతం
 ఉపరిష్ఠోత్తం త్రంకార యిత్యా ఏవము పరిష్ఠోత్తంత్రం ఆచార్యశ్చ తురశ్ర కుండె స్వయం
 కృత్యా మూలమంత్ర ముచ్చార్య సధూమంకుంద స్థాగ్నింధూ మద్యా రావానునాసయా
 పూరకవాయునా హృదయ+ కమలం ప్రవేశ్య తత్రస్థ భగవతి తీనం ధ్యాత్యా ఆచార్యః
 మహాకుంఠాదీనుద్ధృత్య మూతి పైస్సహదద్యాత్ శ్రయ్యావేదిస్థ ప్రతిమోద్ధరణం
 కరోమాతి భ్రాహ్మణస్సృష్ట్యై కుర్యే తతదాజ్ఞాం గ్రహీత్యా తతః+కుంభానుద్ధృత్య తద్రంధ్రనిగ
 తా విభిన్న వారిధారమామాయోం సింఛో పురతోగచ్ఛేత్ తదనుప్రతి మామహాకుంభోప
 కుంభధ దాశ్చమంది రాభిముఖాసు క్రమేణగ చ్ఛేయః; ఏవంగచ్ఛత్సు స్థుపతిమాచార్య

మధ్యమోపనిషత్. అపరిమితనానావణ్ ఛత్రధ్వజపతాకాచామర ధారిణః అపరిమిత
 త్రివిధాజ్ఞారభాజన దధిలాజాది మంగళవస్తుధారిణః నానావిధాది విచిత్ర కాశ్చపురత
 గచ్ఛెయుఁ విదచతుష్టయాధ్యయనశీలా విద్యద్భక్త భాగవతాశ్చ పశ్చాత్సహగచ్ఛెర్ .
 ఏవం మంవిరం ప్రదక్షిణీ కృత్యమందిరద్వార సమీపంగత్వాతత్ర ధాన్యరాశి మహాకుంభా
 దీనానిక్తి ప్రేయుః॥ తతః మూలమంత్ర వ్యాపకన్యాసంకుర్వన్నధి యానైర్ముతో సైస్సాక
 మంతః ప్రవిశ్యద్వారేక బెరమూతాది బింబాని బహుకన్మాది బింబాని సదేవినిచ అర్ఘ్యపాద్య
 పారుకాచమనగంధాధి భిరబ్యర్ఘ్య మూర్తి పెణ ఏకైకాం మూర్తిం గ్రహీత్వాంతః ప్రవిశ్య
 పిందికాం ప్రదక్షిణీ కృత్యపిందికా కణ్ఠోకాగ్రభాగప్రతిష్ఠాస్థీతి సామ్నాస్థాపయి త్యాస్యానుజ్ఞాయా
 బ్రాహ్మణైస్సహ మూర్తి పేషు ఆత్మాహవ్ షమితి సూత్రేణ పర్యత ఇవా విచాచలి :
 విచాచలిరితి మంత్రంచ ఏతత్పుసుముహూర్తే పిందికాకలరత స్థిత్యస ఫలకయుత. శైర్య
 మంత్రేణ పీరమధ్యగర్తక పద్మముద్రాందశ్ యిత్వా బింబశంకుం ప్రవేవయిత్వా
 దృఢంస్థాపయేత్. శ్రీ భూమ్యా వపిస్థాపయిత్వి బింబస్థాపిత ఫలకరంధ్ర లంబిత
 సూత్రైస్సమతాన్నిరీక్య లాక్షసం జ్ఞరసకుమ వాందగుగ్గు హ్ సమభాగ్ చూణో కృత్
 తత్సముదామార్గమానలైలెయంమృదు వహ్నినా బంధన మాగ్యం పక్వాతేన పిందికానా
 ముపరి సంపూర్య ధృఢీకృత్యమూర్తి పిందికాశ్చ పుణ్యాహజలన ప్రోక్త్య మూల బింబపుర
 స్థితానేక ఆంగబింబాని త త్తస్థాన పద్మముద్రాందశ్ యి త్యాశయసూక్తరీత్యా నృసూక్తస
 సంస్థాప్య కరక ద్యయోదన్ నాహ్యవచ్చ రావనిగ్ తావిచ్చిన్న జలధారయా మూలెన
 బింబాని పరిషిచ్య, దేవస్యపురతః తదభిముఖ మాసనే పద్మాసనే నూపవిశ్య స్వగుదాస్థానమ్య
 ప్రాణాయామ భూత శుద్ధిం కృత్వా తత ఆవాహనం-ఆప్రకృతివశ్యం-నా శరహితం-
 ఆసందస్యరూపం, సర్వాన్తర్యామిణం, సదైక రూపం, అప్రాకృతస్థానగతం, బ్రహ్మణీ
 వాద్యుత్క్లుప్తం, తేజః పుంజవ్యాప్త సకల జగదాధేయం, ఉత్పత్తి రహితం, ఏకం విశ్వేశం
 పరమాత్మీసం ధ్యాత్వా తమవ్యక్తావయవ విగ్రహ విశిష్టత్యై నమఃప్రై భగవ్ మధుపశ్య
 ఆజ్యం పశ్యఆష్టధాన్యాని పశ్యన్యాః పశ్యేతిదశ్ యిత్వా, ఏవంశ్రియాది దేవినాం బ్రహ్మాది
 పరావారాణం సయన్ స్మీలనంకృత్వా తన్నయ ననూన్మీలనానన్తతాం ఏతాన్యేవమధ్యాది
 మంగళ వస్తుని పూర్వవద్దశ్ యిత్వా సితేయగుర వేయజమానః తద్దశ్ వాయ శిల్పితా
 గోమధ్వాజ్య పాత్ర శలాకికే అష్ట ధాన్యానిచ గోవిందః ప్రియతా మితిదత్వాంజ్ వాజ్ఞేవధ
 నాత్మరూప దక్షిణం దద్యాత్. తతోవాదిత్ర కుశలాదిభిన్నహ మందిరాద్యాగ శాలాం ప్రవిశ్య
 కర్మాచోదిబింబాని ప్రత్యేకం నూతనకం బలైర్వస్తైర్యా సమన్తాదాచ్చాద్య, పూరద్వపన్నధ్యాజ్యది
 స్థాపన సయోగ్మీలిస మంగళ వస్తుదశ్ నానిచ కుర్యాత్. యజమానః పూర్వ వద్గుర

వేకస్సర్వంద ద్యాత్, సర్వంచదద్యాత్, ఏకబేర విషమే మూలాది బింబానాం నయ
 నూన్నీలనమత్రైవ కుర్యాత్, ఇతినయ నూన్నీలనం॥ ఛాచాధివాసివతత్త ద్వింబోక్త
 సంఖ్యావిశిష్ట తత్తద్వింబ సమానధ్యాత కూర్పు విశిష్టజౌదుంబర స్నానవి శిష్టకస్థిదహ్ ణే
 గర్భో మందిరేబహిర్యాసావరాశద్రి శేస్తాపితైర్మూల బింబస్యస్ప దశకలైః శ్రీభామూమ్నాంన
 వకలైః బ్రహ్మశయూస్సుప్త కలైః ఋషీణాంపంచకలైః సప్తదశకలశ స్సుపనంపుటేద్రష్టవ్యః॥
 అభిషేచనం కర్తవ్యం.

అధప్రాణ ప్రతిష్ఠా విధి :

అస్యశ్రీప్రాణ ప్రతిష్ఠా మస్త్రస్య బ్రహ్మ విష్ణుమహేశ్వర ఋషయః॥ ఋగ్యజుస్సామాధగ్యాణి
 ఛందాగ్గంసి = సకల జగత్సృష్టి స్థితి సంహార కారిణీ పరాప్రాణ శక్తిః దేవతా ఆంఘ్రీం క్రోం
 బీజం- స్వాహా శక్తిః ఓం కీలకం బింబప్రాణ ప్రతిష్ఠా సిద్ధ్యర్థే వినియోగః॥ ఆంఘ్రీం క్రోం
 యరల వశషసహ ఓం హంసః ఆం జం ఘం-గం-ఖం-కం-పృథ్వీవ్యవ సై జోవాయ్యాకాశ
 ప్రాణాత్మనే =

క్రోం-ఘ్రీం ఆం- హృదయాయనమః స్వాహా ఆం-ఘ్రీం-క్రోం యరల వశష సహ ఓం
 హంసః ఇం-నం-ధం-దం-ధం-తం-శబ్దస్సర్పరూప రసగంధాపానాత్మనే-క్రోం-ఘ్రీం ఆం
 ఈం శిరసెస్వాహా = యరల వశషసహ- ఓం హంసః=

ఉం-ఇం-ఝం-జం-ఛం-చం- వాక్యాణి పాదపాయూపస్థవ్యానాత్మనే-క్రోం-ఘ్రీం-ఆం-
 ఉం-శిఖాయై వషట్ స్వాహా-ఆం-ఘ్రీం-క్రోం యరలవశషసహ ఓం హంసః-ఏం-ణం
 థం-డం-డం-టం శ్రోత్రత్యక్తుర్ద్వి హ్యేషాణోదాత్మనే క్రోం ఘ్రీం-ఆం-ఐం కవచాయ
 హం స్వాహా= ఆంఘ్రీం క్రోం యరలవశషసహ ఓం హంసః ఫం-పం-భం-బం-మం-
 మనోహంకార బుద్ధి ప్రకృతి జీవ సమానాత్మనే - క్రోం-ఘ్రీం-ఆం-ఔం నేత్రాభ్యాం
 వౌషట్ స్వాహా॥ ఆం-ఘ్రీం-క్రోం యరలవశషసహ ఓం హంసః-అం-యం-రం-లం-వం-
 శం-షం-సం-హం-ళం--ం- వచనాగమనానస్త విహరణోత్పర్గానంద నాగకూర్మకృకర
 దేవదత్త ధనంజయాత్మనే-క్రోం-ఘ్రీం-ఆం-అః - అస్త్రాయఫట్ స్వాహా

ధ్యానం

రక్తం బోధిస్తపోత్థేల్లసదరుణ సరోజాది రూఢాకరాజైః
 పాశం కోదండ మిక్తూద్భ వమలినగుణవం వ్యంకుశం పంచబాణాః-
 బిభ్రాణాస్సృక్కపాలాత్రినయన సహితాపీనవక్త్రోరుహాఢ్యా-
 దేవీ బాలార్కవర్ణ భవతుసుఖకరీ ప్రాణశక్తిః పరాన్న :

మూలమత్ర:

ఓం-ఆం-ఘ్రీం-క్రీం యరలవశషసహ ఓం-హం సః- అముష్య ప్రాణ ఇహ ప్రాణః ఆం-ఘ్రీం క్రీః-యరలవశషసహ ఓం హంసః అముష్య జీవిఇహబింబెస్థితః- ఆం ఘ్రీం క్రీం యరలవశషసహ ఓం హం సః అముష్య సర్వేంద్రియాణి మనోహంకార బుద్ధిప్రదాన పృథివ్యపై జోవాయాకాశ శ్రోత్రత్వక్చక్షుర్జిహ్వప్రాణ వాక్యాణి పాదపాయూ పస్థత్వక్చర్మమాంసరుధిర మేధోస్థిమజ్జా శుక్ర ప్రాణాపానవ్యానోదాన సమానాః ఇహోయాన్తు ఆయాన్తు సుఖంచిరం తిష్ఠంతు స్వాహా రక్షం తుస్వాహా ॥

శ్రీయాదిదేవానాం-బ్రహ్మాది పరివారాణాం చేవమేవ కుర్యాత్.

ఇతి ప్రాణప్రతిష్ఠా విధి :

కలశాభి షేకం

ఉక్తేన్య గర్భ గేహస్థానాం త్రిభిఃక కలశైరేకే నహస్నాపనక్రమోక్తరీత్యాక్రమేణస్సపనం కుర్యోత్, ఆశ్రవిశేషాః ఉచ్యంతే, కలశానాం సదభ్యో నవ పస్త్రవేష్టనం స కూర్చ పల్లవ ప్రక్షైక పశ్చ గభ్యో గేహ ద్వారతోరణాది పూజాన, కర్తవ్యా పూర్వమేవకుర్యాత్, అత్ర స్నానాంగ రక్షాబంధనం మూలాదిబింబేషుకుర్యాత్, తదతరి కైవచారాన్ములాదికూచో మ తత్తన్మంత్రేణకుర్యాత్, ఇదం విష్ణురితి నాద్యేనాపోహిష్టైత్యర్చ్యేణ ఇమంమేవరుణ ఇత్యాచామేన పవిత్రంత ఇతిపంచగవ్యేనఘ తస్నాతేలి సామ్నాఘ తేప దధి క్రావేణ్ణేతి దధ్నాపయో వృతసామ్నాపయ సామధు దాతే తిమధునా మజ్జాయ యజ్ఞియేతికషాయేణ మానస్తోకేత్సుష్ణ తేయేన వపడై విష్ణు వాస్రతిరత్నాం భస్మాయాః ఫతినీతి ఫలాంభసాహిరణ్య గర్భస్సమ వర్తతేతిలోహవారిణ్ శన్నుదేవీతిమాజ్ నాంభసాగంధ ద్వారేతిగంధాంభసాత్రాతారమి తిసామ్నా అక్షతవారిణా ఇదంవిష్ణురితియవాంభసా ఇతికూర్చాసీ స్వస్వకలశైరభిషిచ్య నరద్య కూర్చానిపు రుషనూకై న శుద్ధో దక్రేననహస్రధారాభిరభిషిచ్యవిముక్త సంధీనిపరిహృత్యమూలాదిబింబాని తత్తన్మంత్రైర్వస్తాది నీరా.నాంతోపధారైః పూజయేత్, దీపప్రభంమణి మహావిష్ణు నామకం వ్యక్తావయవం అవాహనాధికరణ విగ్రహ సదృశం పరిణతతద్విగ్రహ వత్సేన విగ్రహైకం ధ్యాత్వా, తంమూలైనావాహ్య బ్రహ్మ రంధ్ర ద్వారాస్త్రః ప్రవిశ్యవ్యాప్య స్థితంధ్యాత్వా, బహుబెరం వగేహనేవక్య మాణరీత్యా మూలబెరె మహాకుంభగత మిత్యారభ్య గురోః గ్రహప్రవేశానంతం కుర్యాత్, వాహన విషయేవిశేషః, స్వరూపతో గుణతశ్చ అనవధి కాతిశయ బృహత్సయుక్తం స్వరూపసత్యతదైక రూపం సకల జగరాధారధేయం కర్మ రహితం ఇంద్రియావశ్యం సర్వత్రోజ్వలం సదోజ్వలం

సర్వరూపత ఆధిపత్యాన్ని సమగ్ర సమస్త స్వతీయ్యరహితం సర్వదా చలన రహితం అనుకర్షణ జ్ఞాన పూర్ణత అనుబంధ అనుబంధ స్వరూపం అనుకర్షణ పర్యం కర్మ ర్మిత సారహితం సర్వకాలేషు సర్వస్వస్థిమిత్యం సర్వ విషయ ప్రకాశక రూప జ్ఞానమంతం అనుబంధమనగా సామర్థ్యం సమర్థత సైధాంత సమర్థం సమస్త మన్న నియమన సమర్థం సత్త్వేషు ఒకం రహితం అనాధీభవన సమర్థం కర్మేంద్రియ రహితం అస్పృశ్యం జ్ఞానేంద్రియ రహితం సర్వత్ర కర్మ జ్ఞానేంద్రియ రాహిత్య ఏతద్గార్వ సమృతం గమనాగమన రహితం అది కోటి ప్రభం జ్ఞాన స్వరూపం సర్వాస్త్రర్యామినం.

అశ్చర్యాత్మకం సర్వగద్యాసితం సర్వ కారణం అష్టాక్షరప్రతిపాద్యం సర్వసంతాదరం ప్రణవప్రతిసాధ్యం ఏవంసర్వదావిష్టుంధ్యాత్వా॥ అవ్యక్తైవయమగ్నిగ్రహ విశిషకవత్సన మహవిష్టునామకం వ్యర్త వయవం అవాహనాదికరణ వతగ్రహ సమానం పరిణత తద్విగ్రహవత్సన విష్టునామకంధ్యాత్వా+తం విష్టుం స్వహృత్పర్యే పరిమెష్టి మంత్రణా బ్రహ్మరంద్రేణ వాహ్యా అంతః మనసాఆర్వపాద్యా చమన గంధ పుష్పధూపదీపాద్ : సంనాద్యమూలనాభ్యర్వ అంజల మధ్యేధ్యాత పీఠే హృదయ మధ్యే బ్రహ్మరంద్రేణ పురుష మంత్రణా వాహ్యా విశ్వమంత్రణతుజో నిధానం స్వకకృపావ్యతిరేకణమేధ్యాస విషయం నారాయణమజం విభుం అంజలిపీఠం వృత్తి మంత్రణ ప్రతిమాయావాహ్యా బ్రహ్మ రంద్రేణోన్తః ప్రవిశ్యవ్యావ్యస్థితం ధ్యాత్వాక మూల బేరములెన మహకుంభగతాం మూతోం తదుపకుంభగత విష్టాది మూతోంక వృతత్తన్మంత్రణ తతః బాలకుంభగతోం మూతోం మూలన తదుపకుంభతోయ విష్టాది మూతో నావాహ్య బ్రహ్మరంద్రాన్తః ప్రవిశ్య పూర్వమావాహితమూర్త్యా ఏక భూతాః ధ్యాత్వా బింబ బ్రహ్మరంద్రే ఓంసమోనమితి ప్రణవం విన్యధ్య తేనపిహితంధ్యాత్వా జితంత్రే పుండరీకక్షనమస్మై విశ్వభావన నమస్తేస్తు హృషీకే కేశ మహపురుష పూర్వజా॥ ఇతిమూలాభిముఖోభవేత్సుక్త్యా తెనైవ మంత్రణ చాష్టాంగం ప్రణమ్య ప్రణామ ముద్రాందశో యిత్యా ఆవనత పూర్వరాయ అద్ధాయస్యామిన్ స్యాగతంకిమిత్సుక్త్యా స్యాగతావాహన ప్రతిమాముద్రాందశో యిత్యా ఏతదావాహనానంతరం మూలమూర్తిమమూలమంత్రాక్షరన్య సంకుర్యాత్ స్థితాస్థితమాసనే సృష్టిం సంహరశయని సంహృతిం సృష్టిశయను సృష్టిం యాగ భోగశయన యార్యశ్య రూపచస్థితిం యాశ్రియంసర్వత్ర స్థితిం వాకుర్యాత్ తత్తన్మద్రాంచదశో యేత్ ఏవంకృత్యా ఆంగబింబావాహనంకుర్యాత్ అవాహనపాత్రం విష్టుగాయత్ర్యా అద్భిః ప్రకౌళ్య మూలమంత్రణా పూర్వహస్తాభ్యాంల లాటె అహృతజ్ఞప్తిదీపాద్ధీ పాస్తరమివ మూలబింబాదుత్పన్నా నావాహనాధికరణబింబ సహజం మూలం నావాహనాధ్యాత్మాచో నతజ్జలేన తద్వింబమూర్ధానాం కే సంసచ్యత త్త్రేయగతాం మూతోం మూలేనాంగబింబే బ్రహ్మరంద్రాదన్తః ప్రవిశ్యవ్యాప్తాంధ్యాత్వా ప్రణమ్యతన్మద్రాంచ దశో యిత్యాకించిదుద్ధాయస్యాగతంకిమిత్సుక్త్యా తన్మద్రాంచ ప్రతి మాముద్రాంచ దశో యిత్యా ఈత్రసన్నిధిత్సేత్సుక్త్యా తన్మద్రాంచదశయిత్యానిత్యం

స్థాతవ్య మితిప్రార్థ్యతస్మై ద్రాందశఖయిత్యా పుండరీకాక్ష విద్యయాసముజ్జితభవే త్యుక్త్యా
 అవాహను ముద్రాందశ యిత్యా పూర్వం మంత్రన్యాసం ఏవంసర్వేషామజ్ఞబింబానాంబింబ
 క్రమేణవా బింబర్యాసౌకారైకయః తత్తన్మాతో వాహనానస్తరం తత్తన్మాతో శ్రీయాదీనాం
 తత్తన్మాతో శ్రీవత్సాదంగ బింబానామివ అవాహ్య మహకుంభధ్వయజ లెనకూచో న
 తత్తన్మం త్రేణప్రోక్ష్య తత్తన్మంత్రషడంగవ్యాసంకృత్యా యానాస్తఖః పరివారాణాం
 ఆనిరుద్ధపాదాదేవం అవాహనప్రోక్షణేకృత్యా బ్రహ్మరంధ్ర యోః క్రమేణ
 సృష్టిసంహృతిన్యాసౌకృత్యా ఇతరేషాం తత్తన్మంత్ర సడంగన్యాసం కృత్యా శాలంతః
 పవిత్ర్య గరుడపీఠికాం గ్రహీత్యాత దాలయం ప్రదక్షిణీ కృత్య పుణ్యాహజలెన ప్రాక్ష్యపింది
 కాంతన్మంత్రేణ గంధాదిభిరభ్యర్చ్య పూర్వవద్యప్రాచాదన చక్రధ్యానే కృత్యా శాలస్త గరుడ
 మూతి సంపూర్వోక్తాలం కారవేదవాద్య ఘోషైర్ముతో పైరానీతాంతదాలమం ప్రదక్షిణీ
 కృత్యద్వారే స్థితాపూర్వ వత్తత్తన్మం త్రేణాభ్యర్చ్య అచార్యః మూర్తి పైస్సహ మూర్తిం
 గ్రహీత్యాస్త్రః ప్రపిత్య ఇత్యారభ్యపేదం శ్రీభువావపా స్థాపయత్వైతి విహయ
 పుణ్యాహజలైరప్రోక్ష్యత్యస్తం కృత్యా పద్మస్థితాననే పద్మముద్రాప్రదశ క్కీ తదంగ
 పింబంబుత్తన్మంత్రేణ సంస్థాప్య తత్సరతః తదభిముఖం నవ్మాసన్వనూచపిత్య తస్మా
 లబింబేవాసుదే వాదిమూర్తి భ్యఃదీపార్ధీపాస్తరమివనిగ్ తిశంచతస్రగ్ రుమూర్తి
 మావాహసంకృత్యా పునః ఏకీభూతాః ధాక్యత్యాతామేకీభూతాం గరుడమూర్తీ మావాహనాధికరణ
 సమాంధ్యత్యా కర్మాచో యామి వావాహ్యతస్మాత్త దంగడ బింబేవ్యవ మావాహ్యమహా
 కుంభజలెనత న్మంత్రేణ ప్రాక్ష్య తన్మంత్రేణ న్యాసం కుర్యాత్ ఆనంతస్యాపిసంకషాణా
 దేవమావాహనాదికం కుర్యాత్ మూల బింబెన సాకంకృత ప్రతిష్ఠాంగక్రియాణాం కాలాంతరేకవి
 ప్రతిష్ఠాక్రియాణాం సర్వేషాం కుముదాది పరివారాణాం ఏవమావాహనాదికం కుర్యాత్
 అచశిష్టంమహా కుంభజల ప్రతిష్ఠితంచేన్మహా పీఠంతత్రనిక్షిపేత్ తదభావేకూపాదౌ
 నిక్షిపేత్ వహనస్రవిధివదగ్ని ప్రతిష్ఠాప్య ఆది మధుశ్రణిమ ప్రక్షిప్యతస్మిన్ సవ్యంజన
 భక్ష్యహపీంషి పక్తుంనియమ్య నయజమా నూయురుః ప్రతిష్ఠితమూర్తిన్ పార్శ్వం
 సమాసాద్య భమోదండవత్ప్రణమ్యోద్ధాయం చితాంజలి పుటః ప్రహస్తిష్ఠ్ గురువ
 త్పుల భక్తానామభిషేతోధో సాధకః ప్రార్థయేత్వా మహందేవ మదనుగ్రహ కామ్యయా
 సన్నిధత్త్యచిరం స్తానై కల్లితే శ్రద్ధయామయా ప్రసీద దేవదేవైశ పూజా మగ్నిగ్రహణమే
 గ్రామన్య రాష్ట్ర దేశానాం ప్రజానామందిరా మహి దేహి పుష్టిం చతుష్టించ గతించ పరమాం
 తదా॥ ఇతి గాథాం వాసుదేవాయ విజ్ఞాప్యతన్మాతో మంత్రేణ మదుపకో నవేదయేత్
 తత్ గుర్భుసుజ్ఞ యాయజమానః భక్తి గోమూస్యర్థాం దదామీతి దేవా దక్షిణ హస్తే ఉదక
 పూర్వకం దద్యాత్ దేవపాదయోః అత్మానం పుత్ర పౌత్రాది దారాహస్త్యాది వాహనదానీదాసాది
 సర్వస్వసహితం యుష్మత్స్వామి కమితి విజ్ఞాప్య తదాలయస్య నానాలంకార పరికల్పితైః

నానా విధ వాద్యఘోషైః సృజైర్గో నైర్వదఘోషైశ్చ భగవంతతోషయిత్వా, నానాసంఖ్యాకే
ఘోషచార్యోచార్యః యాంకాంచకసంఖ్యా మాశ్రిత్య ఉపచార్ చతుర్విధాన్నై వివేదనాస్తం
కుర్యాత్, మహాననే ఆగ్నేయ యామ్యయోర్మధ్యే పూర్వం కల్పితేత్వతి ష్టాగ్నిగోహో పత్య
వృత్త కుండదగ్ని మాహృత్యత త్పూర్వభగన్త ఆహవనీయ చతుర శ్రకుండెక్కురే ప్రక్షిప్య
వరణం తత్తస్థానేషు నిక్షిపేత్, తేషు ప్రతిష్ఠితానాంద్యాతానాం వాద్యారా వరణ దేవానాం
బలిదాన పూర్వకం ఉత్సవం కుర్యాత్, = వెదభాష్య ప్రబోధ పారాంశ్చ పరిసమాప్య
కర్పూర నీరాజనాదికం కృత్యా మహదాశీర్వాదంచా కారయేత్ = ఆచార్యః పూజ యేత్తస్మి
ప్రతిష్ఠాదివసె ప్రభుం, సౌవర్ణైః కుసుమైర్వస్త్రైః నూతనైరంగుళీయకైః కేయూర హారవలయైరు
పవీతాత్తరీయకైః, కైత్రా రామ గృహైర్విత్తైర్గజ వాజధనైస్తథా, దాసీదాసిన చతధాహస్త్యశ్య
శబికాదిభిః, ఏవం ప్రకారై రన్వైశ్చ తోషయేద్గురుమాత్మవా, ఆత్మానం పుత్రదారాంశ్చ
సోదరాంతన్నివేదయేత్, మాతత్యన పితృనత్య బంధుత్యన గురుత్తమం, స్వాత్మత్యన
సంభ్రామ్య ప్రణమ్యవపునః పనః, సహస్రంధెన వేదేయా దక్షిణా గురవేతదా, సహస్ర నిష్క
ప్రతిమాణతి దక్షిణాచోత్తమోత్తమా, తదధోమధ్య మజ్జేయా తదధో లోధమామతా, ఆధవా
దక్షిణోదేయా శతం హేమమనుత్తమం, యథావిత్తాను సారణ దక్షిణా పరిక్షిరీతా, కర్మణాకష
ణీ దీనం అంగత్యనయ ధామతం, తదిష్ట శిష్టం సకలం గురోరవధ సంభవేత్,
ఋత్విజామపినర్వేషాంత ధామ్నాయేష్వధీ తినాం బ్రహ్మణానాంత్య విదుషాం భక్తానాం
పురుషోత్తమే, తదైకాయన నిష్ఠానాం ద్విషట్కునిరతాత్మనాం, హస్సదేవే కనిష్ఠానాం ప్రస్తద్వాక
విధామహి, యతీనాం బ్రహ్మచారీణాం వనస్థాశ్రమ వాసినాం, అన్యైసాం విష్ణు భక్తానాం
అస్మిన్సగ్ధోనుయాయినాం, విష్ణుకర్మ రతానాంచ సదస్యానాంచ దక్షిణా దేయాగోభూహిరణ్యాది
యదావిత్తానుసారతః, కాలజ్ఞానాంతథా గీతసృత్య వాద్యాది కుర్యతాం, యథాహోం
విత్తవాసోభిః కుర్యాత్ప్రస్థితం యథేష్పితాం, స్థాపకోదేవ దేవస్యయః పూర్వం దేశికోత్తమః,
తేషాస్త సదనం కార్యం తద్యం తైరపి నిగుణైః, పూజా ప్రీతికరీచైవ దేవస్య కమలాసన॥
= ఏవంభగవంతం గుర్యాదీంశ్చ తోషయిత్వా స్థితం శుద్ధం ప్రవణం వినయాన్వితం కర్త
విష్ణుగాయత్రాకౌళితం సువర్ణరిపాత్ర దేవస్య పురతోధాన్యరాశే మూలెన నిక్షిప్య, గంధామ్బునా
పూర్వ అష్టాణాం ద్వాదశాణాం వాఅభి మన్వైతి విష్ణు గాయత్రా సకృత్స కృదభిమన్వ్య
ఆష్టావనె కృత్యా, పూర్వోక్షరీత్యా ప్రణవేన స్పృష్టై త్యారభ్య కూచో నప్రోక్ష్యేత్యంతం ఆర్ఘ్య
సంస్కారం కృత్యా, పంచోపనిషన్మంత్రైః స్వహృత్పద్మాత్తదఘో దక్షే విష్ణుమావాహ్య,
ప్రణవేన గంధ పుస్పావీధి రభ్యర్చ్య, తతత్తత్కర్తారం దేవసమీపే తదధిముఖం దాయిత్యా,
తదంజలింసాధితార్ఘ్యోదకైస్సం పూర్యాచార్యో భగవంతముద్దిశ్యత్య యావినాన మెకించినాం
వినాతవ శస్తథా, తస్మాన్నామాత్మ సాత్కర్త్యం ప్రసీదవరమేశ్వర, వామాస్థలిత పాదాస్తం

భూమి రెవావలంబనం త్వయ్యేవ ప్రతిపన్నానాంత్యమేవ శరణం విభో ఇతి విజ్ఞాప్య
 స్వస్థాన్మనసః యజమానాంజలిస్థః సపుష్పార్హ్య తేయంస్వాంజతా గ్రహీత్వా ద్వాదశాక్షరణ
 తత్తేయంభగవత్పాద పంకజ యెస్సమన్యో కర్తురాత్మానమపి అయమాత్మాయుష్మదీయ
 మితిసమర్ప్య దేవం త్రిః ప్రణమ్య స్వాత్మానమపిసమప్యయేత్ గభోగేహస్థ సర్వబింబా
 నూతనైం కంబళైర్య సైర్వాసమంతా దాచ్ఛాయేత్ ఏకబెర విషయైత్ర్య హంకవాపం
 బంధయేత్ చతుర్థోహన్యద్ధాపయేర్యజమానః భగవతాను గ్రహతేజాన్ గురుం పురస్కృత్య
 బహిర్గోత్య కృతకృత్యేన చెతసా గురుం సాక్షాద్భగవంతం ధ్యాత్వా ప్రణమ్యయానమారోప్య
 నానావిధ ఛత్రచామరాద్యలంకార వాద్యఘోషైః గ్రామం ప్రదక్షిణీ కృత్యతహం ప్రవేశయిత్వా
 తదనుజ్ఞయా స్వగృహంగచ్ఛేత్ గురుః ఏకబెర బహుబెరయోస్త్రిరాత్రం దేవాదిభిః
 పూజ్యమానత్వాత్పూజ్ఞీం స్థిత్యా చతుర్థోహనిసుముహూర్తే ఏకబెర బద్ధం కవాటముద్ఘాటయేత్
 ఉభయత్రా పిచతుర్థోహనిషట్పూర్వం మధ్యయ స్సపనేషు చతుర్థస్సానాచనసహితం
 అన్యతమన్నపనం నిత్యోత్తవాంతం పూజాఞ్చకృత్వా తద్దినేధ్యజ మారోప్య ధ్యజారోహణ
 పూర్వకముత్సవంకుర్యాత్ తదారభ్య ఏక మారభ్యద్వాదశానైషు యథాశక్తి అభిమత
 కాలం సంకల్ప్యతదాది పూజాం కుర్యాత్= ఇతి శ్రీరంగరాజేన కృతిః శ్రీపాద్మ తంత్ర
 ప్రతిష్ఠా ప్రయోగస్సంపూర్ణః =

ప్రతిష్ఠా ప్రయోగస్సంపూర్ణః

శ్రీ - శ్రీ - శ్రీ -

శ్రీరంగరాజ: కురుతే అంకురావాప పద్ధతి:

ప్రథమాపరణివాపి ద్వితీయార్యవరణివాపి తృతీయార్యవరణివాపి చతుర్థాపరణివాపి
 పంచమాపరణి స్వాభిమతేవే దేశికేత్తమ: చతుర్థోక్షచతుర్థ్యారంచతుర్థ్యందసమాలికం
 ధర్మమాలాపరిక్షిప్తం ముక్తాదామ విరాజితం వితానకౌమ విస్తారం గోమ యాలిప్తి
 భూతలం ప్రదీప మాలావితత మక్షత్రాప్తాపి సర్వశ: సుదాచాక్షోశ్చధవళిశ్చిత్రితాభ్యంతర
 స్థలం మంటపం కల్పయిత్వేవం షోడశస్తంభ సంయుతం అత్ర అవరణాని పారమేశ్వరోక్తాని॥
 షోడశస్తంభ సంబద్ధ: విశ్వామిత్రేక్ష:॥ అన్యమంటపస్య ఆయామవిస్తారే పాలికాపి
 తత్సంఖ్యాది పరిమాణాను గుణా సంగ్రహ్యా పాద్మ యాగేప కరణానాం మాత్రాంగుల
 విధానాత్ మాత్రాజ్ఞలైస అష్టాజ్ఞ లోబ్రాహ్మయేణ అగ్రే ఏకాజ్ఞల వలయషోడశాజ్ఞల
 విస్తారేణ మాత్రాగ్రయాత్ చిలాస్తం క్రమాస్తం ప్రాప్యేనవదనేన ద్వాదశాజ్ఞలోబ్రాహ్మయేణ
 ఊర్ధ్వ మధ్యాధ: ప్రదేశేషు సప్తపట్నతు రంగుళ విస్తారేణ అగ్రాత్మమాత్ ప్రాప్యేన బిలేస
 పంచాజ్ఞలోబ్రాహ్మయ అష్టాజ్ఞల విస్తార పీఠేన చయుతే ద్వార్య కుసుమా కారా అంభోజ
 సదృశ ముఖావంచవి శత్యం గులోత్పేధాపాలికా సప్తాజ్ఞలో బ్రాహ్మయేణ ఘటికారేణ
 షడంగుల విస్తీర్ణ మధ్య వదనే నదిన్పతుష్టయ స్థైచతురంగుల వదనైస షోడశాజ్ఞల
 విస్తీర్ణేదరేణ ఊర్ధ్వ భాగేన ఆర్ధోత్తర దశాజ్ఞలోబ్రాహ్మయేణ పూర్వ వద్విస్తార ప్రాప్య
 యుక్తేన బిలేస సార్ధచతురంగులోబ్రాహ్మయేష్టాగుల విస్తారయుతేన పీఠేన చయుతాద్వా
 వింశత్యంగులోత్పేధా ఘటకా: షడంగులోబ్రాహ్మయేణ అగ్రేద్వాదశాజ్ఞల విస్తారేణ శరావారేణ
 క్రమాత్ ప్రాప్యేన వదనేన దశాజ్ఞలోబ్రాహ్మయేణ ఊర్ధ్వమధ్యాధ: ప్రదేశేషు సపాద పంచాజ్ఞల
 సార్ధ చతురంగులేంగుళిత్రయ విస్తారేణ ప్రకమాత్ ప్రాప్యేన బిలేస చతురంగులోబ్రాహ్మయ
 ద్వ్యంగుల విస్తారయత పీఠేన చయుత: పింశత్యంగులోత్పేధ: శరావాశ్చ ఏతే ఏవంకర్తవ్యా:॥
 ఆత్లోబ్రాహ్మయాదికంపారమేశ్వరోక్తం యద్యోబ్రాహ్మయాదికం పాదోనమర్థం పాదం వావిభవాను
 గుణం భవతు: పాలికాడయ: యథా విభవం స్వర్ణాది లోహజావామృణ్మయావా సంపాదనీయా:॥
 అన్యన్య పిమ్మత్సం గ్రహణాంకురాపణోపయుక్త ద్రవ్యాణి సంపాద్య తత: ప్రధా
 నకర్మచింతా: పూర్వం ద్వాదశేనవమేసప్తమే పంచమే తవాహని అంకురావణంకుర్యాత్
 అస్మిన్ ఆంకుర కర్మణి బ్రహ్మణం త్యాం వృణీమహే ఆచార్యం త్యాం వృణీమహే
 ఋత్విజంత్యాం వృణీమహే ఇతితత్త్వత్రియా నుగుణం సంఖ్యావిశిష్ట యజమాన కత
 క్కరణానస్తరం ప్రక్షాళిత పాణిపాద: కృతాచమన: ఆచార్య: సాయంకాలేతత్త త్రుధాన

ద్రియా సంకల్ప పురస్కరం తత్ప్రశ్నాయాజ్ఞ తయా అంకురాటానా కర్మకరిష్యా మేత
 సంకల్పా యజమానేన సహసాత్తత పుష్పాంజలిః గభా గేహప్రపిత్వ భగవన్సురతః
 ప్రసన్నా మూలోత్పదబింబే అర్హ్య గంధ పుష్ప ధూపైరభ్యర్చ్య శంఖనాద మంగళ గీత
 సాసత్సాగ్యనాద సంస్కృతీ ఘోషైస్సహ ఉచ్చైః గిరా దేవదేవజగన్నాథ యాత్రోత్సవ
 సమంతాభిః ధ్యజాఘోమంకురాలోసం కరిష్యామి ప్రసీద ఓం ఇతిధ్యజాఙ్కారే + దేవాది పాలి
 పాలినా స్వంకురాలోపం కరిష్యా మిప్రసీద ఓం॥ ఇతి ఉత్సవాఙ్కారే దేవదేవ జగన్నాథ
 తీర్థ యాత్రాసమిత్తతః॥ ఇతి తీర్థాఙ్కారే॥ దేవజగన్నాథ ప్రాయశ్చిత్తనిమత్తతః॥ ఇతి
 ప్రాయశ్చిత్తం పరి॥ దేవదేవ జగన్నాథ మహాస్నాన నిమిత్తః॥ పాలికాస్వాఙ్కారాలోపం
 కరిష్యామి ప్రసీద ఓమితి॥ స్నానాంకురే విజ్ఞాప్య కురియితదా జ్ఞాంశిరసా ధృత్వా
 అలంకృత్య సేవాస్యం గరుడం చయానమారోహ్యం చత్రధ్వజ పతాకాత్రి విభాఙ్కర
 భాజన తూర్యఘోష భక్త భాగవత యుతిముని శాకున సూక్తపారైశ్చ సహప్రాచీముదీచీంచా
 ఆదూరాం దిశం గత్వా అత్రభగవదనుజ్ఞా స్వీకార సహితః విష్యక్తేన గరుడ సంబంధః
 పాద్యే॥ ఉత్సవాధ్యేయోక్తః॥=॥ అనుజ్ఞా స్వీకార ప్రకారశ్చ పారవేశ్వరోకత్తః॥ అయంచ
 భగవదధో ప్రతిష్ఠానంతరాంగాం కురావోణవివ ప్రతిష్ఠాయాం పూర్య భగవద్విష్యక్తేన
 గరుడానామభావాత్ ప్రతిష్ఠాం కురావోణే అనుక్తత్వాచ్చ తత్రమనోహరే శుచాదే శతత్తదం
 కురాథోం మృత్యుం గ్రహణ కర్మకరిష్య ఇతి సంకల్ప్య ఓం సహస్రార హంఘడితి
 పుణ్యాహం వాచ్యతజ్జలెన అస్త్రమవ్రేణ ధరణీంప్రోక్ష్య సంస్పృశ్య ఏకాగ్రేచేత సావరాహ
 ముతీం ద్యాయో భూసూక్తం జపిత్వా బంభూమ్యైన మితి కుసుమైరభ్యర్చ్య ఖనిత్రేణ ఓం
 సమోభగవతే వరాహయేతి ప్రాఙ్ముఖ మృదం ఖాత్వా లోహజేవా వెత్రజేవాభాజనే మూల
 మంత్రేణ పాలికాది పూరణోపయుక్తామ్ మృదం సంగృహ్య ఏవన్నది గోకులాభ్యాం
 వాలుకాగోమ యేచ పృథక్పృథక్ పృత్రే సంగృహ్యవాస సాచార్ధ్యతాని పాత్రాణి రథేవాగజేవా
 అశ్వేవా ఆరూఢైః ఋత్విగ్నిర్వాపయోఽచార్యః పూర్యవద్విష్యక్తేనాది సహితం గ్రామం
 ప్రదక్షిణీ కృత్య అంకురావోణ శాలాం ప్రవిశ్య తత్రపాత్రాణి స్థాపయిత్వా బహిశ్గోత్యస
 ఋత్విగ్నాచార్యః స్నాన పవిత్రోర్ధ్వ పుండ్ర ప్రాణాయామన్యాస పూర్యకగాయత్రా దిజపసం
 శుద్ధః నూతన క్రమాధరోత్తరీయ వస్త్రోష్ణిషాంగులీయ కకుండల పరిమళ గంధ సృగలంకృతః
 బహిశ్కాలాయాః పాణిపాదౌ ప్రక్ష్యాళ్యాచమ్య అంతః ప్రవిశ్య శుద్ధ జలెన పాలికాది కైత్రం
 అస్త్రమంత్రేణ సంప్రోక్ష్య షోడశ సంఖ్యాక మాత్రాఙ్గాల పరిమిత కోష్ఠార్థం శాలామధ్యే
 అత్రషోడశ సంఖ్యా శాలామధ్యధాగే పారమేశ్వరోక్తా అష్టోత్తర శతసంఖ్యాపన గాయతనాని
 పంచదశ చనిపాత్య పశ్చిమ భాగమారభ్య చతుః చతుః పక్షి విహాయ ఏకైకాం విమృశ్య

దక్షిణ భాగమారభ్యత్రిన్వి: పజ్జర్విహాయ ఏకైకాం విమృశ్చి హిభిర్యాధక పరిమితై: ప్రతికోష్ఠం క్రమేణ చతురశ్రం వృత్తంవా పీఠం కృత్వా, పాలికానాం పాదోనాదిపరిమాణ పక్షాశ్రయణే, పీఠప్రీహినామపితదైవ, పాలికావిష్ణు గయత్ర్యా ప్రక్షాళ్య, తత్సంధేహం సహదేవిదూర్వాశ్శృద్ధ పల్లవానిబద్ధా, కుశకాశత్పజ్జైస్తద్విల మూలాన్యావరుద్ధ్య, మృద్వాలు కాకరీమ చూడైనం క్రమేణా పూర్య ప్రాజ్ఞుఖ ఉదజ్ఞుభోవా, ఓంక్తాం నమ: పరాయ పరమెష్వాత్మన ఇతి మధ్యేష్ట పదయోఘోటికా: ఓం యాం నమ: పరాయ పురుషాత్మన ఇతి ఆగ్నేయాదిన్ద్రేయరుత్వాంతం పాలికాశ్చ, పరమెష్ఠిమంత్రేణ వారుణే ఘటికాశ్చ, బంరాం నమ: పరాయ విశ్వాత్మనేనమ ఇతి వాయువ్యాదీశానాంతం శరావాంశ్చ సంస్థాప్య, సంస్థాపనంచ ఏవం ద్వాదశ కోష్ఠాత్మక బ్రహ్మపదే, పూర్వపశ్చిమ మధ్యే పశ్చిమ భాగే ఏకం కోష్ఠం విహాయత పూర్వాదైశాంతం ప్రాదక్షణ్యేన ద్వాదశ ఘటికానం స్థాప్య, ఏవం ఇతర కోష్ఠ సంఘేష్యపి ఘటికాది ప్రత్యేక మశక్తా ప్రతిపూర్వాది హి, వాససోపరిభాగే సంకైప్య: అష్ట చత్వారిం శతృక్తై: ప్రాగాయతానినమ, ఉదగాయతానిచ ద్వాదశ సూత్రాణి నిపాత్య, పూర్వ పశ్చిమ దక్షిణోత్తర పంజ్ఞుమ ద్వాద్యోవిహాయ, ఏకైకాం పంజ్ఞం విమృజ్య, పూర్వ పశ్చిమ మధ్య మపంజ్ఞా పశ్చిమ భాగ ఏకం చతుష్ఠం విహాయ, పూర్వాదైశాంతం చతుష్ఠేషు ఏకైక కస్మి్చతుష్ఠే, ఆగ్నేయా దైశాంతం పూర్వ వద్వటికాదీ సంస్థాప్య, షట్పంచశతృక్తై: ప్రాగుదగాయతానిచ సూత్రాణి నవనిపాత్య, పూర్వ వద్విమృజ్య, బ్రహ్మదైశాంతం చతుష్ఠేషు, పూర్వ వద్వటికాదీ సంస్థాప్య, చతుర్వింశ పక్షి, ప్రాగాయ తానినమ, ఉదగాయతాని షట్పని పాత్య, పూర్వ వద్విమృజ్య, ఐంద్రాదైశాంతం చతుష్ఠేషు పూర్వవత్సం స్థాప్య: ద్వాదశపక్షై: ప్రాగాయతాని చతు: ఉదగాయనితాని పంచచని పాత్య, ప్రాగాయత మధ్య పంజ్ఞపశ్చిమ ద్వితీయాదైశాంతం పూర్వవత్సం స్థాప్య: (ప్రాగాయత మధ్య పంజ్ఞపశ్చిమది) షోడశ పాలికా మాత్రపక్షై: ప్రాగుద గాయతానిచ పంచని పాత్య, ఆగ్నేయా దైశాంతం పాలికాంతం స్థాప్య, యద్యే కుంభం పరిత: షోడశాష్టావిదిక్షు, చతస్ర: పాలికాస్థుసంస్థాప్య, సర్వస్మిన్న పిప్రక్షాళనాది వస్త్ర వెష్టినాంతం పూర్వవత్, ఘటికా దిత్రితయాశ్రిత మష్టోత్తర శతాదిసంఖ్యాపంచక మంకుర పాత్రేయద్యప వికల్పేన ప్రాప్తం, తథాపిమహోత్సవ, ధ్యజారోహ, తీర్థపవిత్రారోహ ప్రతిష్ఠా జీణోద్ధార సహస్ర కలశాంకురేషు, అష్టోత్తర శత సంఖ్యాత్మ కోత్తమపక్ష: అష్టచత్వారింవత్షట్పంచసంఖ్యాత్మక మధ్యపక్షై: శ్రాదరణీయ: నతుచతుర్వింశతి సంఖ్యాది, పారమేశ్వరే మహోత్సవేత్వారభ్య ధోక్తత్వాత్=, పాద్యై: ఉత్సవ తీర్థంకురయో: ఉత్తమ మధ్యమ పక్షయోరే వవిధానాచ్చ, ఉత్తమాక్షిప్తిరుదితాజ ఘన్యాక్షిప్తిరుచ్యతే, ఇతి పాద్య వచనాత్, జఘన్యత్వేన పరిగణిత

ఘటికా ద్విత్రితయాశ్రిత సంఖ్యా చతుష్టయమధ్యైః ప్రాథమిక సంఖ్యాద్యయ స్యమధత్యమ
 పశిష్ట సంఖ్యాద్యయ స్యేధమత్యంచ సిద్ధంః పాలికానాం పశ్చిమ దేవై ఆధకధాన్య పీఠే,
 ఆధక పూరణహ్ం సనూత్ర వస్త్రం గంధోదకరత్న త్రయంకుంభం నిక్షిప్యతస్మిన్నశ్వద్ధ
 పత్నవాని నిదాయః సీవారశాలిముగ్ధశ్యామాక ప్రియంయవతిల గోధూమ సప్తఫమాష
 కుళుద్ధ నిష్పావ వైణ వధాన్యా వినూతన పాత్రేనిక్షిప్య, తదృత్విజ్ఞూర్ని నిక్షిప్య, సుతూర్య
 ఘోషమం ధామప్రతదక్షిణీకృత్య, మంటపం ప్రవిశ్యపాలికా పూర్యభాగే, ద్రోణ శాలితదధ
 తండులకల్పిత పీఠే విన్యస్య, తానిబీజ నిగోక్షీరేణ ప్రక్షాళ్య, నవవస్త్రేణి చ్ఛాద్య పుణ్యాపం
 వాచయిత్వాతజ్జలిన శాలాం అంకురావణ సామగ్రీశ్చ సంప్రోక్ష్య, బహిశ్శంఖ భెర్యాది
 వాద్యాన్యా ఘోష్య ఘటికాసు క్రమేణ జట మకుటం ముఖ్య హస్తాభ్యాం యోగ ముద్రామ
 పరాభ్యా మక్త మాలాకుండికే చబిభ్రాణం కుండలాద్యాభరణ పీతామృర స్రక్ చందన
 అలంకృతం పద్మే బంధ స్యస్తి కంచతుర్ముఖం, పాలికాసు ప్రాదక్షిణ్యం పద్మచంక్ర శంఖ
 దండధర చతుర్ముజం పీతూర శ్రీవత్సకాస్తుభాకల్ప వనమాలాది భూషిత మతిరిక్తం
 జనాదోనం, శరావేషు, త్రినెత్ర మరుణం జటమకుట ధారిణం చతుర్ముజం నీలకంఠ
 మిందురేఖా విభూషితం వైర్యాఘ్రు చర్మవసనం సర్వాభరణ భూషితం, కరాభ్యామపి
 ముఖ్యాభ్యాం వరదాభయం స్థిత పరాభ్యాంచ హస్తాభ్యం బిభ్రాణం పరశుం మృగం,
 ఈశానం చధ్యాత్వా॥ తోరణ ద్వార కుంభాంశ్చయథా విధి సమభ్యర్చ్య, పాలికాదీనాం
 అష్టదిక్కుః, కుంభేషు శుద్ధ ప్రాచ్య కుమదాదీం శ్చభ్యర్చ్య, గౌమాద్యం పాలికావాసం
 వినాన్యత్ర సమాచరేత్, దేవప్రాగాది ఘృత పూర్యం కుర గంధశాలి తండుల్ పృనెషు
 సంగృహ్య, తాభ్యాం ఘృతం గృహీత్వా, ఘటికాదిషు బీజావాప నక్రమేణ ప్రతిసాత్రం
 పాదేశుశోభనమితి సంహిమధ్యే సుభద్రమితి మూర్ధ్ని సుమంగల మితి సంసీచ్య,
 ఏవందూర్వాం కురగంధ తండులానుక్రస్థానేషు, ఉక్త మంత్రేనిక్షిప్య, తోరణధ్యజ
 ద్వారకుంభాం శ్చయథావిధి సమభ్యర్చ్య, పాలికానాం అష్టదిక్కుః, కుంభేషు శుద్ధ ప్రాచ్యా
 కుముదాదీంశ్చాభ్యర్చ్య, గ్రామాద్యం పాలికావాసం వినాన్యత్ర సమాచరేత్, దేవప్రాగాదియోగేన
 బలిం స్థానత్రయేత్వపి, ఇతి పారమేశ్వరోక్త ఉత్పవాధ్యాయ వచనాత్॥ ఘటికాసు ప్రత్యేకం
 బంబ్రహ్మణేనమ ఇతి గంధ పుష్పధూప దీపైః పాలికాసుబం సమో భగవతే జనాదోనాయ
 ఇతి శరావేషు బం ఈశానాయనమ ఇతి క్రమేణీభ్యర్చ్య, ప్రక్షాళిత మవాహన పాత్రం బం
 సోమాయనమః ఇతి జలేనా పూర్య హస్తాభ్యాం లలాట సమముద్భృత్య, అగచ్ఛశిరస్కం
 సోమ మంత్రం చతురుచ్చార్య సోమం పాత్రేవిచన్త్య తస్మాత్సోమంకుంభే ప్రతిష్ఠ గోక్షీర
 వణ్యో కుముదాలంకృత ద్వీభుజం శిరశ్చ క్రమస్థానే విప్రల మండలం దివ్యకిరీపాది

చూడగ పత్ర మాలాలంకృతం పద్మ మధ్యే ఆసీ భంధ్యాత్వా సోమమవ్రేణార్హ్యది
 భిరజ్యర్జ్యః పాయసాన్నం నివేర్యపాలికా దీనాం పూర్య భాగే చతురశ్ర కుండెస్థంఠిలైవా
 విధి పదగ్ని సంస్కృత్యః ఘృతేన ఓం నమోనారాయణాయ స్వాహేతి అష్టోత్తర
 శతాహుతీంశ్చ హుత్వా చరుణాన్మసూక్తేన షోడశాహుతీః మూలమవ్రేన పూర్ణాహుతిః
 సంపాత గ్రహణీ సోమ మవ్రేణ శతాహుతీశ్చ హుత్వా లోహజమ్బూయై వాపాత్ర
 సంపాతాజ్యం సంగృహ్య అగ్నిముద్వాస్య॥ హస్తాభ్యాం దూర్వామూలాని గృహీత్వా
 తపగ్రైస్త దాజ్యం గ్రహీత్వావ్యత్యస్త హస్తాభ్యాం ఘటికాదిమస్థాపన క్రమేణ
 ప్రతిసంఘదూర్వాభేదేనచ ఓంసుశోభ నాయనమ ఇతి సించేత్॥ ఘృతారోపణ ప్రకారః
 పారమేశ్వరేక్షః అవశిష్టే సంపాతాజ్యం బీజపాత్రేనిక్షిప్య సోమమస్త్రం శతవారం జపిత్వా
 ఆచార్యః శ్రీవైష్ణవానుజ్ఞయా ద్వాదశాక్షరేణ ఘటికాదిమ క్రమేణ బీజానిపాజ్యభిః ఉదజ్ఞాభో
 వావాపయేత్ ఆచార్యనుజ్ఞయా అన్యేపి శ్రీవైష్ణవాః వాసుదేవ ధ్యాన పురస్కరం తూర్షీ
 క్రమేణావపెయుః॥ ఉక్తబీజానా మలాభముద్గమేకం వావాపయేత్ సర్వత్ర బీజాని
 మృచ్ఛిరచ్చాద్యః ఉక్తబీజాని కుసుమవాసి తవారిభిస్సంసిచ్యః ఘటికాద్ ప్రతివ్యాపాః
 వితానైరాచ్ఛాద్యః॥ ఓం కుముదాయ నమః ఇతి ప్రత్యుప చారం మంత్రోచ్ఛారణ పూర్వకం
 ఇదం పుష్పం గృహణ స్వాహా ఇమంధూపం గృహణ స్వాహా ఇమందీపం గ్రహణ స్వాహా
 ఇదంఆహ్వానం గృహణస్వాహా ఇతి పూజాపూర్వకం బలిందత్వా ఏవం కుముదాక్షాద్
 నామ పితృత్సంత్రేణ శుద్ధాన్నేనన పూజాపురస్కరం బలిం దద్యాత్ ఏవం ప్రతి దిన
 వివానిశం బలిందద్యాత్ సోమకుంభే సోమం ప్రతి దినం దివానిశం పాయసాన్న
 నివేదనాంతం సంపూజ్య తత్రదీపావనిర్యాణో కృత్వా శ్రీవైష్ణవో గంధపుష్ప తాంబూల
 ఫలైస్సంపూజ్య గుర్వాచార్య ఋత్విక్పరిచార కాయధా విభవం విత్తైస్తోషయిత్వా
 బీజాన్యభివృద్ధ్యర్థం ప్రతి దినం హరిద్రావారిభిస్సంచేత్ అమావాస్యాది శ్రవణీది
 మేషసంక్రమణాదిమన్నప నానా నియమేన క్రియమాణత్వేన నిత్యత్వాత్ సతేష్యం
 కురాపణం నిత్యేచస్సవనేనాపికాతుకంనాం కురాపణ మితిపాద్య వచనాత్ నైమిత్తిక
 కామ్య స్సవనేష్యపి పితృతీయ దినేన ద్యేవా అంకురాపణు పూర్వేద్యురంకుర న్యాసోబ
 ధ్వాకౌతక మంగళం అధివా సశృబింబస్య సద్యోవాసకలంభవేత్ ఇతి వచనాత్
 ఉత్సవాంకుర స్సప్తమదిన ఏవ కర్తవ్యం॥ ఉత్సవారంభ దివసాదర్శాగహని సప్తమే
 అంకురానావ ప్రదితి వచనాత్ యాత్రాజ్ఞా రస్తు ప్రథమదినేప్రథమేయా గసదనై ఈశాన
 భాగే సంస్థాప్య ఇతి వచనాత్ ఇతరాంకురావేర పాస్తురా వెవశాలాన్తరీకర్తవ్యాః॥ పారమేశ్వరే
 అంకురానవయేద్రాత్రాదిత్యారభ్య అహ్నినిషేధాత్ మంటపాన్తర విధానాచ్చ సద్యోజ్ఞారావాపస్తు

సచార్యవ్యుః అంకురాపణ కర్మయేనారబ్ధం తెనైవ తత్ప్రధాన కర్మకర్త్యైవ కర్తవ్యం।
 తచశక్తిస్తత్పుత్రస్తశ్శిష్యః। ఋత్విజోవా తదనుజ్ఞ యాకుర్యుః। మృణ్మయాః పాలికాదయః।
 సకృదుపయుక్తాః। పునఃసంగ్రహ్యః। తత్సంగ్రహే అంకురేష్వపిరక్తైషు శ్యాద్వవణో
 యంతుమేషువా। అప్రరూఢేషు సర్వేషుతథా తిర్యగ్గతేషుచ। అస్పృశ్యేనైతేషాంభిన్న భిన్నమ
 చపునః। పాలికాదేషుసస్త్వేషు పతితేషు యథాతథా వల్మీకాది ప్రరోహచ మూషికాద్యైశ్చ
 భక్షితే। శాంతి హోమశ్చకర్తవ్యే బ్రాహ్మణానాస్తుభోజనం ఇతి వచనాత్॥ సకృదుపయుక్త
 మృణ్మయ పాలికా పునః సంగ్రహోది మూషికాది భక్షణోన్మదోషేషు అంకుర పాలికా
 సంబంధిషు। శాస్త్రహోమ బ్రాహ్మణ భోజనే ప్రాయశ్చిత్తతయా విహితే। అత్రశాన్తి హోమః
 బంధోప నిషేధాద్యైవ శతసంఖ్యయాకర్తవ్యః। కషణ మారభ్య బహుమస్థలేషు తదైవ
 విధానాత్। బ్రాహ్మణ భోజనంచ యథాశక్తి యథాదోషం కర్తవ్యం। ప్రధాన కర్మమధ్యే
 పాలికాదేషు దుష్టేషుతేషాంత్యాగ ఏష నతుపునస్థాపనం। ప్రమాణిభావాత్॥= చోర్యాగ్నిదాహాది
 దోషేషు ఇషమేష ప్రాయశ్చిత్తం। ఆరబ్ధ కర్మమధ్యేనైమిత్తికం కర్మాంతర మగతంచేత్ తదధో
 ముపి అంకురాపణం కర్తవ్యం। యతికంచిత్యర్హర్థ మంకురాపణోక్తే తత్ప్రధాన
 కర్మణో విఘ్నో జాతే। తానంకురా పరిత్యజ్య। ప్రాయశ్చిత్తార్థం పూర్వవచ్చాంతిహోమం
 కృత్వా। అష్టోత్తర శతవార సంఖ్యయామూలమంత్రజపం కుర్యాత్॥ హరిః బం॥- ఇతి
 శ్రీరంగరాజకృతః పాద్యోక్తాం కురాపణ సమాప్తః -

శ్రీ - శ్రీ - శ్రీ - శ్రీ - శ్రీ

యాగోపకరణ విధి:

(కుండలక్షణంచ)

హరిః ఓం॥ శ్రీస్వసిహ్నగురుపూర్వసంతతిం వాసుదేవ పద్మ పద్మశేఖరాం। పంచరాత్ర
 పరిశీలనో ద్యతాంభోవయా మినతతం దయానిధిం॥ యాగోప కరణానాంచ లక్షణం లిఖ్య
 తథునా। శ్రీస్వసిహ్నసూజన రంగరాజనధీమతా। ప్రాచీం నిశ్చిత్య చతుర్విం శత్యాచార్య
 ముష్ట్యం గులిపరిమితాం ప్రాకృశ్చిమ రేఖాం కృత్వా తన్మధ్యేలాంఛయిత్వా ప్రాకృశ్చిమ
 రేఖా పరిమిత సూత్రస్య ఆదిమత బ్రేజా ప్రాగ్గైనిధాయ తత్సూత్రాగ్రం వృత్తార్థం
 జ్ఞాయయిత్వా ఏవంపరిమితాగ్ర మారభ్య వస్తరం కుర్యాత్॥ ఏవం వృత్తద్యయే కృతే
 దక్షిణోత్తరం పశ్చిమత సూత్రే పరిసూత్రాంతర నిపాః। తయోర్మధ్యే పూర్వరేఖా మధ్య
 లాంఛనంచ గ్రహిత్వా దక్షిణోత్తర రేఖాం కృత్వా తస్యాం రేఖాద ధికాంశం పరిత్యజ్య। తతః
 పూర్వోత్తర రేఖాగ్రతుష్టయ పార్శ్వయేస్తద్రేఖాష్ట పరిమితాష్ట సూత్రాణి పాతయిత్వా

తద్గుంధి చతుష్టయే కేణార్థం లాంఛయిత్వా తల్లాంఛన మధ్యదేశేషు రేఖాచతుష్టయ
కృత్వా తదైఖా మధ్యదేశి చతుర్వింశత్యంగు మూనెన ఖాత్వాఖాతాదు పరితద్య్వంగుల
విస్తార శతం కృత్వా తద్దహిర్వాదశాఙ్గాల విస్తారం చతురంగులోన్నతాం తామసమేఖలాంచృత్వా
తదుపరి అష్టాంగ విస్తారం చతురంగులోన్నతాం రాజసమేఖలాం తదుపరి చతురంగులోన్నత
విస్తారం సాత్విక మేఖలాంకుర్యా దేవం చతుర శ్రకుందం కృత్వా ఏతత్కుండ మధ్యా
ద్యాదశాఙ్గాల పరిమితమాయామార్ద భాగం గ్రహీత్వా మధ్యాదధాదికాష్టాఙ్గాల పరిమిత
కేణార్థం చ గ్రహీత్వా తదుభయమేకీకృత్య అర్థాధిక వింశత్యంగుల పరిమిత మేతత్సూత్ర
మూలం కుండమధ స్థాపయిత్వా ఏతదగ్రం పూర్వ పశ్చిమ భాగయోరంక యిత్వా
తదంకోన మధ్యదేశై ఏకేత్రరచత్వారింశదంగుల పరిమితంజ్యోం కృత్వా ఏతజ్జ్యో
మధ్యాదేతత్తైత్రం దక్షిణ స్థాపయిత్వా పూర్వజ్యోగ్రాన్తం బ్రామయిత్వా తతః పశ్చిమజ్యోగ్రాన్తం
బ్రామయేచ్ఛాప కుండం భవతి చతురశ్ర కుండమధ్యాత్మేణ సూత్రం గ్రహీత్వా తత్సూత్ర
ద్యాదశాఙ్గాల పరిమిత కుండార్థ భాగమాయా అవశిష్ట భాగం ద్వేధావిభజ్య అగ్రతః
అర్థాధిక ద్య్వంగుల పరిమిత ఏకం భాగం పరిత్యజ్య అవశిష్ట భాగం కుండభాగమేకీ
కృత్య అర్థాధిక చతుదశాఙ్గాల పరిమితైః తత్తైత్ర మూలంకుండమధ్యస్థాపయిత్వా
తదగ్రం సర్వదిక్షుబ్రామయేచ్ఛేద్యత్ర కుండం భవతి ఏవం వృత్తకుండం కృత్వా x
చతురశ్ర కుండం షోడావిభజ్య ఏతత్షడ్భాత్రం ద్యాత్రిం శదంగుల పరిమితం మూలతః
కుండమధ్యేసంస్థాప్య అగ్రం పార్శ్వ యోగ్మయిత్వా ఏతదగ్రయోర్మధ్యదేశేద్యాత్రిం
శదంగుల పరిమిత సూత్రం పాతయేచ్ఛేత్రికోణ కుండం భవతి పంచధా విభజ్యతి
పాదాన్తరమాదాయ వాత్రికోణకుండం కుర్యాత్ చతురశ్రకుండమష్టధా విభజ్య ఏతదష్టభాగం
నవాంగుల పరిజతభాగత్రితయేన ఏకీకృత్యద్వేధావిభజ్య ఏకభీగ సూత్రమధాధిక
షోడశాంగుల పరిజతం మూలతః కుండమధ్యే స్థాపయిత్వాతగ్రద్రం షట్సుకోణేషు
పాతయిత్వా తదగ్రమదేశేషుసమభాగమషట్సుకోణాని పాతయేచ్ఛేత్ షట్కోణ కుండం
భవతి చతురశ్ర కుండం చతుర్వింశ శతభాగం కృత్వా పశ్చిచ్ఛతదోక్షు బహిరేకైకం భాగం
పరిత్యజ్య చతురశ్రకృత ద్యావింశత్యం గులిపరిమిత కుండమధ్యే సూత్రం స్థాపయిత్వా
తత్సూత్యగ్రాత్మేణాగ్ర గ్రహీత్వా తదగ్రం చతుదోక్షులాంఛ యిత్వా తనదిజ్జ్యోధ్యం
కంకోణ యోర్మధ్యదేశేష్యష్టసు సూత్రాణిపాతయే కెపజ్జిః ఓష్ఠాద్భూపః చతురంగులోన్నతి
విస్తారం అగ్రేకించిన్ని మసూక్ష్మరేఖాంకణిః కాంకృత్యాతతఃద్య్వంగుల విస్తీర్ణం కణి
కాయాం ఉపదున్నతాం కెసరావనితస్యాంసవ వ్యుత్తర శతసంఖ్యాన్యూససంఖ్యాకాః కెసర
కారరేఖాః యూవచ్ఛేదష్ట కోణ కుండం భవతి పంచదశాఙ్గాలసూత్ర మూలంకుండ మధ్య

స్థాపయిత్వా, తత్సూత్రాగ్రం సమం పచధావిభక్తేషు దిక్ష్వంకయిత్వా, తదం కనమధ్యదేశేషు పంచసుతిర్యగష్టదశాజ్ఞల సూత్రాణి పాతయేచ్ఛేత్సంపకోణం భవతి, దశాజ్ఞాః సూత్రైః పృతం కృత్యా తద్వహి: పంచదశాజ్ఞల దీప్సో మూలమారభ్యాగ్రాంతం క్రమేనదశషట్పత్యుద్వికాజ్ఞల విస్తీర్ణమశ్యద్ధ పత్ర సదృశం యోనింకృత్యా, యోనివృత్తయోర్మధ్య సూత్రం లోపయేచ్ఛేద్యోని కుండం భవతి, అథవా అంగులివశాత్ కుండకల్పనముచ్యతే, పూర్వోక్త స్థానయోష్టష్యంగుల చాపయుక్తం షట్పత్రం శదం గులాజ్యాయుక్తచ అర్థ చంద్రకుండం కుర్యాత్, ద్వ్యాత్రింగో మయిత్వా, తదగ్రయోర్మధ్యతస్తిర్యక్, ద్వ్యాత్రింశదంగుల సూత్రం పాతయేచ్ఛేత్రికోణ కుండం భవతి, పంచదశాజ్ఞల సూత్రమూలం మద్వ్యతస్థాపయిత్వా తదగ్రం గ్రహీత్వా దిక్షుభ్రామ యేచ్ఛేద్యుత్త కుండం భవతి, ఏవం వృత్త కుండం కృత్యా, పూర్వవత్సర్గికాదళాని కుర్యాచ్ఛేత్పద్మ కుండం భవతి, అంగుల పంచమాంశ సహిత షోడశాజ్ఞల సూత్రమూలం మధత స్థాపయిత్వా, తదగ్రం సమేషు పంచస్తానైష్వంకయిత్వా, తదంకన మధ్యదేశేషు పంశ్య: కర్తుం కృత: కృత్యాతత: కెసరాపెక్తయా ఈషదున్నతాంచతురంగురిస్తారాంవళింవని, తస్యాంద్యాదశాష్టావా దళానికృత్యా, తతస్సదపెక్తయా ఈషదున్నతాం ద్వ్యంగుల విస్తారా మగ్రావనింతస్యామూర్ధ్వ ముఖానినూచ్యగ్రేనదృశానితచ్చాగ్రాణి కృత్యాతదగ్రమధ్యేషు ఉపదలాని కుర్యాచ్ఛేత్పద్మకుండం భవతి॥

చసులంగుల పంచమాంశ సహిత ఏకోన వింశత్యంగుల సూత్ర పాతయేచ్ఛేత్సంచ కోణకుండం భవతి, షోడశాజ్ఞల పరిమిత సూత్రమూలం మధ్యతస్థాపయిత్వాతదగ్రంస మేషుషట్ స్థానైష్వంకయిత్వాతదంకన మధ్యదేశేషు షట్సుషోడశాజ్ఞల సూత్రం పాతయేచ్ఛేత్ షట్కోణ కుండం భవతి (ప్రాదోన షోడశాజ్ఞ పరిమిత సూత్ర మూలం మధ్యత స్థాపయిత్వా, తదగ్రం సమేష్వస్థి స్థానైష్వంకయిత్వా తదంకన మధ్యదేశిష్వస్థ సుద్వాదశాజ్ఞల సూత్రం పాతయేచ్ఛేదష్ట కుండం భవతే) పాదోన షోడశాంగుల పరిమిత సూత్ర మూలం మధ్యత స్థాప యిత్వా, తదగ్రం సమేష్వస్థ స్థానైష్వంకయిత్వా తదంకన మధ్యదేశిస్వస్థసు ద్వాదశాజ్ఞల సూత్రం పాతయేచ్ఛేదష్టకోణ కుండం భవతి, అస్మింపక్షే పూర్వదద్యోని కుండం కుర్యాత్, ఏతదంగుల వశాత్షష్ఠ వత్యంగులి పరిమితాదిచ తురశ్రాది కుండాని కృత్యా, సర్వేషాం కుండానాం ఖాతాదుపరి ఏతద్వ్యంగుల విస్తారైః గళం కృత్యా, తత్తత్కుండాను గుణ్యేన పూర్వవన్మేఖలాత్రయం కుర్యాత్, పద్మకుండ వ్యతిర్వి సర్వకుండానాం భాతమధ్యే శంకుం స్థాపయిత్వా, ప్రతిదిశం చతురంగుల మానేన వృత్తం కృత్యా, తద్వహిష్టదంగుల మూనైన వృత్తం కృత్యా, ప్రథమ వృత్తే మూలంతం ష్టాంగులాయ మవిస్తారామగ్రాంతం క్రమేణాధికాయామ విస్తారం షడంగులీనతాం కణికోకాం కృత్యా,

ద్వితీయ వృత్తై అష్టసుదిక్షు అష్టదలాని అష్టాజ్ఞాలోన్నతాని కుర్యాత్, ఏదం పద్మం కృత్యా
యన్య కుండన్యయప్యాం దిశస్త్విత్వాహ్మం కరోతి తస్యాం దిశిమేఖలోపరి పంచదశాజ్ఞా
లాయతాం మూలెదశాజ్ఞల విస్తీర్ణా మగ్రేపిరాజ్ఞల విస్తీర్ణం మూలె ఏకాగ్రతఃపిరాజ్ఞలైన
కుండాస్తః ప్రవిష్టాం మేఖలాకోటి సంబంధాం మెకలామధ్య భాగం రంధ్రామశ్చర్ధదళ
సదృశాం యోనిం కృత్యా, యోముల భాగి చతురంగులోన్నతం మూలెత్త్యంగులె నహిస
మగ్రేషడంగుల నహ నంనాళం కుర్యాత్, యోని కుండుతునయోనిః కార్యః॥ ఇతి కుండ
లక్షణం సంపూర్ణం॥

శ్రీస్వక్కువ లక్షణ ముచ్యతే:

స్ఫుటిత సక్రిమిభన్నద్భ్యోశుష్క సకోటర వాతాదిపతి తవ్యతిరిక్తా సలాకబిదిర పిరంరత
చిల్యశమివారణాశ్చర్ధ వటప్తశిక్తోదుంబరార్యస్యతమ యజ్ఞా పృష్ఠపభిత్వా తిసవ్యర్ధ
మూలాగ్రాను గుణ మూలాగ్రాస్వక్కువౌ కుర్యాత్, అథవా ఏవం స్ఫుష్టపృష్ఠౌ సంపాద్య
సువర్ణాద్యన్యతమ లోహన భూషయేత్, యద్వా సువజోరమ్భత త్వాహం విజయరాత్మ్యస్యత
మెనకుర్యాత్, తత్ర స్రుకర్కణార్ధమాచార్య బాహుదంద సమాయుతం పంచవింశత్యాచార్య
మష్టయం గులాయతం దాపడంల విస్తారం ఫలకం సంపాదయతం త్రిధా విభజ్య
ఏతత్రిమభాగేష్యగ్రేభాగం పునర్ద్విధావిభజ్యతయోరగ్రభాగం పునః పంచ ధానిభజ్య
ఉపరిచతుర్భాగైర్భూల మారభ్యాగ్రాస్తం క్రమేణ పట్నంచ ధానిభజ్య, చతుస్త్రిభ్యైర్భూలం
విస్తీర్ణం క్రోడ వక్రసదృశం స్రుచోగ్రం కల్పయిత్వా, అవశిష్ట పంచమాధోభాగం ద్వైర్భూలం
విస్తీర్ణం గళం కల్పయిత్వా, గళోభయపార్శ్వ మధ్యంగుల సిమ్నాయామసదృశ విస్తారం
కృత్యా, ఏతద్గళాదగ్రాస్తం ఉక్తమానాదధి భాగం ఛేదయిత్వా, ఏతదధోభాగం దండోపరితనం
సమ్నామ విస్తారం చతురశ్రం వృత్తం వాకృత్యా, తంత్రీధా విభజ్య మధ్యభాగం
సమాయామ విస్తారగధం శోభనాకారం వృత్తంగతం కృత్యా, గతం బాహ్యం సమం
త్రిధామండలీ కృత్య ప్రధమ మండలెఅష్ట దళాని కృత్యా, ద్వితీయ మండలం చతుర్థా
మండలీ కృత్య, ప్రధమంనాభిం కల్పయిత్వా, ద్వితీయ త్రితయమండల యోర్ద్వాదళ
వోషడ్వా అరాణి కృత్యా, అవశిష్ట మండలంనేమిం కృత్యా, తతే చహ్నితమండలయ
వోన్నతాం మేఖలాంకృత్యా, చతురశ్రపక్ష మేఖాలాయా బహిః కోణేషు చతుష్కోణంబా
కుర్యాత్, తమారభ్యా గ్రాస్తంచతుర్వద విస్తీర్ణం చివరం కుర్యాత్, గతాధారి పృష్ఠభాగం
సరోజ పృష్ఠసదృశం కూర్మపృష్ఠ సదృశంవా మధ్యే చతుశ్రపీరియుక్తం కుర్యాత్,
ఏతస్మాదమాభాగద్యయ మష్టదా విభజ్య ఏతేషుమూలె ఏక భాగం ద్వైధావిభజ్య తయోర

చో భాగిన కుండల కృత్యా తదాస్యే ఉపరితనభాగన ఊర్ధ్వ దళపద్మం కృత్యా తత్తజో
 కాచుధ్యేదంబం స్థాపితం కుర్యాత్, అథవాతస్మాల్ భాగం త్రిధా విజ్జయవోన్నత
 చలంబ్రయాంకితం కుర్యాత్, ఏతస్మాల్ భాగాదుపరిభాగ పంచకేన స్పృతమష్టాశ్రం
 వాచదంగుల సహనందండం కుర్యాత్, తదుపరిత నాష్ట మాగ్రేభాగిన ఊర్ధ్వదళ పద్మం
 కుర్యాత్, అథవాతద్భాగం త్రిధావిభజ్యయ వోన్నత వలయత్రయాంకితం శ్రుచంక్రుత్యా,
 చతుర్వింశత్యాదార్య ముష్ట్యంగులాయతమూలాదారభ్య అగ్రాంతంశ్చ్యంగుల ఘనవిస్తారం
 సమతతోపరిభాగం సరోజస్పృశైన కూమ్కృష్టైనవాసదృశ్య పృష్టభాగం వృత్తం కృత్యా,
 ఉపరితస్కధ్యేయవోన్నతాయదఘనాంభిత్తిం కృత్యా తత్పర్వ యోర్ధాఙ్గాల నిమ్న
 మర్ధాఙ్గాల విస్తీర్ణం నాసాగతోనమంగతోద్వయంకృత్యా తత్పరితోవిధ్యమాన భాగం గళం
 కల్పయిత్వా, తత్రయవోన్నతమయుగ్మ వలయం కృత్యా గతోపృష్టమధ్యతః యవోన్నతారేఖాం
 కృత్యా అధావశిష్టభాగం ద్వావింశత్యం గులాయమతం మూలాదార భ్యాగ్రాంతం క్రమాత్
 కృత్యంగేలాంగూలాకృతిం కుర్యాత్, ఇతి స్రుక్రువ లక్షణం సంపూర్ణం॥

ద్వారతోరణ లక్షణం

ద్వారతోరణ లక్షణముచ్యతే, ప్రాగాది ద్వారేమచతుష్స్థాపనార్థం క్రమేణ అశ్వద్ధోదుంబర
 చటప్లక్ష స్రుప్రువోక్త రీత్యానిర్మియైస్తారణ చతుష్టయం కర్తవ్యం, తత్తద్విగుక్తవృక్షా లాభే
 ఏకేన వావృక్షేణ తోరణ చతుష్టయమపికత్వ్యం, ఏతత్తోరణ చతుష్టయమపి అప్రాశ్వద్ధదళ
 గ్రథితదర్భరజ్జు రూప వందన స్రాజా అలంకృతం కుర్యాత్తోరణానాం చతుర్థామష్టా
 పాదాస్సప్తభిః పంచభిన్నిభిర్యామాత్రాంగులహస్తై రాయతాద్వావింశత్యంగుల కృతవేష్టన
 మూనావృత్తేవాచతుర శ్రావాకర్తవ్యాః వృత్తపక్షేపికలశాదికరణార్థం చతురశ్రీకృత మధ్యభాగేమ
 తెదుపాదేమ మధ్యధం ఉధ్యోపట్టుకారోపణార్థం స్తంభమానాతిరిక్త మానేన వృత్తాశృంకవః
 కర్తవ్యాః, తేమపాదేమమధ్యతః ప్రాగుత్తర మారభ్య ఉత్తర ప్రాక్పాదాంతం క్రమేన కలశ
 దక్షిణాదంత శంఖ చక్రదృజ పటహకామోకనాగోష్ఠైకంపాదస్తంభవిస్తారాను గుణవిస్తారం
 విస్తారాను గుణోత్సేధం పరస్పరాభిముఖం కుర్యాత్, ఏవం పాదాష్టం కంకృత్యాయాగ
 మంటపస్సపూర్వ ద్వారాత్ బహిరంతర్యా మాత్రాఙ్గాలంకృతం ఏకహస్తం పరిత్యజ్య,
 పాదోత్సేధం చట ద్యేయంకృత్యా తయోరాశ్చేద్యం స్తంభద్వయం పాదాయామార్దమానాస్తరళం
 పూర్వ మంతరం న సమోః ప్రవిరూపిత్యా వృత్తీ కుర్యాత్, తయోరుపరిఅశ్చద్ధాంచతుర
 శ్రాంపాదసమవేష్టన స్తంభాగ్ర శంకుప్రవేశితాగ్ర రంధ్రాం స్థాపయేత్, ఏతదుపరి
 అశ్వర్చాపిన్ద్రీతీలాయతాని వృత్తాని అష్టాంగుల వేష్టనమానాని శూరకరాణి త్రీణి హులాని

పట్టుకారం ద్రైమస్యమూల శంకుస్యాతి రిక్తమాన్ ప్రవేశయిత్వా స్థాపయేత్ ఏవం పూర్వ
 బాగేతోరేషు ఉదుంబర వటప్లక్షతోరణీ నిక్రమేణ స్థాపనీయాని తతః ప్రాతం యథాయోగ్య
 మానం దండవలంబితం ధ్వజద్యయం సంస్థాప్య ఏవం దక్షిణ పశ్చిమోత్తర ద్వారపాశ
 ియోః క్రమేణ పీతనీలశ్వేతవణ్ణం పూర్వోక్తమానం ధ్వజద్యయం సంస్థాప్య ప్రతిద్వారమంతః
 పాశ ియోస్సువనాధ్యాయోక్త ద్రవ్యైరెకరిత్యా ప్రత్యేకంప్రీషాభిః పీరికాం కృత్వా
 సువర్ణాదిలోహజాన్యామృణ్మయాన్యాఅధికేడక పూరణయోగ్యా నస్తాకలశ్సంపాద్య విష్ణు
 గాయత్ర్యా ప్రక్షాళ్య యువానువానీత వస్త్రవెష్టిత్ సాశ్యాత్థ పల్లవా ముష్టిమాత్రగధూమ
 సహితృతక పూరిత్ కుంభానిదం విష్ణురితి మంత్రేణ పూర్వక్షిప్త పీరికాసునిక్షిప్య ప్రాగుద
 కుంభ మారభ్య ఉదక్రాక్కుంభాంతం పద్మరాగ ప్రవాళ వైడూర్య పుష్పరాగనీల మరతక
 ముక్తా ఫలస్ఫుట కేవ్యష్టసుక్రమేణ ఏకైకం నిక్షిప్యరితతః ప్రాక్షరణ మృగ్యేద రూపత్వేన
 ఇంద్రాధినకత్వేనచధ్యాత్వా ఓంసుశోభవాయనమః పుష్పం గ్రహణ స్వాహాధూపం-దీపం
 పరిగ్రహణ స్వాహాస్వాహేత్యభ్యర్చ్య తతప్రాగ్ద్యౌరోత్తర పార్శ్వస్థ ద్వజైశుహినాచల సంకాశం
 ప్రథమేవయసి స్థితం నానావిధాచరణ కుండల మాల్యగంధాలంకృతం చతుర్భుజం
 దక్షిణాధః కరమారభ్య వామాధః కరాంతం ప్రాదక్షిణ్యేన క్రమేణ తజ్జనీముద్రా శరణు చక్ర
 గదాదరం పీతాప్యరం కిరీటి నంద్యార పాలం కంకుముదం ధ్యాత్వా తద్దక్షిణ ధ్వజేం
 కుముదాక్షం ధ్యాత్వా తతః ప్రాగ్ద్యౌరోత్తర భాగస్థకుంభోదరేరక్త వర్ణం దండైకరాళ వదనం
 నిగ్రహేను గ్రహక్షము కుముదసదృశం పూర్ణం ధ్యాత్వాత దక్షిణాస్యాదరే అతిరక్తం
 పూసదృశం పుష్కరంధ్యాత్వా తతః దక్షిణతోరణం యజుర్విదత్వే నయమాధిష్ఠానకత్వేన
 చద్ధ్యాత్వా ఓం సుభద్రాయనమః ఇతి దక్షిణ ద్వారస్థ ధ్వజైమాత భుక్తభ్రుంకుముద
 సదృశం పుండరీకంధ్యాత్వా తత్ పశ్చిమ ధ్వజైమాతభుక్ ప్రభుం కుముదసదృశ్యం
 వామనంధ్యాత్వా దక్షిణ ద్వారప్రాక్కుంభోదకేపీతవణ్ణం పూణ్సదృశ మానందం ధ్యాత్వా
 తత్పశ్చిమోదరేహేమాభం పూణ్సదృశ్యం x వరుణాధిష్ఠా నకత్వేనచధ్యాత్వా ఓం
 సుబంధవేనమ ఇతి పాశ్చాత్య దక్షిణ ద్వజే ఓం పకాభంకుముద సదృశం శంకుకణ్ణం
 ధ్యాత్వా తదుత్తర ధ్వజేచంపకాభం కుముదసదృశం సర్పనే త్రంధ్యాత్వాపాశ్చాత్య దక్షిణ
 కుంభోదరే కృష్ణాభం పూర్ణసదృశం వీరసేనం ధ్యాత్వా తదుత్తరోదరేఅంజనవణ్ణం
 పూర్ణసదృశ్యం సుషేణం ధ్యాత్వా తతః ఉత్తరతోరణమధర్యణవే దత్వేన సోమాధిష్ఠాన
 కత్వేనచ ధ్యాత్వా ఓం సుహౌత్ర కాయ నమః ఇతి ఉత్తర ద్వార పశ్చిమధ్వజే
 ముగ్ధపలశ్యామంకము సదృశం సుముఖం ధ్యాత్వాతత్ప్రాక్ధ్వజే ముగ్ధ ఫలశ్యామం
 కుముద సదృశం సుప్రతిష్ఠతంధ్యాత్వా ఉత్తర ద్వారపశ్చిమ కుంభోదరశ్వేత వణ్ణం
 పూర్ణసదృశం సంభవం ధ్యాత్వా తత్ప్రాగుదరే కుందవణ్ణం పూర్ణ సదృశం ప్రభవంచ

ద్వాత్వా ఏతద్ధ్యానానంతరం ప్రణవాదినమోస్తతత్తన్నామమంత్రైః పుష్పం గ్రహణ స్వాహా గంధం గ్రహణ స్వాహాధూపం గ్రహణ స్వాహాదీప గ్రహణ స్వాహాత్యభ్యర్చ యేత్, ఇతి తోరణ లక్షణం సంపూర్ణం అష్టమంగళ లక్షణం. అష్టమంగల పకల లక్షణముచ్యతే. యథావసుసుక్కుప్తవోక్తరీత్యాలోహజాన్వాయజ్ఞ దారుజాన్వా ద్యావించితీ మాత్రాంగులోత్సేధా ిద్యంగుల ఘన నష్టాఫలకాన్సం పాద్య తదధోభాగేషు ద్యావించిత్యం గులాయతేషు మధ్యతశ్చతురం పులోన్నతోశంకుక్ కృత్యాతతః ఫలకేషువృక్షేషు శ్రీవత్సపుష్ప కుంభభరీద ిణమండల మత్స్యయుగ్మ శంఖ చక్రకాశ్య పనందనేషు ఏకైకం ద్వందశాఙ్గలోన్నతం తదనుగుణ విస్తారం సుందరం లిఖిత్యాతత త్యాశ్శ్యోయోస్సదండె చామరెలిఖిత్యా తదురి ఛత్రం లిఖేత్, తతః ఏతత్ఫలకాని యజ్ఞదారుజెషు చతురంగుల ఘనెప ఏతత్ఫలక ధారణాయోగ్య ఆయామ విస్తారేషు పీఠేషు తద్విస్తారాగుణ విస్తారాణి విస్తీర్ణకణి కాయుక్తాన్యష్ట దళాని పద్మాని లిఖిత్యా ఏతత్కర్ణికామధ్యేషుసుషిరాణి కృత్యా తెషు సుషిరేషు శంకు ప్రవేశ పూర్వకం స్థాపయిత్వా, తతః ఏతత్పత్నీరఫలకానివేదిక్ పరితత్త స్థానే భగవదాభిముఖ్యే స్థాపయేత్, ఇత్యష్టమంగళ ఫలకలక్షణం సంపూర్ణం॥ హరిః॥ శ్రీలక్ష్మీ నృసింహనహాయేన లిఖితం- శ్రీ

ఆస్థాన మంటపవిధి :

ఆస్థాన మంటపాదీనాంతు మంటప శేధన పర్యగ్ని కరణ ప్రోక్షణహస్తపూజాహోమ పుణ్యాహవాచన బలికుంభస్థాపనాది చైకస్మి కుండెతత్తద్దైవతా హోమంతన్నామైవ ప్రతిహోమమష్టావంత్యష్టా వాకృత్యాచార్య స్సముహూరై మహాకుంభజలైన పూర్వవత్ప్రొక్షయేత్, సర్వకర్మ సద్యోవాకుర్యాత్ గురవేదక్షిణా పూర్వవత్॥ గోపురప్రతిష్ఠాం విమాన ప్రతిష్ఠావత్కుర్యాత్॥ప్రాకార ప్రతిష్ఠాయాన్తు అంకురాప ిణం సర్వమ యదాపూర్వం విధాయ గురవోమ్ మంత్రేణ ప్రాకారం ప్రొక్షయేత్, దక్షిణాపూర్వవత్ ద్వార శాఖాకావాట ప్రతిష్ఠాత దైవకుర్యాత్-

విభవమూర్తి స్థాపన విధి :

అధవిభవమూర్తి స్థాపనవిధి రుచ్యతే, మత్స్యాది మూర్తీ నాంప్రతిష్ఠాయామివ అధివాసాదికం సర్వమపి కృత్యా అత్రతువిశేషః, కధ్యతే, మత్స్యమూర్తేర్వరుణ సామ్నా నృకైన మహాకుంభ మభిమన్వ్రతస్మి ఓం నమోభగవతే ఘోమత్స్య మూర్ధయేనమ ఇతి

వామూలెన గ్రాసమావాస్య ఆచార్యః కుంభ జలెన ప్రోక్ష్యమీనాత్మనెన మస్తుభ్యం ఉదరక్షా
 విధాయినే॥ ప్రళయాణ్ వదుర్వార వారిపూర విహారిణి॥ ఇతి మంత్రేణోపతిష్ఠత॥ శ్రీ॥
 కూర్మస్యవారుణ సూక్తేన మహాకుంభ మభిమన్త్య అష్టాక్షర విద్యయాసమావాహ్య కర్మావ
 సానే॥ తుభ్యంనవస్క్రియాం కుర్మాకూర్మ రూపాయ వేధసే॥ ధారణే మందరస్యాద్రిర్వి
 ఋన్నన్దదాయినే॥ శ్రీ॥ ఇత్యుపతిష్ఠత॥ వారాహస్య వారాహరూపిణ మహా కుంభే పురుషసూక్తే
 నావాహ్య కర్మావసానే క్రోడాత్మనే నమస్తుభ్యం యజ్ఞదేహాయ వేధసే॥ దంష్ట్రాగ్ర విధ్యతాం
 విశేష ధరణీ ధాణీధర॥ ఇత్యుపతిష్ఠత॥ శ్రీ॥ నృసింహస్య నృసింహ రూపిణం మహాకుంభేయుం
 జత్యేత్యనువాకెన సమావాహ్య కర్మావసానే॥ నిశాత ఖదం భళిదలితా సురవక్త్రేన॥ దశోతా
 శ్రితవాత్సల్య నృసింహ్మవపుషెనమః॥ ఇత్యు పతిష్ఠత॥ వామనస్య॥ వామనం మహారుంభే
 యుంజతేత్య నువాకెన సమావాహ్య కర్మావసానే॥ బలిద్విషెనమస్తుభ్యం పరిత్రాతస
 విద్విషే॥ వామనాయ మహాకాయవంచితా శేషయే నమః॥ ఇత్యుపతిష్ఠత॥ శ్రీ॥ భాగ
 వరామస్య॥ జామదగ్ని మహాకుంభే పౌరుషేణ సూక్తేనావాహ్య కర్మావసానే॥ త్రిసప్తకృత్వ
 త్రాణాం నిహంత్రే తిగ్మభేతసే॥ నమస్తుభ్యం భగవతే పరశ్వధ వివారణే॥ ఇత్యుపతిష్ఠత॥
 శ్రీ॥ రాఘవస్య॥ రామం సీతా లక్ష్మణా దిభిక్యభౌతం రహితం వమహాకుంభే పురుష సూక్తే
 నావాహ్య॥ కర్మానుసానే॥ నమస్తుభ్యం భగవతే రాఘవాయ మహాత్మనే॥ రావణాది జగద్వ్యపి
 నిబహ్ నిమహాజనె॥ ఇత్యుపతిష్ఠత॥ ఏవం రామం ప్రతిష్ఠాప్య పర్యేత్పరివారాత్క
 నోహనూమత్ర ముఖాశ్చ ప్రథమా వణేప్రాచ్యాంభరతం దక్షిణే జానకిం ప్రతీచ్యాంజాంబ
 వంతం ఉదీచ్యాం లక్ష్మణం చాగ్నియాదిమ సుగ్రీవ విభీషణ నశశత్పుష్పాంశ్చ సంస్థాప్య॥
 ద్వితీయావరణే పుర్వాది ద్వితువసిష్ఠవామదేవ జాబాలి గౌతమ భరద్వాజ కౌశిక వాల్మీకి
 నారదాంశ్చ॥ తృతీయా వరణే ఇంద్రాది లోకపాలాంశ్చ గరుడస్థానే హనుమంతం
 విష్వశ్వెనస్థానే నీలంగుహం వాస్థానయేత్॥ ఉత్సవేతు ధ్యజపటే గరుడం హనుమంతం
 వాలిఖిత్వా॥ ధ్యజారోహణం కుర్యాత్॥ శ్రీ॥ బలరామస్య బలరామం పూర్వవత్కుంభే
 సమావాహ్య కర్మావసానే॥ బలినే బలభద్రాయ నమశ్శేష మహారయే॥ తుభ్యం మాలేదమహాత
 ధరాయేన శిరోధ్రితా॥ ఇత్యుపతిష్ఠత॥ శ్రీకృష్ణస్య కృష్ణం బగవద్ద్విం బవత్సం స్థాప్య॥
 కర్మాన్తే॥ వృష్టివంశ్యాయ కృష్ణాయ నమస్తుభ్యం మధుద్విషే॥ భూభార భూతకం సౌమి
 మహాసురనిఘాతినే॥ ఇత్యుపతిష్ఠత॥ శ్రీ॥ రుక్మణీ సత్యభామాదినాం శ్రియానామిస
 ఉద్యాహ కర్మకుర్మాత్॥ కల్కి విష్ణోః పూర్వవత్కృత్వా॥ కర్మాన్తే॥ మైచ్చానాముపసంహత్రే
 సాధూనాంస్థితహతవే॥ నమస్తుభ్యం భగవతే భూసురాన్వయ జన్మనే॥ ఇత్యుపతిష్ఠత॥ శ్రీ॥

ఇత్యాది దశమూర్తీనాం షోడశన్యాసోన్వయతే॥ జంగమానాంచతాశ్శలా మధ్య శ్చైజ్జలాధి

వాసాదికంశెషం కర్మపూర్వం కృత్వా పశ్చాద్వేద్యం కలాపం విధాయానంతర మావాహనాదికం
 కుర్యాత్. ధృవభింబెస్థితే భిన్న కారినైకర్మాధ్య చాస్థాపనం యదితాసాం పృథగేవ
 శయనాదికం సమాన కాలినేతు సహైవ వేదికాయాం శయనమావాహనమపిమూల
 బెరాదేవ కుర్యాత్. బ్రహ్మ కర్మాచాం యామ్యేచోత్పవకౌతుకముత్తరేత్తీర్థస్సపన బింబ
 శయనోద్ధాపనబింబే దక్షిణే చాన్యాని లోహ బింబానిష్ట భూమిమచ స్థాపయేత్. యద్యోత్సవార్థ
 బింబాని ద్వారపాశ్వో యోర్వాతభిషేక మంటపేవా దక్షిణాభిమకాని స్థాపయేత్. జలాధివా
 సయోగ్యానాన్తుచాయాధివాసం కూచోదశ్ మండలెస్సపనం చ కూర్చవ ద్వారశయనాదివాంచ
 కృత్వా. సర్వమవశిష్టం షోడశన్యాన చతుర్థోస్సపన వజ్జీతం పూర్వవత్కుర్యాత్. శ్రీ॥
 పటపత్ర శాయినస్తు. గర్భ మందిరోదరభివారిధిం విలిఖ్య ద్వారోపరిచత న్యగ్రీధం
 మాయావయం విలిఖ్య తద్గళిశయానాం శ్యామళం కేమలాకృ తింబాలవపుషం దేవం
 చిత్రాభాసేనకల్పయిత్వా. ద్వారపాశ్వోయోర్మార్కండేయం మహీంచ విలిఖ్య, చిత్రాభాసోక్త
 విధినా ప్రతిస్థా కర్మకుర్యాత్. లక్ష్మ్యాది దేవీ నాంప్రతిష్ఠవిధిః॥ అథ లక్ష్మ్యా దేవీనాం ప్రతిష్ఠా
 విధిరుచ్యతే. దేవస్యదేవీనాంచ స్థాపనం. యదినమాన కాలీనంతదావేద్యాం సహైవ
 శయనం కాలభేదేతుపృథ గేవ కుర్యాత్. పూర్వవత్సమం మధ్యవేదికం మంటపం
 కల్పయిత్వా. తస్మిన్వేదికాయాం పరితః పూర్వావాశాసానుసరసి జచాపనోతత్తంతయోనికుండాని
 క్రమేణ విధి వత్త్రకల్ప్య. తెష్వేవహవనం కుర్యాత్ స్థాపనెతు నృసూక్తేనా చోనం
 చయధాపూర్వం శోధయిత్వా. ప్రాగాది తోరణేమ బాలాకినివసమాలిని విభిషికాశం కర్యశ్చ
 ద్వారకుండమద్వంద్వశం జ్యేష్ఠా విద్యా శ్రద్ధాశాస్త్రీ శ్రీతుష్టి క్షమావృద్ధి మావృద్ధిశ్చ
 పూర్వధ్యజేషు ద్వంద్వశః ధృతిలజ్ఞా జయా మాయా సావిత్రీ క్షమాశ్రద్ధా శ్చసంపూజ్య.
 ప్రాగాది హేమకుండేషు లక్ష్మీసరస్వతి పుష్టి సృష్టిశ్చావ్యా స్యస్యమంత్రేణ హోః
 కలశదేవతాస్తు. వాగీశ్వక్రియాకీర్తి లక్ష్మీ సృష్టి ప్రహీసత్యం బ్రాహ్మ్యః మహాకుంభే
 శ్రివచైవం విధి వత్సం పూజ్య. షోడశన్యాసరహితం శేషంకర్మ పూర్వ వత్ కుర్యాత్.
 షవిధిరస్యాతంత్ర్య. స్యాతంత్ర్య తుగ్రామేవానగరపరణే వాలయే శ్రియా స్థానం గ్రామాభి
 ముఖం కల్పయిత్వా. మానోపరిచత స్సమ దిక్కుతుష్టిపుష్టి సావిత్రివాగ్దేవీశ్చ కోణేషు
 సింహ్మం చైవతయం వాకల్పయిత్వా తత్రబ్రాహ్మేస్థాన శిలామయీం ప్రకృతిం స్థాపయిత్వా.
 స్యస్యస్థానెషు పరివారాంశ్చ ద్వారపాశ్వోయోశ్చండీం ప్రచండీంచాథోమంటప ద్వారేదక్షిణ
 పోలాగెసి ముత్తరం మాలినించ ప్రథమ గోపుర ద్వారేవిభిషిణ శంకిణీంచ ద్వితీయ గోపుర
 ద్వారే శంకర పద్మనిధిచ తృతీయ గోపుర ద్వారేనదీకూజరజృ భరో చతుర్థో గోపురద్వారేణీ
 చిరుండల మణి భద్రాచలంచమ గోపుర ద్వారేజ యాంవిజయాంచ విష్వక్సేనస్థానే

చతుర్భుజాం వామేనవ్రేరం ఇతరేణ హస్తేన తజనం కుర్వంతీ మపరాభ్యాంహస్తాభ్యాం
 పద్మేదధానాం వీతవణీం సుముఖీం స్థాపయిత్వా ప్రాసాదముఖమంటపే వైనతేయంచా
 అమూతేరివ పరివారకల్పనంచ కృత్యా ఏవం స్వాతంత్ర్యేఏవం కల్పయిత్వా చతుర్థే
 హానిన్నవనంకృత్యా తద్దినేధ్యజముత్థావ్య మహాత్మవం కుర్యాత్॥ఇతి
 క్రియాకైరవచంద్రికాయాంలక్ష్మీ ప్రతిష్ఠావిధిర్నామ ఏకేన వింశః పరిచ్ఛేదః॥ శ్రీ

శ్రీయాదిదేవీనాం పాణిగ్రహణ విధిః

అథశ్రియాది దేవీనాం పాణిగ్రహణ విధిరుచ్యతే॥ యధోక్తదివసే అంకురాపణం కృత్యా
 ఆచార్య ఉద్వాపది వసేఖభే ముహూర్తే దేవస్యశ్చదేవ్యాశ్చ సంకల్ప పూర్వకం పృథ
 గుద్వాహేకౌతు యథావిధి బధ్యా దేవంక్తామ వస్త్రోత్తరీయ కిరీట హారకుండల్యాభరణ
 గంధ పుష్పాద్వై రలంకృత్య+ శిబికామారోప్య గ్రామ ప్రదక్షిణీకృత్య వైవాహిక సందనం
 ప్రవేశ్య తత్రదేవమర్వా దిభిరభయర్చ్య స్థండిలంకల్పయిత్వా ఉల్లిఖ్య అగ్నిం ప్రతిష్ఠ్యా
 ప్యాచార్యోదేవేన సహంత గృహం ప్రవిశ్య దేవమాసనే నివేశ్య అభ్యర్చ్య దేవీన్నాతనేవ
 వాససాయువా సువాసాతి ఇతి మంత్రేణ ప్రదక్షిణం పరిధాప్య ఆచమయ్యా భరణ
 పుష్పాద్వైరలంకృత్యా చార్యోస్యయం దేవీం దేవేన వేదాదినా సంయోజ్య తదనుయజమానః
 ప్రాణానాయమ్య సంకల్ప్య జగత్కారణ భూతాయ ఆదివాయ మదీయాం గోత్రజాం
 మదీయాం కన్యాం ప్రజా సహత్య కర్మభ్యః ప్రతిపాదయా మీతిదేవిం దేవ్య ఏవసర్వాభరణ
 సువణో గోభూసహితం సహిరణ్యోదనం పూర్వం దేవాయ దదాయత్ తతోగృహీత పాణిం
 దేవీం దేవంచ మందిరాత్కల్యాణ మంటపం ప్రాపమ్యా చార్యో దేవం దేవించా సనే
 వినివేశ్య స్వయముత్తరాశాభిముఖ స్పన్ద్రాణానాయమ్య సంకల్ప్య పూర్వోక్తవహ్నా
 పరిస్తీర్య పురస్తాత్తంత్రం కృత్యా విధ్యుక్తవత్కన్యాక్రమేణాధార హోమాదీని శ్రీమంత్రేణ
 సూక్తేన సమిద్ధిః షోడశాహతిశ్చరుణా విష్ణుగాయత్ర్యా చతుర్వింశత్యాహతి శ్రీసూక్తేన
 ఘృతేన హుత్యాభూమ్యాశ్చయుగపదుద్వాహకర్మయద్యుభయోర వ్యంకురాదికం పృథగేవ
 కుర్యాత్ ఏకకత్వోత్పేక్షైక శాలినే పవిత్రీభూమ్యోరంకురాదికం సర్వం పృథగేవ ఏకస్మిన్
 కాలేపర్యాయేణ కృత్యాతిష్ఠేద్వదిత ప్రావిభిన్నమాచరేత్ ఆనుపూర్వ్య వశేనాపిశంకావిభక్త
 మేవస్యాత్ యద్వాముహూర్తం భిన్నేతు వైవాహికం కర్మభిన్నమేవ సుహూర్తయారోగ్య
 పద్మేశ్రియా మాశు పూర్వాంనయేత్ శ్రీభూమ్యాభిన్నకత్వోత్పేక్షయాగ పద్యోద్వాపే
 తత్రాపివిధిః యోగపద్యోద్వాపా శ్రీ భూమ్యాః ప్రతిసరః పృథగేవ దైవస్యత్వేక ఏవతయారప్యై
 కాగ్నౌ భిన్నాగ్నౌ వాయుధాభిమత ముల్లేఖనాది పురస్తాత్తంత్రం కృత్యా శ్రీభూమ్యోరపి
 పారతంత్ర్యే సర్వాః క్రియాః ప్రతివ్యక్తి పృథగేవపూర్వం శ్రీయైపశ్చాద్భూమ్యైపర్యాయేణ

కుర్యాత్, భూమెస్త ద్వాపెభూమి మంత్రణ సమిద్భిః షోడశాహతిర్విష్ణు గాయత్ర్యా
చరుణాచతుర్వింశత్యాహతిః పురుషసూక్తేన షోడశాహతిశ్చమాత్యా తతోవిష్ణు
సూక్తేన లాజ హోమంకృత్యా అగ్నిం ప్రదక్షిణీకృత్యా చార్యోలాజశేసం ప్రణవేణ సకృద్భుత్యా
ఇమమ్మేవరుణ తత్యా యామిత్యన్నో అగ్ని సత్యన్నో అగ్నిత్య మగ్ని అయూస ఇతిచపంచ
వారుణీకైః పంచోపనిషన్మంత్రైః ప్రాయశ్చిత్తాహతిర్ద్వా దశాక్షర మంత్రణ పూర్ణాహతిం
చమాత్యా బ్రాహ్మణాంస్తోష యిత్యా దేవమర్హాదిభిరభ్యర్చ ప్రతా రోపణ మాచరత్
ఘృతా రోపణస్తు ఘృతదూజ్యూర చందన శాలితండులాని పాత్రే నిధాయ హస్తాభ్యాం తదాదాయా
చార్యోదేవస్య దేవ్యాశ్చాంగేమసు మంగల మితిదూర్వాం పాదయోస్సు శోభన మితిఘృట్యాం సుభ
సుమితి చందన శాలితండులానిచమూఢీ క్షీక్తిప్యా సర్వైస్సభ్యైర పితదాకా యిత్యా
(రసేనాస్మి) తిమధుపక్ం నివేద్యః లక్ష్మీపతిం చహారాద్వైరలంకారైః ప్రసాద్యయథాహైః :
ర్మాల్యాను లెపనాద్వైరప్య లంకుర్యాత్ తదను యజమానోదేవం ప్రణమ్య తస్మైధేనూశ్చ
గురవేయథావిత్తాను సారతోదక్షిణాందద్యాత్ తత ఆచార్యోహరోసోరాయపి విధాయ మంటపే
దేవవేద్యోచార్యోపరాజోపచారైరుపచర్య మహాహా విన్వేద్యంతే బ్రాహ్మణా భోజయిత్యా
ఏవం దివతురీయ దినాపరంరాత్రౌ సమిధాజ్య చరుబిర్మూల మంత్రాధ్యాం దేవసేదేవం
దేవ్యోచత్రైలనాభ్యజ్య విధివత్సం స్నాప్య మహాహా విన్వేద్య గ్రామ మహోత్సవం కుర్యాత్
తత ఆరభ్య శ్రీభూమి సహితం దేవం మందిరే అభ్యర్చ్య ఇతరాసాం దేవీనాం
చేద్యశోవిధిః జామదగ్న్వాది దేవినాముద్యాహం స్నాత్వ త్యక్తా కుర్యాత్ ఇతి శ్రీవరాహ
గురువిరచితాయాం క్రియాక్షరవ చంద్రికాయాం శ్రియా దేవిపాణి గ్రహణ విధిన్మ వింశః
పరిచ్ఛేదః॥

విమాన ప్రతిష్ఠా విధి

అథవిమాన ప్రతిష్ఠా విధిరుచ్యతే॥ మహాప్రతిష్ఠాయామిష విమానస్య పురతో మంటపం
మధ్యే చతుహస్త్రి సమానైకహస్తాత్సైధ మధ్య వేదికాయుతం చతుభిరౌష్ణభిర్యా
కుండైర్యుతం కల్పయిత్యా తత్ర ప్రతిష్ఠాపయుక్తానిపాలికా ఘటికాశరా వాష్టధాన్య
కుంభకలశకర కశాలితండుల తిలనవవస్త్రరత్నతోరణ ధ్వజాష్టమంగళ స్సవనద్రవ్య
స్రుక్కువనమిద్దర్ప కుసుమ ఘృతదీప స్తంభాస్యాదిన్యన్యానిద్రవ్యాణి సంపాద్యాచార్యో
యజమానా నుజ్జయా మూతిపైస్సహం కర్మారంభది నాత్వాద్వాదశావహేనప్తాహే
పంచెమెష్టని తృతీయ్యేహ నివాబ్రాహ్మణానామాయా శిషోవాచంకృత్యా దక్షిణంచవి
తీర్య తేభ్యోనుజ్ఞాం ప్రాప్యమృత్సంగ్రహణార్థం ప్రాచీముదించీం వాదిశం గత్వా తత్రపూర్వ

వధ్యధావిధి మృత్యుం గ్రహణం కృత్యా అమకురావణ మంటవం ప్రవశ్య అత్ర
 పాలికాదిమ పారతెమ యధాభిమతం పూర్యం కురానప యిత్యాశిల్పినా విమాన
 దిగద్దేవతానాంచనం నెమ మీలితెమతం చవప్రాభరణాదై తోషయిత్యా తస్మిన్నిగ
 తైసదనే మాజ్నాలెపన పర్యగ్నికరణపం గవ్యప్రాక్షణాదిభిశ్శుద్ధీకృతే పుణ్యాహం వాచ
 యిత్యా లబ్ధింగైర్మంత్రై గోర్భగేహం అంతబోహశ్చ సంప్రోక్ష్య గోఘృత దీపకాళాగరు
 ప్రముఖ గంధ ద్రవ్య ధూప సుదాచూణ్ దూర్యాక్షరైస్సదనం సర్వతస్సమలంకృత్య
 తతోపరాష్ణ సమయేమానాదీనాం న్యూనాతిరేక దోషశాస్త్యర్థం ప్రాసాదాగ్రే యధావిధి శాన్తి
 హోమంకృత్యా సమస్తభ్యంగ భగవతే త్యుపస్థాయ సదభైన్ వవప్రైర్మూల మంత్రేణ
 ప్రాసాదాన్తర్గత ప్రతిమాశ్చాచ్చాద్యోత్త రీయంచ దత్వా విష్ణుగాయత్రాస్వాది భిస్సంపూజ్య
 ఛాయాధివాసార్థం విమానస్యతద్గత దేవానాంచ స్వస్యచ రక్ష బంధనం కృత్యా విమానం
 ద్వారశాక్షరేణాభ్యర్చ్య తస్యపురతః ఛాయా ధివాసార్థం ప్రీహితండులతిలైః స్థండిలంకృత్యా
 తస్మిన్స్వర్ణ లోహనిర్మితం కటాహం తాదృశింజలద్రోణీంహ సంస్థాప్య జల స్వశోషణాది
 కృత్యాక్షీరాణ్యం ధ్యాయ తస్మిన్నాధారాది పద్మాన్తం పీఠం కల్పయిత్యా అష్టాతింశతిదభ
 కృత కూచోములవిద్యయా విమాన మావాహ్యభ్యర్చ్యా చార్యస్సంహార క్రమం స్మరన్
 స్తస్మిన్సంప్రాక్కిరసం శాయయిత్యా చక్రముద్రాం ప్రదశ్య విమాన గతదేవానామ
 సద్వావేశితదభో కృతకూచో ద్వారాపృథక్రృదక్ స్వస్య పురతో భాజనేమ యధావిధి
 ఛాయాధి వాసంకృత్యా పూర్వస్థాపిత జలద్రోణ్యాంయూమ్యాయాం దిశియథోక్త ధాన్య
 కృత స్థండిలసలక్ష్ణం సకరకోప కుంభాష్టకం రక్షకుంభం సంస్థాప్య పరిస్తీర్య పణ్యాహం
 వాచయిత్యా ప్రోక్ష్య మధ్యకుంభే బ్రహ్మణంకర కెసుదశోనం ఉపకుంభాష్టకే ఇంద్రాదీంశ్చ
 అవాహ్యభ్యర్చ్య ప్రత్యేక శస్సర్వాంగిణైన్ వైర్వాసోభిర్విమానం తద్గత ప్రతిమాశ్చాచ్చాద్య
 రక్షహణతి మంత్రేణ సర్వతస్సిద్ధార్థాన్వికీర్య దిగ్బంధనం కృత్యా దీపానుద్దీప్య చతస్రముదిక్షా
 వేదానాఘోష్య ద్వారేసు దశోనమావాహ్యభ్యర్చ్య చక్రముద్రాం ప్రదశ్య ప్రాదక్షిణ్యేన
 సదనాన్నిష్ఠ్యమ్యాచార్య స్సర్వాలంకార యుతోమూర్తి పైర్వేదవిధుర్నాహ్మజైస్సాకం
 పూర్వోక్తమంటపె యధావిధి పూర్వవద్యాన్త హేమం కృత్యా తతో మంటపం మాజ
 నాలెప నాదిభిస్సంశోధ్య వితానస్తంభష్టవ ముక్తదానుస్రగ్ దర్శమాలాతోరణఫల పుష్ప
 బహు దీపా గరుధూపవతాకానాళికర కదళిభిర లంకృత్య ద్వారతోరణ ధ్వజ కుంభాన్యపి
 సంస్థాప్య యధావిధి వస్త్రాద్వైస్సంయుతాన్విధాయ తతో గురురంతః ప్రవిశ్య ఛాయాధి
 వాసితో సర్వాదేవో విమానము ద్వాన్య విమాన స్థితవస్త్రాదీ నవనియతెమ యధావిధి
 పూర్వోక్త వత్సోనానయనాన్నిల్య తతస్సప్త దశకలైఃమద్రవ్యయుతైహోరిద్రాచూరైశ్చ

విమానస్యదిగ్దేవ తానాంచ పృథక్పృథక్తదైవ మృదాలెపక పూర్య కన్న పనకలాపం
 సకూచోదచోణేకృత్యా పురావాహ్య విమానాదికం నవైర్వాసోభిరాచ్ఛాద్యః ప్రతిష్ఠా విధివిధ్య
 వేదికోపరిశయాంకృత్యా తస్యాంకూచోద్వారేణ విమానదేవతాశ్చావాహ్యః శాయయిత్యా
 తత్రప్రీహ్యది ధాన్యకల్పితకుండిలెస్వర్ణాది లోహజమ్బుణ్ణ యంవాససూత్ర వేష్టనం
 సకరకోరత్న లోహవస్త్ర కూర్పపిష్ములదలాపిధానా కృత్యా పుణ్యాసంవాచయిత్యా
 ద్వారతోరణ ధ్వజకుంభేషు యధాక్రమంత శ్రీద్దేవతాశ్చావాహ్యభ్యర్చ్య మహా కుంభే
 ఆధారాది పద్మాన్తం పీఠసంకల్ప్య తస్మిన్సహస్రశిషం పురుషం సహస్రాక్షం సహస్రవం
 సహస్రకుంతలోపేతం సహస్రమకుటాన్వితం సహస్రాదిత్య సంరశం సహస్రైందునిభాననం
 సహస్రవాహనైర్ముక్తంసర్వ దిజ్ఞానిన్వితం శంఖ చక్రగదాపాణిం సర్వప్రహరణీన్వితం
 ప్రాసాద రూపిణం దేవంద్యా త్రైవావాహయేద్గురుః॥ ఇతి ధ్యాత్యా ఓం నమోభగవతే
 విమానాధి దేవతాయ నారాయణాయాగచ్ఛేత్ప్రీతి ఇత్యావాహ్యభ్యర్చ్య కరకెసుదశ
 సముపకుంభాష్టకేవిష్ణోది మూర్తి శ్చావాహ్యభ్యర్చ్య విమానం చతథాధ్యాత్యాభ్యర్చ్య
 చతుర్విధ మన్నం నివేద్య బ్రాహ్మణోభోజయిత్యా శిషోవాచ యిత్యాతేభ్యోపి దక్షిణం
 వితీర్చ్య కుండెవ్యగ్నిం యధావిధ్యుపసమిధ్య పురస్తాత్తంత్ర పూర్యకం మూర్తో హోమాది
 కంకృత్యా ధామమోమాదినిర్మితం రత్నఖచితంధ్యాత్యా తత్రబీమభిధ్యాయేత్ వ్యాపకం
 తదుపాద్యకం బుద్ధిం చపిండికాం పాదానహంకారం తదైవచ॥ పాదో పాదశిలాజంఘ్ర
 గభోగహంతధోవరం స్తంభోబాహూకటుంచాపితదైవకటుమెఖలాం జిహ్వం వర్ణం
 తథానేత్రం ప్రతిపద్యాశ్చమేహనం అపానం జలనిర్వాణం నాసికానాసికా తతా గవాక్ష
 మక్షి శ్రీవాంచ పురస్కంధం కపోలం శిరశ్చకలశం మాంసం ప్రలెపం స్పృశ్నంసుధాం॥
 అస్థినిచరిలాస్త్ర స్థాస్నాయుం దారుణిఖో ధ్వజకేశరూపాణి కూర్పం ధ్యాత్యా ధామపుమాకృతిం
 ఇతి విమానం పురుషాకృత్యా తదనుజీవాదికంత హోదుం ప్రణవాదిస్వాహోస్తం
 పృథగగచ్ఛేత్తర శతం అవిష్టాంశతి రష్ట్రవాజ్యేనహత్యా సంపాతాజ్యం సంగృహ్య విమానస్య
 తత్తదం గేషు తత్తన్నంత్రైవ సంస్పృగేత్ ఓం మం మనః పరాయ స్ఫటికాభాసాయ
 జీవతత్వాత్మనే స్వహా ధామని ఓం భం నమః పరాయసిత షట్కూర్య ప్రక్రూతిరాత్మనేస్వాహా
 తత్రైవ ఓం బనమః పరాయ స్ఫటికా భాసాయ బుద్ధితత్వాత్మనే స్వాహా తత్రైవ ఓం ఘం
 నమః పరాయ పాటలవర్ణయాహంకారాత్మనే స్వాహా పిండికాయాం ఓం పంనమః
 పరాయ షుక్ల వర్ణాయ శబ్ద తన్మాత్రాత్మనే స్వాహా క్షుద్రనాదన్మాత్రాత్మనేస్వాహా సుధాలేపే
 ఓం చంనమః పరాయ జ్యోతిర్మయార వర్ణాయ రసతన్మాత్రాత్మనే స్వాహా వణో ఓం తం
 నమః పరాయసిత వర్ణాయ గంధ తన్మాత్రాత్మనే స్వాహా మహానాసికాసు ద్వంశం నమః
 పరాయపాటల వర్ణాయ శ్రోత్రేంద్రియాత్మనే స్వాహా పార్శ్వనాసికాసు ఓం ధం నమః

పరాయహమ వర్ణయ త్యగింద్రియనేత్రేంద్రియాత్మనేస్వాహా గవాక్షి ఓం రం నమః
 పరాయ కారవణోయజిహ్వేంద్రియాత్మనే స్వాహా వణో ఓం టం నమః పరాయ
 సితవర్ణయగ్రాణ్యేంద్రియాత్మనే స్వాహా మహానాసాసు ఓం ఇం నమః పరాయసిత వర్ణయ
 వాగింద్రియాత్మనే స్వాహా వణో ఓం కుం నమః పరాయ రక్త వర్ణయ పాణింద్రియాత్మనే
 స్వాహా పాదెమ ఓం జం నమః పరాయ రక్త వర్ణయ పాదేంద్రియాత్మనే స్వాహా పాద
 శిలాయాం ఓం భం నమః పరాయ రక్త వర్ణయాపానేంద్రియాయ స్వాహా జలనిర్వాణే
 ఓం చం నమః పరాయ హేమ వర్ణయ మేహనేంద్రియాత్మనేస్వాహా తత్రైవ ఓం జం
 నమః పరాయ జలద వర్ణయ నిరాకారాయ అకాశతత్వాత్మనే స్వాహా నాసాది శిఖా
 కుంబాంతం ఓం ఘం నమః పరాయ ధూమ్ర వర్ణయ వెదికా కారాయ పాయుతత్వాత్మనే
 స్వాహా గభోగోహది నానాస్తం ఓం గం నమః పరాయ లోహితవణోయత్రి కోణాగ్ని
 తత్వాత్మనే స్వాహా గభోగోహే ఓం ఖం నమః పరాయస్ఫటిక వర్ణయ అర్ధ చంద్రా
 కారయాస్త త్వాత్మనే స్వాహా ఉపవీరాజల నిర్వాణాస్తం ఓం కం నమః పరాయ పీత వణా
 యచతుర శ్రయే పృథ్వీతత్త్వాత్మనే స్వాహా ఉపవీర పాదెమ ఏవంతత్య హోమన్యాసంచ
 కృత్యా తతః శక్తిహోమన్యాసంచ కుర్యాత్ ఓం ప్రకృత్యైస్వాహా ఉపానె ఓం శాన్వై స్వాహా
 జగత్యాబం పృథివ్యైస్వాహా కుముదే ఓం వాగేశ్వరైఃస్వాహా గళి బంధత్యైస్వాహా
 పట్టికాయాం ఏవం పంచాంగయుక్త విమానే ద్వాదశాంగకల్పనేతు ఓం కీరైత్య స్వాహా
 మహాపట్టుకాయాం పుష్కైస్వాహా గళి ఓం మహీశ్వై స్వాహా వాజినబంతుష్కై స్వాహా
 పత్యాబం సృష్కై స్వాహా అంఘ్రిమ ఓం మాయాయైస్వాహా కపోతేషు ఓం రోహిన్యై
 స్వాహా భూత నూలాసు అష్టాదశాంగ కల్పనేతు బందు మహాకల్పి స్వాహా కూటేషు ఓం
 వసుదాయై స్వాహా పంచకేషు బందు హశ్వైస్వాహా శాలాసు బం అతి మోహిన్యై స్వాహా
 ప్రస్తరేషు స్వాహా శ్వైస్వాహా వెద్యాయై స్వాహా ధామ్ని ఇతి శక్తి హోమన్యాసంచ రకృత్యా
 అనంతరం పూర్వ వచ్చాన్తి హోమస్సుశోమంచశదను దిజ్మార్దీనాంత త్యహోమన్యాసంచ
 పృథక్పృథక్సహస్రంశతంవా బ్రాహ్మణానాంబోజయిత్యా తెభ్యోపి దక్షిణానాంచదత్యా
 విమానస్య ప్రతిష్ఠార్థంపంచవింశతి తంతుభిః పట్టుకాయాంచ దిజ్మార్దీనాం సౌవర్ణేనచరక్తా
 బంధనం విధి వత్సుకత్యా తదను పలలరజనీ చూణో లాజదధి సక్తుభిః బల్యన్నం
 సంయోర్యేతెన అధ్యాశ్చ కర్మజాత్యై వయేభూతా ప్రాగ్విశిష్టతాః ప్రసన్నఃపరితృప్తాస్తై
 గృహ్లాంతు బలకాంక్షిణః॥ వృక్షేషు పర్వతాగ్రేషు యేవిదిక్తుచ సంస్థితాః భూవ్యోమ్ని
 స్థితాయేచ బలిం గృహ్లాపతేపిచ వినాయకాత్రైపాలాయేచాన్యై బలికాంక్షిణః॥ పూషాద్యాః
 పాషాదశ్చైవ గృహ్లాంతు బలిమధ్యతే ఇతి మంత్రైస్సర్వత్రా దిక్తు బలిదానం కృత్యా
 తదనుప్రబాతే సుముహూర్తై సర్వాలంకార సంయుతై గురుః మహాకుంభేతుమూర్తి

కుంభాస్పమాదాయ గచ్ఛద్భిర్మాతీ^౧ పైస్సహ స్వయంకరకమాదాయ అగ్రే గళం
 తికాగళద్యారిధారయా పరిషిచ్య ధామ ప్రదక్షిణీ కృత్య విమానాగ్నిప్రహ్వదిధాన్యకృత
 స్థండిలె తాన్నిధాయాచార్య ఉదజ్జుఖ స్సన్మహాకుంభస్థ శక్తిం విమానముల మంత్రేణ
 చమూతో కుంభగతాశ్శక్తీశ్చ ప్రాణ ప్రతిష్ఠాం కృత్యా మూల మంత్రం చవిన్యస్య విమానం
 సహస్ర శీషం పురుసం ధ్యాత్యా మహాకుంభం సమాదా యదిజ్మాతీ^౨: స్వస్యమంత్రైః
 ప్రోక్త్య తద్దైవాన్యావిమాన స్థాదేవాంశ్చ తతోవిమానం తదగత దేవతాశ్చ ఆర్హ్వాదిభి రభ్యర్చ్య
 మహాహవిన్^౩వేదయెత్. తదన^౪యజమానో గురుం ప్రణివత్య జీవాజీవాత్మకైర్దౌనైర్మూల
 పానన్యాంశ్చయ ధావితాసు సారతస్తోషయెత్॥ ఇతి శ్రీవరాహ గురు విరచితాయాం క్రియా
 కైరవ చంద్రికాయాం విమాన ప్రతిష్ఠావిధిన్^౫ మ ఏకవింశ: పరిచ్ఛేద:॥

మంటప ప్రతిష్ఠా విధి:

అథ మంటప ప్రతిష్ఠా విధిరుచ్యతే॥ పూర్వవద్వేదికాం నిర్మాయాలయ వివేధ నాదిధ్యానానంత
 సకలంకర్మజాలం విమాన ప్రతిష్ఠాక్త విధినా కృత్యా గురుస్వయం, ఇతి ధ్యాత్యా
 విధివస్నాం పురస్తాత్తంత్రై పూర్వకం సంస్కర్య తతశ్శాంతి హోమం కృత్యా సంపాతాజ్యేన
 మంటపస్యతత్ర స్థానేషున్యసెత్. ఓం ప్రకృత్యై స్వాహా ఉపాసె, ఓం వసుధాయై స్వాహా
 జగత్యాం, ఓం క్రియాయై స్వాహా, వప్రె, ఓం మోహిన్యై స్వాహా, కంబెబంశాన్యై స్వాహా
 ఉత్తరేబంరంత్యై స్వాహా, వ్యాజనే, ఓం జ్ఞానాయై స్వాహా, గ్రీదాయాం ఓం వాగీశ్వర్యై
 స్వాహా, ప్రాంతకంపె, ఇష్ట శక్త్యై స్వాహా, కుముదెబంక్త మాయైస్వాహా, పట్టుకాయాం ఓం
 బ్రాహ్మై స్వాహా, స్తంభ పాదశిలాయాం, వైష్ణవ్యైస్వాహా, స్తంభై, ఓం కమలాయైస్వాహా
 స్తంక పోతే, ఓం శాన్త్యై స్వాహా, ఉత్తరే, ఓం పద్మాయై స్వాహా, తులాయాం, ఓం ఐశాన్యై
 స్వాహా, సోపాన పజ్జిమ, చతుర్ము^౬ మంటప ద్వారతీరణేషు, అథ: ఓం శాన్త్యై స్వాహా, దక్షిణ
 శాయాం ఓం వాగ్దేవ్యైస్వాహా, ఉపరి ఓం వ్రియైస్వాహా, ఉత్తర శాఖాయాం ఓం రత్నై
 స్వాహా, ఇతిసంపాతేన న్యస్య శాన్తి హోమావసానికం సర్వం కర్మ పూర్వ వన్నిర్వర్త్య, తతః
 ప్రభాతేసుముహూర్తై గురుస్వయం మహాకుంభ మాదాయ పూర్వోక్తశిక్త స్వస్వ మంత్రేన
^౧ మోనై రాగచ్ఛపద సంయుతై: మంటప పూర్వోక్త స్థానేషు న్యస్యవ్యాపక పక రూపేణ
 విచిన్య, తత్ర స్థాని విచిత్రాణి చిత్రాభాసాని వకుంభస్థ వారిణాకూచేన స్వస్వ మంత్రేణ
 యథాపూర్వ ప్రోక్తయెత్. తదను యజమానశ్చ పూర్వ వద్గుర వెదక్షిణాం దద్యాత్. అస్థాన
 మంటపాదీనాన్తు మంటప శోధన పర్యగ్ని కరణం పంచగవ్య ప్రోక్షణ వాస్తు హోమ
 పుణ్యాహవాచన బలికుంభ స్థాననాది చైకీన్యో కుండె షాహతీశ్చ కృత్యా, ఆచార్యస్సుముహూర్తై
 మహా కుంభ జలెన పూర్వ వత్ప్రోక్తయెత్. సర్వమపి కర్మ సద్యోవాకుర్యాత్. గురవేదక్షిణాచ
 పూర్వవత్, గోపుర త్రిస్థావిమాన ప్రతిష్ఠావత్ కుర్యాత్. ప్రాకార ప్రతిష్ఠాయాన్తు అంకురాప

జ్ఞాదికం సర్వం కర్మ యథాపూర్వం విధాయ గురువోర్మ మంత్రేణ ప్రాకారం ప్రోక్షయేత్|
 డక్షిణా పూర్వవత్, ద్వారశాఖా కవాట ప్రతిష్ఠే యావదాదావే వోక్తాః ఆత్రాపితా ధైవ
 కుర్యాత్|| ఇతి శ్రీమహా గురువిర చితాయాం క్రియాకైరవ చంద్రికాయాం మంపాది
 ప్రతిష్ఠా విధిన్ మద్వాచింశః పరిచ్ఛేధః|| శ్రీ శ్రీ శ్రీ

సన్నే పయాగిసము యస్తః వాజాః సంవృష్టిస్యభిమాతిపాహః ఆప్యాయమానో అవయస్యాది
 విశ్రవాగ్స్యత్రమాసిధిష్ఠ||

శ్రీ పాద్మ సంహితా = లఘుసంప్రోక్షణ విధి :

ఓం నమస్తుదన ఇతి సదస్యాన్వణమ్య, సర్వేభ్యశ్రీవైష్ణవేభ్యోనమః అన్యదేవ దేవస్య
 భగవతోనారాయణస్య శ్రీభూనిశాసమేతస్య అనన్త గరుడ విష్వక్సేనాది దివ్యసూరిసవేం
 తస్య శ్రీవరాజ్యశః పరకాలయతి వరాదిభక్తానురక్తస్య శ్రీస్వామినః స్ఫుష్టా స్ఫుష్ట
 దోషశుద్ధ్యర్థం లఘు సంప్రోక్షణం కర్తుం యోగ్యతాసిద్ధిరస్త్యిత్వసుగ్రహణా ఇదం విష్ణురితి
 మున్నైణ

ప్రక్షాళ్య, ప్రాణనాయమ్య, సంకల్ప్య, విష్వక్సేనం సంపూజ్య, అన్యదెవదేవస్య లఘు
 సంప్రోక్షణ కర్మాంగం సర్వోపకరణ శుద్ధ్యర్థం భగవత్పుణ్యాహ వాచనం కరిష్యే, తత్పుణ్యాహ
 జలేన ధామాదికంప్రోక్ష్య, సప్త దశకలశన్నపనం కృత్వా, సంస్నాప్య, వ్రీహ్యౌడకపరిమితైః
 తదధో తండులైః తదధోతిలైః సాస్తరాస్తర వస్త్రా చ్ఛాదన కూర్పాశ్శద్ధ పల్లవా పిధాన మహా
 కుంభం తాదృశంకర కంచాష్ట కుంభాన్నిక్షిప్య, పుణ్యాహ వాచనంకృత్వా, పుణ్యాహజలేన
 కుంభా ప్రోక్ష్య, ఉపకుంభేషు విష్ణు మధు సూదన త్రివిక్రమ వామనా-విదక్షుశ్రీధర
 హృషీకేశ పద్మనాభ దామోదర్ వాహకుంభేషుల మూర్తిం నారాయణం కరకే సుదశ
 సుచావాహ్యభ్యర్చ్య, కుండెన్సండిలెవా విధివదగ్నిం సంస్కృత్య, వాసుదేవ మావాహ్య,
 సమిధాజ్యతిలైః పృథగష్టాతర శతాహుతీర్ముత్యాశాన్తి హోమం కృత్వా, స్వష్ట కృదాహుతీర్పత్వా,
 పంచోపనిషన్మం త్రైః అష్టోత్తర శతం అష్టావింశతి రష్టావాప్రాయశ్చిత్రాహుతీర్పత్వా,
 పూర్ణాహుతిం హుత్వా, అగ్ని స్థంభగవన్తం స్వహృద్యుద్యాస్య, విధి వద్రక్షా బంధనం
 కృత్వా, కరక జలెన పరిషిప్య, ఉప కుంభాష్ట క జలెన మూల మున్నైనచ ప్రోక్ష్య,
 మహాన్నమపినివేదయేత్|| ఇతి సంప్రోక్షణ విధిః

శాన్తి హోమం= ప్రాచీన కుండె ఓంభూస్యాహేతి మధునా అష్టోత్తర శతాహుతీర్ముత్యా,
 సంపాతెన పాదేస్సుప్త్యా, డక్షిణాగ్నేభువస్యాహేతి పయసాతథాహుత్వా, ఓం సువస్వాహేతి
 మున్నైణ దధ్మాతథా హుత్వా, సంపాతెనవక్త్రం స్ఫుష్ట్యా, ఉత్తరాగ్నే భూర్భువస్సువస్యాహేతి
 ఘృతేన చతథాహుత్వా, దేవస్య శిరసిస్ఫుష్ట్యా, తత్ర గుడాజ్య దధిపయోభిర్విష్ణు గాయత్ర్యా

ప్రత్యేకతదా హుత్యా; సంపాతనచ దైవస్యసర్వాంగం స్ఫుశేత్ తదనం అచార్యోవేదికోపరికోణ
భాగస్థ కుంభజలైః ప్రతిమాసించేయుః॥ లోహశైలదారుషు ఏషవిధిః-

ధృవాద్యో ధృవా పృథివిధృవా విశ్వమిదంజగత్- ధృవాపర్వతా ఇమేధృవా రాజావిశావయం-
ఇహై వైదిమావ్యధప్రాం - పర్వత ఇవా విచాచలిః- ఇంద్ర ఇవైహధృ వశిష్ఠాః- ఇహ రాష్ట్ర
ముదారయా- అభితిష్ఠపుతస్యతః- అదరేనంతృ శత్రవః - ఇంద్ర ఇవవృత్ర హతిష్ఠా- ఇతి
మంత్రేణ కుంభజలైః ప్రోక్షయేత్-

ఇతి లఘు సంప్రోక్షణ విధిః :

అధర్ధధ ప్రతిష్ఠా విధి :

శ్లో॥ రథ ప్రతిష్ఠాం వక్త్యామి దేవదేవస్య శాజ్ఞాః॥ తస్మాత్పర్వ ప్రయత్నైనరథం కృత్వా
సులక్షణం॥ రథ స్వస్థాపనం వక్త్యే సమస్త శృణు సువ్రత రథస్యశిధిలం యద్దినవీన
స్థాపనం శృణు॥ ఉత్తరాయణ ఆసేతు దక్షిణాయ నమేవచ॥ ప్రశస్త పక్షేనక్షత్రే సుతిథౌచ
సుబోధయే॥ సప్త పంచదినాత్పూర్వం అంకురార్పణ మాచరేత్॥ శుభాంకురంతతః
పశ్చాత్ప్రతిష్ఠా కర్మ మాచరేత్॥ పున్యాహం తత్రకుర్యేత మృత్తికాగ్రహణం తథా॥ ప్రథమంచాజ్ఞాం
వావిద్యతీయంజల వాసనం॥ అక్తిమోక్షంతృతీయస్తు చతుర్థం స్నాపనం తథా పంచమంచాధి
వాసస్తుషష్ఠ మంస్థాపనం తథా॥ సప్తమం వాస్తుహోమాంచ పూర్ణాహుతి తథాష్టమం
స్థాపనం నవమంప్రోక్షం దశమం న్యాసముచ్యతే॥ దక్షిణాస్తు తతః పశ్చాద్యధావిత్తాను
సారతః॥ షోడశ ద్వాదశాష్టాచ పాలికానాం యథా క్రమం॥ యస్యోత్తరేతు పూర్వేవా దక్షిణే
చోత్తరే పివా॥ కోణేషు వాస్తరాళేషు అన్యదేశేతు వజ్ఞయేత్॥ షోడశ స్తంభ సంయుక్తం
ద్వాదశ స్తంభమేవవా॥ అష్టస్తంభ మధావాపి చతుస్తారణ భూషితం॥ దభ్మాలా
సమాయుక్తం పుస్తమావ్యైరలంకృ॥ నానాచిత్ర విచిత్రైశ్చవస్త్రై శ్చ పరిశేభితం॥ ద్వారేత్రి
శూల సంయుక్తం కదళీస్తంభ సంయుతం॥ క్రముకైర్మాతులుంగై శ్చనాళికైః ఫలైశ్చుభైః॥
పుష్పమాలాపరిక్షిప్తం మంటపాంకరయేద్బుధః॥ ధ్యజార్హణసంయుక్తం అష్టమంగళ
సంయుతం॥ తన్మధ్యే వేదికాం కృత్వా త్పూర్వోక్తాంశుభ లక్షణాం॥ తస్మాస్తు పరితశ్చాష్టాదిక్కు
కుండానియోజయేత్॥ అశ్రేతు యదివాకుర్యాత్ప్ర శస్తం కారయేద్బుధః॥ కుండేవాస్థండిలేవా
పిహోమం కుర్యాద్విచక్షణః॥ రథా దీనాంచసర్వైషాం గరుడస్యాధి దేవతం॥ చాయాధివాసనం
కుర్యాత్కుంభన్యాం భసిపూరితే॥ తత్పూర్వోదపాణం స్థాప్య కుంభైఃప్రోక్షశభిః క్రమాత్॥
పల్లవో పంచనిక్షిప్య నవరత్నానినిక్షిపేత్॥ ఛాయాది కుంభకూర్పాని అష్టావింశతి దభ్కం॥
ఛాయాదికం భికలశ్చవేష్ట యిత్యాదుకైలకైః॥ ఇంద్ర దికలశాన్వీస్య త్రపిమావస్త్ర వేష్టితా
॥ గుంజద్యయంత థామాషం నిష్కం మాషస్యవింశతిః॥ నిష్కాష్టప్రతిమాన్యత్యా తదర్థం

కుర్యాత్ గీత నాట్యకన్యత్రంకం॥ అష్టధాన్యాని పరితః పాత్రేపివినివేశయేత్॥ స్నాపనం
 సప్తదశభిః రథం నైస్థాప్య పూజయేత్॥ రథేపి గరుడం ధ్యాత్వా వ్యధివాసన మాచరేత్॥
 రథస్యనేమిమూలేతు త్రయభారేణ శాలినా॥ అష్ట ధాన్యాని పరితః పాత్రేషు వినిశేయేత్॥
 తదధో తండులైర్యుక్తం తదధో తిలసంయుతం॥ పృథగ్యస్త్రైః సంభాద్య అధివాస
 సమాచరేత్॥ రథస్యరక్తిణే పాశ్యేవాస్తుమపమాచరేత్॥ ష్టావిధేశ్వర్ కుంభౌ పూర్వపద్మస్య
 సేత్త్రమాత్॥ గరుడం మూల మస్త్రైః ఆవాహ్య ఘటమధ్యమే॥ హోమకర్మ సమారభ్య
 పూర్వకుండా దిమ క్రమాత్॥ కుండెవాస్తండిలే వాసి ఆగ్నిరాయతనేపివా॥ వైసతే యస్య
 మంత్రైః సమిధాజ్వచరూహనేత్॥ వృధగష్ట సహస్రం వాపుష్టోత్తర శతం తువా॥
 ఆష్టావింశతీ వాకుర్యాజ్ఞ హుయాత్కాథ కోత్రమః॥ మంటపేస్తండిలంకృత్వా పూర్వోక్త స్య
 విధానతః చతుర్వింశతి కుంభానితన్మధ్యేవిన్యసేత్సుధీః॥ ఏకైక స్యపృథగ్యస్త్రం నవవస్త్ర
 సమన్వితం॥ మృత్తికా పంచ సంయుక్తంపంచత్యత్పంచ పల్లవైః॥ గంధైశ్చాష్టాదిభిః
 పూజ్యామూల మంత్రైః మంత్రవిత్॥ పుణ్యాహం పూర్వపత్మర్యాత్కైతు కంబంధ
 యేత్సుధీః॥ ఏకైక ప్రతిమాంస్యస్యనిష్కమాత్ర ప్రమాణతః॥ తద్వేది మధ్యభాగేతు త్రపిమా
 మధివాస్యచ॥ అపరేద్యుఃప్రాతాయాం శర్వర్యామా ఉపారకే॥ శోధితే రథకారేణ శోభితేచ
 యథాతథం॥ తోషితే రథకాశాయనమః ప్రహ్లాదక్షధఃనైః॥ అచార్యేమూర్తిపైస్సార్ధం కృత
 కృత్యే జితేంద్రియః॥ నవాంబర రథాస్సవేధృచ ధృతపంచాజ్ఞ భూషణః॥ గంధమాల్యాధరా
 భద్రాస్సోత్త రీయం పరిచ్ఛదాః॥ ధృతోర్వ్యపుండ్రరచనాస్సోష్ణిషా మృషమండలాః॥
 అధిష్టాయజమానేన జీవా జీవాత్మకైధ్వైః॥ వాస్తు నాథం సమభ్యర్చ్య పూజయేద్గంధ
 పుష్పకైః॥ వాస్తుహోమం ప్రకుర్వీత కర్మదేవం యథావిధి॥ అనచోవాస్తుదేవేకృతం కర్మాసు
 రంభవేత్॥ యాజ్ఞానంగేమయాలెపం ప్రోక్షణం మంటపం తథా॥ సుధాచూర్ణోరలంకృత్వా
 ద్యాసమంతా పడం తథా॥ సిద్ధార్థా న్యికిరే దిక్షు అస్త్రమంత్రైః మంత్రవిత్॥ ఏతానయెచ్చు
 బైర్యస్త్రైః పతాకాభిశ్చ శోభితః॥ ముక్తదామభి రన్యైశ్చ ఫలైః పుష్పైశ్చ గుంభితైః॥ స్పృశైశ్చ
 మంటపేతస్మి వ్యాసోభిర్యష్టయైన్నవైః॥ మహామేరు శిరస్సౌమ్యం స్థాపయేద్గర్భమందిరే॥
 తతోబ్రహ్మాది దేవానాం హరిగేహం స్థితం భవతే॥ చతస్రోధనవోదేయా వస్త్రాలంకార
 భూషితాః॥ దక్షిణాదావయేత్తత్ర దశనిష్కాస్తంతోధికాః॥ భూదానానితతః కుర్యారాచార్యాయ
 స్సృశ్రితేః॥ పూజక్ తోమయేత్పశ్చార్యస్త్రాలంకార భూషణైః॥ దశదానాని కృత్యాధకుర్యా
 ద్రాహ్మణ బోజనంబుత్వి గ్భ్యో దక్షిణాం దర్యాధ్యధావిత్తాను సారతః॥ గురవేదక్షిణాం
 దర్యాజ్యవీజ్జవాధికారిణీం॥ ఇతి శ్రీపాశ్చరాత్రం శానక సంహితాయా ద్వాదశధ్యాయ॥

రథ ప్రతిష్ఠావిధిసంపూర్ణ.

శ్రీహనుమత్రప్త్యావిధి:

అచార్యః త్రిభిః పంచభిః నవభిః సద్యోవారాత్రౌ అంకురార్పణం కృత్వా।

వీరమంజలి పంచాస్య మారుతిర్యత్రకుత్రచిత్ - భవతి॥

తస్మాత్సర్వప్రయత్నైః ప్రతిష్ఠాకారయేద్విజః।

వీరోవీరవతాంరాజా అంజలింగ్రామవర్ధనం

పంచవక్త్రమహాకాయోపాపీనాంగ్రహనాశనం॥

యథాచాభీష్ఠదారాజా తదేవాచరతేద్విజః

ద్విజానామప్యనుజ్ఞాత్ ఆలయంచ ప్రచేశయేత్।

నేత్ర ఉన్మీలనం కుర్యాత్ శిల్పినం పూజయేద్గురుః

ఊర్ధ్వంచాధయధాదృష్టిః తత్త్యజేత్బుద్ధిమా^౧సుధీ॥

సమదృష్టిర్యధాబింబం ప్రతిష్ఠాకారయేద్భవం।

వాస్తుహోమంచ శాంతించ కంచవాసో²చరే ద్విజః

పరేద్యురేవకుర్వీతరాత్రౌధాన్యాధి వాసనం॥

ప్రీహితం దులతిలాదీనినిక్షిపేదుపరోపరి॥

కంబళం రత్న కంచైవవ్యాఘ్రచర్మంతతోపరి

కృష్ణాజినం తథాక్షేమం కార్పాసాన్^౩ వస్త్రకా^౪ శుచీన్

నానాచిత్ర విచిత్రంచగధాదినిచవాహనాన్

శయ్యాంచపరితః కుర్యాత్ అధివాస్యహునెద్విజః

మూర్తిహోమం కళాహోమం శాన్తి హోమంతధైవచ॥

సంపాదేనచపాదాది సంస్పృశు సుశిరోపరి।

త్రిదానారాధిత్రోవిద్రూగాయకాన్ బహుభిర్వృతః।

పంచకాలేషు ఏనైవ నైవేద్యాంతం ప్రపూజాయేత్॥ ౧౨

సులగ్నైః సుముహూర్తేషుప్రతిష్ఠాంక^౫ రయేద్విజః।

నయనోన్మీలనం కుర్యాత్ పురతోనిక్షిపేపద్భువి।

ధాన్యానిచహి రణ్యాని కన్యాయాంచగవాదికం

కుంభమన్నంచ చిత్రాన్నం మంగళాయ నపూర్తికాం।

స్నపనం చతథాకుర్యుః యథావిత్తునుసారతః॥

పుజయిచ్చు అతిదవం నిత్యంనిత్యం సుఖభితం॥

బ్రాహ్మణాన్భజయిత్వాధముత్విజానాం తదైవచ॥

ఆచార్యశృధనాదీంశ్చ తేషయేద్గురు సత్తమః॥

వస్త్ర భూషణ పుష్పాణి భాజనాదీన్యనేకశః॥

దత్వాప్రదక్షిణంకృత్వాధనధాన్యాది కానిచ॥

ఏవం విధిం ప్రతిష్ఠాప్య రాజాతు విభవాన్ భవేత్॥

శ్రీ అంజనేయ ప్రతిష్ఠావిధిస్సమాప్తః

గరుడ ప్రతిష్ఠా

ఆధవైనతేయ ప్రతిష్ఠా విధిరుచ్యతే

అంకురావాపనాదికర్మయథా విధిపూర్వవత్ కృత్వా॥

ఆచార్యః పూర్వదినేషు చతుర్ముఖేషు క్రమేణ

సత్యసువర్ణ గరుడతారాక్ష్యన్ ఆవాహ్యతేషు క్రమేణ

బృహత్సామ సువర్ణమను రథస్తర గరుడ గాయత్రీ మన్తైః

ప్రతిద్రవ్యం ప్రత్యేకం అష్టోత్తర శత అహుతీనాం హుత్వా

పురస్తాదు పరిష్టాచ్చ శిష్టం కర్మ యదాపూర్వం కుర్యాత్

గురవేదక్షిణాచదేయా=

భక్తప్రతిష్ఠా

భక్తానాం ప్రతికాయం స్వతంత్రంస్వామితంత్రంవా

శిలాదిభిః యథాతథం కృతాంజలి పుటం సౌమ్యం

స్థితం ఆసీనం వాయుధావర్ణ రూపం యథా ఆశ్రమ ధర్మం

యథావయోరూపధరం పద్మపీఠే ప్రతిష్ఠితం కర్మానురూప్యే

ణవా ప్రతిష్ఠితం శిల్పినా కల్పయిత్వా శుభేదినే

గురుః ఆదౌ అంకురాన్ యుగ్మాన్యేవ పాలికాసు అర్చయిత్వా

వేదికా అధివాస కుంభాష్ట కరహితం సర్వం అన్యత్ కర్మజాలం

పూర్వవత్ ద్వారతేరణ యజన పూర్వకం ప్రణవేన అన్వైః

మన్తైశ్చయథావిధికృత్వా కుంభప్రోక్షణం తన్మంత్రైస్సేవ

కుర్యాత్ తేషాంస్వాతన్త్రై సింహ్మాది మూర్తి వర్ణితం మందిరం కుర్యాత్

ఇతి భక్త ప్రతిష్ఠావిధిస్సంపూర్ణా

అగ్ని స్థాపన విధి :

అగ్నికార్య విధిషగభోగోహోత్సవనాలయ ద్వారం గత్వా తద్వారే దక్షిణే బహిశ్చండ ప్రచండ కైత్రపాల ఖగేశ్వరో తద్వామగణనాయ కజ్జంబల మాణిభద్ర శిబికుండలో ప్రణవాది నమోనై స్తత్రన్నామ మంత్రైః గృహాణ స్యాహత్యం తైగ్ంధపుష్ప ధూపదీపైరభ్యర్చ్య ఇదంచ ద్వారదేవతా పూజనం నిత్య హోమ విషయం అంతః ప్రవిశ్యకుండం స్థండిలం వాగ్మయేనోపలిప్య అక్షతైరభ్యర్చ్య ఆసనే పూర్వాభిముఖం బాధకే సత్పుడత్రరాభిముఖం వోపవిశ్యసంకల్ప్య హోతుః ప్రాజ్ఞుఖ త్యేప్రాగగ్రేషు కుశేషహ తురుదజ్ఞుఖత్యే ఉదగగ్రేషు కుశేషు స్వదక్షిణేకించి ద్దురతః పుష్పభాజనం స్యవామో ఆజ్యపాత్ర చరుస్థాలీ ప్రాక్షణి సమిత్కుశ ప్రణితాతండులోదక పాత్ర పరిధి సృక్కువదర్యగ్ని విహరణ వ్యజనమేక్షణ యాజ్ఞియ్య శుక్లకాస్థస్థందిలాజ ధూపదీప పాత్రాణి హోతాపూర్య ముఖశ్చేత్పశ్చిమాంది పూర్వాన్త ముదజ్ఞుఖ శెద్దుదక్షిణాద్యుత్త రాన్తం దక్షిణోత్తర భాగస్థతయా ప్రాక్పశ్చిమ భాగస్థతయావాద్యంద్య కాన్యంతరాకాని విన్యసేత్ త్యేష్ధోముఖ యోగ్యానతులదోముఖాని విన్యసేత్ దభకోకాండద్యయేన మూల మంత్రణ త్రిధావి భక్తభాతా భూమి మధ్యభాగ్యి దక్షిణాద్యుత్తరాంతం ప్రాగాయతాన్తి స్రోరేఖాః పశ్చిమాది పూర్వాన్త ముదగాయతాన్తి స్రోరఖా శ్చసమాన్తరాకాః కృత్యా కాండ ద్యయం పరిహృత్య హస్తా ప్రక్షాళ్య కుండం దభోద్యయేనాద్భిః ప్రాక్ష్య దక్షిణ హస్తేన హస్తాభ్యాం వాఆరణ్యం మణిజందా పణం లోకికం వాగ్నితామ్రాది పాత్రాదాసిచ్యయత్ర స్థిత్యా హోమం కరోతి తద్దిశాకుండ మధ్యే ప్రక్షిప్య విహరణ పాత్రణ ప్రసార్యాద్భిరాద్రోపాణజతలెన అధోముఖేన దక్షిణ మస్తేన ప్రాగాద్యుత్తరాన్తం తిర్యక్పరిసమూహ్య త్రితయాదిభిః పంచవింశత్యంత్యైరద్యంద్యై గ్రంధీ కృతాగ్రైః ప్రాగగ్రైరుదగగ్రైశ్చ ప్రాగాద్యుత్తరాన్తం పరిస్తీర్య తత్ర దక్షిణ పరిస్తరణం ప్రాక్పశ్చిమ పరిస్తర ణోపరిమూలోపరినిక్షిప్య ఉత్తర పరిస్తరణో పరిప్రాక్పశ్చిమ పరిస్తరణాగ్రై నిక్షిప్యాధోముఖ పాత్రాణ్యార్థ్య ముఖానికృత్యా తత్ర ప్రణితామద్భిస్సం పూర్య అక్షతైరభ్యర్చ్య ఆసాదిత పాత్రాగ్గోర్మధ్యే నిక్షిప్యదభో ద్యయేన కూచోం కృత్యా పవిత్రణచ్చిత్వాత్రిదభో పవిత్రం పరిహృత్యద్విదభోకూచోన సహప్రణితాజలే యోరం గుప్తానామికాభ్యాం ప్రాజ్ఞుఖశ్చెదు దగగ్రం కూచోమూలాగ్రైగృహీత్యా ఉత్తజ్ఞుఖశ్చేత్పాగ్రం హిత్యా కూచోనజలంత్రురుత్పాయ తజ్జలంకూచోనాదాయ ప్రోక్షణీం సర్వహోమద్రవ్యాణిచ సంప్రోక్ష్యతానిహోమద్రవ్యాణి తత్రన్నామ్నా సంగృహ్య స్పృశ్య

అవశిష్టప్రోక్షణీజలెన సర్వహోమద్రవ్యాణి పరిషిచ్య, ప్రణీతామునద్భిరా పూర్య తత్ర ప్రోక్షణీ
స్థకూచం చ నిధాయ, తజ్జలెనపీరం వాసుదేవం చతుర్భుజమిత్యాది నాధ్యాత్యావాసుదేవ
మంత్రేణ గంధ పుష్పధూపదీపైరభ్యర్చ్య, స్వప్రాచ్యాగ్ని దక్షిణభాగేదాభోననస్థపంచ వింశతిదభైః
కృతకూచే పీరంధ్యాత్యాతత్ర ఆగచ్ఛపదశిరస్సు బ్రహ్మ మంత్రేణబ్రహ్మణ మావాహ్య
జటామకుటం ముఖ్య హస్తాభ్యాం యోగముద్రామ పరాభ్యా మక్షమాలాఇంకుండికేచ బిభ్రాణం
కుండలాద్యాభరణీపీఠ మ్మరస్రక్పందనాలంకృతం చైవ స్వస్తికంధ్యాత్యా గంధాదిభిరభ్యర్చ్య
విష్ణుగాయత్రాచరుస్థాలీం ప్రక్షాళ్య, ఆడక తండులంత త్రనిక్షిప్య కృద్ధోల్కాది షడంగ మంత్రైః
తండులం ప్రక్షాళ్య, కుండస్థ త్రిపాద్యాంకుండా దగ్నిసహితమల్యాం వాచరుస్థాలీమారోప్య
చరుపాక విధుక్తరీత్యాశ్రమయ్యత్యాద్రావిత గాళిత ఘోఘృత మాజ్య స్థాల్యాం నిరూప్య,
తత్రమూల మంత్రేణ దభోగ్రద్యయం విన్యస్య కుండా దంగారా నుద్ధృత్య, ఆసాదితపాత్రోత్తర
భాగే పశ్చిమ భాగేవానిధాయ తత్రాస్యస్థాలీం నిధాయ దాభోజ్యాలయా పర్యగ్ని కృత్య తద్ధభా
స్పరిహృత్య, ఆజ్యస్తాలీం స్వపురతేవిన్యస్య తదంగారాకుండా ప్రక్షిప్య ప్రణీతాస్థ కూచే
నాజ్యంత్రిరుత్పాయ, ఆపః స్పృష్ట్యా విస్పృష్టగ్రంధిం కూచం కుండా ప్రక్షిప్య ఆజ్యం
సురభిమనైణ సురభిముద్రయా అమృతే కృత్యదభౌరాచ్ఛాద్య కుండభిత్వ పరిప్రాగాద్యష్టదిక్కు
క్రమేణ శ్యామం కిరీటీది సర్వభూషణం సవజ్ర దక్షిణం సంబద్ధ వామ మింద్రం జ్యామండల
మధ్య స్థంవతరద దక్షిణం సశక్తవామం మకుటాది సర్వభేషణ మగ్నిం మేచకచ్ఛవిం
యమంభోమదశోనం దంష్ట్రాకరాళవ దనం భృకుటికుటి లెక్తణ మభయ దక్షిణం సఖిగ్ధవామకరం
మకుటాది సర్వభూషణం నిఋతిం శ్యామళం సపాశ దక్షిణ భయాద వామకరం డమకుటాది
సర్వభూషణం వరుణం ధూమ్రం సాంకుశ దక్షిణం కటిసంబద్ధ వామంకరంధ మహదాది
సర్వభూషణం వాయుం రక్తం రక్తాంబర శిరశ్చ క్రస్తానై చిలబండలం కరాభ్యాం ధృత
కుముదం కిరీటాది సర్వభూషణం శ్యమంతగోరస్కంసోమంత్రినైత మరుణం జటామకుటాది
సర్వభూషణం నీలకంఠ మిందుశేఖరం వ్యాఘ్రం సనం వరాభయదముఖ్య హస్తద్యయం
పరశుమృగంధరోద్ధోహస్తం ద్యయమీశానం చధ్యాత్యా, ప్రణవాది నమోస్తతత్తన్నా మమంత్రై
గోహాణస్సోహత్యంతైస్తత్తద్ధ్యా నాస్తతరంగంధ పుష్పధూప దీపైరభ్యర్చ్య, ఉష్ణలెన స్సుక్కువౌ
ప్రక్షాళ్య సుక్రృవమూల మధ్యాగ్రాణి పంచదభో కూచో మూలమధ్యాగ్రైః క్రమేణ సకంమ్మజ్యాగ్ని
ప్రతితవ్యపూర్వవన్నిక్షిప్య విస్పృష్టగ్రంధింకూచో మగ్నిప్రతితవ్య, స్సువేణాజ్యేనా సాదితద్రవ్యాణి
చరుంచ సంసిచ్చ త్రిపాద్యాదౌ విద్యమాన చరుస్థాముదగా మోహ్యస్యప్రాచ్యకుండ

పశ్చిమభాగేపాలాశాదియాజ్ఞయామ్యాన్యన్య తమసమిధంకుండాది సమదీఘంస్థూలం పరిధిముదగ గ్రం విన్యస్య, ఉత్తరేకుండాద్య పెక్షయాకించిద్ధస్యంకృతంపరిధిం విన్యస్య స్వప్రాచ్యాకుండా గ్నమ నౌద్రమోణ యోరంతః ఊర్ధ్వముఖే సమిధౌ నిక్షిప్య లక్షిపతిం మనసాధ్యాయన్నైకతేగ్రాః ఘృతాక్తాః పంచదశ సమిధాముష్టిముద్రయా హుత్వా స్వప్రాజ్ఞైర్బృతా దైశానాప్తం ఓం ప్రజాపతయే స్వాహేతి వాయవ్యాదాగ్నియాన్తం, ఓం ఇంద్రాయస్వాహేతిచా జ్యేనహుత్వా స్వప్రాచ్యా కుండ దక్షిణ భాయ్యేమగ్నయే స్వాహేతిఉత్తర భాగేచం సోమాయ స్వాహేతి దక్షిణాభాగాజ్యేన హుత్వా, మధ్యేభూరాదివ్యాహృతిభిరాజ్యేన ఆహుతి చతుష్టయం కృత్వా, దక్షిణాదిమారభ్య క్రమేణ ధూమ్రాలోహినీకాళీ స్ఫులింగినీ సంజ్ఞక కృష్ణలోహిత కృష్ణశ్యామకరణోజహ్వచతుష్టయ యుక్తా దక్షిణ వక్త్రంవామాది మారభ్య విశ్వరూపా కరాళికామ కూజవాసంజ్ఞక స్ఫులింగ స్ఫుటరిక తపనీయనిభజిహ్వాత్రి తయయుక్తం వామవక్త్రం దక్షిణే అధోభాగ మారభ్య వరశక్తి స్పక్కువ ధరపాణి చతుష్టయంవామే, అధోభాగమారభ్య అభీతిచమా ిద్యధర పాణిత్రితయం త్రిపాదమగ్నింధ్యాత్రి, తమగ్ని పురుషం కుండాది మధ్య భద్రాన నంధ్యాత్వా, తత్రసర్వా భరణ భూషితాం సర్వావయవసంపూర్ణాముత్సాతాం లక్షీం ధ్యాత్వా, సరద్వలక్షణ లక్షితం చతుర్బాహుంవిశాలాక్షం కూమలం పీతవాసనం శంఖ చక్ర గదా పద్మేశుతుర్భిః కృతలక్షణం కంజపాణితథాపాదం శ్రీవత్సాంకితవక్షసంకాలమెఘనిభంశాన్తం చంద్రబినిభాననం హరకెయ రారకటకరీదైరుప శోభితం దెవం నారాయణం చధ్యాత్వాతౌ తత్తన్యం త్రైణ గంధపుష్ప ధూపదీపైరభ్యర్చ్య, తత్ర దివ్యాంశ య్యాంధ్యాత్వా, తస్యాంతయాశ్చయ నంతతస్యంగమం యభా ధానంత తోలోకరీత్యా అగ్నిబీజముచ్చార్యనిగీతంధ్యాత్వా, తతోగ్నిపురుషస్యజనన దూషశాన్త్య ర్థం హోమంకరిష్య ఇతిసంకల్ప్య, అజ్యసిక్తతిలైరష్టోత్తర శత సంఖ్యయాద్వా దశాక్షరేణ కుండాది మధ్యే హుత్వా, మంత్రలెపాది దూషశాన్త్యర్థం హోవంకరిష్య ఇతిసంకల్ప్య, కుక్కుటాండ ప్రమాణం ఘృతాఘ్నాతంచరుపిండంస్రుచో గర్తే నిక్షిప్య స్రువేణోభిఘార్య సమిద్ధర్బకుసుమానిచ నిక్షిప్యమూల మంత్రేణ హుత్వా పంచోపనిషన్మీంత్రి రాజ్యేనాహుతి పంచకం చప్రాయశ్శుత్తరూపం కృత్వా, కుడుపమానెన పాత్రాన్తరే అజ్యం గ్రహీత్వాస్పచాగతం సంపూర్యదభౌ సమిధౌచ నిక్షిప్య నాసికాగ్రాన్తముద్భుత్య స్ఫువేణా పిధాయ మూలమంత్రేణ పూర్ణాహుతిం కుర్యాత్ ఆహుతి సయే అవశిష్టాభ్యంచ స్పచోగతౌ నిక్షిపేత్, ఏవమగ్నిం ప్రతిష్ఠాంప్యతత్తత్త్రి యాక్తాహుతయః కతఃప్యాః ఏవంప్రతిష్ఠాన్తరం నిత్యహోమార్థం పూర్వవ దగ్నింధ్యాత్వా, ఓం రం అగ్నయేనమః ఇతి గంధాదిభిరభ్యర్చ్య,

స్వాత్మానంలాజాకృతైస్సం పూజ్యప్రణీతా జలెనస్రుచం సంపూర్యతేన కుంచం
 మూల్యాయస్యాహేతి పరిషిచ్య అగ్నిమధ్యే అలంకారాసనం ధ్యాత్వా తదధోభాగ మూలభ్య
 పంచాంత మాధారశక్తీ ధ్యాత్వా వాధ్యేనక్రమేణ తత్తన్మంత్రైప్యాహవైష్ణు కృత కృత్తన్మ
 త్వాస్మహృదజ్జైవదం జాతిశ్చైతన్య ఘనమక్షరం సర్వశం పరమాత్మానంధ్యాత్వా - తతః
 క్రవ్యత్వ వయవ విగ్రహ విశిష్టం - తతః వ్యక్తవయవ విగ్రహ విశిష్టం - తతా మూలబింబ
 పథ్యాతం పరమాత్మానం సుహృమ్మయాబ్రహ్మ రంధ్రాత్ బహిర్నగమయ్యా చతురుచ్ఛారితా
 గచ్ఛపశయక్రష్టాంక్షరేణ తత్త్వై ఆవాప్య ప్రత్యుద్ధానాదిప్రార్థనాంతం కృత్వా -మౌతిబింబయేన
 పూజాకృతాతేన ఆఘ్యా దినివేదనాంతంత్రయోదశాపచారార్థంత్రయోదశాజ్యా హౌతీరాజ్యైః
 కృత్వా అష్టైక్తరాదిజపార్థంతత్తన్మంత్రేణ సకృత్ కృద్ధ్యాశ్రీమత్సాది సేనాధీనస్త పరివారాత్తత్త్వా
 నైమధ్యాత్వా తత్తన్మంత్రేణ్జ్యేన సకృత్ కృజ్ఞహయాత్ ఆధారశక్త్యాది సునాధిపాంతాహుత
 స్సమిద్ధః పుష్పబీజ ఫలాన్యతమేనవా కుర్యాత్ అగ్నిస్త పరమపురుషం ధ్యాయంఛతచఛ
 పాదాష్టచతుష్టయాన్య తమ సంఖ్యయా మూలమనైః ఘృతాస్తాస్సమిధం నృసూక్తేనఋక్పంభ్య
 వయయాజ్యావనీక్త చరుంపూర్వాక్త శతాద్యన్య తమ సంఖ్య మాజ్యంచ హుత్వా
 పూర్యవత్ప్రాయశ్చిత్తాహుతిం పూర్ణాహుతించ కృత్వా స్మచంప్రణీతాజలెనాపూర్యతేన కుండాద్భ
 హిః పరిషిచ్య ప్రణీతాస్థవారిశేషేణ స్వశిరస్సంప్రోక్త్య కుండభస్మనాలలాబేతిలకం కృత్వా
 ఆత్మనూగ్రేస్సుచేతన్య చామ్యే ఆజ్యస్థాతీం స్ఫుగోత్తరేస్సవంచ నిధామాత్రోపయుక్తకు శాన్సర్వా
 హస్తాభ్యాంహౌతుః ప్రాజ్ఞాఖత్యే ఉదగగ్రం ఉదజ్ఞాఖత్యేప్రాగగ్రంగృహీత్వా ఆజ్యపాత్రేమూలం
 స్పృచేమధ్యేమధ్యం స్పృవగతే ఆగ్రం చక్రమేణ స్పృశ్ మిత్యాతదైనదభా నగ్నై నిర్దిష్ట
 పరిధూర్ధ్వ సమిధో క్రమేణహుత్వా నిత్యహోమార్థం నిత్యంధార్యమాణ్గ్నై ఆవాహితస్య
 భగవతః ఉద్వాసనంనకత్యోవ్యం ఉత్పవాది క్రియాసుచతత్త్వత్క్రియాం చతురుచ్ఛారిత
 ఆయచ్ఛపదశిరస్య అష్టైక్తరేణావాహనవృత్తమేణాద్వాసనంనకత్యోవ్యంఅగ్నిప్రతిష్ఠాదిరే
 ప్రతిష్ఠయా సహనుష్ఠియ్య మానక్రిచాంతెగచ్ఛపదశిరస్యబ్రహ్మమంత్రేణబ్రహ్మణ ముద్వాస్య
 భగవన్మందిరంగత్వా మూలబింబస్యాఘ్యైం సమపయిత్వా భక్త్యాదగ్నావిహితం
 యథాశక్తియథావిధి ఆరాధనంతదైవేతి గృహణపరమేవ్యరం ఇతివిజ్ఞాపనంకత
 ప్యంఇదంవిజ్ఞాపన మఘ్నానం చయద్భింబై అనుష్ఠియ్య మానక్రియాంగ తయాహౌతుః
 క్రియతే తదంతే కర్తవ్యం అగ్నై భయవద్ధ్యానం చతద్భింబవత్కర్తవ్యం తదారభ్య
 నిత్యంధార్యమాణాగ్నై క్రియమాణనిత్యహౌమప్రకారోలిఖ్యతే అగ్న్యగారద్యార పూజామారభ్య

పాత్రాసాదనోన్తం కృత్యా, నిత్యకమణీ పరిధి నిత్యప్రోవైకల్పికః అగ్నిధ్యానాది విజ్ఞాపనాన్త
 క్రతయాంభగవదాభి ముఖ్యకరణాత్మకాదా హనా సహితం కుర్యాత్, చవోహనభిన్నార్థ
 పురాతనక్రతసశాఖ స్థూల హ్రస్వదీఘ సజంతు సమిధః పరిత్యజ్య, తాలా ష్టాంగుల
 చతురంగులాన్యతమమానతీఘో కనిష్ఠానహనపాలాశాది యాజ్ఞయ్య సమిధాం ఘృతాక్తానాం
 హోమోస్తైనకావ్యః, యన్మోహోమే అన్నవిశేషవిధానం తత్రతదన్నేనయత్రాన్న సామాన్యవిధానం
 తత్రపాయసాద్యష్ట విధాన్నైషు భగవదారాధనాహే ము అభిమతాన్నైన వజ్జీతక్షరలవణ
 తింత్రిణీరసంగ్రా సమాకెనఘృతావస్థితైస్సగ్రా సముద్రయా పత్రేణమెక్షణేనవా హోమః కర్తవ్యః॥
 గవ్యఘృతక్షీర మధ్యాదిదధివ్య తిరిక్తద్రవ్యహోమః॥ చతు రంగుల ధారామాకెనస్రువేణ కర్తవ్యః॥
 దధిహోమః శుక్తిమానెనస్రువేణర్తవ్యః । గ్రాసార్థమానెనభక్తైః ఫలపుష్ప పత్రైరఖండితైః
 నిష్పావ బీజమానెన ధూపద్రవ్యైః ముష్ట్యర్థార్థమానున తిలప్రీవ్యాది బీజైర్లా జైశ్చషడ
 గంగులదీఘో భిరఖండితాగ్రాభిర్దుర్వ్యాభిః ఖర్జూ రబీజమానెనగోమయై మృద్భిశ్చహస్తైన
 కుర్యాత్, కుక్కుటాండ ప్రమానాన్నప్రాయశ్చిత్తా హుతి పరిషేచనపూర్ణాహుతీః సృచాం
 కుర్యాత్॥ అభిఘరణంచ స్రువేణ కుర్యాత్, నిత్యాగ్నౌ పూర్ణాహుత్యనన్తరం శాన్త్యాది
 కిమనియదిస్యాత్ తదాయాజ్ఞయ్య సమిధాదిభిః నిత్యహోమే సమిదుక్తశతాద్యన్య తమ
 సంఖ్యయామూల మద్రైణ జుహుయాత్సర్వేషి హోమః కుందాది మధ్యేకతో వ్యాః, అగ్నిద
 క్షిణ వక్త్రాది మజిహ్వమారభ్యవామవక్త్రాంతి మజహ్వన్తస్థానైషు మారణ్దీపితైషు యత్ప
 లంకర్తురభిలషితంతత్ఫలసాధనీ భూతజిహ్వస్థానేనిత్య హోమేక్రియమాణ సమిధా ద్యాహు
 తయః కతోవ్యాః, పూర్ణాహుర్యత్ర విధీయతే తత్ర సర్వత్రాపి కుక్కుటాండ ప్రమాణ చర్యా
 హుతిం పంచోప నిషన్యంత్రైః రాజ్యాహుతీంచ ప్రాయశ్చిత్త రూపంకృత్వైవ పూర్ణా హుతించ
 కుర్యాత్, హవన విషయే ప్రాయశ్చిత్త ప్రరాలిఖ్యతే ॥ ఏకస్మిన్దినైకప్త సంఖ్య పూజాసు ఏకకాల
 హవన లోపెద్విత్తీయకాలే ఆక్యేన పంచోపనిషమ్మంత్రైః ప్రత్యేకం శత సంఖ్య యాప్రాయశ్చిత్తా
 హుతింకృత్యా, శతాది సంఖ్యాసుయాం సంఖ్యామాశ్రిత్య నిత్యహోమః క్రియతేతద్వియుణీన్స
 మిధాజ్యాహుతయః కతోవ్యాః, కాలద్యయహవనలోపెపితృతీయకాత్ర త్రిగుణాః కతోవ్యాః,
 ఏవమేకాదశకాలోన్తంహవనలోపి పిద్యాదశకాలపూజాయాంప్రాయశ్చిత్తాహుతిపురస్సరం
 లుప్తహోమ సంఖ్యాపూరణీయా, ఏకదినహవనలోపే సప్తదశకలశన్నపనం, సంచ దివసపర్వన్తం
 హవనలోపే పంచవింశతి కలశన్నపనం, దివసదశకాదు పరిమాసాన్తం హవనలోపే, ఏకాశీ
 తికల శన్నపనం, ప్రాయశ్చిత్తరూపం కృత్యా, నిత్యహోమః కర్తవ్యః, మాసాదుపరి

సంవత్సరాంతం వాచనలనో ప్రతిష్ఠాత్మకత కలగనప్పని, తిలాజ్యచరుభిః ప్రత్యేకమష్టాత్మరసహస్ర సంఖ్యయాద్యాదశాక్ష రణహోమం పంచోపనిషన్మంత్రైః ప్రత్యేకం శత సంఖ్య యాశాన్తి హోమంచ ప్రాయశ్చిత్తం కుర్యాత్, వత్సరాదు పరిష్కాంతవన లోపేమధ్యమోత్త మన్నవనం, తిలప్రీహియ వలాజకాల పుష్ప సమిచ్చరుఘ్నైః ప్రత్యేక మష్టాత్మర సహస్ర సంఖ్యయా హోమంపూర్వ వచ్చాంతిహోమం విప్రాణాం యథా శక్తిదాన భోజనైచ ప్రాయశ్చిత్తం కుర్యాత్, రక్షితగ్నైహవనలోపే ఏతానిప్రాయ శ్చిత్తానికత్ వ్యాని, వానైగ్నై మధనాదినాగ్నిం సంపాద్య ప్రతిష్ఠాప్య వ్యక్త సమస్తవ్యాహృతిభిః పంచోపనిషన్మంత్రైః ప్రణవేనచ్చప్రత్యేకమష్టాత్మరశత సంఖ్యయాజ్యేనాశీత్మ్యత్మర సహస్రహతి రష్టాత్మరశత సంఖ్యయా మూల మంత్ర జపంచ ప్రాయశ్చిత్తం కృత్యా, నిత్యహోమాదికం కుర్యాత్, హోమోక్తమంత్రద్ర వ్యాదీనాం ఉక్తక్రమ లోపే ఏవమేవ ప్రాయశ్చిత్తం కర్త వ్యం, హోమేషు విహితసమిధామభావే ఆజ్యేర్యా చరుభిర్యా హోమం కుర్యాత్ ప్రర్యాజ్యయోరభావేపి బీజైర్యా సమిద్భిర్యా హోమం కుర్యాత్, ప్రతిష్ఠితైగ్నై కేశాన్థిలోష్ఠాద్యశు చిద్రవ్య రూపితేసతి శూద్రాద్యస్సు పైవేవ్యస్త సయస్తవ్యాహృతిభిః ప్రత్యేక మష్టాత్మరశత సంఖ్యయా ఆజ్యేన హోమం ప్రాయశ్చిత్తం కుర్యాత్, అగ్నై పుష్ప వత్సాస్సుపై కుండాదిస్థమగ్నిం పరిహృత్యమధనాది అగ్నిం సంపాద్య ప్రతిష్ఠాప్య మూల మన్త్రేణాజ్యే నాయుతా హుతీః కుర్యాత్, ఆగ్నికార్య ప్రయోగస్సంపూర్ణః.

బలహరణాని

నృసింహార్య యురూన్నత్వా విష్ణ్వ తాన్పిద్యతంత్రతః, శ్రీరంగరాజః కురుతేనియతోత్సవ పద్ధతిం॥ ప్రతిదినంప్రాతద్యుద్యంధినెరాత్రైచ బలిస్నానతీర్థయానూత్సవాన్యతమ బింబేన, అధవా, ప్రాతః రాత్రైచ బింబేన, మధ్యాహ్నానైన, అధవాత్రికాల మన్నెన, అధవా ప్రాతశ్చుద్ధ తండులెన, మధ్యాహ్నా అన్నెన, రాత్రైకుసుమ సంఘెన, నిత్యోత్సవం కుర్యాత్, నిత్యోత్సవార్థం ఉక్తబల్యద్యన్య తమబింబే, భగవన్సం మూల బింబాదావాహ్య, గంధ పుష్ప ధూప దీపైరభ్యర్చ్య, పాత్రస్థ శుద్ధశాల్యన్నం పాత్రస్థ పుష్పాణి కరక స్తోదకంఘంటం ధూపదీప పాత్రై, తద్ద్రవ్యాణిచ ఆఘ క్యోపాత్రాత్కిం బిజ్జలం పాత్రైగృహీత్వా, తత్వాత్రం వామహస్తై సంస్థాప్య, మూలెన సప్తవారమశిమన్త్య, తజ్జలెనచ వీర్యయాస్త్రాయ ఫదితికూచోన ప్రోక్ష్య, ఏవం సంస్కృత ద్రవ్యై శండాదీనాం బలిదానం కుర్యాత్, గభో గృహద్వారదక్షిణ భాగే, ఓం చండాయనమః, ఇదం పుష్పం గృహణ స్వాహా, ఇదంధూపం గృహస్వాహా, ఇదందీపం గృహణస్వాహా, ఇదమహ్ణం

గృహణ స్వాహ ఓం చండాయనమః ఇదం బలిం గృహణ స్వాహా ఇతిహస్తాయామవిస్తారేణ
గూమయాలేపి తెమండలై బల్యన్నం ప్రక్షిప్యః ఓం చండాయనమః ఇదముదకం గృహణ
స్వాహేతి ఘంటానాదేన తీపైశ్చ సహచండన్య పుష్పాదికముదకాంతంచ బలిందత్వా
ప్రచండానామ పె్యవంకుర్యాత్ తద్వామెప్రచండాయనమః అథో మంటపద్వార దక్షిణ భాగః
ఓం శంఖుత్త మాంగినే నమఃః ఓం తదాకవమేచ క్రూత్త మాంగినే నమఃః ప్రథమాం కణేః అలం
కృతం శిబికాద్యన్య తమం వాహనమానియ్యః తత్ర భగవన్తమారూప్యః ఆధవాః శుక్లాం
బరధరం సౌమ్యం శుక్ల యజ్ఞో పవీతినం సోత్తరీయంచ సోష్ఠిషం స్వనలిప్తమలంకృతం
అన్యమారాధక మాహూయతంగరుడం భావయిత్వా తచ్చిరసి భగవన్తమారోప్య వితాన
ధవళచ్ఛత్ర చామరవ్య జనాదిభిః పుష్ప ప్రభయా నానావిధ వాద్య నృతగానైః ఋగాదివేద
ఘోషైశ్చ సహ వాహనెనవా సర్వ పూక్తస్యస్త్వయన మంగళ పారకెన ఆరాధనె వానీయమానస్య
భగవతస్సమీపే ఏకావరణ విమానస్య బలిదాన క్రమముచ్యతే నృత్యార్థ మంటప్రాచ్యా
ప్రాగ్భాగై ఇం ఇంద్రాయనమః ప్రాకారే అంతఃదేవప్రాచ్యా గోపుర వామభాగే ఓం రవయేనమఃః
తద్దక్షిణే ఓం చంద్రమస్తేనమఃః అగ్నియ కూణేభంఅగ్నియేనమఃః తత్రాకారే అగ్నియకోణాపి
ఓం కామాయ నమఃః యామ్యాం కణే సప్తమాతృభ్యో నమఃః బమగ్నియే నమఃః తత్రాకామోపరి
ఓంబ్రహ్మణే నమఃః నైరుఋలూంకణేః ఓం శ్రీయై నమఃః ఓం నిరుతయేనమఃః తత్రాకారూనరి
గయజాన నాయనమఃః వారుణాంకణే ఓం వరుణాయ నమఃః తత్రాకామో పరిచంషణ్ముఖాయ
నమఃః వాయుకే అణాంకణే ఓం వాయునెనమఃః తత్రాకామో పరాబందుగాో యనమఃః
ఉత్తరాంకణే ఓం సోమాయనమఃః తత్రాకామోపరాధనాధిపాయనమఃః తదంకణేసోమే
శయోరంతరాళే ఓం విష్ణ్వేనాయనమఃః ఈశానాంకణేభఈశానాయనమఃః తత్రాకా మో
పరిభం శంకరాయ నమఃః భంకైత్ర సాలాయ నమఃః గోపురస్యాన్తర్బో హిర్యాకత్పిత్ర మహాపీఠే
దిక్షుసర్వాసు పీఠస్యవాతిత్రైఘాషితేభ్యశం బల్యన్నప్రకైప సహితం ఓం విష్ణు పావో దేభ్యో
నమఃః ఇతి మహా పీఠాపరి మందిరాభిముఖంస్థిత్యా పుష్పదానాద్యుదకదానాంతోపచారైః
పూర్వవత్కృత్యా నిరవశేషేణ బల్యన్నం మహాపీఠార్హ్యే నిక్షిపేత్ గోపురస్స బహిర్యది బలిపీఠం
తత్పూర్వ భాగస్థ గోపుర ద్వారనిగన్ మనంరెవన్యకైవల శంఖద్వానేనైవ పీఠం ప్రదక్షిణీ కృత్యః
దేవమంతః ముఖ మంటపం ప్రవేశయిత్వా సాదుకే సమవో యిత్వా యానాద్దేవము వరోప్య
సిహ్మాసనే ప్రాజ్ఞాఖం స్థాపయిత్వా ఆఘో గంధ మాల్యధూప దీప తాంబూల నివేదనాన్త
పచారైస్సం పూజ్యః తత్తత్కాలోచితోపహారో సమన్యిత్వా బల్యర్థ బింబం యథా స్థానం

ప్రవేశయిత్వా బహిరంకణభూమిమ వాద్యగేయన్యత్రైపు న్యూనీభావం సమాధాతుం శుద్ధతాం
దవం కారయేత్, బల్యర్థబింబన్యమూలెనార్హ్యం సమర్పయిత్వా, తద్గతం భగవంతం యూలెన
మూలబింబె ఉద్వాసయేత్, ఇత్యేకావరణర్యుక్తస్య బలిదానక్రమ ముక్త్యా ఏకాదిపంచమాలతా
వరణయు క్తస్య బలి ధానక్రమముచ్యతే॥ ఓం॥ గభో గృహధో మంటపద్వారదేవతాః॥ గరుడ
విష్వక్సేన సప్తమాతరశ్చ పూర్వవత్పూజ్యాః॥ శుద్ధప్రాచ్యా ప్రథమాంకణ్ణపాగ్భాగి, ఓం చక్రిణే
నమః, అతర్మండల నాయక ప్రథమ ప్రాకారదేన ప్రాచ్యా, ప్రాగ్భాగస్థ గోపుర వామభాగి ఓం
పురుషాయ నమః, తద్దక్షిణే ఓం అచ్యుతాయనమః, ఆగ్నియాం కణ ఓం ముసలిసేనమః॥
తత్రా కామోపరిభం హయగ్రీవాయనమః, యామ్యాంకణే భంశంః నేనమః, తత్రా కామో
పరాచంసంకషణాయనమః, నైరు ఋతాంకణే భంఖద్ధిసేనమః, తత్రా కామోపరాచం
పరామయ నమః, వారణాంకణే ఓం గదాధరాయనమః, తత్రాకారోపరి ప్రద్యుమ్నాయ నమః॥
వాయవ్యాంకణే చంశాజీణేనమః, తత్రాకారోపరిచం అనంతాయనమః, ఉత్తరాంకణే ఓం
పద్మినేనమః, తత్రాకామోపరిఅనిరుద్ధాయ నమః, ఐశానికణే ఓం వజ్రీణేనమః, తత్రాకామోపరి
ఓం నృకసరిణే నమః, బహిః ప్రథమప్రాకారి, ప్రాగ్భార దక్షిణభాగి ఓం జయాయ నమః॥
తద్వాయేచం విజయాయనమః, శుద్ధప్రాచ్యా, ద్వితీయాంకణ్ణపాగ్భాగిచం ఇంద్రాయనమః॥
అంతహోరాఖ్యద్వితీయ ప్రాకారిదేవ ప్రాచ్యానైర్వాహనభాగి, చంసూర్యాయనమః, దక్షిణే
ఓం చంద్రమసేనమః, ఆగ్నియాంయణేచం ఆగ్నియేనమః, తత్రాకామోపరిచం కామాయనమః॥
దక్షిణేంకణే ఓం యమాయ నమః, తత్రాకామోపరాచం బ్రహ్మణే నమః, తనన్వైరుఋతాంకణే
ఓం నిరురుతయే నమః, తత్రాకామో పరిచంగ జాననాయనమః, పశ్చిమాంకణే ఓం
వరుణాయ నమః, తత్రాకారోపరి ఓం షణ్ముఖాయ నమః, తద్వాయుమోక్షంకణే ఓం వాయవే
నమః, తత్రా కామోపరి ఓం చుగ్గయేనమః, ఉత్తరాం కణే ఓం సోమాయనమః, తత్రాకారో
పరిధనాధి పతయేనమః, త్రిశానాంకణే ఈశాయ నమః, తత్రాకామోపరి ఓం శంకరాయ
నమః, బహిః దేవస్యతృతీయ ప్రాకార్పాగ్భార వామభాగి చంధాత్రేనమః, ఓం ఆర్యమైసేనమః॥
ఓం విదాత్రేనమః, ఓం మిత్రాయనమః, ఓం వరుణాయనమః, ఓం భగయనమః, తద్వామై,
ఓంవివస్వతేనమః, చంపూష్టేనమః, ఓం సవిత్రేనమః, ఓం రవయే నమః, చంత్యష్టేనమః॥
ఓంవిష్ణవే నమః, ఆగ్నియాంకణే ఓం కుముదాక్షాయనమః, తత్రాకామోపరి ఆగ్నియదక్షిణ
మధ్యే బంధరాయనమః, ఓంధువాయనమః, ఓం సోమాయ నమః, ఓం ఆపాయవేనమః, ఓం
అనిలాయ నమః, ఓం అనలాయ నమః, ఓం ప్రత్యూషాయ నమః, ప్రభావాయ నమః, ద్వితీయ

ప్రాకార దక్షిణ ద్వార దక్షిణ భాగే బంఖడ్గ ధరాయనమః॥ తద్వామే ఓం హజ్జధరాయ నమః॥
 దక్షిణీంకణే ఓం పుండరీకాయ నమః॥ తత్రాకారోపరి దక్షిణనై ఋతమధ్యే ఓం కవ్యవాడనలాయ
 నమః॥ ఓం సోమాయ నమః॥ ఓం యమాయ నమః॥ ఓం ఆర్య మణీయ నమః॥ ఓం
 అగ్నిప్యాత్రేభ్యోనమః॥ ఓం సోమపెభ్యో నమః॥ ఓం బహిష్పదేభ్యో నమః॥ నైరతాంకణే ఓం
 వామనాయ నమః॥ తత్రాకారైరైరత పశ్చిమ మధ్యే ఓం రుద్రాయ నమః॥ ఓం అగ్నియై నమః॥
 ఓం సవిత్రై నమః॥ ఓం విష్ణవేనమః॥ ఓం క్రతవేనమః॥ ఓం దక్షాయ నమః॥ ఓం కాలకమ్యాయ
 నమః॥ బఓం వసవేనమః॥ ఓం సత్యాయ నమః॥ ఓం శుచయై నమః॥ ఓం రుచవేనమః॥ ఓం
 పురూర వార్తవాయ నమః॥ ద్వితీయ ప్రాకార పశ్చిమ ద్వార దక్షిణభాగే ఓం చక్రధారిణే నమః॥
 తద్వామే ఓం ఋసలధారిణే నమః॥ పశ్చిమాంకణే ఓం శంకు కర్ణాయ నమః॥ తత్రాకారోపరి
 పశ్చిమ వాయుమధ్యే ఓం అవహాయ నమః॥ ఓం వివహాయ నమః॥ ఓం ఉద్యహాయనమః॥ ఓం
 సంవహాయనమః॥ ఓం నివహాయనమః॥ ఓం అనువహాయ నమః॥ ఓం వ్యవహాయ నమః॥
 వాయుకోణీంకణే ఓం సర్వవైత్రాయ నమః॥ తత్రాకారోపరివాయాత్తర మధ్యే ఓం ఆత్రైవేనమః॥
 బంభృగవేనమః॥ ఓంకుత్స్నాయ నమః॥ ఓం వసిష్ఠాయనమః॥ ఓం గౌతమాయ నమః॥ ఓం
 కాశ్యపాయ నమః॥ ఓం ఆంగీరసాయ నమః॥ ద్వితీయ ప్రాకారోత్తర ద్వారదక్షిణ భాగే ఓం
 పాశధరాయ నమః॥ తద్వామే ఓం అంకుశ ధరాయ నమః॥ ఉత్తరాంకణే ఓం సుముఖాయ
 నమః॥ తత్రాకారోపరి ఉత్తరైశాన మధ్యే ఓం మృగవ్యాధాయ నమః॥ ఓం శర్యాయ నమః॥ ఓం
 నిరుతయేనమః॥ ఓం అజాయై కపదోయనమః॥ ఓం అహిర్బుధ్నియాయ నమః॥ ఓం
 పినాకినెనమః॥ ఓం యవపాయ నమః॥ బం పార్వతీ పతయై నమః॥ ఓం స్థాణ వెనమః॥ ఓం
 భవాయ నమః॥ ఓం కపాలినెనమః॥ ఓం రుద్రాయ నమః॥ ఓం కైత్రపాలాయ నమః॥ వెశానాంకణే
 ఓం సుప్రతిష్ఠాయ నమః॥ తృతీయ ప్రాకారస్య బహిః దేవప్రాచ్యా పాగ్ధ్వర దక్షిణ భాగే ఓం
 ధాత్రై నమః॥ తద్వామే ఓం విధాత్రై నమః॥ చతుర్థాంకణే శుద్ధ ప్రాచార్య ప్రాగ్భాగే ఓం ఉపేంద్రాయ
 నమః॥ మర్యాదాఖ్యచతుర్థ ప్రాకార దేవ ప్రాచ్యా పాగ్ధ్వర వామ భాగే ఓం సాధ్యేభ్యో నమః॥
 తద్దక్షిణే ఓం మాతృభ్యో నమః॥ అగ్నియాంకణే ఓం ప్రకృతయై నమః॥ తత్రాకారా కోణే ఓం
 గ్రహ దేవతాభ్యో నమః॥ తత్ర ఆగ్నియ దక్షిణ మధ్యే ఓం అంగిరోభ్యో నమః॥ తృతీయ ప్రాకార
 దక్షిణ ద్వార దక్షిణ భాగే ఓం భద్రాయ నమః॥ తద్వామే ఓం సుభద్రాయ నమః॥ తదంకణే ఓం
 పుణ్యాయ నమః॥ తత్రాకారై దక్షిణ నైరుత మధ్యే ఓం అశ్వినాభ్యాం దేవాభ్యాం నమః॥
 నైఋరుతాంకణే ఓం పుష్కరాయ నమః॥ తత్రాకార నైరుత కోణే సత్రిదేవతా గణేభ్యో నమః॥

తత్రాకారనైఋత పశ్చిమ మధ్యే ఓం లోకేశభ్యో నమః; తృతీయ ప్రాకార పశ్చిమ ద్వార దక్షిణ భాగే ఓం కృతాంతాయ నమః; తద్వామే ఓం అనుర ధ్వంసాయ నమః; తదంకణే ఓం వివ్యభావనాయ నమః; తత్రాకార పశ్చిమ వాయవ్య మధ్యే ఓం షాన్తు దేవేభ్యో నమః; వాయవ్యాంకణే ఓం అనురఘ్నాయ నమః; తత్రాకార వాయుకూణే ఓం నక్షత్రేభ్యో నమః; తత్రాకార వాయవ్యోత్తరమధ్యే ఓం పాషాండేభ్యో నమః; తృతీయ ప్రాకార ఉత్తర ద్వారదక్షిణ భాగే ఓం కుబేరాక్షాయ నమః; తద్వామే ఓం కుబేరకాయ నమః; తదంకణే ఓం కృతాంతాయ నమః; తత్రాకారఉత్తరైశాన మధ్యే ఓం తత్స పతిభ్యో నమః; ఐశానాంకణే ఓం భూతనాథాయ నమః; తత్రాకారోపరి ఓం సిద్ధేభ్యో మనః; (బహిః చతుర్థ ప్రాకార ప్రాగ్విర దక్షిణేభాగే ఓం దుజ్జ యాయ నమః; తద్వామే ఓం ప్రబలాయ నమః; శుద్ధ ప్రాచ్యాం పంచమాంకణ ప్రాగ్విర ఓం విగ్నేశాయ నమః; దేవ ప్రాచ్యా మహామర్యాదాఖ్య పంచమ ప్రాకార ప్రాగ్విరవామ భాగే ఓం నాగేభ్యో నమః; తద్దక్షిణే ఓం అనురభ్యో నమః; తదంకణే అగ్నియకూణే ఓం విశ్వ కృతే నమః; తత్రాకార అగ్నియ కోణ ఓం రాక్షసేభ్యో నమః; తదాగ్నియదక్షిణ భాగే విశ్వభావనాయ నమః; తద్వామే ఓం పుష్కరాయ నమః; తదంకణే ఓం విశ్వాయనమః; తత్రాకార యామ్య నైఋరుత మధ్యే ఓం విద్యాధరేభ్యో నమః; తన్నైరుతాంకణేబం విశ్వాత్మనెనమః; తత్రాకార నైఋతకోణ ఓం సౌర భయేభ్యో నమః; తత్రాకార నైరుతవారుణమధ్యే ఓం గుహ్యకేభ్యో నమః; చతుర్థ ప్రాకార పశ్చిమ ద్వార దక్షిణ భాగే ఓం సంభవాయ నమః; తద్వార ఓం ప్రభవాయ నమః; తదంకణే ఓం విశ్వలోచనా నమః; తత్రాకార పశ్చిమ వాయవ్య మధ్యే ఓం గంధర్వేభ్యో నమః; తదంకణే వాయుకోణే ఓం అపురోభ్యో నమః; తత్రాకారో వాయువ్యోత్తర మధ్యే ఓం ప్రజాపతిభ్యో నమః; చతుర్థ ప్రాకారోత్తర ద్వార దక్షిణభాగే ఓం సువోభనాయ నమః; తద్వామే ఓం సుభద్రకాయ నమః; తదంకణే ఓం విశ్వభుజాయ నమః; తత్రాకార ఐశానోత్తర మధ్యే ఓం మత్స్యేభ్యో నమః; తదంకణే ఈశాన కోణే (ఓం రోహిణీభ్యో నమః) ఓం విశ్వకమ్కృతేనమః; (తత్రాకార రోమిణిభ్యో నమః; బహిః దేవప్రాచ్యాం పంచమ ప్రాకార ప్రాగ్విర దక్షిణ భాగే ఓం కుముదాయ నమః; తద్వామే కుముదాక్షాయనమః; తత్పశ్చిమ ద్వార దక్షిణ భాగే ఓం శంకుకణియ నమః; తద్వామే ఓం సర్వనేత్రాయ నమః; తదుత్తర ద్వార దక్షిణ భాగే ఓం సుముఖాయ నమః; తద్వామే ఓం సుప్రతిష్ఠాయ నమః; ఇతి పూర్వోక్తరీత్యా పుష్పదానాద్యుదర దాన్తేపచారై స్సంపూజ్య అత్రాపి ఏకావరణమాత్ర పక్షీక్షరీత్యా మహాపీఠ బలిదానాది శుద్ధ తండులాస్తం కారయెత్; ఉద్వాసనంచ కుర్యాత్; ఏవం ప్రాతర్మధ్యందిన రాత్రౌచ ప్రతిదినం

త్రివారం, అధవా మధ్యందినే ఏకవారం, సఅదానం నిత్యేత్సవం కుర్యాత్, ఏవం పంచ
 స్వప్యావరణేఽమ బలదానెన సహక్రియమాణః నిత్యేత్సవః ఉత్తమః, ఏకావరణం న్యూనః
 మధ్యమః, ఆవరణద్వికన్యూనః అధమః, ఆవరణ త్రికన్యూనః జుష్టన్యః, ఆవరణ చతుష్టన్యూనః
 క్షుద్రః, మహావాతాది సంక్షోభేన నిత్యేత్సవ మాచరేత్, బలి ప్రధాన మాత్రంతు కుర్యాచ్చ సతి సంభవే,
 సర్వత్ర బలిదానేఘృపాధి సంభవే చండ ప్రచండయోబలీందత్వా, తయోర్మధ్యేతుపురతః
 మూలమంత్రముచ్చార్య, ఓం భూతోభ్యోనమః, ఇదం పుష్పం గృహణ స్వాహేతి పుష్పందత్వా,
 ఏవం ప్రత్యుపచారం మూలమాత్రం, భూత మంత్రముచ్చార్య, సబలిదానముదకదాన్తే
 పచారైః కుర్యాత్, ఆవరణదెవోగరుడ విష్యక్సేన దుగ్గోగణేవో అన్య దేవాంశ్చ బలిదానానంతరం
 నృత్ర పక్షస్వర సమతాళ గాంధారరాగైః, ఆగ్నియే, సర్వతోభద్రనృత్ర ఋషభస్వర బద్ధావతాళ
 కాలిరాగైః, యూమ్యే, భేటకనృత్రగాంధార స్వరభృంగినీతాళకౌశిక రాగైః, నెరుతే, చక్రమండన
 నృత్రమధ్యమ స్వరమల్లతాళనంభాషికరాగైః, వరుణదిశి, కౌన్తామకుట్టిమనృత్ర పంచమ స్వర
 మంగళతాళ శ్రీకామదరాగైః, వాయవ్యే, వృషకుట్టిమనృత్ర దైవత స్వరజయతాళ శ్రీకేశీరాగైః,
 కుబేరదిశి, కటుబంధన నృత్ర నిషాదస్వర భద్రతాళ రక్తరాగైః, ఈశానదిశి, వామజానూర్వ
 నృత్రదైవత స్వరధక్కరి తాళ చాళాపాణ్యరాగైః, తాక్ష్యం విష్ణుక్రాంతా నృత్రమ ధ్యవస్వర గరుడ
 తాళగళరాగైః, సేనాపతి స్యస్తికనృత్రఋషభస్వర బలితాళైః, దుగ్గాం సర్వమంగళ నృత్ర
 దైవతస్వర భద్రతాళైః, గణపతిం మన్తినృత్ర పంచమస్వర భద్రతాళైః, సర్వ మంగళ నృత్ర
 దైవతస్వర బలితాళైః, అన్యోసర్వదేవోసర్వమంగళ నృత్ర దైవతస్వర భద్రలాళైః, దక్షరాగైస్సంతోష్య
 , ద్వారాంకణ ప్రాకార మహాబలిపీఠస్థ దేవానాం యత్రయత్ర బలిదానం క్రియతేతత్ర త్రత్రపూవ
 మేవ బల్యర్థబింబస్య గరుడధ్వజం శ్రీవత్సాద్యష్ట మంగళంచ సన్నిధౌ చోయిత్వా, అనంతరం
 బలిప్రదానం కుర్యాత్, బలిదానానంతరం ప్రతిష్ఠానం బల్యర్థబింబస్య పృథుకానిభక్త్యాణి
 కాలపక్యనానావిధ ఫలానిచ ఆరాధనాధ్యాయోక్తరీత్యా అవోఢేనవిని వెదయిత్వా, తాంబూలంచ
 నివేదయేత్, అధతండులాదినానిత్యేత్సవే క్రియమాణేవిశేష ఉచ్యతే, పూర్వదలంకృతం
 పరిచారక మాహాయ తన్మాధోని తండులాన్న ప్రసూనా న్యతమపాత్రం నిధాయ, తండులాదిమ
 ద్వాదశదళ పద్మం కల్పయిత్వా, కణికోకాయాం మూలబెరాద్భగవత్సమా వాహ్య, ప్రాగాది
 ద్వాదశదళము విష్ణ్వాదిదామోదనాస్తమూత్యోష్ణకం తతః కెకవాది గోవిందాస్త మూతి
 చతుష్కుంచక్రమేణావాహ్య, పూర్వవత్సం పూజ్య, ఏవంపూజిత భగవత్సం వహ్నీపూర్వ
 వత్సూకాది పఠో, పరిచారకః మల్లాదితాళవైజయంతీ నృత్ర ఋషభస్వరైః, వితానధవళ ఛత్ర

చయామరవ్య జనదీపైశ్చసహసర్యానావరణాక్రమేణ పరిభ్రమేత్, తత్స మీపెసర్వేషాం
 ద్వారాంకణప్రాకార దేవానాం బలిదానం కుర్యాత్, తతః మహాబలిపీఠం ప్రదక్షణీకృత్య దేవ
 మంతః ప్రవేశ్యమందిరంచ ప్రదక్షిణీకృత్యగభగ్గృహం ప్రవేశయేత్, తత ఆరాధకః పాత్రస్థ
 భగవతః మూలమద్రైణ విష్ణ్వదిమూర్తీనాంచ తత్తన్మంత్రేణాఘ్నోం సమవ్యుత్యా భగవన్తం
 మూలబెరి ఉద్యాన్య విష్ణ్వదిమూర్తీంశ్చేద్యాన్య, బలిశేషయత్కించిత్ గృహీత్వావిష్యక్తేన
 మూర్ధని నిక్షిప్య, అవశిష్ట బలిద్రవ్యం మహా బలిపీఠ నిక్షిపేత్, చందాది సర్వదేవానాం
 ఉదకదానానన్తరం సృతదశ తత్సూర్యం ముష్కజరూపాం బలిముద్రాందశ్చయేత్, సర్వదుఃఖ
 హరఃపుంసాం సర్వభూత ప్రహషణం॥ రాష్ట్రస్య రాజ్ఞే గ్రామస్య యజమానస్య సదృశః॥
 సుఖావహం శాన్తికరం పున్యమాయుర్వివర్ధనం, తస్మాన్నిత్యేత్సవంకుర్యాదాలయే ప్రత్యహం
 బుధః॥ ఇతి శ్రీమహావ్యాయనకు ఉద్భవ శ్రీకోదండరామార్య పుత్ర శ్రీపంచ రాత్రా పారావారపారీణ
 శ్రీససిహ్మాసూరి మహగురుకృపాదీక్షాతి శయలబ్ధ శ్రీభగవచ్ఛ్రార్థతత్వజ్ఞానైకత్వ నిత్యేత్సవ
 ప్రయోగస్సంపూర్ణః॥

జీతోద్ధారేధ్యాయః॥

బ్రహ్మోవాచ, ప్రతిమానాంత ధాధామ్నాంజీర్ణానాం భగవన్మహం రంశ్రోతుమిచ్ఛామిత
 స్మిన్నేహీయదా తథా॥ శ్రీభగవానువాచ, స్వాయంశుచాషోంది వ్యేషుమానుషేషు చతుర్వహిం
 అంగహారేరత్నజేషు తత్తజ్జాంబూనదైః పునః, నమాయాతవ్యమేవాంగం నత్యాజ్యంశైలజుష్పహి,
 తత్సదేవ సమాధాన వారుజాతిషు పంచను, హీనాంగ నితుబింబానిభిత్వాతాని పునస్సజేత్,
 అంగమాత్రే సమాధానై సృష్టే సర్వాత్మనాపిచ, కుంభేశక్తిం సముద్ధాన్య నిర్మాయ చధాపురం,
 అధివాసాదికం సర్వం ప్రతిష్ఠాయామివాచరేత్స్థిత వత్స్యేషు బింబేషు సమాధిర్యది శక్యతే,
 నత్యాగేయుజ్యతేతేషాం సర్వేషామేవ పద్మజ, త్యక్తంచ లోహజం బింబంద్రావ యిత్వా
 పునస్సజేత్, దేవజర్ణై పునస్సృష్టేదవ్యః ప్రాచ్యయధాస్థితాః, తాభిరేవపునదోవోయోజ్యోనాన్యాత్స
 జేత్సునః, నోద్వాహశ్చ పునః కార్యం సంతతే తాసుపూజనై, ప్రభావద్వాననాదీనాం వైకల్య
 చలనేపిచ, ఆయుధేపిచ చక్రాదే యష్టద్యౌనో సమాపితే, ఉద్యాన్య ప్రతిమా శక్తిం మూలబెరి
 ఘటేపిసా, చక్రాధజశ్చ సమాధానంకార్యం తస్మిన్ సమాహితే, సంప్రోక్త్య పూజయేచ్ఛక్తి
 మావాప్య ప్రతిమాసుతాం, బాలాలయంకల్పయాత్వా తత్రైలాది వస్తుషు, బింబేష్వశక్తి
 మావాప్యజీణేభ్యః పూజనంహరిః, త్యక్తంచ బింబం నిఖనేత్క్షితా వాంభసినిక్షిపేత్, ప్రాసాదేవాపి

శిధిలె పూజయెద్దాలవేశ్శని, ఉపెతం పరివారై స్వైర్దోపం మూలెయధా తథా, అజీణోద్ధవ
బింబె తుజీణోద్వారుణి తత్త్రితో, దెవోదెవపరివారాన్మూల బెరెనివేశయెత్, అజీణోధామనిష్ఠా
నాంజీణో తుద్ధవ కాతుక, నోద్వాసాన్యత్రకతోవోదెవాదీనాంచతుర్ముఖ, అజీణోనాం గీనాచ
దామాధానైవకల్యయెత్, ఆత్మహానిద్ధవత స్యయజమాన స్యసాన్యయా, యదిప్రమాణ రహితం
ప్రమాదాత్మల్పితా త్పురా, ప్రాసాదాదితదా పూర్వర్థంజ్జల్పయెల్లక్షణీన్యితం, బహుబైరైక బెరెషు
కల్పనం స్వాద్యధా పురం, బహు బెరెనైక బెరం నైకబెరె తథాపరం, దెవి విరమితంపూర్వం
బహు బెరం కృతం యది, భూయః ప్రకల్పనేతస్యదెవిభ్యాం సహవాదినా, అమానుషంచ
బింబాది పూర్వం లక్షణ వజ్జీతం, జీణక్తోద్ధాపి కర్తవ్యంతదైన తదన్యధా, శయనం వాసనం
స్థానం యానం వాతద్యధాపురా, బింబస్య పునరుద్ధారతదైవ స్వాదమానుషే, మానుషేతా
దీనాం బింబానామిచ్ఛయాభవేత్, పునస్సుష్టిన్దెషాయతధాసతి చతుర్ముఖ, దివ్యం విమానం
యద్యస్తుయన్మానం యాదృశం పురా, తాదృగేవ పునస్సుష్టానాన్యధాత త్రప్రకల్పయెత్,
అన్యధాకల్పనేదోషోరాజ్ఞోరాష్ట్ర స్యచద్రువం, మానుషం సదనం చాషో చైష్టకం వాధమ్మ
ణ్మయం, జీణో పునస్సముద్ధారే శైలెనెష్టకయాపివా, ఉప పీఠాదికం క్షుప్తం రక్షార్థం బంధ
యెద్దుపిః, స్థాపయెన్మేల బెరస్యరక్షార్థత్వాన్నదూషణం, సాలగేపుర పీఠాదిచలనే జీణో ఏవవా,
ద్రుమంశిలాదిభిః కుర్యాద్విస్తీర్ణ మధవాన్యధా, నద్యాది జలవెగెన చలితెనష్ట ఏవవా, ప్రాసాదాదో
పునస్థానెని బోధస్యత్ర కల్పయెత్, యామూతి ర్దేస మంత్రేణ యాదృశనాధి కారిణా,
ప్రథమేకల్పనైవద్విత్తీయ కల్పనైభవేత్, మూతోస్తదేవ మంత్రంచ సైబవ స్థాపయతే పునః,
అపూర్వకల్పనే జీణశ్రేసముద్ధారేద్యయోరపి, తుల్యంఫలం కల్పనానాద్ధామాదేనోస్తి సంశయః,
తంత్రాధికారి మూతీనాం వ్యత్యయెకల్పితే పునః, నృణాం నరపతో చాపి రాష్ట్రస్యచ భవత్
క్షయః, బహుబెర ప్రతిష్ఠాయాం జీణోద్ధారే యధాపురం, కమోచో స్సాపయెద్వెద్యాంశాయ
యెచ్చాపి మంటపే, నాధిసోజలెకార్యోన నేత్రోన్మీలనంతథా, నతత్వసంభారోత్పాదో సర్వకమా
న్యదాచరేత్, మూలబింబ సమాసాద్య ప్రాగ్యత్పర్యం సమాచరతే, బాలకాతుకమభ్యర్చ్య
యాత్రామన్య త్రతర్గతాం, శక్తి కుంభే సమావాహ్య కుంభతో యావశేషేణపరివార ప్రకల్పనం,
ఉత్సవం కారయెదం తెసర్వశాస్తి కరోహిసః, ఇతి జీణోద్ధార విచారః, ప్రాయశ్చిత్త విధిః,
బ్రహ్మోవాచ, నైమిత్తికానాం నిత్యానాం కర్మణీం భగవన్తరే, ఆరాధనానాం చైక్యం లోపావాప్రాయ
సంస్కృతః, తప్యచిత్తం సమాధానం ఇతి నిర్వచన క్రియా, కన్యకిం వాసమాధానం కః
ప్రకారోన్య కధ్యతాం, శ్రీ భగవానువాచ, అస్మాతో వోపవీతావాన కృత్యా తిలకం తథా, అచ

యెదైవ దెవెశం ప్రాయశ్చిత్తియ తెనరః సమాధానం మూలమంత్రం శతంజప్తాత దచన్సం।
 అకృత్యా పాదయోశ్శిచ మనాచమ్యాపివాచన్సైపంచోప నిషదాంజాపః ప్రాయశ్చిత్తంత దచ
 న్సం। సరోవా ముక్త శిషావానిన్నాంగోవా హన్శ్యన్శ్చ కుప్యన్యా ప్రలపన్యాపి పూజాయాం
 శతంజపెత్ శక్రత్వేస్త్ర మత్రస్య సమారాధనమన్యతః। కేశాన్తిలోమలోష్టాది స్పృశ నేనైవ
 నిష్క్రియా వసాన్ నిలమలిన్ క్షిప్తంవాసో పవిత్రక చ యోన్మూల మంత్రస్యనవస్త్రస్య
 ప్రతిక్రియా రత్వాస్త్రియ మనాపుత్య పూజయే స్థాపయెద్ధరిం పంచగవ్యైస్తతః పంచమ
 హోపనిషదాంజప విణ్మాత్రరీతో రుధిర బాలాదిస్పృశ నేనతి అస్నాన్ పూజనదేవం
 స్నాపయెత్కుశవారిభిః మూలమంత్రజపశ్చేక్తే నిష్క్రియా తస్యకమణః వస్త్రం
 రజస్వలాయావృస్సుష్టాదేవాచనేకృతే పంచగవ్యైస్సాప యిత్య పంచోప నిషదాంజపః
 శ్వానం రజస్వలాయాం యూపంచండాలు వెద విక్రియం చితించ నీచం చైత్యస్థం వృక్షం
 స్సుష్టా తదచ నే పంచవారుణ మంత్రైశ్చస్నాపయెత్కు శవారిణా కారిసాపండ
 పతితప్రతిలోమఖరాదిపం అస్సుశ్యమన్యదప్యేవం స్సుష్టాప్రాయ త్రుతిక్రియా
 కెసాదిదూషదుష్టై పుష్పైన్ రాధనే కృతే క్షీణేస్నాపనం కృత్యాశ్చాన్తి హోమః ప్రతిక్రియా
 పురుషాదికమాక్రమ్యయద్యనాపుత్య పూజయెత్ స్నాపనంకుశసాధూభిఃజపః ప్రాయత్రుతి
 క్రియా న్రియోవానుపనీతో వాన్సుశేద్భింబం ప్రతిక్రియా ఉక్షణం కుశతోయేన
 మంత్రణపరమోష్ఠినా ఆరాధనే సంప్రవృత్తే నిష్ఠావాదికమన్తరా మద్యాపనే దాచ మనం
 స్సుశేద్యా దక్షిణంశ్రవం ప్రళయాదిక్రమాద్దేహమలంశోధ్య సమాధినా మంత్రన్యా సమకృత్యాచ
 పూజనౌపూర్యవజ్జపః అచ నంచ పునస్సర్వం కృత్యాదేవన్యనిమ్ముతి చందాలాద్వైరసం
 స్పృశేహ విన్సుష్టం నివేదయెత్ యదిప్రమాదాత్ స్నాపనం గోఘృతేన ప్రతిక్రియా శాన్తి
 హోమశ్చ కర్తవ్యస్తదనై కమలాసన దృష్టంచ స్పృటృబష్టవత్తద్యత్సృగా లాద్వైశ్చదూహితం
 ఆచార రహితై రన్వైస్తధావాశుచిదస్తుభిః ఆయాజ్ఞమైః మోద్రవాద్వైహో విభిక్తగ్న నివేదనై
 పూర్యవచ్చసమాధానం మూల మంత్రాయుతంజపెత్ ఏకమూల పరైలో హ్యేతయాద్వైశ్చ
 విసజో యెత్ స్నాపనంశాంతి హోమశ్చమూల విద్యాజపస్తధా అత్యుష్ణస్యాతిశీతస్యహ విషశ్చ
 నివేదనైనివృత్తి మంత్రజా పశ్చ విశ్వమంత్రజపః క్రమాత్ శనాదిదూషితైగృహపశ్యస్యహ
 విషస్తధా నివేదనేచస్నపనంశాన్తి హోమస్తదైవచ క్రిమికెశాది దుష్టస్యహ విషశ్చ నివేదనై
 పౌరుషేణైవ సూక్తనకుర్యాచ్చుద్ధాభిషే చనం ముఖవాతహతాఘ్రోతంరజస్తుషకణ్ఠిన్యితం
 మృత్యాషాణశకృత్రాయాదూషితస్య నివేదనై మూలమంత్రాయుతంజప్తాతద్యత్ప్ర

రుక్మిణీతంబుదినివెదితస్యహ విషోభాయోయది నివేదనం, స్నానం పూర్వాచార్యం
 మూలమంత్రస్యచజపస్తథా నివేదయేచ్చ నిర్మాల్య ముచ్చిష్టంవాప్రతి క్రియాకంభద్వ్య
 దశభిస్నానం శాన్తిహోమోజక పస్తథా, గుర్వాది మనసావాచా కర్మణానా మతఃకరే, స్థితానిసా
 విరాదీని పుష్పాదీని చతుర్ముఖ, పూజావస్తానిమోయానికైవారాధన కర్మణి, తైరచార్య
 పంచకుంభై స్సవనం పూర్వవజ్జిపః, వాసుదేవం ప్రణమతః పూజాస్తూ వస్త్ర నిహస్తయాః,
 స్థితానినాచ సాహాజీ సేనాన్యైతాని నిక్షిపేత్, తైరచార్యంచెన్నవనం కలశైస్సప్తభిభో వేత్, శాన్తి
 హోమశుక్రవ్రత్య మూల మంత్ర జపస్తథా, మండుకామూషికా సహా బిదాలాద్యైశ్చ జంతుభిః,
 క్రిమికీటపతంగాద్యైః పంచభిర్యాయసాదిభిః, స్ఫుష్టందుష్టంహవిన్యే వదేవాహోతన్నివేదనే,
 స్సవనం కలశైరేవ త్రిభిహో మాస్త్ర మచీనం, మక్తికాద్యైశ్చసం స్ఫుష్టంప్రోక్ష్యదేవాయకల్పయేత్,
 భుక్తశేసం ప్రమాదాచ్చెల్లో భాద్విదేవమచా మేత్, మూలమంత్రాయ తజపశస్త్రయే
 తస్యకలకపనే, దత్తశేష ప్రదానేన తద్యదేవచ నిష్కృతిం, స్నానే పర్యుషితాం భోభిః
 పునరేవమధాంబుభిః, అబ్లింగైః పావనైర్మంత్రైః ప్రాయశ్చిత్తం తదుచ్యతే, పుణ్యతీర్థ సరిత్రేయేన
 పర్యుషితదూషణం, సముద్రతాయం దశమాత్పరం పర్యుషితం దినాత్, తిర్యగన్యేని
 భిరస్ఫుశ్యైర్వాను పైరపిలంఘితం, స్ఫుష్టంచ వారిభిస్నానయోగ్యైస్సాకెచవారుణైః, స్నానం
 పునర్యథా తవ్యం శాన్త్యర్థంతస్యకమోణ, అజాశ్చముఖసంస్పృశో నదూషాయ కదాచన,
 గోముఖేనైవ సంస్ఫుష్టం వజ్ర నీయం సమచీనే, ప్రాయశ్చిత్తం పునస్నానం మూలమంత్రం
 జపస్తథా, విణ్ముత్రరుధిరాపేయ యుక్తైస్తోయాదివస్త్రభిః, నాచో యేదచో యేస్నానం కలశైరధ
 మాధమై, శివనిర్మాల్య దుష్టేన తోయ ప్రభతి వస్తునాణ, పూజనైకలశైస్సానమధ్యమైమధ్య
 మైర్భవేత్, శవాదిదూషితం కూపం జలముద్భవ్య పూర్వకం, సర్వంతదంతే పుణ్యేహం వాచ
 యేజ్జల శుద్ధయే, పశ్యాది మరణైకాపే చందాలస్నాన పానయోః, తథారజస్యలాదేశ్చ ప్రతిలో
 మైవో గహితై, కూపస్థంతజ్జలం సర్వం ఉద్ధరేత్కమలాసనసమచ్ఛందద్యాధి మరణైజలస్యాధ
 యో సముద్ధరేత్, దివాస ముద్ధరేత్త్రేయందాత్రో చెదగ్ని సన్నిధౌ, ఉద్ధరదస్యదాతే యైరుపయోగిధ
 వారుణై, పంచభిజ్ హుయాదగ్ని బ్రాహ్మణ్నపిభోజయేత్, పూజాకాలేతు దీపస్యా నిర్వాణ
 ద్వియుక్తోర్చనం, దీపముద్దీప్యజప్తమ్యో విశ్వమస్త్ర శ్శతావరే, అకస్మాదేవ నిర్వాణశాన్తిన్
 వతు హైతుకే, అనిర్వాణస్య నిర్వాణే దీపశ్యస్సవనం హరే, క్షీణమూలమంత్రస్య సపస్యాష్టోత్తరం
 శతం, సహోషా తిలతైలైవ దీపామోపణ మాలయే, నాన్యైరరండలైలాద్యైన్ జావిమహిషాధిభిః,
 స్నేహైరామోపణం కుర్యానచ ప్రాణ్యంగ సంభవైః, ప్రమాదాత్తలజైస్సైలైస్సవనేహవి, నివేదనేచ

హోమచన్న హైరన్యేశ్వనిందితై. అనుష్ఠానకృతకుంభైస్సాపయన్మధ్య మోతమైః శాన్తి
 హోమస్తదా సంద్యజేభ్యోభోజనంతథా. అజప్రభృతిదధ్యాద్వైస్సానాదో విహితేసతి. ప్రాయ
 శ్చిత్తం యథాపూర్వమచరత్మమలాసన పూమ్నోపచారక్ష్మాతున్మానానాంక్షిప్త వస్తుభిః, వస్తుభిది
 క్స్యగుణైర్భూయ స్సమారాధ్యమధుద్విషం. సవిశ్వాష్టోత్తరశతం జుహూయాన్మూలవిద్యయా.
 మంత్ర హస్తక్రియాహనో ముద్రాహనోతదైవచ, జపహనోధ్యానహనోహీనేష్వన్యేమకేమచిత్.
 మూలమంత్ర జపస్తన్యయథాశక్తిప్రతి క్రియా. గేయవాదిత్ర నృతైషు పూరద్యక్షిప్తైషుపూజనే.
 హీనేకస్మింశ్చిదారా ధ్యే హరిన్నపనవత్కనా. వాద్యహనోతుపయసానృతహనోఘృతేనతు.
 గానహనోతుమధుసా జుహూయాత్పూర్వ సంఖ్యయా పూర్వక్షిప్తోవదం శాది హరేద్వి గుణవస్తుభిః.
 నివేదయేస్సానపూర్వంకాలా తిక్రమణేపిచ, భోగద్రవ్యైశ్విగుణితైరా రాధ్యక్షమ్యతామితి.
 ఉచ్చారయేత్తథ సంద్యా తిక్రానైద్యా దశస్యపిక్రాలే మక్షిప్త సరఖ్యేషు హనోకాలస్య కస్యచిత్.
 ద్వీగుణైర్వస్తుభిః పూజకాలేషుచయధాత్తరం. కాలంప్రథమమారభ్యద్విగుణైస్త్రి గుణైస్తథా.
 చతుర్గుణైః పంచగుణైరేవ మాద్వైస్సు వస్తుభిః. పూజయేజ్జపహో మాద్యంతద్యదేవయథా
 యథం. అతిక్రాన్తే దినవిధో విధిరేషే ప్రకీర్తిత, ద్వీవీనాదేతు పక్షానైపూజాహీనేఘటైస్తథా.
 అధమోత్తమ మార్గేణస్సాయెత్తస్యశాస్త్రయే. మాసేచపూజావికలై మధ్యయోత్తమ వర్మనా.
 తిలిజ్యవరభిజైవ జుహూచాన్మూల విద్యయా. సంవత్సరార్యస్మాసా మూర్ధ్వమనచి త్రై
 సంప్రోక్షణంభవే దూర్ధంప్రతిష్ఠా విధిరుచ్చతే. భృగుస్తామ పివైకాహ ముధృత్య ప్రతిమాంప్రతి.
 సంప్రోక్షయేద్భూహచో యామారాధనవిలోపనై. స్సాపనం పంచగవ్యేన సూక్తేన పురుషాత్మనా.
 శాస్త్రయేజుహూయాదగ్నై బ్రాహ్మణీనపీతవో యేత్, మాసాదూర్ధ్వం తుషాణ్మా సంపూజాహీనై
 చతుర్ముఖి. కుంభైష్టోదశభిస్సానంసూక్తేన పురుషాత్మనా. ఊర్ధ్వం సంప్రోక్షణం కార్యంసా
 వత్సం వత్సరావధి. ప్రతిష్ఠావిధిరూర్ధ్వంతు వత్సరాదుక్తవత్సనాం. త్రిదశాది ప్రతిష్ఠాయాం
 పూజాలోపన దూషణం. ప్రాయశ్చిత్తంతుమతా క్స్యేనాం ప్రతిష్ఠాయాయుదీరాతం.
 సారగ్రామశిలాదీనాంపూజాలోపోన దూషణం. తదైవాపుచిసంస్మక్తేః క్షాళయిత్వాచో యేత్సునః.
 సర్వదాలోపనెవాన్తిం నైక్కకాలోయథాభవేత్. అజ్ఞానాదధవాజ్ఞానాద్యహ్నితవో ణ వజ్ నే.
 పంచోపనిషదైర్మంత్రైస్సోమో మూజుహూయాచ్చతం. ఏకాదికిలో తిక్రానైద్వి గుణ్ది యథాపురం॥
 బహుభిః కలశైర్దో వంస్సాపయేద్దివసాత్వరం. మాసావధిత దూర్ధ్వంతు కలశైర్వత్సరావధి.
 అష్టోత్తరశతైః కుర్యాత్ స్సపనంజుహూ యాత్సునః. అష్టోత్తరసహస్రేణతిలాజ్యక చరుభిః
 పృథక్. ద్యాదశాక్షరమంత్రేణ శాన్తి హోమస్తదాభవేత్. వత్సరాదు పరిష్ఠాత్సుస్సపనం

మధ్యమోత్తమం, కుండెచాగ్గిం స్థాపయిత్వా తిలప్రీహియ వైరపిలాజశ్చకాలపుష్టేశ్చ
సమిచ్చరుఘుత్తైరపి, అష్టోత్తరసహస్రేణజహయాన్మూలవిద్యయా, శాన్తిమోమస్తతదానం
విప్రాణ్ంచాపిభజనం, సత్యగ్నావప్యహోమేతు ప్రాయశ్చిత్తమి తీరితం, అగ్నోశాన్తై
మధిత్వాగ్నింశాన్తి హోమం సమా చరెత్, పంచోపనిషదైర్మంత్రైః వ్యాహృతిప్రముఖైరపి,
సుపరిస్తీర్యచకుశైహోమఃప్రణవ విద్యయా, అష్టోత్తరశతేనాజ్యైర్మూలమంత్ర జపస్తథా,
ఆయధూక్త క్రమే తద్యత్రాయశ్చిత్తం విధీయతే, కామ్యే పరిధ యూనెష్టా నిత్యకణ్ణీదానవా,
ఆలాభే సమిధామాజ్యైశ్చరుభిరద్యహుతిభ భవేత్, తయారలోభేభీజైర్వాసమిద్ధిర్యాయధూధితైః,
అగ్నోకెశాదిభిశ్చోష్టై అస్పృశ్యస్పృశో నెతథా, హోమోవ్యాపతిభిః కార్యేవారా నష్టోత్తరం శతం,
ఆయుతం పుష్పవత్పాస్తస్యశ్చో మదటజెహ్నిలోపాకస్తానై చంతిస్సశ్చ నరైః పూర్వ్యాదితస్తథా,
వాదిభిస్తానమాలి ప్తంగమయేనమహనసం, ఆనీ యన్య తరశ్చుల్యాం నూణ్యేహంవాచ
యేద్విజః, విణ్ముత్రాద్వైస్త ధాస్మశ్చైః పూర్వవచ్చు ధ్విరిష్యతి, పక్వేనచుల్యాందుష్టాయాం
హవిషాచనివేదనం, పరివారాచో నచ్చనై తత్తన్నామాద్యుదీయన్, సనిహోజహయా దగ్ని
ప్రత్యేంత్యష్ట సంఖ్యయా, ద్విగుణీద్వైద్యో కాలిదోబల్యధ్ధంచహ విర్యది, మూసితంకె
శకీటాద్వైరన్ను శ్రైర్మను జైస్తథా, కాకాదిభిశ్చతత్యక్తహ విషాజ్యేన కర్మతత్, యది దష్టేన
హవిషా బలిందద్యాత్రమాదతః, శాన్తిహో మస్తదాకార్యశ్శాస్త్ర దృష్టేనవత్క్రీనా, తండులెచోదనే
పుష్పై బల్యైర్ధై పాత్ర సంభృతే, దేవేచావాహి తెతస్మిన్ పూర్వవద్ధూషణం యది, పతితేవా
బలిద్రవ్యే మూలబైరేధవత క్మీని, ఉద్వాన్య దేవమానిహ్య ద్రవ్యాన్తరమదూషితం,
తస్మిన్నావాహ్యదేవేశం యథాపూర్యం పునన్ యేత్, తమ్మోషశాస్త్రయే పశ్చా దధ్వాక్షీరణవాహరిం॥
స్నాపయేజ్జహు యాచ్ఛాన్తిన్మూల మంత్ర జపస్తథా, బలిబించెని పతితే యానిదో ఉత్సవేద్భూహిః,
స్థాపయిత్వా యథాపూర్యంబలిశేసం నయేత్పునః, శాన్తయేనవభిః కుంభే స్నాపయేత్పతితేభువి,
అధమా ధమమగోణ శాన్తిమోమోజపస్తథా, నృగీయరతానార్యోగాణిశ్చ వధవేతరా, దేవదా
స్యోదూషయేయూరజోభిః పృథివీతలం, రజస్వలారజో దృష్టంభూతలం జానుమాత్రకం,
ఖాత్వాచమద్వి రస్యాభిః పూరదయిత్వా మహీతలం, ఆలిప్యగమయాం భోభిః పుణ్యవా,
వాచయేత్తతః, ప్రోక్షణం పంచభిగో వ్యైస్సన్ని కృష్టంచ కేతుకం, అధయోత్తయయాగోణ
కలైస్తాప యెద్గురుః, తిలాజ్యచురుభిహోమః ప్రత్యేకం మూలవిద్యయా, సహస్ర కృత్యస్తదను
శాన్తిహో యోజపస్తధాక్త కవాటాదిక మప్యన్యత్ స్రష్టం ప్రక్షాళ్యమంభసా, తాసాం గోస్సంశోధ్య
గోమయాం భోభిరుక్తణం, చోరబైతైరా బ్రహ్మణ్ ద్వైస్సృష్టతైరప్యచోదితే, చోరస్సశో నిమిత్తంతు

స్నపనం కలశైహ్ రేః వహ్ నామాను పూర్వ్యణత్య ధమాధమ పద్ధతిః అరభ్యగణితైః
 కుర్యాత్సం కరైరపితద్భవే బింబప్రయుక్త కలశై స్నపనం శాస్త్రయే భవేత్ శాన్తిహోమాబ్రాహ్మణానాం
 భోజనం దానమెవచ ఆజ్ఞానజోతి సంస్పృశే స్నాపయే దుత్తమోత్తమైః శాన్తి
 హోమోద్వైజ్ఞాణోంతోషణం దానమెవచ త్రివస్తుకం మృణ్మయంచలెవ బింబంచభిత్రిజం
 చిత్రిణీచైర్యది శ్చుష్టం చందలోద్వైస్తధాపరైః న విధేరణమాస్థేయం సంప్రోక్షణ విధిస్తధా
 ప్రతిష్ఠాదాయధావిత్రంమోషభూయస్తయాధవా పటస్పృశే క్షాళయిత్వా యథాపూర్యం పునస్పృశేత్
 దీక్షితరన్యశాస్త్రైశ్చ స్రుష్టైశ్చ పనమాచరేత్ దీక్షితైరితరైర్వాపి దూధైస్తద్యత్సమాచరేత్
 మహాపాతకి సంస్పృశే స్నపనంచోత్త మోత్తమం ఉపనాతకి సంస్పృష్టేన స్నపనం
 వాధయమోత్తమం పరస్మిగమనానక్తైస్తధానియతత్త్రిభిః స్పృశే చనవభిః కుంభైస్నపనం
 కౌతుకైర్పవేత్ ఆస్పృశైరితరైర్వాపి కుండాదిస్పృశే నేనతి స్నపనం పూర్వవత్కార్యం స్త్రీభిరు
 స్థాభిరేవచ అనులోమాన్వీయశ్శూద్రావృతయగ్ భోమందిరం భూతలం పంచగవ్యేనసించద్వా
 గేమయాంబుభిః చండాలైః పుల్కనైర్వాపి పతితైర్మద్యపైస్తధా శ్వపచైర్నందిరాభ్యంతః
 ప్రవేశమ్మయాంస్త్యజేత్ తత్రస్థానీక్షాళయిత్వాస్త్రః కవాహదిమహీతలం ఆలిప్యగేమయాంభోభిః
 ప్రణ్యహంచయెజ్జలైః ప్రతిమాశ్చాపితత్ర స్థాస్నాపయెత్కల శెర్గురుః శాన్తిహోయోజ్య
 పత్రైపద్యతానాం దానభోజనే ఆశోచపత్రవైశేచ పూర్వ వద్యిధి రిష్యతే చండాలశ్వపచోపాపిలా
 దృశాంపుల్కసాదయః ఆజ్ఞానాగ్ధభో గేహతు కదస్యధిక్రతాయది వసేయుతైవతైస్సార్థం
 భోజ్యంచాస్తుతా దృశం క్రియా సమభిహరేణ ప్రాయశ్చిత్తమి హోచంయతే శోధయేన్మందిరం
 పూర్యం గేమయాలెవ వారిభిః పుణ్యహం వాచయిత్వాధ బ్రాహ్మణం స్తత్ర భోజయేత్ ॥
 స్వాధ్యాయం పరికుర్యేత్ బ్రాహ్మణ్ నేదపారగాన్ ఇతిహస పురాణేని పరెయుర్వాదివానిశం
 క్రిపిలోశ్చప్రదేశేషు తత్ర తత్రాదివాసయేత్ ఏవం మాసోదికాలేషు మోషగౌరవలోఘవం
 ఆపెక్త్యశోధితౌధామ్నిం బ్రాహ్మణంస్తోపయెద్ధనై ప్రతిమానాం యథాయోగం ఉద్ధారశ్చాన
 వీకృతం కుర్యాత్తతోయథాపూర్యం నిమిత్తేవానవానధిక్యతే ప్రతిష్ఠాప్యయథాశాస్త్రం స్నాపయెత్కల
 శైరపి సహస్రేణ పురావృత్తం దూషాణ్ మనుపత్రయే అన్వైమహోత్సవః కార్యోనచెద్రాష్ట్రం
 నృపక్షయం బింబంచచాలయెచ్చెలం న నవీకరణం తథా తదైవదివ్యమాఘోచ స్వయవ్యక్తంచ
 కౌతుకం తథాస్నైర్కాగధ్యైశ్చ ప్రతిలోమైశ్చ గహీకైః ప్రథమాదిప్రవిష్టంచెద్ధామవారుణ
 భూతలం ప్రోక్షయెత్పుంచ గన్యేన పుణ్యహ మపివాచయేత్ యామశ్వసం తథాన్యన్య
 బలిపీఠాదికన్యచ స్పృశేత్కుత్సాయథా పూర్యం శాన్తి మాచరేత్ దేవానంస్నాపయే

దెవప్రభుమాపరణ్ణదిభిః, సన్న్ఱురుతిలైహోమ మూలెనాష్టోత్తరం శతం, బదెఱ్ఱ్యతస్సశ్ నేదెవం స్సాపయెన్నవభ్ టైః పూజాకాలెకవాట్నస్య బంధనం చెవసంకులె, అష్టాత్తరశతమూల మంత్రెజపిష్యతె, సంకులె బాధనం చైవదైషాయభవతిక్యచిత్, ప్రభాపిగాత్ర సంస్సశ్ బింబస్సశ్ వదిస్యతె, ఆచార్యః పూజకశ్చాన్యేత దైవపరిచారకాః, ఆసనేష్వాది కాంభుక్తిం శయసంచయథా తథం, కుర్యుః కర్మణ్యధి కృతాదూషోచైవతథాభవేత్, అన్యేచేత్కుర్యుదవనిం ప్రోక్షయెద్ధ్యమయోంబుభిః, ప్రాకారమంటపేథామ్నిగూపురెపాకవేశ్యని, దభ్ గ్నినాసమాధాయ పూర్వ పస్కందపాదికం, ప్రతిష్ఠావ్యయథాపూర్వంతతశ్చాన్తిం సమాచరేత్, ఆధమోత్తమ మాగ్ణ స్సపసంశాన్తిదంభవేత్, శాన్తిహోమస్తుకత్ వ్యూద్వీజానాందాసభోజనె, ప్రతిమాద హనే చాపిసమాధాయ యథాపురం, స్నానం సహస్రకలశైః ప్రతిష్ఠాప్య యథావిధి, వస్త్రాదిదహనేతస్యాః ప్రధాదిదహనే తథా, నవభిః కలశైస్సానంహోమాదితదనన్తరం సుదశ్ కెగ్నినా దగ్ధస్నానంనవ ఘటైర్చ వేత్, ధ్యజెవితానెఛత్రె చగ్ధివా స్తరణ్ణదికె, పునరుత్పాద్యతత్పర్వంశాన్తిహోమాదికం భవేత్, ప్రాసాద్యపకాశాని వద్ధిశ్చైత్పర్వతేభవేత్, యద్యాప్రాచ్యాముదీచ్యాంహ వృద్ధిన్ న్యత్ర భోజనా, దక్షణ్ణవన వృద్ధిశ్చైత్ స్నాపసంచేత్తమోత్తమం, శాన్తి హోమోద్వీ జెన్త్రాణ్ తర్పణం భోజనాదిభిః, భోజనం సర్వత్ వృద్ధిరుప పీరస్యచేష్యతె, ప్రథమా వరణె యావద్దృషస్యాద్ధివ నిర్భుతె, వజ్జీతం యదిపూర్వోక్షం స్సపసం శాన్తిదంభవేత్, సపూజయెత్పూర్ణాక్షప్తం యామాదిన చచాలయెత్, పారాణికం సరః పీరం ధామచిహ్నంచ వైష్ణవం, నూర్ధ్వత్యపూరయాత్యా వానవృద్ధిగ్ పురాటమ, అల్పియః ప్రాశ్విమానాదిదివ్యవగ్ధంధనైః పునః, వధ్ యేచ్ఛద్ధయాముఖ్యైద్ర డైర్చిరచ్ స్స యెద్గురుః॥ ఇతిశ్రీ పాద్యతంత్రె చర్యాపాదోప్రాయశ్చిత్త విధిన్ మ అష్టాదక్షంరో ధ్యాయః॥

అథజ్ఞో ధ్ధారణ విధి రుచ్చత్రె , స్వాయంభువావ్ దివ్య మానుషేషు చతురీష్యపిరక్త జెష్యంగహనార్యుదితత్త దంగంపునస్తవనీస్యమాధాయై తవ్యమెవనత్యాగేయుజ్యతె, శైలజేష్యపిత ద్వదెవదాద్యా దిషువంచసుహీనాం గెమతానిసంత్యజ్య పునస్సుజేత్, సర్వాత్మానా స్సష్టాదంగ మాత్రం సామాధానే చతచ్ఛక్తిం కుంభె సమావాహ్య, యథాపురం నిర్మాయుజలాధి వాసా దికం సర్వం ప్రతిష్ఠాయామివకారయేత్, స్థిత్యా సనశయ నయానారూఢేషు టంబెషు సమాధిశ్శుక్తే, యదితెషాంత్యాగేనయుజ్యతె, దెవేజ్ పునస్సష్టా దేవ్యా యథావత్ స్థితా, శ్చైత్ పునస్సుజేత్, తాసుపూజనే సంతతె పునరుద్వాహశ్చనకార్యః, ప్రభావద్వాసనాయుధాదీనాం వూకల్యేచలనెవా

ప్రతిసమీక్షితే ప్రతిమాశక్తిం ములబింబె వూద్యాస్యః తానియధాపురం సమాధాయ యధానిధి సంప్రాప్త్య తాంశక్తిం పునర్బిం బే సమావాహ్యపునఃపూజయేత్. బాలగేహంనిర్మాయ తత్ర శైలాదిమజ్జేణోభ్యశ్చక్రైమావాహ్యః సమాధానానంతరం పునరా వాహ్య పూజయేత్. తత్రాపి సంధాన యోగ్యా సంధేయమయోగ్య కన్తుకీతావంభ సివానికీపెల్. ప్రాసాదేశిధి లైన్వ పరివారైరు వ్రతందెచం బాలవేశ్మని యధా పూర్వం పూజయేత్. అజ్జేణో ధృవబింబెదారుణిజీణో సతితస్థితో దేవాగ్నేవ పరివారాన్ములబింబేనివేశయేత్. అజ్జేణోధామని జీణో ధృవబింబెతం నిష్ఠవేవతానాముద్యాసోనాన్యత్రకత్ వ్యః. అజ్జేణో వాంగభంగాదిరహితే. యామకాన తినపునః కల్పనంకార్యం. యదికల్పయేదాత్మహానిభవతి. పురాప్రమాదాత్ ప్రమాణ రహితం కల్పతం ప్రాసాది పునః కల్పనై లక్షణిన్యతం కుర్యాత్. బహుబైరైక బైరేషు యధాపూర్వమేవ కల్పయేత్. విపరీత కరణమహాదోషా భవతి. బహుబైరం పూర్వం దెవిభ్యాం సహితం యదిభూయః కల్పనేతాభ్యాం సహదివానకుర్యాత్. అమానెషెతు బింబాదికం పూర్వం లక్షణవజ్జీతం యదిజీణో :ధారే పితదైవనతదన్యధా. అమానుషెతు బింబానా మాసనశయనస్థాన యానాని పునరుద్ధరై యధా పూర్వమేవ. మానుషేతు తేషాంపునస్సృష్టా యథేశాచకరణంన్నదోషాయదివ్యం విహసం పురాయద్యస్త యన్మానం యాదృశం పున స్సృష్టా దృగివనాన్యధా. అహమానుషం సదనమైష్టకం మృణ్మయం వాజీణ్ పునః కల్పనై. శైలైసప్తక యావాకార్యం. క్లుప్తానాముప పీఠానాం రక్తణార్థం బహిర్యర్థ నైన దోషాయ. సాలగేపురపీఠా దౌచలితేజీణో పిశిలాదిబిదృఢం విస్తీర్ణ మన్యధావకుర్యాత్. నద్యాది జలవేగిన నష్టం చలితం వాప్రాసాదాదినిబాో ధేం స్యత్ర స్థానై పునః కల్పయేత్. ప్రధమ కల్పనెమూతోతంత్రాధి కారిణో యాద%గ్నిదాస్తయైవ ద్వితీయ కల్పనెనాం న్యాధా. యామాదీనాం పూర్వకల్పనేజీణోధారైవ ఫలం తుల్యమేవ. తత్రమూతి వ్యక్త్యయం నకుర్యాత్. బహు బైరావయవ మారతం జీణోధారై ప్రతిష్ఠాయా మివకర్మాచోం వేద్యాం సంస్థాప్య. శయ్యాయాం శాయయిత్వా. జలాధివాసన యనోన్మీలనతత్వ సంహారోత్పాతనాని వినోసర్వకర్మాణి కుర్యాత్.

బాలాలయ ప్రతిష్ఠా

అథబాలాలయ ప్రతిష్ఠా విధిరుచ్యతే. ఆచార్యో యజమానేన సహవైష్ణవో సకల శాస్త్ర విదాగమ పురాణ జ్ఞో బ్రాహ్మణీ నపిస్యయ మాహూయ ప్రణివత్య ప్రార్థయానెత్తోభోజయిత్వా. సువర్ణా భరణ వస్త్ర గంధ తాంబూలాద్యై రుపచర్యతా ప్రదక్షినికృత్య వ్రణమ్యకృతాం జలిస్సన్యా

సుదెవం ధ్యాత్వా చెతివిజ్ఞాపయేత్॥ పూజాంబంబ మిదం విషోనస్థాపితం పూర్వ సూరిభిః॥
 పూజ్య మానెంగ వైకల్యే దూషణం చెహవత్తే॥ అస్యజీణోస్యబింబస్య చోద్ధారం కుర్తు
 ముద్యతే॥ ఆగమస్య వశాత్కృతుం వ్యవసాయ ముపాస్మహే॥ యదైవ దేవపూజాయాం
 వినియుక్త మనిందిత॥ గంధ పుష్పాదికం పశ్చాం నివోల్యమితి నింద్యతే॥ తద్దైవాజీణీ
 తంబింబం పూజాయాం ఉపయుజ్యతే॥ పశ్చాత్తజ్జీణో తంబింబం నిర్మాల్య మివనింద్యతే॥
 అస్యబింబస్య చోద్ధారం కుర్తుమిచ్ఛామి సంప్రతి॥ భవంతోననుజానన్తు భవదాజ్ఞాం కరోమ్యహం॥
 ఇతి విజ్ఞాప్య తైరనుజ్ఞాతస్స॥ ప్రాసాదాగ్రేదూర్వాభిర్మధుయుక్తేభిరాహతీనాం లక్తం సహస్రత
 ముద్దోత్తర శతం వావ్యాహృతి భిహోత్వా॥ పంచోపనిషన్మంత్రైశ్చాన్తి హోమవిధాయ॥ బ్రాహ్మణైస్సహ
 పుణ్యోహం వాచయిత్వా॥ శాన్తిం చాత్మసమర్పణ పూర్వకంగురుం నమస్కృత్య దక్షిణం దత్వా॥
 లోహజం దారుజం వాద్వివిధం పూర్వ వల్ల క్షణోపేతం కల్పయిత్వా॥ జలాధిసానాదీనికమోణి
 మంటపే కృత్వా॥ పూర్వోక్త ప్రదేశ ఇష్టక యాదారుణి మహాదా విమానానుగుణ్యైవైక హస్త
 సముచ్చవతింకణీకాదళయుతాం వెదికామాపాద్య తదుపరి బాలబింబం సంస్థాప్య వరేహ
 స్పృశపతిష్ఠాప్య॥ తదుపరేహని రాత్రౌ మూలగేహం ప్రవిశ్య॥ స్నాపనాదిభిర్యదా క్రమం పూజ్య
 రక్షా బంధనం కృత్వా॥ ప్రాసాద స్వచ తస్రమదిక్షు పూర్వ వచ్చాన్తి హోమం చవిధాయక మా
 చోయాం పురతః స్థండిలం కృత్వా॥ లోహజం హృణ్మయం వామహాకుంభం తత్పరితః కలశ
 ఛక్రం చ విన్యస్యత్ ససూత్ర వస్త్రాదీ బద్ధానకూచో సనిష్ఠ॥ ప్రమాణ దళాష్టకయుత స్వర్ణ
 పద్మా కృత్వా॥ మహా కుంభే మూలమంత్రేణ మూలం మూర్తిం కలశేష్యపీష్టా దీనా
 వాహ్యాభ్యర్చ్య॥ కుంభస్యోత్తర దేశే గురుశ్చయిత॥ తదను ప్రభాతేస్సాత్వా ఆచార్యో బాలగేహం
 సమాసాద్య॥ పూజయిత్వా॥ ప్రళయోదయమాగ్గేణ శోధయిత్వా॥ యోగపీఠం గాఢాముదీరయేత్॥
 బ్రహ్మరుద్రేవే శక్తితే బాలమందిరి॥ అద్యుభృతి దేవేశ ద్యౌశాబ్దాదివ ప్రభో॥ త్వదన్యా
 యైవోపాసంశ్చవాసు దేవోనుమన్యతే॥ ఇతి ప్రహృష్టేన మనసాదేవం ప్రణమ్య॥ బద్ధాంజలి పుటం
 ఘాత్వా॥ గాఢామిమయుదీరయేత్॥ బగవద్దేవ దేవేశ శంఖ చక్రగదాధర॥ నీచాలయ మహంకర్షం
 బింబంవా పిహనోహరం॥ వాంఛామితం వదేవేశ తదనుజ్ఞాతు మహోసే॥ ఏవం యజమాన
 ఆచార్య ప్రార్థయోమనసాశనైః కాలం విగ్లాప్య మహాకుంభంపంచమంత్రేణి హవ్య॥ ప్రణవేననిరుద్ధ
 మహాకుంభం పూజయిత్వాద్భుత్య దేవాలయాద్వినిష్క్రమ్య॥ ప్రాసాదం ప్రమాదణీకృత్య॥
 జాహ్నాదేవాంచ॥ తస్యాగ్రతే మహాకుంభం నిదాయ బ్రాహ్మణీ నామనుజ్ఞ యాకాం విజ్ఞాప్య॥
 పంచోప నిషన్మంత్రేణ మహాకుంభ జలెన బింబంసనిచ్య॥ తతోదేవం ప్రణమ్య సంపూజ్య॥

ప్రాసాదా చరణేషు బలించ దత్వా, బింబమలం కృత్య పుణ్యేహం వాచయిత్వా, సృష్టి సంహరన్య సంక%త్వా, గంధ పుష్పాది భిన్నంపూజ్య, బ్రాహ్మణమ వైదికతాంత్రికాన్లం త్రంజపత్సుషోష్ణి షోలంక%తో గురుహైమాలం గల మాదాయ మూల మంత్రేణ పీరబంధనం మెచయిత్వావిష్యక్సేనం ధ్యాయ బింబం గోహం వానిర్భ్యావత్ స్మ%త్వా, వస్త్రైరాచ్ఛాద్య వ్యాహృత్యరజ్జు బద్ధ్యా సముద్భృత్య వాద్య ఘోషైస్సహ చార్యః క్షితావం భసివానిక్షిప్య, విధివత్సాత్వా ప్రసాదః ప్రవిశ్య, పుణ్యేహం వాచయిత్వా, సమంత హోమ బలించదత్వా, గోహస్యాం దెహసుద్వాస్య, తత్రగావాసయిత్వా ఖాత్వేద్భృత్య వాలకాభిన్నంపూర్య, ప్రాసాదాగ్నే రక్తహోమం కృత్యా, ఋచం, పశ్చిమాయా ముత్తర స్యాం ప్రాచ్యాం చయజురధర్వణం దక్షిణ స్యాందిశి బ్రాహ్మణాన్యాయత్వా, చైవం శాన్తిహోమం కృత్యా చతుర్ధేహ్ని బాలబింబస్య ప్రాసాదదేవ్ స్పృశనం కృత్యా, తదంతే పుష్పయాగావసానికం ఉత్సవం కుర్యాత్, యజమాన్ గురవేయధావిధి దక్షిణం దత్వా, మాలగోహం బింబం వాయధావిధి సమాప్య ప్రతిష్ఠాం చయధాధి కుర్యాత్, ఇతి శ్రీవరాహ గురువిరచితాయాం క్రియాకైరవ చంద్రికాయాం జీణో ధ్ధారణ విధిన్ పంచత్రింశః పరిచ్ఛేదః॥ ఇతి జీర్ణోద్ధారవిధి సమాప్తః

సంప్రోక్షణ విధిః

అథ సంప్రోక్షణ విధిరుచ్యతే॥ సంప్రోక్షణ విధిః ప్రాసాదేచాంగ భంగాది సంధానెనూతనె కృతే, ప్రతిమాయాచ పీఠచ ప్రభానాంచాయుదెషుచ, ఆరాధనెచ విచ్చిన్నై భూగుప్తేకమలాసన, రోదనెస్యెదనెచైవకంపనెవతేపిచ, వల్మీకాది సముత్పన్నై వషోవాతాది దూషిత, కుండగోళక సంస్పృశేవెదవిక్రమ కారకైః, సృశేనే ప్రతిలోమాద్యైసోత్వా మైశ్చ సూతైశ్చరథరారకైః చైభానసైశ్చ సంస్పృష్టి భాగోవాగమ పూజకైః, శైవాదిభిశ్చ పోషండెబ్రహ్మహత్యా రిపాతకైః, క్షయాచ స్మాధికుష్టాద్యైః వ%శ్రభిః మూలమోగభిః, ఉదక్యాదిభిరన్యైశ్చ నిల్పిభిస్సశో దైషిత, విఙ్మూత్ర రుధిరాపెయస్పశోయిష్టైవ మందిరె, జననే మరణెచైవశ్యస్రుగాలఖరాదిభిః, స్మ%ష్టైవ బింబెతంత్రాణిం సంకరె సమువస్థితే, ఏవయాదిమచాన్యేషు సంప్రోక్షణవిధిభో వేత్, భూమాదికంచ సంప్రోక్ష్య ప్రతిమాదికమప్యథా, అచో న్రరాష్ట్రయధిపః ప్రజాంశ్చనదనం హరె, శూన్యస్యాన్మరణ ప్రాయము పద్రవసమాకులం, దుబోక్షకలహవ్యాధిమృతిప్రాయాస్యగీతయం, తస్మాత్సంప్రోక్షణం కార్యంధామాదీనియధావిధి ఆచార్యస్తదధో మృత్సంప్రాణ పూర్యకమం కురావోణం కృత్యా, పహ్రసిబింబ ప్రాసాదపీఠాని స్యచ్ఛో దక్షేశ్శృదయిత్వా, పుణ్యహం

వాచయిత్వా, విషెజ్ఞర్నుకమిదం విష్ణురితిద్వాభ్యా అంబ్లిం గైర్మత్రిశ్చసంకాశ్య ఉత్తమాదిషు
 స్పృషనేషు యాథా విధ్యేకతరణ పుణ్యహ పూర్వకంసంస్థాప్య, యాగమంటపమలం వృత్త్య
 పేణ్యహం వాచయిత్వా, ద్వారతరణకుంభాదీనభ్యర్చ్య, మంటపమధ్యేవేదికాయాం కృత్వా,
 వింశద్భారైప్రోహిభిస్తదధో నతండులెనస్తదధోన తితేనాన్నరావ్రావస్తా చ్చాదన సహితం పీఠం
 కృత్వా, తన్మధ్యే పద్మమాలిఖ్య, పుణ్యహంవాచయిత్వా, తత్రమహ కుంభం సంస్థాప్య,
 సూత్రవస్త్రాదియుతం క%త్వా, ప్రతిమామేక పిష్కుప్రమాణేన స్యర్థేనచన వరత్నానిచ నిక్షిప్యస్త్ర
 మంత్రణ పిధాయ, తద్గక్షిణతః కరకంచతథాసంస్థాప్య, తత్పరితః కుంభాష్టకం చతుత్తరయదాత
 ధాతస్మిన్మండలెవ్యాఘ్ర చర్మాద్యువకరణ్దీభిః పూర్వవచ్ఛయాంక%త్వా, వితానాద్వైరలంకృత్య,
 పుణ్యహం వాచయిత్వా, తతద్రెవేశంశోఘ యిత్వా, కుంభేభరమాత్మానంకదెసుదశ్శోనము
 పకుంభాద్యష్టకవాష్ట్యేదీం ధ్వావాహ్యభర్చ్య, నైవేద్యాన్నం సంపూజ్య కుండెస్తంధిలెవాగ్నిముస
 సమిధ్య, యథావిధి సమిధాజ్యచరుభిః మూత్రసచతత్తన్మంత్రైర్ముతోహమంచకృత్వా, పుణ్యహ
 పూర్వకం రక్తాబంధనంచ విధాయతతః ప్రభాతేశాయితబింబం ఉత్థాప్య, స్థాపితకుంభానిదాయ
 మూతో పైస్సాకంసవెదవాద్యఘాపంధామప్రదక్షిణీకృత్య, ద్రవస్యపుదతే ధాన్యరాశి సంస్థాప్య
 పుణ్యహంవాచయిత్వా, కూచో నకుంభతేయమదాయ మూలమనైణ పంచోప నిషదాల్లింగైరి
 తరైశ్చాన్నిమంత్రైశ్చదేవం సంప్రోక్ష్య, అర్ఘ్యాదిభిర్మోహ హవిసో వేద్యాన్నంయథావి దిపూజయేత్,
 యజమాన ఆచార్యమూర్తి పపరిచారకాణం యథాహం దక్షిణం దత్వా, బ్రాహ్మణ్సోజ
 యిత్వాతేభ్యోపి దక్షిణందద్యాత్|| ఇతిశ్రీవరాహ గురువిరచితాయాం క్రియాకైరవ చంద్రికాయాం
 సంప్రోక్షణ విధినా ముపత్తుంశఃపరిచ్ఛేదః|| పదిత్రోత్సవవిధిః అధతావత్ప్ర విత్రామోపణ
 విధిరుచ్చతే|

పవిత్రోత్సవ విధి :

నిత్యనైమిత్తికామ్యానాం సర్వేశాంనూ నాతిరేకదోష శాన్యర్థం పూర్ణాహతి వత్సవిత్రోత్సవ
 కార్యః|| శ్రావణ్షోఢ భాద్ర పదాశ్య యుషుమాసెనుతి వక్తేద్యాదశీ ప్రతిపత్సేర్ణ మాసి
 పంచమ్యేకాదశీత్రయోదశీ ద్వితీయాసుతిధిషు పుష్య రోహిణి రెవతి భరణీస్వాతిహస్త
 పునర్వస్వాదిషు ఋక్షేషు పవిత్రోత్సవం కుర్యాత్||తంతూ బ్రాహ్మణ కన్యాభినిమి
 తాందోషరహితాకాపా సాన్యాకౌశ్రయాన్యశ్చ శ్రీతాన్యాస మనియమాద్గాది చూడై
 ఘృద్ధవారిభిస్సంకృత్యాతప శోధయిత్వా, తాంత్రిగుణ్కృత్య తాద%శాసునస్తథాకృత్వా

పన్నుపిచతుగు¹ ణ్యోన్యద్వాత్రిగుణితాన్యాచతుగు² ణ్యం వాత్రిగుణీ త్రిగుణీ త్రిగుణీ కృత్య
 చాధవాతానైక తాంసీత్యాభూమింమోమయేనా నులిప్య, తత్రయుజా వ%క్ష సంభూతం శంకు
 ద్భయం యమధూక్త మానాను పారణ సంస్థాప్యాచార్యానుజ్ఞయా భగవద్భక్తాస్సాతాన్న+న్నిమా
³ణనిపుణ్ః ప్రాజ్ఞుభాస్త త్రతంతూనామోప్యయధాభూషణీర్వాణీ తథాపవిత్రాణికురున్యః
 మూలబైరాదిబైరాణ్ం ఆద్యమధివాసార్థం పవిత్రానిభ్య విధిమానం అష్టోత్తరశతైస్సూత్రై
 ద్వాత్రింశత్ గ్రంథి భిర్భృతంచమండల కుంభకుండలకుంభై పద్మగళమ్నామానిదితాద్భూతానిచ
 నిర్మయ, అపరేద్యుః పవిత్రంతుచక్రాబ్జస్యపద్మ నాభ్యరనేమి బాహ్య పవిత్రాణి చతుశ్శతశ
 త్రయద్విశతైశ శత చతుశ్శతైస్తంతుభిః, మానిని తాద%శా నిచనిర్యాయ, అపరేద్యుః పవిత్రంతు
 చక్రాబ్జస్య పద్మనాభ్యరనేమి బాహ్యపవిత్రాణి చతుశ్శతశ తత్రయ ద్విశత క్రమేణ సప్తవింశద్విగుణ
 త్రిగుణ చతుగు⁴ ణ పంచగుణైః గ్రంథిశ్చ మహకుంభ సాష్టోత్తర శతతంతుయుతం
 సప్తవింశత్ గ్రంథియుతం కాకృపైకాశీతి తంతుభివి⁵ ంశ త్రిగ్రంథిభిశ్చర్యతా పవిత్రంచ
 నిర్మాయ, బెరాణ్న్య శ్రీప వత్సకృష్ణభవనీమాలాది కిరీటాణ్యయానినాభి హ%దయజంఘాకీరీట
 మానాని క్రమేణ్షోత్తరశతశీలిషష్టి గ్రంథియుతానిబాహుార్థం త్రిశతతంతుభిస్సప్త
 వింశతిగ్రంథియుతంచ శతద్వయ తంతుభిద్వా⁶ దశ గ్రంథియుతాంతాభి మః
 పవిత్రంచాష్టోత్తర సహస్ర తంతుభిరనైకగ్రంధి యుతం చరణ మర్యాదం పవిత్రంచ సహజ
 పీరస్యతన్మర్యాదమష్టోత్తర శతతం తుభిః, పంచవింశతిగ్రంధి భిశ్చ + ప్రభా పవిత్రంత్తుల్య
 తన్మర్యాద మనైక గ్రంథియుతంచ పవిత్రమేనం సర్వేషాం స్వతంత్రబిం బానాం పరతంత్రేమ
 బింబేమ తూత్రమాదిత్రయమేవ, శ్రియాదీనాందేవీనాంచైన మేవాష్టోత్తరవతశత సహస్రైబ⁷
 హుభిగ్రంధి భిశ్చయుతానిచా గ్నుకుండస్య ప్రతిమెఖలం సప్తవింశపంచ వింశద్వావింశతైస్సూ
 త్రైస్తన్మాన గ్రంధిభిశ్చమెఖలాకుర్యాదాని పవిత్రాణి చస్రక్కువాది పాత్రాణ్ం పంచవింశత్సూత్రై
 బహుభి గ్రంధిభిస్తన్మర్యాధిని చాఘ్క్యది పాత్ర ధూపదీప పాత్రఘంటాక్షమాలాదిమ సవ⁸
 త్రాష్టోత్తర శతతంతుభిర్భుధిస్థితం గ్రంధి ద్వోదశాబ్జల హనినచయుతానిచసనైశగరు దాదీ
⁹గ్ద్విత్యాహిణ దుగ్ వినాయకదుద్రాది పరివారప్యష్టోత్తర శతతంతుభిద్వోత్రింశత్ గ్రంధిభిశ్చ
 యుతాని హస్తమానాని చందాదీనాం సప్తవింశతి సూత్రైస్తావతి గ్రంధిభిస్తపాకయ పుప,రేం
 భతేనఫఖ దిమచతదా బలిపీరస్య కంరికామానంతు దృశంవార్యాణ్ం యతానాం చాష్టోత్తర
 శతతంతుభిబ్ హ గ్రంధిభిశ్చ మూతో పానాం పూజకానాం బ్రాహ్మణీం చైకాశీతిసూత్రై నా
¹⁰భి మర్యాదానిచరాక్ష సత్యష్టోత్తరశత సూత్రైబ్ హ గ్రంధిభిస్తన్మానేనచ తదుప జీవినామేకాశీలి

సూత్రాన్వేశ్యాదీనాం చతుర్థో శతతం తుభిశ్చ తేషాముపవీతపదేవం పవిత్రాణి నిర్ణాయ మణి
 ముక్తాప్రవా ఇది రక్తే స్వర్ణాదిలో హైవపురాయిత్యా గ్రంథీ శంఖాకారాన్ ధాత్రీ ఫలసంపత్తా
 ముకా ఫలసమాన్వాబధ్యా, తదంతరాళానికస్తూరికా కుంకుమకపుష్ప ర చందనాదాశ్యాలకద
 మైరాలిప్య, యేచాగ్రంధినా పూరణమలిక్పద్యైః పుష్పిర్యాకృత్యా, నిశాచచ్ఛిరసరజ్యదైవం,
 పవిత్రాణిసి సిద్ధోయ పూర్వమంటపం సమధ్య వెదికా కుంధం కల్పయిత్యా, తేరణవితానదభ
 మాల్వాద్యైరలం కృత్య, తత్రయానోపకరణే సర్వాణి సంపాద్య, తద్దినాత్ సప్తాహే పంచాహత్య
 తలీయేహని సమ్యోహసంకల్ప్య, పూర్వవద్విధి వదంకురా వాపసం కృత్యా, తదర్వాచార్యః
 ఛృతకృత్య ఉపోషితో దశమ్యాంనిశామఖే మూతో పైర్య జమానెనచ సహగభో గృహంప్రవిశ్య,
 దేవమర్వాదిభిర్యధావిధిపూజయిత్యా, తైస్సాకందేవంజ్రమ్య, ప్రాంజలిస్సంన్ని మాంగాధాము
 దీరయేత్|| న్యూనాతివేశశాస్త్యరధం పవిత్రామోహణం పరం, అచో సంభగవన్నర్యదురితో
 త్సారణక్షమం, సంపదం చాపి సర్వాసాంముత్పాదనమనుత్తమం, క్రియతేతద విఘ్నెన
 యథాస్నాకమో చోదితం, యథానుజ్ఞాపయామిత్యామను జానుహికమంతత్|| ఇతిదేవం
 విజ్ఞాప్య, మందరాన్నంట పంప్రవిశ్య, తదభాో ప్రాగ్రానాస్తీర్య, తేషుప్రాగానన ఉపోషిత
 ఉపవిశ్య, సమహితమనాజ పధ్యాసపరే రాత్రిం జాగరణీత్యా, అపరెద్యునిో శిధింన్యా
 మదధిహాసనమ్ వక్త్రమాణేనవిధినాకుర్యాత్, ఏకబెరెతు మూలబింబన్న పనానస్తరంకోతుకం
 బహుబెరెతు కళ్యాణ కౌతుకెకౌతుకం బధ్యా, తతక్ష నిర్గత్య, మంటపెపుణ్యేహ పూర్వకం
 ద్వారతేరణ ప్రాజనం విగాయ, దిగ్వి దిక్కు చతుర్వో దవిమోవి ప్రాసన్యాంశ్చస్తాపయిత్యా
 తూర్వఘోషేషు మంగళేషు సర్వత్ర ప్రవర్తి తేషు తనానాచార్యః, పవిత్ర పాణ్యేదాయ
 మంటపే ధాన్యరాశి ప్రాగుదగ్భవి సంస్థాప్య పుణ్యేహంవాచయిత్యా, శోషణ్దీభిః పవిత్రాణి
 సువ్య గంధద్రవ్యై ధూో పయిత్యా, కస్తూరికాది కర్థరాలిప్య పుష్పాణి విక్షీర్య, తాని పవిత్ర
 సవహసనా సంవేష్ట్య, చక్ర ఆధ్రాంప్రదశ్యాస్త్ర మంత్రేణసం పూజ్య, మంటపమైశానీందిశ
 మారభ్య సూత్రైరస్రైణ సంవేష్ట్య, మంటపస్యో పరిచక్రంచ భూవశా వద్మంద్యారేషు గదాంచ
 ధ్యాత్యా, తతదిగ్వి దిక్కుమాఘోదనెసబలిందత్యా, బహుబెరెతుకళ్యుణకౌతుకం బహిస్సానో
 ససేస్తాపయిత్యా, విధివత్సంస్సాప్సోపవితాస్త్రముపచర్య, వెదికాయాంచక్రాబంజం వత్ యిత్యా,
 సమభ్యర్చ్య కళ్యాణకౌతుకం చక్రాబ్జైసం స్తాప్య, హవిర్నావేద్య, మంటపేధాన్యరాశి సకరకం
 సోప కుంభాష్టకం మహాకుంభం సలక్షణం సంస్థాప్య, తేషుమధ్యకుంభే మూలమూతోం కరకె
 సుచశ్చనం పూర్వాద్యాశాగతేషువాసుదేవదీో మోణస్థేషుపురుషాదీంశ్చ పీఠంసం కల్ప్య

వాహ్యభ్యర్థ్యః సంపూజ్య కుండెగ్ని ముపసమిద్ధ్యః సంపాతం సంగృహ్య పవిత్ర పాత్రేతుస్సశ్ర
 మంత్రేణ ప్రచయిత్వా ఏకబెరెతల కల్యాణ కౌతుకం వినామూల బింబెన్నపనాదీకం కృత్యా
 పూర్వం పవిత్రాహ్యరోహ్యః బహుబరతః పూర్వంకల్యాణ కౌతుక కంభకరకాగ్ని చక్రాబ్జ మండల
 మధేష్విదం విష్ణురితి పవిత్రాణ్యమోహ్య సర్వమంగళైస్సహ మూల మందిరం ప్రవిశ్య
 మూలబింబమర్వాది భదభ్యచ్యో పూర్వోక్తమంత్రేణ పవిత్రాణ్య మోపరీ సర్వాబ్జ సుతధా
 కృత్యా ప్రాసాదంచవష్టయిత్వా వెదఘోషైర్వాద్య ఘైపైస్సహతత్రైవతాందాత్రిం జాగరేణ
 నీత్యా ఆపరెద్యురమండలస్థందేవంస్సానా సన్నిసమామోహ్య సంస్సాప్యో లంకృత్యశోధితేమంట
 ప్రపూర్వ వచ్చక్రాబ్జం వత్యిత్వా ద్వారాదియజనంకృత్యా చరక పద్మమభ్యర్థ్య తస్మిన్కృత్యాణ
 బింబపూర్వవత్ సంస్తాప్యార్వాదిభిరభ్యచ్యో కుంభాదికంచసం పూజ్య చతుర్విధమన్నంనివేద్య
 అగ్నిపాయసాదిచతుర్విధాన్నైః పురుషపూతైన చప్రీహివేణుతిల తా.పుష్పగరుఘృత సమిద్భిః
 మూల మవ్రేణ పృథగష్టోత్తరశత మాహుతీనాంహత్యా ఆచార్యస్సు ముహూర్తేపవిత్రాణాదాయ
 చక్రస్థంసాక్షం పృథగిదం విష్ణురితిభూషయిత్వా తదనుకుంభకరక కుండాగ్ని తోరణ ద్వారకుంభా
 దీనాం పవిత్రాణీంచ పవిత్రాణీరోహ్య తతోమండలస్థందేవం చతదను ప్రదక్షిణీకృత్య సర్వ
 మంగళ సంయుతం మందిరమంతః ప్రవిశ్య మూలబింబెన్నపనాదీనాం పూజితేహవిని
 వేద్య తత్రస్థదేవతానాంశ్రిమాదీంచతధా కృత్యా మూలబెరం సమారభ్య పూర్వోక్త మంత్రేణ
 పవిత్రైర్భూషయిత్వా స్యతంత్రాణీమస్యతంత్రాణాఞ్చ బింబానామే వంకృత్యా తదనుచండాది
 బతి పీఠాన్తంచ బ్రహ్మదిదేవతానాంతాక్ సేనెశయోరన్యేషాం విష్ణుభక్తానాం విష్ణు గాయత్ర్యేదం
 విష్ణురితి వాష్టాక్షరేణ ద్యాదశాధో నవాసవిత్రారోహణం కృత్యా తదనుబండాది బతిపీఠాన్తంచ
 బ్రహ్మదిదేవతానాంతాక్ సేనెశయోరన్యే షాం విష్ణుభక్తానాం విష్ణుగాయత్ర్యేదం విష్ణురితి
 వాష్టాక్షరేణ ద్యాదశాధో నవాసవిత్రారోహణం కృత్యా తదన్యాచార్యామూతో పైర్వజ మానెన
 సహ మందిరమంతః ప్రవిశ్య స్వాంజలిరక్తైర్మపుష్పైః కేవలైర్వా ప్రసూనైరా పూర్వ దేవం
 స్తోత్రైస్తుత్యా అంజలి స్థానిదేవపాదమూలెవికీర్త్య మనుష్యార్థం కృతానిచపవిత్రాణీక్షామాదినిచ
 పుష్పవద్దేవపాదయోవిోన్యస్య దేవంవిజ్ఞాప్య స్యయమాత్యనః కృతం క్షామాది పవిత్రంచ
 పూర్వం గృహీత్వా తదను పూజకముఖ్యానాం ఋత్విజా సహకారిణ్ మన్యేషాంరాజ్ఞాం
 తదుపజీ వినాంవైశ్యాదీనాంచ పవిత్రాణీవిత్తిర్యదేవసానసమాలోక్య పాదాన్నప్యై
 జనాంతికెన్యూనాతిరెక శాస్త్యర్థం ఇమాంగాధాం ఉదీరయేత్ భగవన్దేవదేవేశ వంఖ చక్రగధాధర
 సంవత్సరోపచరాణీంపూరణార్థం కృతంమయా ఆరాధనంగ్రహణీన్త్యం భక్తానాంహితకామ్యయా

నాహం స్వతంత్రకీంచచ్చకరోమివిహితంహితం। కిస్తుత్యత్సైరితం సర్వం కరోమినవశస్వయం।
 తత్త్వస్వవ్యం అశేషేణ క్రియాలోపాద్యసుష్టితం॥ ఇతి విజ్ఞాప్య, అపరాహ్లాదేవం యానాదికమారోప్యా
 లంకృత్య, గ్రామప్రదక్షిణ పూర్వకం సర్వోపచారై మహోత్సవం కుర్యాత్, ప్రత్యహం పవిత్రాణి
 పూజాకాలప్రోక్త్యారోపయెత్, ఏవందివ సోశ్చతుద శవేశవింశతీ సప్తవాత్రి
 రాత్రమేకరాత్రంవానిత్యమెవంద్యారయజమానహవనాది సహితం మహోత్సవం కృత్వా, సమాప్త
 దివసేత్రద్వైవతాశ్చోద్యాస్య, పౌరుషేణ సూక్తేనరధావ్రరేణ వాత్రి సంప్రణో న మూల మనైఋవా
 పవిత్రాహ్వరోప్య, దేవస్యస్పృహనం కృత్వా, సంపూజ్య, పుష్కరిగుదవేతదనుభక్తానాం
 పవిత్రాదాపయెత్, యజమానూపిగురుః బీవాజీవాత్మకైః ధన్వైస్త్రోషయిత్వా, ప్రణమ్యతం
 యాసమారోప్య, సర్వ మంగళ సహితం తంమందిరం నయెత్॥ ఇతి శ్రీవరాహ గురు
 విరచితాయాం క్రియాకైరవచంద్రికాయాంపవిత్రామోహణ మహాత్మవదిధిన్ మసప్తత్రిం శః
 పరిచ్ఛేదః॥ హరిరబం॥

చక్రాబ్జ మండల దీక్షా విధిః

అధాతః ప్రతిష్ఠావిధిరుచ్చతే, ప్రతిష్ఠా విధిః చక్రాబ్జమండల దీక్షా విధిః ప్రతిష్ఠాకర్మసిద్ధ్యర్థం
 తత్కర్మారంభది నాదర్యాజ్ఞాదశాహసవాహపంచ మేహనివాత్రీ తయేతయహహివాపాలి
 కాఘటుకాశరావే॥ శ్రీ నృసింహ గురు పూర్వసంతతిం వాసుదేవపదపద్యశేఖరాం, పంచరాత్ర
 పరిశీల నూద్యతాంభావయామిస తతందయానిధిం॥ శ్రీరంగరాజః కురుతే నృసింహ్య
 తనూభవః చక్రాబ్జమండలదీక్షా ప్రయోగం పాద్యతన్వతః॥ ఉత్తరాయణ - మకర మీస
 మేషవృషభమాసేషు, శుక్లపక్షేషు, మానాజ్ఞాలెనద హస్తా యామవిస్తారం చతుర్థారం
 దీక్షామంటపం కల్పయిత్వా, తన్మధ్యేమానాన్తరాంగులెన మండలాధ్యాయరీత్యావేదిం కృత్వా,
 మానాన్తరాంగులెన తాలత్రయాత్ బహిః వేదిపశ్చిమభాగిబ్రాహ్మణవిష్ణుదేవచార్య కరాత్మల
 ద్యయమితాన్తరంచతుర్ద్యౌణ కుండం కుర్యాత్, గాయత్రి సహిత సంకరజాతినాంచ ఏవం
 క్షత్రియస్యగోకణ్ ధ్యయమితాన్తరం చృత్తకుండంవైశ్యస్య, విత్తస్త్వియపరిమితం పూత్రం
 గ్రహీత్యా, తన్మూలంజ్యామధ్యే స్థాపయిత్వా, తదగ్రందక్షిణోత్తర యోరంకయెత్, ఏతదంకన
 మద్యదేశేవితస్తి చతుష్పరిమితాం జ్యారూపాంరేఖాం కుర్యాత్, తద్రేఖామధ్యే విత్తస్త్వియ
 పరిమిత సూత్రమూలం నిక్షిప్య, తదగ్రందక్షిణోగ్రే సంయోజ్య, తదారభ్యతత్పశ్చిమే ఉత్తరాగ్రాన్తం
 చాపవత్పూత్రం॥ బ్రామయెత్, ఏవంచాపకుండంకుర్యాత్, స్త్రీణాం శూద్రస్యచ గాయత్రి

రహితసంకరజాతినాంచ ప్రాచ్యేద్యయ పరిమితం త్రిమోణకుండం కుర్యాత్. సర్వేషాంకుడానాం
 పశ్చిమేయోసీ కుర్యాత్. ఏవంస్తు క్షుప్త ద్వారతోరణ్ నామప్రాయామవిస్తారౌ బ్రాహ్మణీదిభేదేన
 తాలాదిభేదేనకత్వే. ఏవమంత్రక్రమానేన సాకం ప్రతిష్ఠోక్తరీత్యా మంటపాది కంకాయత్వా.
 గురుః డశమ్యాం సమిధాది దీక్షాసం భారో సంగృహ్య. మధ్యాహ్నాస్తాత్వా. శుచిరేకభుక్తేన
 తిష్ఠేత్. ఏకాదశ్యాంప్రాతరుద్ధాయకృత స్నానాది క్రయః శుద్ధవాసోయు గంధధన్.
 శ్వేతగంధానులిప్తాజ్ఞశ్వేతమాల్యవిభూషితః. భూషితశ్చ యథాలబ్ధైర్బుషణ్ణైరంబవజ్జీతః॥
 గురుః దీక్షా మంటపస్యమాజ్ఞః. సంగోమయానులెప్పుకారయిత్వా. ఆజాను పాదావిమణి
 బంధనార్థస్తాచ ప్రక్షాళ్యాచముగ్ధ్య. ధీక్షామంటపం ప్రవిశ్య. పుణ్యహజలైన ప్రోక్త్య. సధాచూణ
 క్తతాబ్యామలంకృత్య. అస్త్రమణి మంత్రమంత్రితాన్ సిద్ధార్థాన్ వికీర్య. ప్రతిష్ఠోక్తవిధానేన
 తస్మాన్నాస్త్రీకాది నిరసనం యాధాశక్త్యలంకరణంచ కృత్వా. స్వస్యదీక్షాప్రదానశిష్యుతత్
 స్వీకారేచ మహదనుగ్రహణ్ధికారం సంపాద్య. అముకశమాణం శ్రీభగవదారాధనార్థం
 శ్రీపాద్య సంహితేక్ష చరకాబ్జమండల దీక్షాయాసంస్కరిష్యే॥ ఇతిసంకల్ప్య. ద్వారతోరణ్ది
 పూజాం కృత్వా. బీజామాపంచ కుర్యాత్. దిగ్బంధాది బూతశుద్ధ్యంతం కృత్వా. నెదికాయాం
 మండలెమి. యస్మిన్మండలకేవాది చతుర్వింశతిమూర్తయః. పూజ్యం తేనస్కండలంకృత్యా.
 తదీశానభాగే తాలత్రయాద్భూషిః కల్పతాయాంసార్థహస్త త్రయాయా మవిస్తారాయాం
 ఏకపాస్తాన్మతాయాం వెదికాయాం దక్షిణభాగేభారత్రికణ భార్యయేనకభారణవా శాలిభివృత్తం
 చతురశ్రంపావీరంకృత్వా. తదుత్తరేవక ప్రస్తశాలిభిః పీరంకృత్వా. హేమరజతతామ్రమయం
 మహా కుంభం పక్వబింబఫలోపమచ్చిద్రంస్వనవంతం కాళమండలవజ్జీ తమభిన్నం
 పాషాణస్ఫాటవజ్జీ తంమృణ్మయం వామోణమానం మహాకుంభం ఆఢకమానమేవం
 భూతంకరకంచసంపాద్య. విష్ణు గాయత్రాప్రక్షాళ్య. సవ్యహస్తేనిధాయదక్షిణహస్తేనతంతునా
 ఇంద్రంనత్యేతిమన్తేణ మ్నాత్వాక్లలెన ఏకాశ్లలెన ఏకాశ్లలాస్తరాళం మహాకుంభవెష్టనం కృత్వా.
 కరకస్యతదష్టహం. వెష్టనం తథాకృత్వా. ప్రణవేనకాళితంగంధూదక సంపూర్ణం.
 అష్టోక్తరంస్వస్తమాణిక్య పద్మరాగనీలవజ్ర పుష్కరాగ ప్రవాళ మౌక్తికవైడూర్యమరతకయుక్తం
 ఏక ఇష్టస్వర్ణ యుక్తంచ స్రక్పందన పరిష్క్రుతంయువాసువాసెత్య మహతవాససాభ్యామాచ్ఛాది
 తమధూముఖ చతుర్వ శతిదభో కూర్పయుక్తంసాశ్వద్ధ పల్లవం చక్రమంత్రేణ సాపిధానం
 మహాకుంభం బ్రావేనశుద్ధోదక పూరితంభం సహస్రారహం ఫధితిన్యస్తైకరత్నార్థనిష్క
 స్వర్ణయుక్తంయు వాసువాసెతి ఏకవాససాచాద్రితం సప్తదభో కృతకూచో యుక్తం స్రక్పందన

చక్రవ మంత్రకరకౌపిధాన యుక్తం రరకంచసంపాద్య వెద్యాః ప్రాగర్యప్రాదక్షిణ్యనతికానాస్తం
 శతవారమస్త్రజప్తకరకజలెన నాసారంద్రాం నిగోతనంభిన్నదారణ సింఛ గురుగోచ్చైతః॥
 పశ్చాదన్యః పరిశుద్ధా మహకుంభం వహ్ గచ్ఛెత్, ఏవంగత్యా దక్షిణ ధాన్య పీఠ విష్ణు
 గాయత్ర్యా మహకుంభం తడుత్రర పీఠే ద్వాదశాక్షరణకరకంచ, ఏకాదశియుక్తసాయంకాలే
 సానుకూల ఋక్షైనిక్షిపెత్, తతస్సాహ్నికం నిర్వృత్య, యాగశాలాంప్రవిశ్య, కుంభపశ్చిమే
 ఆసనైకుంభాభి ముఖము పవిత్ర్య ఆస్త్ర మంత్రేణ కకుబ్బబధ్యేత్యారభ్య ప్రోక్ష్యకూచే
 నేత్యస్తంకృత్యా, దహనాప్యాయనశోధితే మహకుంభజలెన పద్మంపీఠంమనసాకల్పయిత్వా,
 తదధః ఆధారశక్తికూర్కా లాగ్ననన్త్ర సంపూజ్య ఉపాహిపద్మాన్త్రాయవేషుభూమ్యాది
 పద్మాన్త్రం సంపూజ్య, పీఠపాశ్చ బ్రహ్మపూజాది స్య గురుధ్యానాన్తంకృత్యా, స్యహృదష్టైవరంజో
 యతిశ్చైతన్యఘనమక్తరం సర్వగంపరమాత్మానంద్యాత్వా, తతః అవ్యక్తవయవ విగ్రహవిశిష్టం,
 తతః ఆష్టాక్షర ధ్యానరీత్యాధ్యాతం స్థితం పరమాత్మానం సుమమ్నయా బ్రహ్మరంద్రాత్ బహిని
 గోమయ్య, అష్టాక్షరణ అగచ్ఛపద శిరస్కణ చతురుచ్చారితెన తత్ప్రీతి ఆవాహ్య, ప్రత్యుద్ధాన
 స్వాగతీక్తనమస్సారసాన్నిధ్య ప్రార్థనాశ్చకృత్యా, ప్రణవేన ఆననాఘ్యోపాద్యాచమనస్సాన
 వస్త్రయజ్ఞోపవీత గంధ భూషణ మాల్యధూపదీప మధుపక్ నివేదనాన్తం కృత్యా, తతః
 దహనాప్యాయనశోధితే, కరకజలె, మహకుంభజల ఇవసపద్మ పీఠ కల్పనాది అవ్యక్తవయవ
 విగ్రహ విశిష్టధానోన్తం కృత్యా, తతః సహస్రారసహస్ర జ్వాలాపరివేష్టిత నాభినేమిసమాయుక్త
 చక్రరూప వ్యక్త వయవ విగ్రహ విశిష్టం ధ్యాత్యా, తతః తంపరమాత్మా సమిత్యారభ్యసగో
 మయ్యేత్యస్తం కృత్యా, చతురుచ్చారితెన అగచ్ఛపదశిరస్కణ బంధ సహస్రారహం ఘడితి
 మద్రేణ తత్ప్రీతి ఆవాహ్య, ప్రత్యుద్ధానాదిసాన్నిధ్య ప్రార్థనాన్తం కృత్యా, తేన పడక్షరణ
 గంధపుష్ప ధూపదీపైరభ్యర్చ్య, తతః మండల పశ్చిమే సనే మండలాభిముఖముపవిత్ర్య,
 మండలా ధ్యాయోక్త రీతిమనుస్మత్య, ఆవాహనాది మధుపక్ నివేదనాన్తం మండల పూజాం
 చకృత్యా, తన్మండల పశ్చిమేహ్నిగేకుండాద్భూపః స్వగిహస్థిత భగవన్నాత్మం శ్రీభూమినహితం,
 మండలాభిముఖం వినివేశ్య తన్నూతి మావాహనాది మధుపక్ నోస్తే పచ్చారస్సంపూజ్య,
 మధనెన అష్టాక్షరణ అగ్నిం సంపాద్య, తంకుండమధ్యే ప్రక్షిప్య, వాసుదేవం చతుష్కేణచాపే
 సంకషణం తథా వృత్తే ప్రద్యుమ్నానామానమ నిరుద్ధంత్రికేణ, సంపూజ్యవిధివ దగ్నిం
 ప్రతిష్ఠాప్య తదగ్ని పురుషోహర చతుష్టయా వరమానం గుళాన్నం యధావిధి శ్రవయిత్వా,
 తదన్నం చద్ధోవిభజ్య, కుంభమండల యోభ్యోగద్యయం క్రమేణ నివేదయిత్వా, స్వకీయం

భాగం స్యగ్రహమూర్తయేని వేద యిత్యా బిల్వ సమిద్భిరా జ్యైశ్చ అష్టోత్తర శతసంఖ్యయా
అష్టాక్షరేణ హత్యా అవచిష్టచతుర్థోగుళాన్న భాగేన అష్టదశ ఋగ్యుక్త పురుషసూక్తేన ఏకైక
ఋచాషడాహతీ క్రమేణ అష్టోత్తర శతాహతీః కృత్యా పూర్ణాహుతిం చ కుర్యాత్॥

తతః శవ్య స్నాతం జతక్రోధమమదాద్వేవ జీతంశుచిమహతత్వా మవసన సోత్తరీయ
మలంకృతం గురురాహూయ శిష్యస్యనేత్రే ఓం తెజ ఉల్కాయ స్వాహోతినూతన వాససాబధ్యా
స్వదక్షిణ పాశే వ్యప్రాజ్ఞుఖం వినివేశ్య స్యయం శిష్యేణదభై :స్సం స్పృష్టః సాహనైన
జితస్తామంత్రేణ ఆజ్యేన చరుణి బిల్వ సమిద్భిః పుష్పైస్త్రైశ్చపుష్పధక్కుధక్ ద్వాదశాహుతిః
కుర్యాత్ తతః ప్రసృతి ముద్రయాశిష్య మూర్ధానం ప్రాదక్షిణ్యేన త్రివారం స్పృష్ట్యా
కుండస్తశ్చైతభస్మ గృహీత్యా శిష్యమూర్ధ్ని అష్టాక్షరేణ ఊర్ధ్వ పుండ్రం కృత్యా రక్షసూత్రపాత్రం
గృహీత్యా దేవం ప్రదక్షిణీకృత్య శిష్యస్యపురత స్థాపయిత్యా తస్యదక్షిణ హస్తే గురుః
ఆస్త్రమంత్రేణ ప్రతినరసూత్రం బద్ధీయాత్॥

ఆత్రబంధనానన్తరం భగవత్పూజా వ్యతిరిక్తం సర్వం భగవద్రక్షా బంధన ఇవకర్తవ్యం గురుః
ప్రణవేన పంచగవ్యం శిష్యం ప్రాశయిత్యా స్యకీయ చరుభాగం శిష్యైస్సహ కాయశుద్ధ్యర్థం
శిష్యేణ బద్ధీయాత్ తతఃపాస్త్ర ప్రక్షాళనా చమనం కత్వేగ్ శిష్యః విహితకాష్ఠేన దన్త ధావనం
కృత్యా తత్కాష్ఠం భూమౌనిక్షిప్య గండాపాచమనేకుర్యాత్ తత్కాష్ఠేణీ గ్రంథయది
నైఋతమారుతయామ్య గంథదా అశుభం భవేత్ తదశుభశాన్త్యర్థం నారసింహాష్టాక్షరేణ తిలైః
అష్టోత్తర శతాహతీః కృత్యా హత శిష్ట తిలా శిష్యా నాచామయేత్ తతో గురుః
స్వదక్షిణహస్తేన శవ్య దక్షిణ హస్తం గ్రహీత్యా దివ్య మంగవిగ్రహ చరణారవిన్ధ సన్నిధౌగత్యా
మూర్ధ్నా ప్రణమ్య సంసార పాశబద్ధానాం పశూనాం పాశమోక్షణే త్యమేవ శరణం
దేవగతిరన్యానవిద్యతే పాశమోక్షణ హేతుర్యస్త్యత్సమారాధనాత్మనః తెనెమాజన్మ పాశేన
పాశితో పశుజన్మనః॥ విపాశయావిదేవేశత దనుజ్ఞాతు మహాసి ఇతి విగ్ధావ్య శుక్ల కృష్ణ రక్త
సూత్రత్రయ మేకీకృత్య పునస్త్ర్రిగుణీకృత్య తెనపంచ వింశతి వేష్టనయోగ్యదైహే
క్యేణమాయాసూత్రేణ శిష్య శిఖాప్రక్రమ్య పాదాన్తంపంచవింశతి సంఖ్య యావేష్టయేత్॥
తతశ్శిష్యేణ దభై స్పృష్టోగురుః అష్టాక్షరేణ ఆజ్యేన అష్టోత్తర శతాహతీః పూర్ణాహుతిం
చకృత్యా శిష్యస్య సుస్యప్న శిద్ధ్యర్థం ఒం నమో భగవతే స్యహ్ని ధివతయేవ్యోమాత్మనా
పూం హ్యంవూం స్వంహింహింస్వాహా ఇతి మన్తేణ సర్విషా అష్టోత్తర శతాహతీః కృత్యా

నిస్తుమతండుల సమ్మానమాష ఫలకైస్సాకం మాఝోద నం శ్రవయిత్వా, తేనశాలాయా
 బుద్ధాఃప్రగ్భాగి, అద్యాశ్చ కర్మజాతైవ యేభూతాః ప్రాకీదిశిస్థితాః, ప్రసన్నాః పరితుష్టాస్తై గృహ్లాన్తు
 బలికాంక్షిణః॥ ఇతి గాథయా బలిందత్వా, దక్షిణే వృక్షేషుపర్యతా గ్రేషు యేవిదిక్తుచ సంస్థితాః
 భూమౌవ్యోమ్నిస్థితాయేచ బలింగృహ్లాన్తు తెపిచ, ఇతి బలిందత్వా॥పశ్చిమే, వినాయకాత్రపాలాః
 యోచాన్యేబలికాంక్షిణః, పూషాద్యాపార్షదాతైవ గృణ్య గృహ్లాంతి మంబలిం॥ ఉత్తరే, చండాద్యాం
 కుముదాద్యాశ్చమే భూతాః సర్యతస్థితాః, అగచ్ఛతు చతే సర్యే గృహ్లాంతు తమిమం బలిం॥
 ఇతి బలిందత్వా, గురుశిష్యస్య నేత్ర బంధనం విముచ్యతే, శిష్యతమోమాయా సహిత్రం
 చగృహీత్వా, శరావేన్యస్య, కుంభపాశేక్యే నిక్షిప్య అన్యేన శరావేణాచ్ఛాదయేత్, శిష్యస్తు,
 శాలాయామేవదభోనాస్తీర్య, తత్రప్రాక్పిరస్కంస్యాపం సమాచరేత్, తతో గురుప్రాతరుద్ధాయ,
 శిష్యంసువ్యస్నం జాతం సవేతిప్పచ్చేత్, తేనసున్యస్నం జాతమితివాన్యమ్నమేవనజాతుమితి
 వాయద్యుక్తం శిష్యేణ సాకం స్నానార్థం గచ్ఛేత్, యది దుస్వప్నం జాతమిత్యుక్తం,
 తదాపూర్వవత్ శాన్తిహోమం కుర్యాత్, తతః శిష్యేణ సాకం స్నానాది నిత్య కమః నివృత్త్య,
 యాగశాలం ప్రవిశ్య, ప్రత్యేక మర్ఘ్యం కల్పయిత్వా, అర్ఘ్య గంధ పుష్పదూపైశ్చ ప్రాగారభ్యధ్యజాది
 పూజాం కృత్వా, మహాకుంభేజితం తెత్య పక్రమ్య మధుపకానివేదనాన్తం కృత్వా,
 తతఃఏవమర్ఘ్యాదికం గృహీత్వా, మండల బింబయోరాధార శక్త్యాది మధుపకానివేదనాన్తం
 కృత్వా, కుండాగ్నిం చుల్యాం నిక్షిప్య, తత్రయథావిధి పాయసాన్న గుణాన్నముద్ధాన్తం
 చతుర్థా విభజ్య, అగ్నిరేక భాకం స్థాపయిత్వా, ఇతరాన్నానిరతి ధావిభజ్య, చతుర్విధమప్యేకైకం
 భాగమపూప సహితం, కుంభ మండలబింబానాం క్రమేణ నివేదయిత్వా, ఏ తెషాం క్రమేణ
 నమస్కార ప్రదక్షిణచక్రత్వా, గురుశిష్యం పూర్వవన్నూతన వాససానైత్రే బధ్యా, స్వదక్షిణపాశే
 క్వోనివేశ్య, సమిధాజ్య చరుభిఃప్రత్యేక మష్టోత్తర శతమష్టాకైరేణ హుత్వా, శిష్యదేహగత తత్వానాం
 సంహార క్రమం స్మృత్వా, మాయాసూత్రం పాదాదికేశాన్తం చతువేం శతిభాగం కృత్వాపాదస్థలై
 ఏకభాగం ఛిత్వా, ఓం కిం నమః పరాయ వ్యోమాత్మనైస్సాహేతి ఛిన్న సూత్రేణ ఏకూమాహుతిం
 కృత్వా, అనైనైవ మంత్రేణాష్టోత్తర శతసంఖ్య యాష్టసంఖ్య యాకపిలాజ్యై జోహయేత్, ఓం
 భిన్నమః పరాయమారుతాత్మనై స్సాహేతి సూత్ర ద్వితీయ భాగినాజ్యైశ్చ పూర్వోక్త సంఖ్య
 యాజుహుయాత్, ఓం గిన్నమః పరాయతేజ ఆత్మనైస్సాహేతి, తృతీయ భాగినాజ్యైశ్చ, ఓం
 ఘీన్న మః పరాయతో యాత్మనైస్సాహేతి చతుర్థ భాగినాజ్యైశ్చ, ఓం జిం నమః
 పరాయపృథివ్యాత్మనై స్సాహేతి పంచమ భాగినాజ్యైశ్చ, ఓం చిం నమః పరాయ ఉపస్తాఋత్మనై

స్వాహతి ఉష్ణభాగినాజ్యైశ్చ ఓం భిం నమః పరాయ పాత్యత్సాహతి సప్తమభాగినాజ్యైశ్చ
ఓం జం నమః పరాయ పాత్యత్సాహతి అష్టమభాగినాజ్యైశ్చ ఓం యాం నమః పరాయ
పాత్యత్సాహతి నవమభాగినాజ్యైశ్చ ఓం యాం నమః పరాయవాగాత్సాహతిదశ
మభాగినాజ్యైశ్చ ఓం బం నమః పరాయజహ్వాత్సాహతి తిద్వాదశభాగినా జ్యైశ్చ ఓం
పం నమః పరాయనైత్రాత్సాహతి త్రయోదశ భాగినాజ్యైశ్చ ఓం ధిం నమః పరాయత్యగాత్సాహతి
స్వాహతి చతుర్దశభాగినా జ్యైశ్చ ఓం ణిం నమః పరాయశ్రోత్రానే స్వాహతి పంచదశ భాగినా
జ్యైశ్చ ఓం తిం నమః పరాయ గంధాత్సాహతి షోడశభాగినాజ్యైశ్చ ఓం ధిం నమః
పరాయ రసాత్సాహతి సప్తదశ భాగినా జ్యైశ్చ ఓం దిం నమః పరాయ రూపాత్సాహతి
అష్టదశ భాగినాజ్యైశ్చ ఓం ధీం నమః పరాయ సృశాత్సాహతి ఏకోన వింశతి
భాగినాజ్యైశ్చ ఓం నీం నమః పరాయశబ్దాత్సాహతి వాంశతి భాగినాజ్యైశ్చ ఓం పం
నమః పరాయమన ఆత్మానే స్వాహతి ఏకవింశతి భాగినాజ్యైశ్చభంపంనమః పరాయవలస
ఆత్మానే స్వాహతి ఏకవింశతి భాగినాజ్యైశ్చ భంపం నమః పరాయగవాత్సాహతి
స్వాహతిద్వావింశతిభాగినాజ్యైశ్చ భంబింనమః పరాయబుద్ధ్యాత్సాహతి త్రయోవింశతి
భాగినాజ్యైశ్చ భంబీంనమః పరాయదేహాత్సాహతిచతుర్విం శతి భాగినాజ్యైశ్చ ఏవం
ఏకైక భాగినా ఏకైకాహతిం కృత్యా తత్తదాహత్యనంతరం అష్టోత్తరశత సంఖ్యయా అష్ట
సంఖ్యయావారంబల్యై జుహూయాత్ గురుః స్వహృత్పద్మేపరంజ్యోతిః సరమపురుషం
ధ్యాత్వా తతఃశిష్య దేహగతం జీవంసుషుమ్నయానాభి చక్రాదుపర్యారోప్య బ్రహ్మరూపం విభిత్వా
బహిర్ గో మయ్య స్యకీయ బ్రహ్మరంద్రేషు సుషుమ్నమాగోణ యోజయెత్॥ తతః శిష్య
దక్షిణ పదాఙ్గాపైవెవ్య కారం యకారంధ్యాత్వా ధూమ్రేణ తదుద్భూత వాయునాదేహం శోష
యిత్వా తరంగస్పృతమోణం రక్తంవెపంధ్యాత్వా తదుద్భజ్యాలాభిదేహం దగ్ధ్వా దేహోపరిచతుర
శ్రంలకారం ధ్యాత్వా తెనవాయునా సహస్థితమగ్నిం స్తంభయిత్వా కుంభకేన శిష్యదేహోపరి
వృత్తం స్పటికాభంవకారంధ్యాత్వా తదుద్భూతా మృతజలెనదేహంక్షాళయిత్వా
క్షాళితంతద్దేహాద్వస్మి అండత్వేన పరిణతం ధ్యాత్వా తత్రళిప్యజీవం స్వహృదయా-ద్బహిః
పూర్వవస్మిన్ గో మయ్యప్రవిష్టంధ్యాత్వా అందోదంతః ప్రకృత్యాది పృథివ్యంతత్యానాం
సృష్టిక్రమంధ్యాత్వా సృష్టికాలే చక్రమేణ తత్తస్మంత్రేణ అష్టోత్తర శత సంఖ్యయా అష్టసంఖ్యయా
వాజుహూయాత్ తతః అండాదంతః సంకల్పితతత్త్వైః శిష్యజీవన్య సూక్ష్మశరీరాదిస్థూల
శరీరాస్త సృష్టింధ్యాత్వా అండభేదంవిచిన్త్య తస్మిన్ శరీరస్వహృదయాత్ పరమాత్మానం ని

ముయ్యః ప్రవిష్టంధ్యాత్వా ఏవంభూతంశిష్యదేహం మూలమనైః ప్రోక్ష్యః నైత్ర బంధంమోచయేత్
 తతః శిష్యః అన్యద్వాసః పరిధాయపాదైః ప్రక్షాళ్యాచమ్యః అన్యవాసబద్ధనేత్రః
 గురుసమీపప్రాజ్యుఖ ఆజీతః తతో గురుః ధం మంత్రాధ్వనెస్వాహేతి తిలసశతాది దశాస్త్ర
 సంఖ్యాసు దశదశన్యూనాస్తు దశవిధ సంఖ్యాసు ఏకం సంఖ్యాయాశ్రిత్య హుత్వా సంపాతం
 గృహీత్వా తెనసంపాతేన శిష్య మూర్ధానం స్పృశేత్ ఏవం భం పరాధ్వనెస్వాహేతిహుత్వా
 వదనంస్పృశేత్ ఓం తత్త్యాధ్వనెస్వాహేతి హుత్వా హృదయం భంభువనాధ్వనే స్వాహేతి
 హుత్వానాభిం వణ్ ధ్వనెస్వాహేతి హుత్వా మేధ్రం భంకలాధ్వనే స్వాహేతి హుత్వా
 సంపాతేన పాదోస్పృశేత్ తతోభంస్వాహేతి మహవ్యాహృతివిద్యయా అష్టోత్తర శతసంఖ్యయా
 ఆజ్యేన హుత్వా సంపాతేన పాదేస్పృశేత్ అష్టాక్షరేణ తిలత్యనైశయచరుభిః ప్రత్యేక మష్టోత్తర
 శత సంఖ్యయా హుత్వా సంపాతైః క్రమేణ నాభిహృదయ శిరాంసిస్పృశేత్ తతోగురభిః
 స్వదక్షిణ హస్తేన శిష్య దక్షణ హస్తం గృహీత్వా కుంభ మండల కుండాని ప్రదక్షిణీ కృత్య
 బ్రాహ్మణం సావిత్ర్యధికారిణోవణ్ దన్యాంశ్చమండలోత్తరద్వారాభిముఖంస్థాపయేత్
 క్షత్రియంప్రాగ్ద్వారాభి ముఖం వైశ్యం దక్షిణ ద్వారాభిముఖం శూద్రంస్త్రియః విహితానన్యాంశ్చ
 పశ్చిమ ద్వారాభి ముఖం స్థాపయేత్ ఏవంవిద్యమానశిష్యేంజలింమణిముక్తా ప్రవాళైర్వావిక
 స్వరపుష్పైర్వా పూరయేత్ తతోగురు చోదిత శిష్యః అంజలిస్థం మండలవికిరేత్ విక్రీర్ణం
 చతచ్చ చతుర్వింశతి పద్మమద్యే యత్రాపతత తదధిపకేశవాద్యన్య తమనామగ్రహీత్వా
 భాగవతపదేన భట్టారక పదేనవా సంయోజ్యకేశవభగవతః కేశవ భగవతః కేశవ బట్టార
 ఇతివానామకుర్యాత్ ఏవం నారాయణ్ దిక్పష్టాస్త నామానియోజనీయాని ఏవం బ్రాహ్మణవణ
 స్వ సావిత్రినిష్ఠయోః నామకరణం క్షత్రియస్య కేశవదేవిత్యాదిభిన్ మకరణం క్షత్రిమన్యకేశవ
 దేవిత్యాదిభిన్ మకరణం మైశ్యన్యకేశవ పాలిత్యాదిభిః శూద్రస్యవిహితసంకంజాతినాంచ
 కేశవపాసిత్యాదిభిః స్త్రీణంచక్రిశవదేవీత్యాదిభిన్ మ కుర్యాత్ ఏక్ధానిచతానియద్యనేక
 పదేష్వపతన్ తదాభూయసాం పతనం యత్ర తదధిపనామ కుర్యాత్ యద్యనేకపదేషు
 నమంపతన్ యదివాచతువింశతిపద్మేషునాపతన్ తదపిగురుః శిష్యన్య
 స్వాభిమతనామకుర్యాత్ తతోగురుః శిష్యన్యద్యగ్గుంధంమోచయిత్వా చక్రాబ్జదశయేత్
 తతశ్శిష్య సహితోగురుమండలస్థకణి కామద్యే అష్టాక్షరధ్యానరీత్యా భగవంతంధ్యాత్వా
 శిష్యదక్షిణకణి ఋషిభంమో దేవతాజ్ఞ మంత్ర బీజశక్తి కీలకస్వరవణ్ కైత్రధ్యానయుక్తం
 ప్రఅవముపదిశ ఏవం వాసుదేవద్వాదశాక్షర నారాయణ్ష్టాక్షర మూతో మంత్రాది మహమంత్రా

టపదిశెట్టి||= అయమపదేశ ప్రకారం; మరబాహ్మణోదివణ్ త్రయస్య; వణ్ దస్య సావిత్రి
 సిష్టానాంచ; శూద్రాణీంస్త్రీణాం; అనులోమానాంచ ప్రణవనమస్మాహవ పట్టి; హుంఘట్టి; వజ్రి
 తానికెవలవెష్టవానామాని ఏవం భూతాని భగవదారాధనోపయుక్త మున్నాస్తరాణిచ ఉపదేశ్యాని||=
 - తతః శిష్యైః కుంభమండల పూజాంకారయిత్వా; గురుఃకుండ పశ్చిమభాగే పూర్వాభి ముఖం
 ఉపవిశ్య; రుణ్ణ దక్షిణభాగేఉత్తరాభిముఖం ఉపవిశ్య; ప్రణతస్య కృతాంజలి పుటస్య శిష్యస్య
 మూర్ధ్ని స్వదక్షిణ హస్తే చక్రాబ్జమండలం ధ్యాత్వా; తద్విష్ణుంహస్తమోఽప్య; ఆచారనియమాను
 పదిశెట్టి; చక్రాబ్జమండలదీక్షితాదన్తః . . . చరాత్రికమంత్రాసూపదేశ్యాః; ముందిరాద్భుహిః
 పుజాయాం క్రియమాణోదిముద్రాన ప్రదృశ్య; మంత్రసిద్ధిమాచార్యనామచనకథయ; గుర్యాజ్ఞాంన
 లంఘయ; గురోశ్చయ్యాసనపాదకోః; నస్యోపభోగాయకల్పయ;నలంఘయ; గురుంనదూషయ;
 తద్విప్రియంనాచర; గురోరసన్నిధౌతద్దార పుత్రాదిమ;గురాదివసీత్తయ; ఆచార్యా భుతశాస్త్రాణి
 సంసారోత్తరకత్తెన సమం సమ్మానయ; నాస్తికభిన్న మర్యాదదేవదేద బ్రాహ్మణ దూషకాన్న
 స్పృంసజవ; దుర్దౌ శాస్త్రపితైన సంవస; నసంభాషయ;గురుదేవాగ్ని సన్నిధౌపాదైన ప్రసారయ;
 వదితవ్యాజ గత్సర్వంవా సుదేవమయంసదా; భగవన్నివేదితేరె వశరీరపోషణం కురుష్ట్య;
 సంధ్యా కాలేమభగవంతంజపస్తోత్రప్రణమ ప్రదక్షిణై స్సంపూజయ; భగవద్భాగవతారా
 ధనకమోఽణిత్రద్విపాతకాల మనతిక్రమ్య;కురుష్ట్య; బ్రహ్మచర్యాధ్యశ్రమినిష్ఠాః బ్రాహ్మణో
 శ్రీవైష్ణవో దృష్ట్వా భూమో దండవత్ప్రణమంకురుష్ట్య; పుత్రదారా గృహక్షేత్ర గజాశ్వగోవృషాదికం
 భగవన్నామ్నావ్యవహర; విహితహింసావ్యతిరీక్తజీవేమ; సమంసహింసమోభూవ; విహితాదన్యత్ర
 కామక్రోధోవజ్కోయ;భగవదసంబంధి శబ్దాది విషయేమ; శనైరింద్రియాణి నివారయ;
 సంసారోత్తరణోవ్యక్తస్సార్థం విహిత శాస్త్రాభ్యాసం; సమాచార; కామ్య వ్యతిరీక్త శ్రేతస్సార్థాదిక
 మోఽణి విహితకాలం మన తిక్రమ్యకురుష్ట్య; స్వసూత్రోక్త విధానెన నిషేకాది క్రియాః కురుష్ట్య;
 సర్వాణికమోఽణి భగవదారాధన రూపాణేతిమత్వాకురుష్ట్య; ప్రాకృత నామగోత్రగోపయ;
 గురుపంతి గుర్వధీన స్వనామచ ప్రకాశయ; ఆసీనోవాశయానూవాగచ్ఛో భుంజాన ఏవవా
 సనాతనంవాసుదేవంకీత్ యస్వస్మారాధనా; ఇతి శిష్యానియమాన్; సంబక్షధ్యద్వారతోరణ
 కుంభస్థ దేవతాః తత్తన్మంత్రైః గచ్ఛపదశిరసి చతురుచ్చారిత్తైరుద్యాస్య పూర్వవచ్ఛాస్తు
 హోమం కృత్వా; ఉపరిష్టాత్తన్త్రం పూర్వాహుత్యన్త్రం కృత్వా; అగ్నింవిసృజ్య; ఆవాహనోక్త
 మంత్రేణ విగ్రహ విశిష్టం పరమాత్మానం ండలపీఠాన్నిగో మయ్య; స్వకీయ బ్రహ్మరంధ్రం
 భిత్వా; సుమమ్నయాస్వహృత్పద్మే ప్రవేశ్య; విగ్రహారాహిత్యం ధ్యాత్వా; పరం జ్యోతిషా

ఏకీభూతం ధ్యాయేత్॥ ఏవం మహాకుంభస్తమపి భగవంత ముద్వాస్య॥ ఏవం కరకస్త మపిసుదశేం
తదావాహన మంత్రేణోద్వాస్యశిష్యం॥ అయురారోగ్య పుత్రార్థధాన్య బంధుబిస్సమృద్ధిః భగవద్భక్తి
గురు భక్త్యాదిభిశ్చ ఆశిభిర్వర్ధో యేత్॥= శిష్యశ్చతదాగురవేగో భూహిరణ్య భూషణ దానీదానవగో
ణి స్యవిత్రానుసారతో దత్వా॥ అత్మానంచనివేద్య॥ యథాశక్తి శ్రీవైష్ణవాన్సోజయిత్వా॥
తెభ్యోదక్షిణీందత్వా కుంభమండలాదీనివదితైస్సాకంపాతశేషం భుక్త్వా॥ తదహశేషం శాలాయా
మేవమేకానివసేత్॥ పూర్వాస్తమయాదనస్తరం వస్త్రభూషణ సుగంధ పుష్పాలంకృతః గువా
ఁ జ్ఞాపితః బంధుబిస్సహస్యగృహం ప్రవిశేత్॥ అనిన విధినాయశ్చక్రాజ్ఞమండలేదక్షితః॥ సేవ
బ్రాహ్మణ వెద విద్విదుషోసవాఁ శ్రమిణీంచవదః॥ భగవన్మయఃపాంచరాత్రికః॥ సాత్యత
పంచకాలవిత్॥ ఏకాన్తికః॥ భగవన్మయః॥ పాంచరాత్రికః॥ భట్టారకః॥ ఇతిదివ్యనామభిరాఖ్యైః
అదీక్షితజన వదయంన్నాఖ్యైః॥ అత్ర ఆపెక్షితార్థః ఏతస్యామేవ సంహితాయాం అత్యుత్సాహావే
సంవేసంహితాస్తరాచ్చ॥ సంగ్రహితః॥ శ్రీమదాప్సాయ నకుల జలధి శారద్యరాకాచ న్ద్రాయ మాన
శ్రీమోరండరామ్యగర్భ సంభూత శ్రీపాంచరాత్రపారావారపారీణ శ్రీనృసింహృ పూరి మహాగురుకృపా
కటాక్షాతీయ లబ్ధభగవచ్చాన్తైతత్వజ్ఞానే తత్పుత్రేణ శ్రీ చక్రాజ్ఞ మండలదీక్షాలబ్ధ శ్రీధర
భట్టారక నామ్నా శ్రీరంగరాజేన కృతః॥ చక్రాజ్ఞ మండలదీక్షాప్రయోగస్సంపూర్ణః॥ హరిః ఓం॥
శ్రీపాద్యుతోక్తమంత్రోద్ధార ప్రయోగోలిఖ్యతే॥

స్నపన విధి:

స్నపన విధి: అధస్నపన ఇధిరుచ్యతే॥ విష్ణు సంక్రమణ గ్రహనయానద్య యద్వాదశి శ్రవణకర్త
జనరీసత్రయతిధి త్రయమ్యతిపాత రోహిణీదశే పూర్ణ మాసి పునర్యసలపం:-1 చమ్యాదిఘటతిధి
నక్షత్రవారాదిముకృతం స్నపనంకెనలం॥ ప్రతిష్ఠోత్సవాదిసుకర్మాజ్ఞం కర్మాజ్ఞేనాజ్ఞోఒదానర
రిజవాభూణో స్నపనాదికంకెనలెతు సర్వంచతుస్థానాచో నయుతంకుర్యాత్॥ తత్రోత్తమ
మధ్యమాధమ భేదేన త్రివిధం॥ తత్త్రివిధమపిప్రత్యేకం॥ తాదృశభేదేన త్రివిధమేవం
నవవిధమెతేషు జాత్యుత్కృషో ధనూత్కృషోసమయకమోను గుణ్యేనచోత్తమాదికం కుర్యాత్॥
ఆచార్యస్తూత్రాద్వైద్యుః దేవస్యాజ్ఞారప్రతిసరపురస్సరమధివాసం సద్యోవాకుర్యాత్॥ అధి
వాసస్నపన ప్రతిమాయాంతీర్థ త్రికృతూవా తదలాభే ఉత్పవబింబ బలికమో ర్వాకూవాో
దిసులెనమ్మణ్ణయ ంభిత్తిస్తముస్థవిషయే సహకూచో దవో ణి ధివాసంకుర్యాత్॥ స్నపనార్థం
ప్రాసాదస్యాగ్రతః॥ సర్వాస్వావరణ భూమిమ సర్వాసుదీక్షుయథా వకాశం చతుర్ద్వార చతుస్తోరణ
స్తంభ వెష్టనవితోన ముక్తాధామపూణో కుంభదభో మాల్యాదిజర లంకృతం దశహస్త

భూమినుతంద్యగుణనాయతం మంటపంకరయిత్యా తస్మిన్నూన్నూర్వక్షేప్త మంటపెతతత్రేధా
 విభజ్యః తృతీయామ్మేపశ్చిమే చతురశ్రాంచతుర్హస్తవిస్తారాం హస్తోత్పేభాం శిలాది నిర్మితాం
 ఉపనాదియుతాంవేదికాఙ్కల్పయిత్యా తదుపరిచతురశ్రంవృత్తవాప్రాదేశేన విస్తీర్ణమష్టాఙ్గలెన
 షడంగులెన చతురంగులెనమోన్నతం వలయం వేదిమో పరిచాధారకుత్యా మాశ్వబ్రమేది
 నీంకుర్యాత్, మృణ్మయాదిమ బింబే సుబహిర్వేది ప్రకల్పనం, ఏకబెరతునబహిస్సాన
 వేదిప్రకల్పనం, తోరణాదినకతో వ్యం గృహచో స్నపనె తథా, ఇతివిధాయతతో సుధాచూణ
 క్షతదూర్వాఙ్కర దీపధూపాఙ్కరపాలికాదిభిరలంకృత్య, తస్య రౌద్రే కోణేగాళిత స్వాదు
 సగంధజలెన పూరితాని జలద్రూణ్యేదిభాజనాని చవేదికాయాం దక్షిణేభూస్తలే సపమానాదీ
 ఉక్తాన్యభిమన్రితం చాపిధానముపన్నానామ్ముభాజనంచ కల్పయిత్యా, అర్హ్యేది దీపపర్యంతాని
 పూజాద్రవ్యాణిన్నవ నూపయుక్తానిచతదనువేదికాగ్రేచందనాద్వాణి సూత్రాణిచతుర్దశ ప్రాగాయత
 నాన్యదగాయతానిచో స్థాల్యతెవ్యేకోన సప్తత్యుత్తర శతమోష్ఠేము, ధాన్యపీఠానలరూపేణ
 షోడశాంగులాయామ విస్తారేషుబ్రహ్మదీశానపర్యున్నంనవనవ పదాన్యేకాశీతినంఖా
 కానికలశాన్యభోనివి సృజ్య, శేషివ్యష్టోత్తరాశీతి సంఖ్యాకాని శభ్యుర్ధం సంమృజ్య, ప్రతిపదం
 ప్రీహిమాధకెన తదర్థేనార్థ ఆరెనహతండులెన తదధే నతిలెనచ పీరితామాపాజ్య
 తదుపరిద్వాదర్శోప్రత్యస్య తదుపరిష్టాత్, తదుపరిసౌపణ్యోంరాజతాం వాస్త్రామ్రాన్యామృణ్మ
 నూన్యాపక్యబింబ ఫలోపమాన్ అచ్చిద్రాన్ స్వనవస్త్రః కాళ మండలవజ్జో తాన్ అభిన్నాన్
 పాగాస్ఫోటవజ్జో తోద్రోణెన తదర్థేనవా వారిణ్ పరిపూరణోచ్చితా సప్తదశ కుంభో
 వాఘాన్దధకెనపూరణోచితాంశ్చతష్టష్టి శ్చుద్ధోద కుంభాం అమృతం తనింద్రంనత్వేతి పరివేష్టితా
 విష్ణుగాయత్ర్యా ప్రక్షాళ్య, కలశాన్నదమేదిన్యః పశ్చిమభాగేధాన్యపీఠ విధాయ ఆచార్య
 స్వయం భూతశుద్ధిం కృత్యాపుణ్యహంవాచయిత్యా తత్రోక్త్య, తస్మిన్ప్రాగగ్రానుద గగ్రాన్వాదభో
 సంస్తీర్య, తేవ్యేతానామితి బ్రహ్మదీశాస్త్రమధూముఖాన్సంస్థాప్య, తెపాము పరిచెం షౌం
 నమః, పరాయపరమేష్ట్యాత్మనె నమః, ఇతిశ్రీ స్త్రీ దభాన్ నిన్యన్య, ప్రాజ్ఞుఖస్సన్న
 ఘ్యోతోయెన ఓం యాం నమః, పరాయ పురుషాత్మనెనమః ఇతిప్రోక్త్య, ఓం రాం నమః
 పరాయ విశ్వాత్మనెనమః ఇత్యక్షతాన్యిఖర్య, ఓం వాం నమః పరాయ నివృత్త్యాత్మనె నమః
 ఇత్యుత్తానాని కృత్యా, విధిన దగ్ధిం సంస్థాప్య, విష్ణు గాయత్ర్యాజ్యేనాష్టోత్తర శతాహుతిహో
 త్యా, సంపాతాజ్యేనన్నపనద్రవ్యాణి సంసిచ్య, యథాచితం వస్త్రపూతైః ఘృతాదిన్నపనద్రవ్యైః
 తత్తన్మంత్రైః కుంభానాపూరయేత్, ఓం లాన్నమః పరాయనర్వాత్మనె నమః, ఇతిసప్తదశ

కలశానుద్భవః, తేష్యేకం మధ్యమనకమద్యమ కుంభ ద్రోణ ప్రమాణేనఘృతేన, ఓం
 వాసుదేవాయనమః ఇతి సంపూర్ణ, మధ్యే సంస్థాప్య, తాదృశ ప్రమాణేనోష్ణదకేన పూర్ణ,
 ఓం పురుషాయనమః, ఇతిఘృతకుంభస్య ప్రాచ్యాంచ, తస్యాగ్నియాదికుంభమేణిక్య
 పద్మరాగనీలవజ్రపుష్కరాగప్రవాళమౌక్తికమరతకవైడూర్యనామభిన్ వరత్నైస్సహ గంధోదకం,
 ఓం కేశవాయనమః ఇతి సంపూర్ణ, ఆద్యామ్యాయాం సోదకుంభక దళిదాదిమ చూతా
 మలకబిల్వనాళికెరపనసమాతు లుంగాది భిన్నేదిభిః నైః ఫలైః ఓం సత్యాయనమః ఇతి
 ఘృతస్యనైఋఋత కుంభేగంధోదకేన సువణ్ రజతతామ్రసీసత్ర పుకాంస్యాయాభిధానైః
 ప్రత్యేకం నిష్కప్రమాణైలో హైః, ఓం నమోనారాయణయైతి, తత్పశ్చిమం సజల కుంభం
 రజనీ సుర్యవతో నీ సహదేవి శిరీష సదాభద్రకుశాగ్రైర్మాజ్ నద్రవ్యైః, ప్రత్యేకం ముష్టిప్రమాణైః
 ఓం అచ్యుతాయనమః ఇతి, తస్యమారుతిం సజల కుంభం, చందన క్షోష్ణకుంకుమా గరు
 శిరహ్రిచెరగిరి సంభవ మాంసిమునైః గంధ ద్రవ్యైః, భంమాధవాయనమః ఇతితస్యకౌ బెరం
 సజల కుంభం, నీవారవెణుశాలిప్రియం గురువకం ధూమోరష్ణక గేధామతంద్రైః ప్రత్యేక
 ముష్టి మాత్రైః, ఓం అనంతాయనమః, ఇతితస్యైగేనం సజల కుంభేయ వవెణుయవ
 వ్రీహిభిః ప్రత్యేకం కుడబ ప్రమాణైః, ఓం గోవిందాయనమః ఇతిచ సంపూర్ణ, బ్రహ్మస్థానేవకస్య
 ప్రాచ్యాంకుంభనవకస్య, మధ్యమంకుంభ సోదకం, పాద్యాభిధానం తుళసీ పద్మ
 దూర్వాక్షతశ్యామాక విష్ణుపర్ణి బిల్వపత్ర చందనైః, ప్రత్యేకంపలమాత్రైః, భంవిష్ణవేనమః
 ఇతియామ్యననకస్యమధ్యమ మర్ఘ్యాఖ్యంసోదకం కుంభం సిద్ధార్థాక్షతకుశాగ్రం పూమ్నోక్ష
 ఫలయువతిలచందనీ పుష్పైః, ప్రత్యేక ముష్టిమాత్రైః, చందనెనతుపల మాత్రేణ, ఓం
 మధుసూదనాయనమః, ఇతి పశ్చిమ కుంభనవకస్య మద్యమంటపస్యశ్ నాఖ్యం సజలం
 కుంభం తక్కిల చంపక ముకుళకర్పూర జాతిఫలైలాలవంగత్సక్పందన పుష్పైః, పత్యేక
 పలార్థపరిమాణైః, ఓం త్రివిక్రమాయ నమః, ఇతి ఉత్తరనవకస్యమద్యమ పంచగవ్యాఖ్యం
 కుంభం దధిద్విగుణైసాహురిణ తస్మాత్త్రిగుణేనపయసాషడ్గుణేనగేమూత్రణ తస్మాచ్ఛతుగు
 ణేనశకృద్వారిణచ, గేమూత్రం విష్ణు గాయత్ర్యా వాయద్వాపరమేష్ఠీ శకృన్మంత్రమో
 మూత్రస్యతుదధిక్రావ్ణమంత్రభవేద్దధ్మూనివృత్తిస్సనో ఫాసాభవేత్, పయసస్సవ్ మంత్రస్యాద్య
 ద్యాచాష్టాక్షరిణవా, ఏవం సంయోజ్యరివస్యత్యేతిస వాణ్యకీ కృత్య, ఏవం సాదితేనైతేన
 పంచగవ్యేన ద్రోణమూనెనబైవం సంయోజన ప్రకారన్నపన విధో ప్రోక్షణ త్యే తత్పర్వం
 పంచకం ప్రాశనేతు, మోయయేన సమంమూత్రందధిస్సాద్విగుణం తతః, తచ్ఛతుగుణం

సర్పస్పర్శి షోష్ణగుణం పయః, ప్రాశనెపంచగ వ్యానాం ప్రమాణ మిదమిరితం, ద్రోణమానం పంచగవ్యం ఘృతమానంచతాద్యశంతాద్రగేవదధిక్షీరం తావదేవచమాక్షికం, ఆర్థంవాస్యాదాధకం వాన్యూనంచెదా సురంభవేత్, గృహచ్ఛాభిషయే న్యూనం ప్రస్తేనైవ ప్రకల్పయేత్, పంచగవ్యాని గృహ్హియాన్ మృత్పాత్రేనూతనైశుభే, కపిలాయావాంజరాయాంవాపంచగవ్యం ప్రశస్యతే, నాతా యానచగర్విణ్యన వృద్ధాయాః కదాచన, నావత్నాయా ఉపాదేయాధేనీర్మూర్తంశకృ ద్వయం, భూమిమ గేమయం గ్రాహ్యంసోష్ణంక్రమ్యాద్య దూషితం, నిష్పీడ్య సమ్యక్ప్రాప్తాయాద్గ్లా మయస్యరసంపునః, సద్యస్తప్తంఘీతం శుద్ధం అహోదాత్రోషితందధి, క్షీరం గ్రాహ్యమతప్తంచదశహ జ్జన్ననః పరం, ఏవం సంపాద్య భవవామనాయనమః ఇతిచ ఆగ్నేయనవకన్య, మధ్యమ కుంభంచదధ్వా, ఓం శ్రీధరాయ నమః, ఇతివైఋత కుంభనవకన్య, మధ్యమంకుంభంపయసా, ఓం హృషీకెకాయనమః, ఇతిచ, వాయవ్యకుంభనవకన్య, మధ్యమం కుంభం మధునా, ఓం పద్మనాభాయనమః, ఇతిచనశాన్య కుంభనవకన్య, మధ్య మంకుంభంకషాయాఖ్యం, శమిపలా శఖదిరబిల్వాశ్శృద్ధ వికంకతో దుంబరంన్య గ్రీధల్యగ్ని పలాధో పరిమితాభిః, భందామోద రాయ నమః, ఇతిచ సంపూర్ణవిష్ణుగాయత్ర్యా సప్త దశ కుంభ ద్రవ్యకుంభా సు ష్టాప్య, మధ్య నవకన్య పూర్వనవకోద్యస్తనవక మధ్యద్రవ్యకుంభానాం పరితోష్టాపష్టాశుద్ధోదక కలశో ద్వాదశాక్షరమంత్రేణ సంస్థాప్య, పూర్వోక్తద్రవ్యాలాబెతు, పాద్యేద్రవ్యాస్త రాలాభేదూర్వైసాఘోక్యచ సఙ్ఘో పాః, శస్తమాచమనీయేతుతక్మేలం మాజో నాంభసి సహదేవిగంధతోయ చస్తనక్షోదివ్యతే, కషాయతోయనాశ్శృద్ధం శితముష్నోదకేన, రత్నోదకే వజ్రమేకం కదళ్యేకాపిలోంభసి, సువణ లహపానీయ్యేకాలింతండులమికాత్రే, యమోదక్రిమప్రీహిప్రశస్యతేకమలానన, అలబ్ధేదధి పనిక్షీరం క్షీరాభేవేతుతద్దధి, మధూన్యలబ్ధే నవీంషిత దభావేభవెన్నధు, ఆలాభేపంచగవ్యానాం ఘృతమైవైకమివ్యతే, పంచగవ్యేషు యన్యన్యా దలాభేస్తత్పరేఘృతం, ఇతిభగవదుక్తైః॥ ఏవం ద్రవ్య పూరణం కృత్వా, పరిస్తీర్య, సప్తభిః పంచభిః త్రిభిర్వాదభైః, కృత్వాకూచా కుంభేష్యవాగ్రో మహకుంభేచతు వినో శతిదభైః, కృతం కూచోం, కంఠమానంత ధాక్షివ్య, తో చక్రమంత్రేణశరావైః పిథాయ, యువాసువాసా ఇతిమంత్రేణ వాససా ప్రత్యేక మలాభే ప్రతి కంఠానావేష్ట్య, ఆచార్యేమూర్తి పైః బ్రాహ్మణైస్సహదేవసమీపమానాద్య, ఉత్తిష్టబ్రహ్మణ స్సృతిఇతివేదముద్ధావ్య, భద్రం కర్తేతిస్నానాన వెదికాయాం వినివేశ్య, వెదదన్ని ద్రాహ్మణైర యుగ్మైస్సహ పుణ్యహం వాచయిత్వా, తాన్యధావిత్రాసుసారంతోషయిత్వా, గురుః ప్రాణనాయమ్య, స్తోపితేషు తోరణ ధ్వజ కుంభేమతత్తద్దేవతానా వాహ్యభ్యమర్చ్య, మంటప ద్వారేమతార్యత్రికంవత

యిత్యా, పూర్వ సంసాదితాగ్నయోవత్కలశసంఖ్యయాములమద్రైఃజాజ్యహతిహా త్యాన్యస్మి, సంపాతాజ్యం సంగృహ్య, చరుణాన్యసూక్తేన షోడశాహతీశ్చమత్యా, దేవంగం ధాదిభిరభ్యర్చ్య, కుంభేషు సంపాతాజ్యోరోపణమాచర్య, ఘృతాదిద్రవ్యకుంభేష్వాధారాదివర్కాస్తం పీఠం సంకల్ప్యాభ్యర్చ్య, ఘృతకుంభే, ఓంనమోభగవతే పరమాత్మనైవాసు దేవాయాగచ్ఛగచ్ఛేత్యా వాహ్యభ్యర్చ్య, ఆర్ఘ్యాది తాంబూలాస్తం సంపూజ్య, ఉష్ణోదక ఫలమాజ్ నాక్షత రత్నలోహగంధయవపాదాఘ్యాద్యాచమన పంచగవ్యానిధిపయోమధుకషాయ కుంభేషు, పురుష సత్యాచ్ఛృతానస్త కేశవనారాయణ మాధవగోవింద విష్ణు మధుసూదన త్రివిక్రమవామన శ్రీధర హృషీ కేశ పద్మనాభదామోదరా క్రమేణ వాహ్యభ్యర్చ్యాఘ్యాతాంబూతాస్తం సంపూజ్య, సర్వేషుశుద్ధోదకకుంభేషు చాష్టాక్షరేణావాహ్యభ్యర్చ్య, తదను, ఓం ధాన్యాధిదేవతాయై భూమ్యైనమై ఓం కూచ్ ధిదేవతాయా స్త్రాయఘచ్ఛ, ఓం చక్రాధిదేవతాయ ఓం సుదశ్ నాయనమః, ఓం వాసాధి దేవతా యవిష్ణవేనమః, అన్యేషాంయాగద్రవ్యాణం ఓం జనార్దనాయనమః, ఇతి చావాహ్యభ్యర్చ్య, దేవస్య విష్ణు గాయత్ర్యాఘ్న్యం, త్రీణిపదేతి పాద్యం, ఆపః పునన్విత్యాచమనం, తద్విష్ణోరితి దంత ధావనం, విష్ణు గాయత్ర్యా జహ్వనిలెఖనం, వామదేవ్యమిత్యబ్యంగం, విష్ణోర్ను కమిత్యామలక వారిగత విష్ణోరిత్యభిషేకం, విష్ణుగాయత్ర్యేర్ధృత్య, మూలేపదత్తమాచార్యః కరగృహీత్వా పాద్య కుంభస్థావాగగ్రకూచా హృజ్జులెనదేవస్యశిరసిప్రణవేన సంప్రోక్ష్య, విష్ణుగాయత్ర్యాపాద్యపారిణ ప్రవిష్ణురస్త్విత్యఘ్న్యజలెననతేవిష్ణురిత్యాచమనా, ఓం బునావిష్ణోః కర్మాణీతి పంచకవ్యేనదధిక్రావ్ణోతిదధ్నా, పయోవృతసామ్నాపయసోమధువాతేతిమధునా చ పథ్య ఇతికషాయేణత్వం విష్ణురిత్యుష్ణజలెనయాః ఫలినీరితిఫలవారిణాశన్నాదేవిరితిమాజ్ నాం భసా సావిత్ర్యాక్షతోదకేన త్రాతారమితిరత్నోదకేన మహావాహ్యపూత్యాలోహవారిణ గంధద్వారతిగంధామ్బునా - శత ధారేతియవోదకేన - ఘృతన్నాతేతి సామ్నాఘృతేన చాధవాపురుష సూక్తస్య ఋగ్విష్ణోడశభి ఇదం విష్ణురిత్యయాచోవాద్యాదశాక్షరేణ అష్టాక్షరేణ షడక్షరేణ విష్ణు గాయత్ర్యాస్యై స్యైర్మాతో మంత్రైః పాద్యాదిఘృతాస్తం ప్రతి ద్రవ్యకుంభస్థం పసం ఉపస్నానఘోత వస్త్రోత్తరీ యార్ఘ్య పాద్యాచమన గంధపుష్ప ధూపరిపాస్తందేవమభ్యర్చ్య అభిషిచ్య, ద్రవ్య కంభోద్ధారణం తరాన్తరా శుద్ధోదకుంభాంద్యాధశాక్షరేణోద్ధృత్యాభిషిచ్య, తదను నవ సప్తపంచతీన్యా కుంభానామెకంవా కుంభం పుణ్యహపురస్సరం హరిద్రాచూణో తండుల స్వర్ణ చూర్ణైః సంపూర్వ ధాన్య నీరనిధాయతా సవస్త్ర రత్నలోహకూచ పల్లవాన్విధానాత్ కృత్యా, తతశ్రియ

మావాహ్యభ్యర్చ్య శ్రీ సూక్తేనతైరభిషచ్య తత్తదేవంప్రదక్షిణీకృత్య నత్యాస్తుత్యా సహస్రధారయా
 స్నాపయత్యా అలంకారసనందత్యా అఘ్నో మారభనీరాజనాంతమిష్ట్యా ఖారిద్రోణం
 తదధోవా తండులం దత్యా చతుర్థా ధాన్యంనివేద్య నిత్యహోమంకృత్యా తతస్తుభాసీనం
 దేవంస్తుత్యా స్తుత్యామనోరథం ప్రార్థయేత్ యజమానోపిగుర్వేశతనిష్కపరిమితకం
 దక్షిణంబుత్తిజాంతథోం పాదంవాపరిచారకవేద పారకాదీనాంచదత్యా పూజార్థమామృతశిష్టం
 సర్వమాచార్యాయదద్యాత్ ఏతదధమోత్తమం ఏతెష్వేకోత్తరాశీతి కుంభేషు సర్వకోణస్థద్వాత్రింశత్
 శుద్ధాదక కుంభహీన మధమమధ్యమం॥ సవై శ్చతుష్టప్తి శుద్ధాదక కుంభైహీనమధ
 మాధమం॥ మధ్యమోత్తమస్సపనం ఇతి మధ్యమోత్తమస్సపనం అధమధ్య మోత్తమస్సపన
 విధిరుచ్చతే మధ్యే పూర్వోక్తాధ మొత్తమైకాశీ తికలశ స్థపన విహితే తత్సూత్రవత్మో నైన
 తద్దృహిశ్చతుర్థో క్షుతధా నూత్రాణ్యాస్సాల్పద్యే ద్యేపజ్వో ధ్యర్థే తురితస్సమ్మాజ్యే శిష్టేష్వేకాశీతి
 పదేషు మధ్యేకుంభానవక మిన్ద్రాదిసోమాస్తాసు దిక్షుప్రతి దిశం కటమాగ్నియాది కోణేషు
 ప్రత్యేకం చతుష్టుం ఏవేకోన పంచాశత్ కలశాన్యంస్థప్య శ్రిషాణంద్యాత్రింశత్ పదానాంచీద్యర్థం
 పరిమాణ్యో దైవంచతుర్థో క్షుకృత్యా ప్రో స్థిలైమోనపంచా శత్ కలశమధ్యనవకమధ్యమం
 కుంభం ఓం వరాహాయనమః ఇతిగుళోదక్రినచ దక్షిణైమోన ఏకోనప చాశత్కల శన్నపన
 పంచాశత్కలశ మధ్య నమక మధ్యమం ఓం నరసింహాయనమః ఇతిఓడరసెనచ పశ్చిమైకోన
 పంచాశత్ కలశమధ్యనవక మధ్యమం ఓం శ్రీధరాయనమః ఇతినాళికజలెనచ ఉత్తరైకోన
 పంచాశత్ కలవమదయనవకమధ్యమంశాన్తి కుంభం తుళిసి నీవారశాలిశ్వేత సమ్ పతవైస్తుళిసీ
 వినాప్రత్యేకం కుసుమప్రమాణై ముష్టిమాత్ర తుళిస్సాచశాన్తి ద్రవ్యాభావేతుళిస్త్వైకయావా
 బంహయ గ్రీవాయనమః ఇతిచగుళాభావే నకురసం తస్యాభావెగుళోదకం గుళమానం
 పలాశిరర్థో మధోధోమేవవా నాళికెరజలాభావేతత్స్థానైక్తీరమిజ్యతే ఇత్యాపూర్యగుళోదకెన
 భంవరామయనమః ఇక్షురసెన్యసిహ్మాయనమః నాళికమోదక శ్రీధరాయనమః శాన్తివారిణి
 భంహయగ్రీవాయనమః ఇత్యాభ్యభ్యర్చ్య మధువాతెతిగుళోదకెన మదునక్తమితిక్షురస్రన
 మధుమాన్న ఇతినాళికెర ఫలాంభ సావేదాహమితిశాన్తి జలెన జినన్త ఇతి శుద్ధాదకంభైస్సంన్యాప్య
 తదనుపాద్యాది ఘృతాన్తైస్సపనమాచదేత్ స్సపనాన్తై సర్వత్రసి శాచూణ్ స్సపనం కుర్యాత్
 ఇతి మధ్యమోత్తమస్సపన విధిః॥

మధ్యమ మధ్యమస్సపనం

అథమధ్యమ మధ్యమస్సపన విధిరూపత్వే ఏమోత్తరా శీతికలశస్థచతుష్టష్టిశుద్ధాదక కుంభా
 తత్పురితశ్చతస్రసుమదిక్కుస్థాపితై వోనపంచాశత్ కలశస్థద్విసవత్సుత్తర శత సంఖ్యాక్ శుద్ధోదక
 కుంభాంపు క్రోడీకృత్య, షట్పంచాశత్ ఉత్తర శీతశుద్ధాద కుంభేష్వర్ధశుద్ధాదణ్ నువాక్రినసర్య
 గంధాఘ్నునాయా భషధీతి సర్య మూలాషధిజలెనాష్టాకరణ శుద్ధ జలైశ్చ స్నాప్యానస్తరం
 ఘృతాస్తం స్నాపయేత్, ఇత్యుత్తమోత్తమం, సర్యత్రక్రోడీకృత్యాష్టాచత్యారింశ దుత్తరచతుశ్శత
 శుద్ధోదకుంభై హీ నముత్తమ మధ్యమం, సవైర్లష్ట చత్యారింశత్ దుత్తరచతుశ్శత
 శుద్ధోదకుంభైర్విసాపంచవింశతి ద్రవ్య కుంభైరెవకృతం ఉత్తమాధమం॥ ఇతిస్సపనపనవక
 సమాప్తం॥

అష్టోత్తరశతకలశస్సపనం

అథ అష్టోర శతకలశస్సపన విధిరుచ్ఛతే॥ కలశస్థానభూమప్రాగాయతేషు సట్పదగాయతే
 ఉతధాసూత్రేష్యస్థాలితేషు పంచవింశతి పదానిభవేయుస్తైసు మానుషేద్వాదశ పదానిపిత్యా
 మధ్యే మ్రహ్మాదివ్యస్థ పదనవకమేకీకృత్య, సూత్రవత్ నామోష్ఠానాం యథాశతం భవతితథా
 కృత్యా, తత్రప్రాచ్యామవాచ్యాం ప్రతీచ్యామదేచ్యాంద్వేద్వేపజ్జహిత్యా, తత్పురితేద్వేద్వేపజ్జస్స
 మాజ్యో తత్రబ్రహ్మాదీశాన్తాసుదిక్కువిదిక్తుచచత్యారికుంభాస్సదాని, మానుషేస్థానే ఇంద్రాదీశాన్తా
 సుదిక్కున్విదిక్తు చనవపదానికుంభాస్సదాని, ఏవమనయారీత్యాష్టోత్తర శతకలశాస్సదాని
 కల్పయేత్, బ్రాహ్మమధ్యకలశ చతుష్టాగ్నై పదకుంభం పూర్వోక్త ప్రమాణేనఘృతేనావశిష్టాంత్రీ
 చ్చుద్ధాదకేనా పూర్య, తత్పురితః, పూర్వాదీశాన్తాష్టదిక్ష్వి తాష్టచతుష్టా గ్నై కుంహిష్టకం
 చక్రమేణోష్టోదక రత్నపలలోహమౌజ్జనగంధాక్షతయవద్రవ్యైః పూర్వోక్తమనైరా పూర్య, మానుష
 భాగే ప్రాచ్యాం దీశాంతాంతు స్థిలకషాయైః, పూర్వోక్తమనైః క్రమేణ పూర్య, ఏవం కృతే
 ద్రవ్యకృతాస్సప్తదశ శుద్ధోదక కుంభానా మేకోత్తరాశీతిరేవం సవ మపి న వనవపదానిభవన్తి,
 ఏవంసతి బ్రహ్మ దివ్యస్థ పదాని షట్పంచాశత్, మానుషేస్థానెంతరాళ పదాష్టకంసంమాజ్యో,
 శేషేన్ద్రాదీశాంతోష్టసు పదేషు తిర్య గూర్ధ్వోర్భాద్వియేనకృతనవకపదాని ద్విసప్తతిః,
 మిర్దిత్యాష్టోత్తర శతాని పదానిభవన్తి । తేష్యష్టోత్తర శత పదేషు బ్రహ్మాదివ్యస్థ కుంభేషు
 సంహితక్రీత్యా ద్రవ్యాని నిక్షిపేత్, ఏవంసతి బ్రహ్మాదీశాన్తాగ్నై కుంభాని నవద్రవ్య
 కుంభానిమానుష స్థానెన్ద్రాదీశాన్తనవ మధ్య కుంభా అష్టే ద్రవ్య కుంభాని, మిర్దిత్యాసప్తదశ

కుంభాని ద్రవ్య కుంభాని, శేషాణ్యోత్తరనవతి కుంభానిశుద్ధాదకాని, దేవతా మంత్రాభిషేకాశ్చమూలై ద్రష్టవ్యాః॥ కలశస్థాపన భూమోప్రాగాయతేషు ఉదగాయతేషుచ షట్పూత్రైష్వోసాలతేషు పంచవింశతి పదానిభవేయుః॥ తేషుమానుషేషోడశ పదాని బహిర్హి త్యామధ్యే బ్రహ్మదివ్యస్థ పదనవకమేకీకృత్య, సూత్రవత్కనా మోష్ఠానాం యథాశతం భవతి తథాకృత్యా, తత్రకారః, బ్రహ్మదివ్యస్థపదనవక మేకీకృత్య, తత్రప్రాగాయతాన్యదగటాయతాని చైకాదశ సూత్రాణ్యస్థాలితేషు శత పదానిభవన్తి, తత్రప్రాచ్యామవాచ్యాం ప్రతీచ్యాముదీచ్యాం బహిర్హ్యో ద్యై పశ్చిమో త్యా తత్ ద్యౌద్యైపశ్చస్సమ్నాజ క్త్య, తత్రబ్రహ్మేశాన్తాసుదిగ్వి దిక్కుచత్వారి చత్వారికుంభాస్సపదానిభవన్తి, తతః మానుషేస్థానివి స్పృష్టపోడశపదేషు దిగ్విదిక్తుతరాశేష్వష్ట స్వస్థపదాని సంమూజ్య, శేషేష్వింద్రాదీశాన్తాష్టసు పదేషు అంతః ప్రతిపదం తిర్యగూర్ధ్వ రేఖాద్వితయం కృతేనక్రీడీ కృత్యాష్టోత్తరశతం కలశానాంభవతి, దేవ మంత్రాభిషేకాశ్చ పూర్వవత్॥

ఏకోనపంచాశత్కలశస్థాపనం

ఏకోనపంచాశత్కల అవిధిది ఆధైవోనపంచాశత్ కలశస్థాపన విధిరుచ్ఛతే॥ ప్రాగాయతాని దశదూదగాయతానివ సూత్రాప్యేవంచేదేకోత్తరశీతి పదాని భవేయుః, కలశాస్స దన్యచతస్రము దిక్తుద్యై ద్యౌపశ్చిమోత్యా, తత ఏకసాక్ష్యమేకస్యాం పశ్చైసమాజ్ఞో తాయాం మధ్యై నవకం దిక్తు ప్రతి దిశం షట్కాని విదిక్తు ప్రత్యేకం చతుష్కాం పంచదేకోన పంచాశత్ కలశాస్సపదానిభవేయుః, మధ్యై నవదిక్తుచత్వారోవిదిక్తు చత్వారోద్రవ్యకం భవన్తి, ఏవంచేత్సప్తదశ ద్రవ్య కంభా ద్యాత్రింశత్ శుద్ధోదక కంభాః మంత్రదేవతాస్సు పనరాచపూర్వవత్, పంచవింశత్కలశస్థాపన విధిః

పంచ వింశత్కలశస్థాపన విధిః

అథ పంచ వింశత్కలశస్థాపన విధిః॥ ఏమోత్రరాశీత పదా నియథాభవేయుః, స్తథా సూత్రాప్యస్థాలిత సృమదిక్వైకేకాం పశ్చంహిత్యా, తతోద్యౌద్యైపశ్చస్సమ్నాజ క్త్య, మధ్యై నవప్రతిదిశంత్రిం శ్రీ ప్రతికోణమైకైకం కలశానాం సంస్థాప్య, నుద్ధస్థన వత్రిక చతుష్టయ ముద్ధస్థాశ్చకోణ చతుష్టయ స్థితాశ్చత్వారశ్చ ద్రవ్యకుంభాస్స ప్తదశాపొకటరేఖాశ్చుద్ధోదకాః ద్రవ్యమస్తదేవతాస్సాపనంచ పూర్వవత్, యద్యా చందనాగరుకాశ్శీర కష్ఠస్థగర వీణాసితాగరుహరి చందన హ్యో గోంధ ద్రవ్యైష్వో ధ్య కుంభనవకం దిక్తు స్థితాం శ్చతురో విదిక్తు స్థితాంశ్చతురశ్చ

మాలితకుష్ట సురపణి రజః॥ కర్పూరనాగకెసర ముస్తంచంపక ముకుళప్రియంగు పుష్పకాలేయ
గ్రంధిపల్లవ జటా మాంసిఖజ్జా రశైలే య ప్రీహ్ బెర సురద్రుమ మురైర్యా సర్వా కుంభా
ఫ్ పూరయెత్॥

షోడశకలశన్నపన విధి:

అథషోడతకలశన్నపనవిధిః॥ ప్రాగాయతానినవతధూదగాయతానిచ సూత్రాణి తథాసతిచతస్ర
మదిక్తు ఏకైకాంపంజహి త్యా ద్యయోద్యోయోపజ్ఞాస్సమ్నాజి త యోర్మధ్యేచత్యారి
దిక్తుద్వేద్వేవిదిక్తుచైకం ఏవంషోడశకలశాన్నదానిభవేయుః మధ్యే చతుష్కస్యాగ్నియకంభం
పూమోక్తైణ వభిరత్నైర్ణే ఋతంతథాసప్తలోహైర్యాయవ్యం తథా గంధ ద్రవ్యైరైశానంత
థాఽప్యేనచాపూర్య పూర్వాదిస్థితద్వాదశ కుంభో పాద్యా ఘ్నాధ్యాచమన పంచగవ్యక్తీరాత్రతమాజ
నమధుకషాయకుశోదయవైః పూమ్నోక్తమావైః క్రమేణ పూర్య పురుషాదిదామో దరాన్తా
నోవాహ్యః నృనూక్తషోడశ ఋగ్ని స్నపనం కురాత్॥

ద్వాదశకలశన్నపన విధి:

అథద్వాదశ కలశన్నపన విధిః॥ ప్రాగాయతానిస్తుతధూదగాయతానిచ సూత్రాణి తథాసతి
మధ్యేచతుష్కం విషాయ చలస్పృష్టపి దిక్తు ఏకైకాంపంజసంమృజ్య కోణే మచతుష్కం
పదేమ మృష్టైమ చతస్సన్య బహిపి ప్రాచ్యామావాచ్యాం ప్రతీచ్యాముదీచ్యాంద్వేద్వేపదే
భవతి ఏవం సతి ద్వాదశ కలశాన్నదానిభవేయుః మధ్యేచతుష్కస్యాగ్నియం కుంభం
పురోక్తైర్ణే వభిరత్నైర్యో ఋతంలో హైర్యాయవ్యంగంధద్రవ్యైరైశానంసపి షావాపూర్య
తద్బహిః పూర్వాద్యుత్తరాంతపదస్థితానష్టాకుంభో క్రమేణపాద్యదధ్యఘ్నోక్తీలరా చమనమధు
పంచగవ్యఫలైః పూర్వోక్తమనైరపూర్య మంత్రదేవతాః పూర్యవత్ ఏతేషామలాభేతుమధ్య
చతుష్కమాగ్నియమారభ్య బహిస్థితసోమకుంభాన్తంమోష్ఠాగుళాయ గ్రంధిపల్లవ బీజ చందన
రాశ్మీరమాంసిత మాలమురపర్వతోత్తసురపణి రజః॥ కణ చంపక ముకుళ ఖజ్జో రద్రవ్యై
ప్రాచక్షిణన్యైనా పూరయెత్॥

నవకలశన్నపనవిధి:

అథనవకలశన్నపనవిధిః॥ ప్రాగాయతానిచ సూత్రాణి చత్యారితధూదగాయతానిచతథాసతిపదానిని
పఞ్చయేముర్మధ్య కుంభమారభ్య సౌమ్య పర్వంతం మణి ప్రవాళవకాక్తిక వజ్రవైడూర్య

పంచలోహైర్య ద్యామధుగతాజ్యదధిపయోభిః పంచామృతైర్వాక్రమేణ్ ధవాప్రత్యైకైశః
పంచగవ్యైరాభీపూరయేత్, ఈశానకుంభాన్తంఘృతపాద్య దధ్యఘ్యోక్తీరాచమనమధు
పంచగవ్యఫలైః క్రమేణ నవతత్త్వైర్వాపూరయేత్||మంత్రదేవతాః పూర్వవత్||

పంచ కలశస్సప్తన విధిః

ఏక కలశస్సప్తనం అథ పంచకలశస్సప్తన విధిః|| ఏకోమధ్యైచతస్సప్తపిదిక్షుచత్వారః|
మధ్యమారభ్యసౌయ్యవర్యస్తం మణి ప్రవాళ మౌక్తిక వజ్రవైడూర్య పంచలోహైర్యద్యామధు
గృతాజ్యదధిపయోభిః పంచామృతైర్వాక్రమేణ ధవాప్రత్యైకశః పంచగవ్యైర్వాపూరయేత్, గురవే
దక్షిణ యథాశ్చినిష్ఠమానాదెయా|| ఇతిశ్రీ వరాహగురువిరచితా యాంక్రియాక్షరవచంద్రికాయాం
ఉత్తమాదిస్సప్తనవిధిన్ మ ఏకత్రింశః పరిచ్ఛేదః|| పంచకలశస్సప్తనవిధి :

ఏకోత్తరసహస్రకలశాభిషేకం

ఏకకలశస్సప్తన విధిః అష్టదశపద్మనివిలిఖ్య మధ్యేఏక కలశనిక్షిప్య - పంచామృతిపూరయేత్
పరమాత్మాను చావాహ్యఅభ్యర్థ్య స్నాపయేత్ | ఏకోత్తర సహస్రకలశస్సప్తనం ఆదైకోత్తర
సహస్రకలశస్సప్తన విధిరుచ్ఛతే|| పూర్వేద్యురేవ భగవతష పూర్వవదంకుర ప్రతినరాధివాసాశ్చ
కృత్యా, ద్యాత్రింశద్దస్త విస్తారం ద్వీగుణేనాయతం కలశస్సద్భూభాగపూపుల్యానుగుణం
మహదన్యంమంటపం కల్పయిత్వా యథాపురం ద్వారాదినిచకలశాస్సద్భూమిం పంచవింశతి
యావిభజ్యమధ్యం బ్రాహ్మంపద మేకోత్తరా శీతిఘటకాస్సదం యథాభవతితథా భవతి తథా
విభజ్య, బ్రహ్మదీశాన్తం నవనవపదాన్యేకా శీతిఘటాస్సదానికృత్యా, శ్రీష్టాన్త్యష్టోత్తరాశీతిపదాని
సమ్మాజ్యే, ప్రతిపదం ప్రీహీణ్ మాడకనతండులోనాంత దర్ధెనతిలానాం పీరికాంకృత్యా
తదుపరిద్వేద్వేదభో విన్యస్యతదను సువర్ణాదిలోహజ్ మృణ్మయానివాపూర్వోక్తలక్షణయుతాం
ద్రూణేనవాజలానాం తదిర్ధైనవాపూర్వద్రవ్యకంభో జలానా మాథకెన పూర్వాంశ్చకలశా ని్యమ
క్రగాయత్ర్యా ప్రక్షాళ్యమృణ్మ యాంస్తువామకరతలెవిన్యస్య, తదితరేణ తండులంవేష్టిత
తంతునామస్తరాళంయవ మాత్రమ ర్థాఙ్గలమంగుల మాత్రం వాయుధాభవేత్త ధెంద్రంత్వైతి,
మంత్రణవేష్ట్య, కలశాస్సద్మెదిన్వా పశ్చిమేభూతలెధాన్య పీఠం విధాయపున్యహం వాచయిత్వా
ప్రోక్త్య తస్మిన్పాగ్రానుదగగ్రాన్వాదభాో సంసీర్య, తత్ర బ్రహ్మదీశానపర్యన్తం కుంభాన
ధూముఖానామితివిన్యస్య, తెషాముపరిపూర్వవత్ త్రింక్రీ దభో పరమెష్టి మంత్రణ విన్యస్య,
ఆర్ఘ్యతోయేన పురుష మంత్రేణ ప్రాజ్ఞుఖాో ప్రోక్త్య, విశ్వమంత్రణాక్షతాన్యీకీర్య, నివృత్తి

మంత్రేణాత్మానా కృత్యా తదనువిధివదగ్నిం సంస్తాద్యః సపి పా విష్ణు గాయత్ర్యాష్టోత్తర
 శతాహతీహ త్యా సంపాతేనస్పృపన ద్రవ్యాణిసంసిచ్యః వస్త్ర పూతైః స్పృపన ద్రవ్యైః
 స్తత్రద్వైవతామంత్రైః కృత్వా సంపూర్యః ద్రవ్యకలశానుద్భుత్యః విష్ణు గాయత్ర్యా యథాస్థానం
 వక్ష్యమాణేన విధినాస్థాపయేత్ మధ్యేబ్రాహ్మభాగ ఏకేత్రరాశితిఘటా దివ్యే వెంధ్రదివ్యయామ్యే
 దివ్యే వారుణే దివ్యేనమ్యా ప్రతిదిశయేకోత్రరాశితికలశాః దివ్యభాగమాగ్నాయా దికోణ
 చతుష్టయేష్యపిప్రతికోణ మేకోనపంచాశత్సంఖ్యాకాః కలశాః తేషాన్స్తప్రాగుదగగ్రాణి దశ
 సూత్రాణ్యస్థాల్యం పూర్వాది దిక్కుద్వేద్వేపజ్జహ్మత్యా పరిత ఏకైకాం పజ్జం సమ్మాజ్యేః
 మధ్యేనవపూర్వాద్యుత్తరాంతంపట్పట్ అగ్నియాదీశాంతం చత్వారికలశా స్థాప్యాః తత్పరితశ్చ
 మానుషే భాగే షోడశ స్థానేషు చప్రతిస్థానం పంచవింశతికలశాస్థాప్యాః తేషాన్స్తప్రాగుదగగ్రాణి
 దశసూత్రాణ్యస్థాల్యః బతస్సమదిక్ష్యేకైకాంపజ్జం హిత్యా తదనుద్వేద్వేపజ్జస్సమ్మాజ్యేః
 మధ్యేనవదిక్కుత్రీణీ త్రీణి విదిక్ష్యేకైకం ఏవం పంచవింశతికలశా స్థాపయేత్ ఏవం
 చేత్కలశానాం సహస్రమేకోత్రరం భవతి బ్రాహ్మ మధ్యేనవకేనవక మధ్యమే సర్వలోహానిసువణ
 రజకతామ్రసీ సత్ర ప్రకాంస్యాయ స్సారాం నిష్కమాత్రాక్ మాణిక్యపద్మరాగనీల వజ్రపుష్పక
 ప్రవాళముక్తామరతకపూడార్యాణి కదళి బీజ పూరకోప్రాదులక బిల్వనాళికెరపన సమాతు
 లుంగాని మాంసీకుష్ఠ హరిద్రాద్వితయ మురళైలెయ చంపకముకుళముస్తవ్యాక పూ రాణి
 పృథక్ పృథక్ పలమాత్రాణి కపూర కుంకుమకుష్ఠమాంసా చ్యనముర ప్రియంగుకె
 సదముస్తాతమాలనాగకెసరమాలద్యయ కచ్చేరసురపణికె సరోశిరతగరలో ధ్రుహరిచంగర
 నాగరుద్యయ సితకుష్ఠకాలెయగ్రంధి పల్లవ చంపకము కులానిప్రత్యేకం పలమాత్రాని చూడీ
 కృతాని శ్రీవత్సవనమాలో శంఖ చక్ర గదాంబుజశాఙ్గాణి స్వర్ణ నిమిత్తాని ప్రత్యేకం
 నిష్కమానానిచ సజలై కుంభే ఓం నమో భగవతే హనుదేవాయైతి వినివేశ్య తంయువాసువాసా
 ఇతివాసోభ్యా మావేష్ట్య సకూచో పిప్పల దళ పిఠాసం కృత్యా తత్రయోగపీఠం సంకల్ప్య
 తస్మిన్ సాంగం సపరివారం హనుదేవమావాహ్యః ఆర్హ్వాది దీపాస్తమభ్యర్చ్య బ్రాహ్మతస్య
 ప్రాచీనే కుంభనవకమధ్యమేకుంభే సూర్యకాంత పద్మరాటోత్రస్య పురుషోదేవతా బ్రాహ్మ
 అగ్నియై కుంభనవక మధ్యమే కుంభేప్రవాళ గరుడో తస్యసంకషో ణోదేవతా బ్రాహ్మవారుణ
 కుంభనవక మధ్యమే కుంభే పురుష స్ఫటుకే తస్యాచ్యుతో దేవతా- బ్రాహ్మవాయవ్య
 కుంభనవక మధ్య మేకుంభే పద్మరాగమరతకే తస్య ప్రద్యుమ్నోదేవతా బ్రాహ్మసౌమ్య
 కుంభనవక మధ్యమే కుంభే వజ్రరజతే తస్యానంతో దేవతా బ్రాహ్మరౌద్ర కుంభ నవక

మధ్యమే కుంభే తామ్రమౌక్తికే, తస్యఅనిరుద్ధదేవతా, సర్వేషు శుద్ధదేశేషు మౌక్తికాస్తైషాం
దేవతా నారాయణః॥ తస్యప్రాచ్యాందివ్యేభాగే ఏకాశీతి ఘటా స్పదేమధ్యనవక మధ్య మేకుంభేక
దళివన సామ్ర మాతశుంగభవ్యజంబూకెసరబదరీఫలాని, తస్య దేవతా తత్వాత్మా, తస్యైంద్ర
నవకమధ్యమే కుంభేమాతుళుంగదాడిమఫలే, తస్యదేవతాపృథ్వీ, తస్యైగ్నీయ కుంభనవక
మధ్య మేఘటెజంబూనారంగఫలే, తస్యదేవతా మపామధివతఃత్రి, తస్యయామ్యనవక
మధ్యమే కుంభే, తస్మైలేలాదికే, తస్యతేజస్వీ పురుషో దేవతా, తస్యనైర్ఋత కుంభనవక
మధ్య మేకుంభే క్షీరికామలకఘటే, తస్యవాయుదో వతా, తస్యవారుణనవక మధ్య మేఘటె
ద్రాక్షా ఖర్జూ రఘటే, తస్యాకాశాత్మాదేవతా, తస్యవాయవ్యనవకమధ్యమేఘటె చూతపారావతఫలే,
తస్యదేవతామనః॥ తస్యసౌమ్యనవక మధ్యమేఘటనే క్షుద్రసంపనసఫలం తత్తదేవతా
అహంకారః, తస్యైశాననవక మధ్యమేఘటె బిల్వ కదళీఫలా, తస్యదేవతాబుద్ధిః, సర్వేషు
శుద్ధదేశ కుంభేషు, బదరీఫలాని, దేవతాపూర్వవత్, అష్టైక్తరేణ పంచోపనిషదైః కుంభానామభి
మత్రణం॥ దివ్యయామ్యేఏకాశీతిఘటా స్పదేమధ్యనవక మధ్యమేకుంభే, ఉశీరికుంకుమ
కుష్ఠమాంసికులయజమురప్రీ బేరాగరుపిష్టాని ప్రత్యేకం పలమాత్రాణి, తస్య దేవతాత్రై
లోక్యమోహినీః, తస్యైంద్రమూలే నవకమధ్యమే కుంభే తస్యదేవతా బ్రహ్మః, తస్యైగ్నీయ
నవకమధ్యమేఘటెక పూర్ రకాశ్మీరే తస్యదేవతాశౌరిః, తస్యయామ్యనవక మధ్యమేఘటె
చంపకముళ మాంసిపిష్టే, తస్యదేవతాదాశాహ్ : తస్యనైర్ఋత కుంభే తనవక మధ్యమేకుంభే
చందనరక్త చందనక్షూదౌ, తస్య ద్రవతాంనాం దీపతిః, తస్యవారుణ నవకమధ్యమేకుంభేను
రపణీ మౌరజనీ, తస్యదేవతావైకుంఠః, తస్యవాయవ్య నవకమధ్యమే కుంభే
ప్రీహకృధధవళాగరుక్షూదౌ, తస్యదేవతావృషాకపిః, అవశిష్టేషు శుద్ధదేశేషు తస్యసౌమ్య
నవకమధ్యమే కుంభే కుష్ఠశిత కూపపిష్ఠి, తస్యదేవతాముకుందః, తస్యైశాన నవక మధ్యమే
కుంభే జంబుమూల య్రుంగవ మూల రజాంసితస్య దేవతా పురుషోత్తమః, అవశిష్టేషు
శుద్ధదేశేషుత మాల పత్రాణి, దేవతాః పూర్వవత్, పురుష మంత్రేణ పమానాదిభిః సూక్తైః
కుంభాభి మత్రణం, దివ్యవారుణ్యే ఏమోత్తరాశీతి ఘటాస్పదేమధ్య నవక మధ్యమే
కుంభేవాపిసరిత్కృప హృద్రహ్మి హిదుపగా సమంత్రైతటాకవాధానీ నవస్యైత్రదనవక
మధ్యమే కుంభేవాపిజలం, అగ్నియనకుంభనవకమధ్యమేకుంభే సరిజ్జలం, తస్యయామ్యనవక
మధ్యమే కుంభే కూపజలం, తస్యనైర్ఋత కుంభే హృదజలం, తస్యవారుణ
నవకమధ్య కుంభేవృష్టిజలం, తస్యవాయవ్యనవక మధ్యమేకుంభే హిమజలం, తస్యసౌమ్య

నవక మధ్యమెకుంభె అపగాజ్జలం, తస్యేశాన నవమధ్యమెఘటె సముద్ర జలం, ఏతెషాం
 దెవతాస్తు క్రమేణ బాగ్ వరామహితా మత్స్యాదయః॥ శద్ధాదకానామపి పూర్వవత్॥ దివ్యేసౌమ్యే
 మధ్యనవక మధ్యమెకుంభెయవగూ ధూమ ప్రహితాలి ముద్గప్రయంగు రూషశ్యామాకనీవరాణి,
 తస్యగరుడారూఢః, పద్మనాభోదెవతా, తస్యేంద్రనవకమధ్య మకుంభెయమం తస్యదెవతా
 వనమాలా, తస్యైగ్నయనవక మధ్యమకుంభెప్రహితాః తస్యదెవతా చక్రం, తస్మై ఋతనమక
 మధ్యమఘటెశాలిస్తస్యదెవతాకొస్తుభః, తస్యవాయవ్యనవక మధ్య మఘటె ప్రయంగుస్తస్య
 దెవతాశాజ్జలం, తస్యసౌమ్యనవక మధ్యమఘటె మాషాంతస్యదెవతాగదా, తస్యైశాన
 నావకమధ్యమఘటెశ్యా మాకనీవారస్తస్యదెవతాఖడ్గః, శిష్టగాఙ్గుద్ధాదకాః, దెవతాశ్చతథా,
 అగ్నియేఏకోనపంచాశతీఘటాస్సదే మధ్యమనవకేఘృతంతస్య వ్రషట్కేగ్మూత్రం,
 తస్యయామ్యషట్కేక్షీరం వారుణషట్కేదధి, సౌమ్యషట్కేగ్మయరసః, తస్యైగ్నయ కుంభ
 చతుష్టయే ఉష్ణోదకం, నైఋ ఋత చతుష్టయే పంచగవ్యం, తస్యవాయవ్య కుంభ
 చతుష్టయేపంచామృతం, తత్తుక్షీరదధిఘృత మధు శకోరాః, తస్యైశానకుంభచతుష్టయేసక్తవః,
 తెషాందెవతానారాయణః, దివ్యనైర్ఋతూకోన పంచాశత్ కలశాస్తదమధ్యమనవకేతైలం,
 దెవతామత్య్ మూతిః, తస్యేంద్రషట్కేఘన సారద్రవ్యం, యామ్యషట్కేలాజం, వారుణ
 షట్కేమాజ్ నాంభః, సౌమ్య షట్కేచ మాజ్ న ద్రవ్యాణితు రజని సూర్యవత్ న సహదవి శిరీష
 సదాభద్రకుశాగ్రాణి వృధతీ ముష్టి మాత్రాణి, తస్యైగ్నయాదిదీశానాన్తకేణ చతుష్టయ కుంభ
 చతుష్కేఘ షోడశసుగడవారి, ఏషాందెవతా వాసుదేవం, దివ్య మారుతైకూనపంచాశత్
 కలశాస్తద మధ్యమనవకే మధ్యేసప్త పతైలం, తత్రాచ్యాంషట్ పూద్వాక్రపాద్య ద్రవ్యాణి,
 తస్య యామ్యషట్క ఆఘ్నోవారిపూమోక్షం, వారుణ షట్కేచా చమనీయం పూమోక్షం,
 వారుణ షట్కేచోచమనీయం పూమోక్షం, సౌమ్యషట్కేమంగళోదకం, ఇన్ద్రవల్యాది
 అగ్నియాదీశాన్తమోణ చతుష్టయషోడశకుంభేష్విక్తురసం, తెషాంసర్వేషామనిరుద్ధాదెవతా,
 దివ్యేశానైమోనపంచాశత్ కలశాస్తదే మధ్యమనవకేమధు, తస్యేంద్రషట్కేపర్వగంధూదకం,
 కపూరకుంకుమాది, తస్యమాయ్యఘటెశాన్తివారి తులసీ వెణునీవారా వారుణషట్కేసౌమ్య
 షట్కేచతథా, తస్యైగ్నయచమ్యైనైర్ఋతచతంష్కే వాయవ్య చతుష్కేచ నాళికెరజలంతస్యై
 శోనచతుష్కేక్షీరం, తెషాందెవతాహరిః, మాషపదేప్రాచ్యాం కుంభానాం పంచ వింశతే మధ్యనవక
 మధ్యమె కుంభేత్రేత్ర తీర్థాభిజైలగజ సూకర శ్రీంగాగ్రవల్గీకవృషశింగాగ్రమృత్రికాష్టా, తత్పరితస్థితే
 కుంభా ష్టకేప్రాచ్యా దీశానాస్తూపూమోక్షః, క్రమేణైకైకాంనవకస్యదెవతాకేశవః, శిష్టషోడశ

శుద్ధోదక కుంభేషుదేవతానారాయణః తత్రైంద్రాశ్చియాత్తరాళ పంచవివశతౌ నవకమధ్యమ
 కుంభే సహదేవిరద్యాశతమూలశతవారీ మూలక్షాధాః తత్పురితః స్థితేకుంభాష్టకే క్రమేణ
 సహదేవ్యామూలకా ఏకైకాః నవకస్యనారాయణః శిష్టమషోడశ శుద్ధోదకకుంభేషుచ
 తత్రాగ్నియపంచవింశ రాశ్యత్తజంబూబిల్వపలాశమయూఖ శిరీషాణత్వచోష్ణాతద్రసాః
 తత్పురితస్థితకుంభాష్టకే క్రమేణన్యగ్రోధాదిత్యగ్రసాః నవకస్యదేవతా మాధవః
 శిష్టశుద్ధోదకకుంభానాం నారాయణః అగ్నియయామ్యయోరస్తరాళికుంభానాం పంచవింశతౌ
 నవక మధ్యే కుంభే పాలాశబల్వవకుళకదంబ ఆమ్రశిరీషస్య స్రాధాశ్యత్తజాః పల్లవాష్టే
 తత్పురితస్థితేష్వస్తుకలశేషు పలాశ పల్లవాద్వైకంపల్లవం క్రమేణ తస్యనవకస్యదేవతా
 గూవింః శిష్టషోడశ గూవిందః శిష్టషోడశ శుద్ధోదకకుంభానాం నారాయణః యామ్యైకంభానాం
 పంచవింశతౌనవకస్య మధ్యమే కుంభే జాతిమల్లికా ప్రయంగు పద్మవకుళనంద్యావర్తక
 చంపకకుంద జాన్యష్టే పుష్పాణి తత్పురితస్థితకలశేష్వస్తు సుజాత్యాది పుష్పమైకైకం క్రమేణ
 తస్యనవకస్య దేవతావిష్టుః శిష్టానాం పూర్వవత్ యామ్యనైఋ ఋతయోరంతరాళ
 కుంభానాం పంచ వింశతౌనవక మధ్యమకుంభే సిద్ధార్థ రాజ సిద్ధార్థవంశ గోమోచనం
 య్రొణుపాష్టాయ వశమోచణకాన్యష్టే తత్పురితస్థితకలశేష్వస్తు సిద్ధార్థాద్వైకైకం క్రమేణ
 తస్యనవకస్యదేవతామధు సూదనః శిష్టానాం పూర్వవత్ తత్రనైర్ఋత కుంభానాం
 పంచవింశతౌ నవక మధ్యమేకుంభే గ్రామ్యతిలారణ్య తిజీరకక కృష్ణా జీరకాతసి భవక్తిన్నశత
 పుష్పకరారుషీ బంధాన్యష్టే ద్రవ్యాణి తత్పురిత స్థితేషు కలశేష్వస్తుతిలాదిక్రమేణైకైకం
 తస్యనవకస్య దేవతా త్రివిక్రమః శిష్టానాం నారాయణః నైర్ఋతవారుణ యోరస్తరాళి
 కుంభానాం పంచవింశతౌ నవకస్యమధ్యమేకుంభశ్యామాకషాష్టిక శాలివారతండులర్యాం
 కురకుశాజ్కరైష్టవల్యం కురాశ్యద్ధాంకురాన్యష్టే ద్రవ్యాణితత్పురితస్థిత కలశేష్వస్తు
 శ్యామాకాద్వైకైకం క్రమేణ తస్యనవకస్యదేవతావామనః శుద్ధోదకానాం పూర్వవత్ తత్రవారుణ
 కుంభానాం పంచవింశతౌ నవకస్య మధ్యమేకుంభేకుశదివ్యేషు కాశశిర శరవ్యంఖతగరాపావ్యాఘ
 మూలికా అష్టే తత్పురిత సీత కుంభాష్టకేశాది మూల ద్రవ్యమైకైకం క్రమేణ తస్యనవకస్య
 దేవతా శ్రీధరః శుద్ధోదకం పూర్వవత్ వారుణ వాయవ్యయోరస్తరాళి కుంభానాం పంచవింశతౌ
 నవకమధ్యమేకుంభే తుళిసికృష్ణతుళిసి వేణుకెనరక్రితక బిల్వశమీజాతి పత్రాన్యష్టే తత్పురితస్థిత
 కలశేష్వస్తుతుళస్యాద్వైకైకం క్రమేణ తస్యనవకస్య దేవతాహృషీకేవః శిష్టానాం పూర్వవత్
 తత్ర వాయవ్య కుంభానాం పంచవింశతౌ నవక మధ్య మకుంభే ముస్తాద్యయకశెరుకుము

దూత్పలకల్వారశితఖియ్యకువలయకందానష్టే। తత్పరితస్థితేష్వష్ట సుముస్తాదిద్రవ్యమైకం
 క్రమేణ। తస్యనవకస్య దేవతాపద్మనాభః। శిష్టానాం పూర్వవత్। వాయసోమయోరస్తరాళి
 కుంభానాం పంచవింశతౌ నవకమధ్యమకుంభే। ముద్గమాషయ వనిప్యాతువరివ్రీహి బాధశాన్యష్టే।
 తత్పరితస్థితేష్వష్ట సుకుంభేమ ముద్గాదిద్రవ్యమైకం క్రమేణ। తస్యనవకస్యదేవతాదామోదరః।
 శిష్టానాం పూర్వవత్। తత్రసౌమ్య కుంభానామృజ్జువింశతౌ నవకమధ్యమే కుంభేశంఖపుష్టబలా
 విష్ణుక్రాంతా సదాభద్రైక పత్రాముజ సహదేవిద్యయాన్యష్టే। తత్పరితస్థితేష్వష్టసు శంఖ
 పుష్పాద్వైకైకం క్రమేణ తస్య నవకస్యదేవతా యజ్ఞనారాయణః। శిష్టానాం పూర్వవత్।
 తత్రసోమే శయోరస్తరాళి కుంభానాం పంచవింశతౌ। నవక మధ్యమేకుంభశ్చైతాకా గ్ని
 బ్రహ్మసుచుప్ లా సరసాలంస్తో ప్రశ్నిపణో స్థిదేరంధానష్టే। తత్పరితస్థితేమ అష్టసుశ్చైతాకా
 ధ్యై కై కం క్రమేణ। తస్యనవకస్యదేవతాహరిః। నవకమధ్యమకుంభే సురభిః పద్మకెసర
 పత్రైలోల వంగత్వక పాగరునలతోజాతిఫలాన్యషాటీ। తత్పరితస్థితేష్వష్టసు సూర్యాభ్యాద్వైకైకం
 క్రమేణ। తస్యనవకస్యదేవతా శిష్టానాం పూర్వవత్। ఈశానోద్రయోరస్తరాళి కుంభానాం
 పంచవింశతౌ నవక మధ్యమే కుంభేసువణో రజతతామ్రాణి ప్రత్యేకం పంచ నిష్క
 ప్రమాణానాని పద్మాకృతిరుచకాంస్యదహ్ ఇం చషకాణి చాయోలవిత్రాణ త్ర పుసీన పితృళాశ్చ
 ప్రతికృతి రూపేణ వృధక్వృధగేతాన్యష్టే తత్పరిత స్థితేషైంద్రేశాననైమ కలశిష్వష్టసువణో
 ద్వైకైకం క్రమేణ। తస్యనవకస్యదేవతా హయగ్రీదః। శిష్టానాంపోడశ శుద్ధాదక కుంభానాం
 దేవతా నారాయణః। ఏవంద్రవ్యాణి విన్యస్య। తత్రద్దేవతావాహ్యాభ్యర్చ్య। తత్సీన్నైమోత్తరసహస్ర
 కలశస్సపనేష్టా చత్వామోవాచార్య మూతో పాస్తు పోడశః పుణ్యాహపూర్వకం విధేవం దేవం
 దేవతా అభ్యర్చ్య। సర్వానిష్టశాన్త్యర్థం హూమం కరిస్య ఇతి సంకల్ప్య। పంచోపనిషన్మంత్రేణ
 సపి షాహుతినాం సహస్రం। మూలవిద్యయాసమిద్భిశ్చతథా। నృనూకైన చరుణఃపోడశాహతీనాం
 చహుత్వా। మాసుషెసానపంచవింశతి మధ్యేమృత్పూరితనవకుంభానారభ్య బ్రహ్మపదేమోత్తరాశి
 తిఘటెమ నవక మధ్యమ మధ్యనవక సర్వక్రీదశాన్తమోత్తరసహస్రకలశైః క్రమేణ
 వక్ష్యమాణమంత్రైః ప్రతిద్రవ్యఘటం అపన్నానష్టోతవస్త్రోత్తరీయా ఘ్నోపాద్యాచమన
 గంధపుష్పధూపదీపాచ్ నయుతం స్నాపయేత్। మాసుషేపీంద్రే పంచవింశతి మధ్యమృత్పూరిత
 కుంభనవకస్య సప్తద్ధాదకస్య విష్ణోర్ముకమితి మంత్రైః। తత్సమీపస్థిత సశుద్ధోదక
 మూలవాదికుంభో నాంతద్విష్ణోరితి మంత్రం। తంమానుషో గ్నైయ పంచవింశతి కుంభానాం।
 ప్రతద్విష్ణురితిమంత్రః। తత్సమీపస్థిత పంచవింశతి కుంభేమ పల్లవామ్ముపూరిత కుంభనవకస్య

సశుద్ధాదకస్యః ప్రియమితమన్తః॥ మానుషాయామ్యస్థిత పంచవింశతి కంభానాం
దెవస్యత్యైతిమన్తః॥ తత్సమిపస్థితానాత్రాతారమితిమన్తః॥ మానుషనైర్ ఋతపంచ వింశతి
కుంభానాం॥ ధృవం పాత్వైతిమన్తః॥ తత్సమిపస్థితానాంభద్రంకణో తిమంత్రః॥ మానుష
వారుణస్థిత పంచవింశతికుంభానాం॥ నతేవిష్ణోరితమాత్రః॥ తత్స మిపస్థితా నాంమిరాతీ
తిమంత్రః॥ మానుషవాయవ్యస్థితానాం॥ అతోదెవాఇతిమన్తః॥ తత్సమిపస్థితానామిదం
విష్ణురితిమన్తః॥ తత్సమిపస్థితానాం విష్ణోర్ముకమితిమన్తః॥ మానుషైవానస్థితానాం తద్విస్తోః
పరమయితిమన్తః॥ తత్సమిపస్థితానాంతద్విప్రాసీతిమన్తః॥ దివ్యేంద్రశాశీతి ఘటాస్పదేఫలా
ముపూరితనవకస్య యజ్ఞాయ యజ్ఞయమితిమన్తః॥ తత్సమిపస్థితానామిదం
విష్ణుపదేతి మనిషాఇతి॥ వషటైవిష్టవితి॥ తిస్రోవాచ ఇతి- ఇషత్వేజో త్వరితి త్వమితి -
యస్మిన్విశ్వానీతి పజ్న్యాయేతిచమంత్రైః క్రమేణ॥ దివ్యేయామ్యే ఏమోత్రరాశీతి ఘటనవక
మధ్యేగంధూదకస్య నారాయణోనువాకస్తంని కటనంబాష్టకస్యనారాయణనువాకస్యాదిత
ఆరభ్యేకైకయో మింద్రాద్వైశానాంతం క్రమేణ॥ దివ్యేపశ్చిమేఏకాశీతిఘటా స్పదేమధ్యనవకమధ్య
మేవాపీజలాది జలకుంభానాంమంత్రాః॥ యావః॥ సింధుదీపవితేశితం ఇమమ్మై
వరుణశన్నాదేవీః॥ యాసాంరాజా ముద్రేజ్యేష్ఠవా సాందేవ వారుణ పూకైనేన్ద్రాది బ్రహ్మపర్యంతం॥
దివ్యేసౌమ్యేఏకాశీతిఘటాస్పదే మధ్యే కంభనవకస్య ఇన్ద్రాదిబ్రహ్మస్తంధాన్యాది వస్తు కుంభానాం
నవానాంమంత్రాః॥ త్రాతారం అత్యవహస్తు జితస్త్రే ఆపోవహతి తావతి సత్యన్నూ ఆగ్నేత్యర్హూ ఆగ్నే
మహవ్యాహృతయంః॥ అణూరరణీయో॥ ఇతిక్రమేణ॥ దివ్యేగ్నిమోతే ఏకోదీతపంచాశత్ఘటాస్పద
మధ్యనవ కస్యేన్ద్రాది బ్రహ్మస్తంగూ మూత్రాది ఘటేషు॥ గాయత్రీ॥ పయోవృతసామః॥
త్యదధిక్రావ్ణి॥ గంధద్వారాలవిష్ణోరరాట వలసి॥ మూర్ధానందివః॥ హిరణ్యగభోః॥ అప్యాయస్య॥
ఘృతస్నాతా ఇతిమన్త్రేణ॥ నైర్ఋతూకోనపంచాశత్ ఘటాస్పదేమ ధ్యేనవకస్యేన్ద్రాద్ద
బ్రహ్మస్తం రక్షాఘ్నం॥ అద్యంసమః॥ పవిత్రంత॥ భగవాన్యాసుదేవేతి॥ దేవవృతసామ్నా
వైయ్యోఘ్నోసామ్నా॥ అపరాజితితి క్రమేణ॥ దివ్యేవాయుకోణేఏమోన పంచాశత్గటాస్పదే
మధ్యేనవ కస్యేన్ద్రాదిబ్రహ్మస్తం॥ ద్వాదశాక్షరం॥ త్రిపదాదివ॥ అష్టాక్షరం॥ శర్మదేవీః॥ హిరణ్యపాణి
దదాహతిచత్రస్యః॥ క్రమాత్॥ దివ్యేశానే ఏకోనపంచాశత్ఘటాస్పదే మధ్యేనవకస్యేన్ద్రాది బ్రహ్మస్తం
ఆరూనియుద్ధిః॥ శ్రీసూక్తం॥ మధుమామ్నా మధునక్తంమధునాతా గంధద్వారాం శర్మనాతపి॥
అపటన్దన్త అప్యాయస్యైతిమంత్రేణ॥ బ్రాహ్మేపదే ఇన్ద్రాదీశాన్త నవకానామ్యధ్య మంద్రద్యకుంభానా
మష్టసు పురుష పూక్తస్యద్వేద్యుర్వావాదితః॥ క్రమాత్॥ శిష్టానాంచతుష్టప్తి శుద్ధేదకుంభానాం

మూలమనైణమధ్యస్థ నవకమధ్యమకుంభ స్యపురుష రూకై నశిష్టాష్టశుద్ధోదకుంభానాం
 మూలమనైణ తదనైహరిద్రాచూణ్ పరిపూరితైః పంచవింశతిభి స్సప్తదశభిష్టోదశభిదా
 ిదశభివో సరత్తులోహకూచో శృత్యపల్లవ వస్త్రాపిదానై సమారాధిత శ్రీదేవతైః ధాన్యరాశిస్థితకుంభైః
 శ్రీసూక్తనాభిషిచ్యః దేవమర్హ్యాదిభిరా రాధ్యః మహా హవిన్ వేదవాజ్యేనసమిద్విముఖో లవిద్య
 యాష్టోత్తర సహస్రమాహతీనాం హుత్యా చతుర్విధాన్నైన ప్రత్యేకంసోడశా హుతీంశ్చపురుష
 సూక్తనజుహుయాత్ వస్త్రాభరణజీవా జీవయ నదిభాదిభిస్సహదేవికానాం యావత్ కలశ
 సంఖ్య యాధక్షిణాతదధ్ బుత్విజాంతదధ్ పరిచారకాణ్ంచ క్రియకైరవచంద్రికాయాం
 సహస్రకలశవిధినో మద్యాత్రిం శంపరిచ్ఛేదః॥

కర్షణ విధి :

భూపరీక్షా విధి : అధకషణ విధిః॥ ఏవంగ్రామాదికల్పయిత్వా తన్నధ్యేమందిరనిర్వాణర్థం
 పూర్వోక్త భూమింప్రవేశ బలి పూర్వక మాసాద్యతాం ప్రదక్షిణీకృత్య యక్షాః పిశాచానాగాశ్చయత్ర
 తిష్ఠంతి సర్వదా సర్వే ప్రయాన్తుతెన్యత్ర విస్తోస్థానంకవోమ్యహం॥ ఇతిమనైణ ప్రమన్త్రసం
 సిద్ధా సిద్ధాధా సర్వతో దిక్కువికీర్య పూర్వవద్వాస్తు పూజాం హోమంచబల్యంతాం
 కృత్వా అనన్తరమా చార్యోమ వక్ష్యమాణేన విధినాహలెన భూమింవిభేత్ యజమాన్
 బ్రాహ్మణశ్చేదనద్వాహగౌరవణ్ యది క్షత్రియా లోహితాయదివైశ్యః పీతా
 శుద్రోయదిచమేచకౌపుత్రవణ నామలాభేచపీతగౌరవక్తాపీతామహన్తై బలపాళినైకాళ యిత్వా
 ఖుర శృంగదీని కనకమయభూషణైర్భూషయిత్వా బ్రాహ్మణో యజమానశ్చేద్యుగం హలం
 చపాలాశం క్షత్రియోనైయ్య గ్రోగ్రోధం యదిచైశ్యః ష్టాక్షం సర్వేషాం వర్ణానాం నైయ్య
 గ్రోధపిపులెస్యాతాం సర్వేషాంకౌశికః స్సౌవర్ణయోక్తంరాజ తంతామ్రం వాకుశ ధనుజ్యా
 విరణత్యణమయేవాక్రాశాశ్చయథావర్ణం క్రమాత్రబుభుః ఫలభూవేంధ్యావేక యోనికె
 సర్వమేవంకృత్వా తత్రస్నాతేనవా బరధరః సర్వాలంకారసంయుత ఆచార్యః పాదై
 ప్రక్షాళ్యాచమ్యః ప్రాణనాయమ్యః భుక్తాతశుద్ధింకృత్వా బ్రాహ్మణైరనుజ్ఞాతోమంత్రజ్ఞైర్వెష్టవైస్సహ
 సృణ్యహంవాచయిత్వా తజ్జలెన సర్వంద్రవ్యజాతమాతా॥ పంచప్రొక్త్య మూలసు ముహూరైభేరీ
 పటహశంకాదివాద్యఘోష పున్నరంశాకున సూక్తాదివేదఘోష సహితంప్రాజ్ఞుభో గురుహృదయ
 కమలేనారయణంధ్యో పాలాశదంధాదినాదండం ప్రయవణంకృత్వా తతస్తోదసమాదాయహుం
 షడాదినా పీడ్యః ప్రాజ్ఞుభోమూలవిద్యయా ధ్రుమంకష యేత్ పౌరుషేన సూరైనద్వితీయం॥

విష్ణు మాత్రైసత్వతీయం, విష్ణుగాయత్ర్యాతురీయం, నారాయణా సువాకేనపంచమం, పంచప
నిషదాషష్ఠం, భూసూక్తైస సప్తమం, ప్రాదక్షిణ్య క్రమేణ దక్షిణోత్తరత శ్చైవంకషోయేత్,
తత్కాతేనిమిత్తాని పరీక్షిత, ఆచార్యస్యమనస్తుష్టిర్మందిర యజమానయోశ్శర్మణే
భవేత్తద్విపర్యమేచా సుఖాయానడువాశ్యయనే యోక్తాది భేదనేవ్యత్యాసభ్రమణేదు ని
మితోదయేచ సర్వదోషశాస్త్యరథం పంచపనిషదాసప్త షోశత మాహతీనాం హుత్యా, తత
ఆచార్యేతాజలెన సమీకృత్య, పృథన్ పృథగాలవాలానికారయి త్యాతత్రశాలి ముగ్ధయ
వాదిబీజాని వాపయేత్, తదభివృద్ధ్యర్థం తతః ఫలానిపక్వానిచిత్వా, ఫలహీనంకైత్రం
గాస్సమానియ చాయేత్, సస్యేభూతఫలైతద్ధామదీఘకాలంభవిష్యతి- ఆలైత్సల్పతరం,
హరిస్సన్నిధానంచ పూర్వవదేవ ఫలహీనైప్రక్షిణధనధాన్యం, తత్రసహస్రం శతం వాబ్రాహ్మణ్
భోజ యిత్వా, తెభ్యశ్చ దక్షిణీం వితీర్య, పంచగవ్యేన పంచపనిషదాతతక్షైత్రం సంప్రోక్త్య,
కుద్ధాలైఃఖనిశ్చైర్యావావదంభస్తావద్భూమింఖనేత్, యావత్పృథమా వరణవిస్తారస్తా
వద్దండమాత్రగాధం వాక్షత్రమోషాసురూపేణమందిదోచ్చా యోసుగుణైసభూతలెఖన్య మానె
భస్మాంగా రతుష దుష్టసర్వ క్రిమికీటాది దశ నెశాన్విహామంకృత్యా, బ్రాహ్మణైభ్యో యథాశక్తి
దక్షిణం దత్వా, ఖాతాద్దహిశ్శుతురశ్రద్ధందితెగ్నింప్రతిష్ఠాప్య, మూలమనైజాజ్యేన నృసూక్తైస
చరుణగుల్మలుతలినీవారైః మూలమనైజాచ ఖాత హోమం కృత్వా, పుణ్యహం వాచయిత్వా,
శాలీఖాతేనిష్య, తదుపం వస్త్రాదివేష్టిత్ లోహ మయో సూత్రాది వేష్టితాన్మృణ్మయాన్వా
కుంభో సంస్థాప్య, ఆధార శక్తిం మధ్య కుంభేచ, ప్రాచ్యాంజీజాని చాగ్నియ్యాం సర్వలోహనిదక్షిణై
సర్వధాతూనినైఋతేపుణ్యతీర్థవృదం వారుణే మధువాయవ్యే సప్త రుత్తరస్యాందిశిరత్నాని
చేశానైలమృత్తికాశ్చ పునశ్చమజ్యేశాలిక్షైత్ర మృదం అశోష్యహృదసం భూతాంమృదంవల్మిక
మృదంచోత్పలకందానిప్రాజ్ఞాఖన్ధిత్వా, నిక్షిప్యలోహనిరత్నానిదభ కూర్చంచనిక్షిప్య,
శరావేణపిధాయ, మధ్య కుంభస్యో పర్యంన్యకుంభం నిధాయ తదుపరిచోన్యకుంభం
నిధాయవసుధాంతదుపరిష్ఠాదన్యకుంభం నిధాయ, సౌవర్ణ కూర్మం కాలాగ్నంచతస్యో
పరికుంభమన్యం నిధాయ, సౌవర్ణకూర్మం కాలాగ్నంచ తస్యోపరికుంభమన్యం నిధాయ,
సౌవర్ణో మనంతాకృతిం నిక్షిప్యతస్మి సౌవర్ణో మంబుజంచ, సర్వా కుంభో గంధోదకేన
సంపూర్య, పుణ్యధిఖాతమృద్ధిర్ దృష్టాభిర్యాపకాభిశ్చజలైఘోత భూతలం సంపూర్య,
హస్తీపాదైర్ద్యో ధీకృత్యపునఃకలెనపరిపూరయేత్, ఇతివరాహ గురువిర బితాయాంకషణ
విధిర్నామ ద్వితీయః పరిచ్ఛేదః॥

బాలాలయ ప్రతిష్ఠా విధి:

అధిబాలాయ ప్రతిణావిధిరుచ్చతే॥ అరభ్యమాణ పాసాదస్యేద్ధై శానాన్తరేఘోమేశయోర్మధ్యేం
 ద్రాగ్నుమధ్యేయమయోర్యాయమనిరు రుత్యానిరురుతి వరుణయోర్వరుణ వాయోః వాయు
 సోమయోర్యాన్తరదేశేభిమతే బాలాలయం ప్రకల్పయేత్ తత్రపంచభిః సప్తభిః త్రిభిర్యాయస్యాంది
 శేతస్యమేవ బాలాలయస్యాపి విధాయతస్మిన్లో హజంశైల జందారుజం వాచతుభు
 జంశంఖచక్ర గధాధర ముత్సేధతే ప్రాస్యేపంచాఙ్గలం వృద్ధోత్రయోవిం శత్యంగులం వాయజ
 మానానుగుణం వామూలాల యేస్థాప్ర్యమమత్స్యాద్యవతారమబాలబింబ చత్రధా విశ్వరూపేతు
 చతుర్భుజంస్థిత్యాసన శయనెమచతవేవబాల బింబంకాయుత్వా తదంకురావో ణపూర్వకంజలే
 ధివాన్యయాగ మంటపశయనే చాధివాన్యః కుంభస్థాపనాదివాసహోమాదికృత్వా
 బాలగోహస్యమధ్యే దివ్యేవాఈశానమాశ్రిత్యహస్తమాత్రై సముద్రితాం మేఖలాత్రయయాతా
 వేదికాం కల్పయిత్వా ప్రభాతేసుముహూర్తరత్నన్యాస చతుర్ధన్నపనవజ్ం తస్యాంబింబ
 మూలమనైణ యథావిధిసంస్తాప్యః సంప్రోక్ష్య మంత్రాన్విన్యన్య సంపూజ్య తతః +
 పూజాంగ్యహీర్ణాప్యాభగవో ఆస్మిన్స్వంబాలమందిరే శమయన్మూలధిష్ఠ్యస్యవిఘ్నకృద్వైత్య
 సంహతి॥ ఇతిమనైణ ప్రార్థయిత్వా విజ్ఞాప్య ప్రణమ్య చండప్రచండకైత్రపాలఖగేశో
 ద్వారోస్యాసుదిక్కు ఇంద్రాదిలోక పాలానీశానభాగేప్రినేశం నైరురుతగణేశంచ ఆశరీరిణస్సర్వానేతా
 బాలమందిరస్యపరితే శ్రాసువావేదికాసువాసం దిలెమవాసం పూజ్య సర్వో కుముదారిగణా
 మహాపీఠేభ్యర్ఘ్యగురుదేవం బాహుప్రమాత్రాసుమేఖలాత్రయయుతాసం వృత్తానంచతుదలాల
 యంప్రతిష్ఠా స్యాంతే ధ్వజారోహణ పూర్వకం పుష్టయా గావసానికముత్సవం
 వావైవాహూత్సవంవాకుర్యాత్ బాలబింబలోహజంచెత్తెనై వనకలనిత్యాది కర్మ కుర్యాత్
 ఉత్సవార్ధం నచెద్బింబంబాలెనైవ కుర్యాత్ బాలబింబంశిలాదారుమయంచెద్దారు
 సంగ్రహశిలాసంగ్రహపూర్వకం బాలబింబం ప్రతిష్ఠాప్య॥ పశ్చాద్రధకారస్థపతిభి ముఖ్యమధ్య
 మాధవసం చితాసంచితోప సంచిత కల్పనం చగర్వాదిమోష యుక్త శిలెష్టకా
 దార్యాదిమోషలక్షణనిసమ్యక్ జ్ఞాత్వామూలమందిరం కల్పయేత్ ఖాతభూతలె నసమన్వితాం
 విష్యప్రకృతింకైతే విన్య స్యశాస్త్ర చక్రుణా ప్రథమ ఫలకామదాయ సుధయాద్బుధీ కృత్య
 జలెననమతాంవీక్ష్యతస్యోపర్యుప పీఠం తదుపర్యధిష్ఠానముప పీఠెనవినాధిష్ఠానంవా
 పరికల్పోపానహంకల్పయిత్వాధిష్ఠానం వాయుద్వా పూర్వమధిష్ఠానం తదుపర్యుపారం
 తదుపరిపాదం తదుపరిప్రస్తరం పశ్చాత్గ్రీవాం తదనుశిఖరమెవం యథాక్రమేణ

బైకతలకల్పనేయాపత్ స్థాప్యేవం కుర్యాత్. ద్వికతలకల్పనైత్యధిష్ఠానచరణ ప్రస్తరకూప శాలాసంస్థానపంజర ప్రస్తరవేదికాగ్రీవా శిఖరాణ్యేవం క్రమేణవా. త్రికతలకల్ప నిత్యా ద్వాదశతలమెవమెవచైతోధికేమాపానం జగతికుముదపట్టుకాకణి కాపట్టుకామహతి పట్టుకావాజనవేదికాచరణోత్తరహం సమాలోకపోత ప్రతి ప్రతివేదికాకం రశిఖరామ్యే వమష్టాదశాఙ్గ కల్పనం వాయావత్. స్థాపియజమాం నానుగుణ్యేన కుర్యాత్. పూర్వమేవ సర్వం యధావిది పటాదౌ నిర్మాయానస్తరం మందిర నిర్మాణం కుర్యాత్॥ శ్రీ

ప్రథమెష్టికావిధి:

అథ ప్రథమెష్టికావిధిరుచ్ఛతే

అదోతావదాచార్యశాస్త్రాక్షపత్న్య నాప్రాచీ పరీక్షి ప్రాచ్యాది దిగ్విభాగేనద్వారాది కల్పయిత్వా చతుర్వింశాఙ్గాలయతం ద్వాదశాఙ్గాలా యాతంవాంఙ్గాష్ట పరిణహంశుభమృజుంక్షీరవృక్షజం శంకుంసమానీయ, ప్రాసాదస్థానమధ్యభాగేనమూలమవ్రేణ సంస్థాప్య, శంకుద్విగుణమాన్రన పరితోమం మండలమాలిఖ్య, మండలాన్తే పూర్వా పరాష్వాయోశ్చాయా మాలోక్య, ఛాయాన్త ర్మండలాన్తే పూర్వతః పశ్చిమతః బిందుద్వయం విలిఖ్య, తయోర్మధ్యతః పూర్వ బిందు మారభ్య పరబిందుపర్యంతం పూత్రమాపాద్యతయోరస్తరం యథాకథంచన పాననపుచ్ఛనత్తథా విధాయతదన్వేపమేమోత్తరతో దక్షిణతశ్చకృత్వాచైవం చతస్సుషు దిక్షుచక్రి పంచనప్తహస్తం యథాభిమతమదికం వాసూత్రం నిపాత్య, దిక్పూత్ర భ్రమణేనైవయథాచతురశ్రం భవేత్తథా సమాలిఖ్యదిక్షష్టానయథాన్యాయం శంకురన్ సంస్థాప్య శంకుస్థాపనవేళాయాం నిమిత్తాని పరీక్ష్య విపరీతానిచెచ్చాంతిమాచరయ్య

స్థిత్యాననశయ నయాన విశ్వరూపబింబానుగుణ్యేన చతురశ్రం వీత్తవృత్తాయత చతురశ్రాయతభేదో జ్ఞాత్యా, యజమానూ భుక్తికామశ్చేద్యుగ్మేహస్తైర్బ్రహ్మధ్యయుగ్మకేక హస్తమారభ్య దశహస్తపర్యంతం యథాభిమతం ప్రాసాదం నిర్మాయద్వాదశతలాన్తం యథావిత్తానుసారతో మానయిత్వా, సంవిధానంకృత్వా, ప్రథమెష్టికామారభేత్॥

ఇష్టకాశ్చిలాకాష్టమృణ్మయభేదేనత్రివిధాః, విమానేశైలజెశిలయా ప్రథమెష్టికా కాష్టజె కాష్టనైష్టకామయేనుపక్యేష్టకయాం వామెష్టకామ యిచామబెష్టకాకాష్టమయేధామ్ని ష్టకయా ప్రథమెష్టకయా కార్యం॥

శిలాసంగ్రహ్యపుస్కరం శిలాసం గృహ్యతా సు పుల్లింగాది పరిక్షాం కృత్వా, పుల్లింగ శిలయోపానాదిస్థావ్యంత. స్త్రీ శిలయా ప్రథమేష్టకాం నసుంసకశిలయామూర్ధైష్టకాం కుర్యాత్. దారిష్టక లిపి ప్రతిమాదారు సంగ్రహ వద్రాహ్యః, విపరీతకరణే మహా దోషోరాజ రాష్ట్రక యకరః;

చేదేకాంస్యఘంటాధ్వనిమూఢిన్ మధ్యేకం సధ్వనిర్యూలతావధ్వనియస్యాం సాంప్రంశిలా తస్మాత్కిం బిదూనధ్వని స్త్రీనాదహీనాన పుంసకశిలాభవతి.

మృణ్మయేష్టకవిధిస్తు.

పూర్వమా చార్యేరధకరనిదో ష్టదేశం, సమాసాద్యః తత్రపుణ్యహ పూర్వకమగ్నిం సంస్కృత్య, తస్మిన్మూలమంత్రేణ అష్టోత్తరశతాహుతి రాజ్యేనచరుణ పురుష సూక్తేనషోడశాహుతీంశ్చ సమిద్ధిరష్టోత్తర శతసంఖ్యానా మూలమద్రైణహూత్యాచరుణ విష్ణుపాచోదానుద్దిశ్యతైత్రపాలాయ భూతేభ్యోవాస్తు నాదాయ దేవేభ్యో ఋషిభ్యః ఇతిచాజ్యేనస్యాహస్తాధిభు ర్ది సప్తవ్యాహుతిభిశ్చ హూత్యా, చతస్సమిద్ధితే భ్యోవాస్తు నాధాయతైత్ర పాలాయత నమోచైరేతైర్మఃత్రైః చరుణబలిం చ కృత్వా అగ్నిముద్వాస్యకులాదేనేష్టకః కారయిత్వా తాస్యపిచఋజ్యేయుగ్మరభ్యఖాయస్యాంసా ప్రథమాతింశ్చనాయుగ్మ ఖాయస్యాం సాద్వితీయానిలో ఖాత్రితయాపాశ్చ యోర్వక్రరేఖావా పీఠాదికరణే ప్రథమగర్భా దానాదికరణే ద్వితీయాశ్చ దాయామస్తు హస్తమానశ్చైద్రమేష్టే దశాఙ్గాలాయామోమధ్య మష్టేద శాఙ్గాలాయామోధ మస్తదర్ధేన విస్తామో విస్తారాద్ధేవ ఘనమేవమిష్టకః కారయిత్వాతాః

ప్రాసాదాను రూపతయాపక్వాపక్వావా ధృథాశ్చభేస్సంపాద్యతతో మంటపం ప్రసాంవాకల్పయిత్వా వితానాదిభిరలంకృత్యతన్మధ్యే సప్తతాలాయతాం హస్తమాత్రసముచ్చితాంవేదికాం కల్పయిత్వా, మృత్సం గ్రహణ పూర్వక్రమ మంకురౌకల్పయిత్వా, తతోవేదికా మధ్యేశాలినాం భారచతుష్టయేన తదుపరితదధే న తండులాం తస్యోపరితదర్ధేనతిలానాంస్థండిలం కృత్వా, అస్తరాస్తర యోగేనాహతైర్యా సోభితాచ్ఛాద్య, తదుపరిలక్షణస్య పూత్ర వస్త్రాదివేష్టితా సరత్తు హేమకూర్చపిప్పలదళో కుంభాన్నవవిన్యస్య, తచ్చేమోత్తరభాగిపూర్వవద్ధాన్యపీఠం సంకల్ప్య, ఇష్టకావాసార్థందభో నస్తీర్య పుణ్యహంవాచయిత్వా, ప్రోక్యస్సనార్థం పూర్వోక్త లక్షణయుతా నవకలశో ధాన్యపీఠ సంస్థాప్య, బ్రహ్మదీశానాస్తం ఘృతక్షీరం దధిగంఠ పంచగవ్య ఫలం సగంధలోహమధుభిస్సం పూర్వ క్రమేణ పరవాసుదేవ పురుష సత్యాచ్యుతానస్తక్రిశవనారాయణం

మాధవం గోవింధం నామాహ్యభ్యర్చ్యః తచస్రస్త్రిలింగేష్టకా సికాం స్స మదాయః
 పుణ్యాహపురస్సరం వాసుదేవాదీనావాహ్యభ్యర్చ్యః పీఠ సంస్థాప్య పయోవృత సామ్నా
 పయసా మధు మాన్సేనగుళినయాః ఫలినీరితి ఫలవారిణీ హిరణ్యగభే లోహవారిణా
 దధిక్రావ్ణ్ణేతిదధ్నాపంచవారుణ్యేన పంచగవ్యేన గంధద్వారేతి గంధవారిణా మధువాతే
 తిమధునాఘృతస్నాతేతిసామ్నాఘృతేనచాభిషిచ్య పృథక్ పృథగిష్టకాస్సదభో వస్త్రయుగ్మిణ
 సంవేష్ట్యః పుణ్యాహంవాచయిత్వా ప్రోక్ష్యః చెష్టకశ్శయనెయవాన్య పూర్వాదిద్వారేషు తోరణ
 కుంభాన్సంస్థాప్యః తద్దైవతా న్యావాహ్యభ్యర్చ్యపూర్వస్థాపిత మధ్యకుంభే పరమాత్మానం
 చోపకుంభాష్టకేవిష్ణ్వదీనా వాహ్యభ్యర్చ్యః పాయసగుళోదనానిని వేద్యతత్య పూర్వఉత్తరేవాకుండే
 స్థందితేవాగ్నిమానీయః సమిధాజ్య చరుభిర్యథా విధిచ పునస్సమిధాజ్యచరుపుష్పైః పృథగష్టోత్తర
 శతాహుతీంశ్చన్యసూక్తేన చరుచమాత్యాః సంపాతాజ్యం పాత్రాస్తరేసంగృహ్యతేనెష్టకా స్సశో
 మంత్రేణ సంస్పృశ్యః ప్రతిసరబంధ కర్మకరిన్య ఇతినంకల్ప్యః ప్రతిసరం పుణ్యాహజలైః
 ప్రోక్ష్య వ్రామమయైః కాపాో సాదిభిర్యా ప్రతిసరైరస్త్ర మంత్రేణ సంబధ్యః బంహీం స్యం
 స్యప్నాధిపతయే స్వాహ ఇతిమన్త్రేణ సవీో పా అష్టోత్త ర శతాహుతీహోత్యా తత ఆచార్యో
 యజమానేన సహదభో శయ్యాయాం స్వప్నారధంశాయేత్, స్వప్న శుభా శుభాయా శుభేశాన్తి
 హూమంకృత్వా, విభాతాయాం విభావర్యాంశుభేముహూర్తేత్వ జైస్స హేష్టకాస్స మదాయ
 ధామ ప్రధక్షిణీకృత్యాస్తరే ప్రవిశ్యక్షిప్త ద్వారదేశస్థ దక్షిణతః పాదమూలె వేదఘోషైర్వా
 ద్యఘోషైస్సహ నిక్షిప్యః ప్రాదక్షిణ్యేనం ద్రాదిసోమాన్తమిష్టకాశ్రీ సూక్తేనాధాయా దక్షిణ పశ్చిమ
 యోర్మూలం పూర్వోత్తరయోగ్రముపానవిషమోయధానభవేత్త ధాపుణ్యాహ పురస్సరం కుర్యాత్,
 తదాయజమానోగురవే వస్త్రా భదధ ిం పరిచారీణాం చదద్యాత్॥ ప్రతిమేష్టకావిధి
 : ఇతిక్రియాకైరవచన్ద్రికాయాం ప్రమెష్టకా విధిన్ోమ చతుర్థః పరిచ్ఛేదః॥

గర్భన్యాస విధి :

అదగభో న్యాస విధిరుచ్చతే, పూర్వవత్సమర్థ్య వెదికం మంటపం కల్పయిత్వా మధ్యవేది కాం
 మోమయేనాసులిప్యతస్యాంభారచతుష్టయ పరిమిత ప్రీహిభిన్నదుపరితదర్ధేన తండులెన చతదధే
 నతిలెనచాస్త్రాస్తరయోగిన వస్త్రాచ్ఛాదన సహితంస్థందిలంకృత్వా, సవస్త్రరత్నలోహకూచో
 పిప్పలదళోపిధానః మహాకుంభంచ పరితస్తాదృశానష్టై కుంభాంశ్చ సంస్థాప్యః గంధూదక్తరా
 పూర్వ, మధ్య కుంభే శంఖచక్రగదా ఖడ్గశాఙ్ ముసలాని సౌవర్ణాని నిక్షిప్యః తస్మిన్ భంహీం
 వసుధాయై నమః, అగచ్ఛాగచ్ఛేత్వావాహ్యః గంధాదిభిరభ్యర్చ్యః కుంభేష్ట్యష్టసు చంద్రాదీనా

వాహనభ్యర్థ్యః పర్యతహృదపుణ్య ప్రాదవామబారుకకోటాలయనది వృషవిషోణ గ్రదంతి
 దంతాంచల పయోనిధిహల సంస్థితామృత్తికాదశచ, కుముదారవిందకశేరుత్పలనీలోత్పలజాః
 పంచకందాంశ్చమనశ్శిలాహరితో లాంజనశ్యామసీన సౌరాష్ట్ర రోచనాగ్నేరికపారదస్పృహతూంశ్చ
 వజ్రవైడూర్యమౌక్తిక స్పటిక పుష్పరాగ చన్ద్రకాన్త మహనీల పద్మరాగ శంఖ మరతకాభిధానానిచ
 నవరత్నానిచ, శాలినీవారప్రయంగుకం కుతిలమాష ముద్గయవవేణవాని బీజానిచ, హిరణ్య
 రజతతామ్రా యస్త్రి పుసీన సౌవణ్యకూర్మ శంఖ చక్రాణి నైతానిచసంగృహ్య సౌవణ్యం
 రాజతం తామ్రమయ సంవాపాత్రం షోడశాఙ్గాలా యతం ద్వాదశాఙ్గాల విస్తారమష్టభిశ్చతుభి
 ిర్యాతదధూ త్పైధ సహితం పాదచతుష్టయోపేతం తత్త్రి తయేనవాసాభిధానం వృత్తం
 చతురశ్రంవా తన్మధ్యగతా నాంషోడశ భిన్ వభిర్వా సహితం కారయిత్వా, పుణ్యాహం
 వాచయిత్వా ప్రోక్ష్య, పంచగవ్యేన ప్రక్షాళ్య, వెదికాసం స్థితనవకుంభజలైః వేదాదినాభిషిచ్య,
 తస్యామేనవెదికాయాంపూర్యవత్ స్థందిలంకల్యుయిత్వా సదభౌ వస్రేణ తద్భాజన మావేష్ట్య,
 వెదికామధ్యే నిధాయ, షోడశనుతద్గతే మ సువర్ణాదీని సముద్రమృదంతాని ద్రవ్యాణి
 తదలాభేతవలం వాసువణో విన్యసేత్, నవగతే విధానేతు, నవసుగతే మచసాముద్రకమృదం
 పూర్య మాసాద్య ప్రాచీన గత్ పర్యతమృదత్పలకం దమనశ్శిలా వజ్రశాలిహిరణ్యానిచ,
 దక్షిణ తీర్థకుముద కందహరితాల వైడూర్య నీహర రజతానిచ పశ్చిమేనదీమృన్మరతికం
 నీలోత్పలకందాంజన శంఖ కుంకుతామ్రాణీచోత్తరేహృదే ముద్గశేరుక కందశ్యామ పుష్పరాగ
 ప్రయంగయాంసే చాగ్ని యేకుళిరాలయ మృత్తీసస్ఫటుక మానత్ర పూణిచ-నైఋతేవల్మీక
 మృత్తైరాష్ట్రమౌక్తిక తిలకాం స్యాని చమారుతేహలమృత్తికా చన్ద్రకాన్తముద్గసౌవణ్య కూర్మ ప్రతి
 కృతీంశ్చ ఈశానేదంతిదన్త మృత్తికా మహనిలవైరిక వేణు ధాన్య సౌవణ్య శంఖాంశ్చ-
 బ్రహ్మపదేవృషవిషోణీ గ్రమృత్తికాపద్మకంద పద్మరాగయవ చక్రాణిచ, మూల మనైఋణవిన్యస్య,
 తత్ప్రాత్రం విష్ణుగాయత్రాభ్యర్థ్య, కుండేవాస్థందిలేవాగ్నం విధివదుపనమిధ్య, సమిద్ధిస్సపి
 ిషాచపడక్షరణాష్టోత్తరశతాహతీంశ్చ, చరుణీసృప్రాకై న షోడశాహతీనాంశ్చహుత్వా,
 పాత్రాన్తరంపాతాజ్యం సంగృహ్య, అనన్తరంతిలాజ్యమిశ్ర చరుణీచన్ద్రాదిలోకపాలెభ్యోభువనేభ్యః
 పర్యతేభ్యస్సముద్రేభ్య అదిత్యేభ్యోపసుభ్యో మరుద్భ్య భువిభ్యోవేదేభ్యస్సర్వశాన్తైభ్యమః
 పురాణేభ్యో పాలాశేభ్యోదిగ్భూనాగేభ్యో గణేభ్యస్సర్వభూతేభ్యో నక్షత్రైభ్యోనర్యేభ్యో గ్రహిభ్యో
 ఇతిప్రణవాదిస్యాహన్తంహుత్వా, పూర్యగృహీత సంపాతాజ్యేన గభౌ భాజనం, భంయనమః
 పరాయలోహితవర్ణాయ స్పృశో తన్మాత్రాత్మనేనమ ఇతి సంన్ముశ్య, రజన్యాం సుము మూ

వెదవాద్య ఘోషంతద్భాజన మాదాయః దేవాగారం ప్రదక్షిణీకృత్యః గర్భో గేహం ప్రవిశ్యః
 ఆచార్యస్యాంతమహ్నిం ఖస్య దక్షిణసాశ్వం త్రిభాగీకృత్యః భాగద్వయం విస్ఫుజ్యద్వానికటస్థేకభాగే
 పాదపాశ్చ పట్టుకాయాం బ్రాహ్మణో యజమానశ్చైత్ పట్టుకాధస్తాద్రాజాచేత్సుముదూ
 పరివేశ్యేయదికుముదేయదిశూద్రాజగతే గర్భోన్యాసంకుర్యాత్. ఉత్తవిపర్యయన్యాసే మహా
 దోషాభవతి. తస్మాత్స్థాన భ్రంశమన్తరేణకారయేత్. తదాచార్యోభూమండలం సపర్యతాద్వీప
 సముద్ర దిగ్గ శేష షణ్ణిస్త్ర ఫణీ మండల స్థితంధ్యాత్వాద్వి భుజాంశ్యామాం సర్వాభరణ
 భూషితాః ఋతుస్నాతాం వసుధామాత్మానమపి సర్వభూషణ భూషితం క్రిశవం ధ్యాత్వా
 గర్భో భాజనస్థానగతం మోమూత్రేణ నుతిష్యః॥ సర్వభూతధరకాన్తై పర్యతన్తనమందితై
 సముద్ర పరిధానీయేదేవగర్భం సమాశ్రయే॥ ఇతి మంత్రేణ తన్మధ్యాతధర్భస్య పిథానేనాపిదాయ
 సుధయాదృగ్భీకృత్య సమంతతోరక్షాంకుర్యాత్. తదాదునోమితై పూర్వవత్ప్రాయశ్చిత్తంకారయేత్.
 గర్భోన్యాసంకృత్యాః గ్రామం ప్రాసాదం వాకుర్యాద్యదితదా విరాదే పూజేక్షయం యాయాతాం
 తదానం యజమానో గురవే పూర్వోక్త సంఖ్యయాదక్షిణీ దద్యాత్॥ శ్రీ ఇతి క్రియాకైరవ
 చంద్రికాయాంగర్భోన్యాస విధిన్ పంచమః పరిచ్ఛేదః॥

మూర్త్యేష్టికా విధిః

అథమూర్థేష్టికా విధిరుచ్ఛతే. పూర్వవన్మంటపం ప్రాదవాసమధ్యవేదికాద్యయం కల్పయిత్వా
 మధ్యవేరికాయాం పూర్వ వచ్చాలితండులతిలైః సర్వత్రాశాధనంస్థంబిలంకృత్యా
 తస్మిన్పూర్వోత్తర లక్షణ యుతాన్నవకుంభా పుణ్యహ పూర్వకంసంస్థాప్యః ఇష్టకాధి వాసార్థం
 ద్వితీయ వేదికాంచ స్థంబిలం పూర్వ వత్కుత్యా దభా నాస్తీర్యః మూర్త్యైత్రీష్టకాశుద్ధ్యర్థం
 స్పవనకర్మకరిన్య ఇతి సంకల్ప్యః పుణ్యాహం వాచయిత్వా తత్ర నవకలశా సలక్షణా
 సంస్థాప్యః తాంశ్చపూర్వోక్త విశేషణ విశిష్టాన్విధాయః బ్రహ్మదీశాన్తం పూర్వవత్ ఘృతాదిద్రవ్యైః
 ఆపూర్వ్యః తేషు పూర్వవత్తత్ర దధిదేవతాన్యావాహ్యభ్యర్చ్యః నపుంస క్రిష్టకాశ్చతస్ససంగృహ్యః
 పుణ్యాహం వాచయిత్వా ప్రోక్ష్యతేషు వాసుదేవాదినావాహ్యభ్యర్చ్యః పీఠసంస్థాప్య నవకలశైః
 త్రన్మంత్రేణతాః క్రమేణ పృథగభిషిచ్యః సదభ్యోనవవాసోభిః పృథ్విపృథక్ సంవేష్ట్యః
 పుణ్యాహం వాచయిత్వా ప్రోక్ష్యః పూర్వకృత ద్వితీయ వేదికాస్థంబిలోపరితాశ్యాయయిత్వా
 పూర్వవద్వారతోరణకుంభా సంస్థాప్యతత్రద్దేవతాన్యావాహ్యభ్యర్చ్యః మధ్యవేదికాకుంభేషు
 మద్యై పరమాత్మానం ఉపకుంభాష్టకే విష్ణ్వేదినావాహ్యభ్యర్చ్యః పాయసాన్తం

నివేద్యవేదికాయాశ్చ తస్మిన్ అధివాస హోమంచధామ్యోష్ఠ సుదిక్తు శాన్తి మామంచకృత్యాః
సంపాతాజ్యం సంగృహ్యతేనస్సుశో మంత్రేణతాస్పృష్ట్యాః పూర్వవద్ధేమ సూత్రైః ప్రతిసరబంధం
కృత్యాః

పంచవింశతి కలశ స్తుపన విధి:

తతః పంచవింశతి కలశ స్తుపన విధిః పంచవింశతిస్తుపన కర్మకరిష్య ఇతి సంకల్ప్య
పుణ్యాహం వాచయిత్వా, పూర్వాయతానిదశోదగాయతానితావంతి పూత్రాణిని పాత్యతథా
కృతేత్యేమోత్రరాశీతిపదాని భవన్తి, తేషు మధ్యపదకుంభనవ కంచ తత్పురితోద్వే ద్వేపజ్వర్యధ్యద్ధం
పరిమాజ్యో, తద్బహిః పూర్వాదిసోమాంతం త్రీణిత్రీణ్యగ్ని యాదీశాంతం ఏకైకం కుంభానాం
ప్రీతండులతిలకృత స్థండిలో పరిదిన్యస్య, మధ్య కుంభనవకం ఘృతోష్ఠాదక నవరత్నపల
సప్తలోహమాజ్ న గంధాక్షతయవైబ్రో హ్మదీశాంతం క్రమేణ పూర్వ, పూర్వాదిత్రి తయమధ్య
కుంభాంశ్చతురః మ్రేణ వాద్యా ఘోషమన పంచ గవ్యైశ్చాగ్నియాదిమోణ స్థితాంశ్చతురేదధిక్షీర
మధుకషాయైశ్చపాశ్యస్థిత కుంభాష్టకం శుద్ధాదకెన బాపూర్వ, పూర్వోక్త విశేషేణ విశిష్టాన్విధాయ,
ద్రవ్య కుంభేషు పరవాసు దేవాదిదామోదరాన్తా శుద్ధాదక కుంభేషు నారాయణం
బావాహ్యభ్యర్చ్య, తతస్సు ఆచార్య యజమానః స్నాత్వా, వస్త్రాశ్చతీయకోది భూషణై
ద్యుషితో పోషితస్తత్రదభా నాస్తీర్వ, పరమపురసంధ్యాయన్నుపవిశ్య, అతశ్శుం ఆత,
శ్వేభూతే సుముహూర్తే కృతకృత్యో గురురిష్టకాః పంచవింశత్యలతైః మూలమంద్రైః
మహాకుంభస్థతోయేనచ స్నాప్య భ్యర్చ్య, మూలెనవైర్వాసోభిర్యెస్థయిత్వా సర్వాలంకారత
ఋత్విజాం మూర్ధ్ని విన్యస్య సవేధవాద్య ఘోషంధామ ప్రదక్షిణీకృత్యాంతః ప్రవిశ్య,
పుణ్యాహం వాచయిత్వాచార్యః ప్రాజ్ఞభోహృదయ కమలేనారాయణం ధ్యాయో పూర్వాదిక్రమేణ
బ్రాహ్మేనైష్టకాస్థాపయేత్, తదానీంపాపరోగయుతాన ప్రతిలోమజాన పిబహిన్ వాసయేత్,
తదనుయజమానశ్శిరసా గురుం ప్రణమంయ గోభూహిరణ్య భూషణ దానీ దానవాహన
చత్రచామర పాదుకాభిన్నహ దక్షిణం దద్యాత్, రథకారంచతథాతోపయేత్, అధస్థాపికాశీల॥

స్థూపికాశీల విధి:

విధిరుచ్యతే, సావర్ణం రాజతంతామ్రం వాదారుజంవా వక్ర గ్రంధివజ్ తం స్థూపికాశీల
మూర్ధ్వ భూమ్యంఘ్రి ప్రమాణ విస్తారాయామం తదగ్రమంగులి ప్రమాణం విమానకంరతూ॥
త్య ప్రమాణ మధ్యర్థ ప్రమాణం ద్వ్యగుణ ప్రమాణంవావృత్తం చతురశ్రం పంచాశ్రంవాఆ

కల్పయిత్వా, వృత్తాయతే చతురశ్రాయతేచ విమానెస్థాపికీలాని యుగ్మాని స్మరితరేషాం
 విమానా నామయుగ్మాస్మ్యర్థిం శతించయావద్యుగ్మాని, ఏమైన వింశతి యావద
 యుగ్మాంశ్చతురశ్రపతిశ్రాష్టా శ్రవృత్తేషుధామ స్థాపిక శిలకం సంస్థాప్య తతోపరి
 విమానంకృత్యాచార్యస్తస్య మూర్ధ్వికావిధిపదధివాసన్న పనాద్యామోహణాంతం సర్వకర్మకృత్యా
 శిలం విమానాగ్రంప్రాపయ్య తత ఆచార్యస్త త్రపుణ్యాహం వాచయిత్వా, స్థాపికాగత్ నవరత్నా
 నిధా తులోహబీజానిచయథా విధినిక్షిప్య, నవవస్త్రోత్తరీయ పంచాబ్జ భూషణస్స, ప్రాజ్ఞాభో
 మూలమనైజ స్థాపికాశిలకం గతో సంస్థాప్య, సుధ యాధృఢీకృత్య, తతోవిమానదిగ్ధివతా
 కల్పనం కుర్యాత్, తదనయజమానో యథావిత్తమాచార్య మూతో పాదాంచదక్షిణందద్యాత్,
 సౌవర్నంరాజతం తామ్రం పైతృళం మృణ్మయం వాశిఖాకుంభం వృత్తే ధామ్నివృత్త మనై
 సంస్థాప్యతన్నానరత్నై లో హైశాపూర్వత దగ్రం ముకుళాకృతిం దీపా కృతిం వాకల్పయిత్వా,
 తదధూవికచకమలాకృతిం కుర్యాత్ అధవిమానదిగ్ధివతాకల్పన విధిరుచ్యతే, విమానస్యైం
 ద్రౌంశ్యామళ మింద్రం రక్తం కుమారం వాదక్షిణ స్యాంరత్నవర్ణ ముమాపతిం దక్షిణామూతోం
 వాప్రత్యేచ్యాం శ్వేతవణాం నృపారింశ్రీధరంవా, ఉదీచ్యాంకనకవణోంబ్రాహ్మణంధన పతింవా
 అధవాశ్వేత వరాహ సత్యాచ్యుతానన్తాన్వాయద్వాస రక్త కనకశ్యామళ వర్ణాన్వాసు దేవసంకష
 ఖణ ప్రద్యుమ్నానిరుద్ధాన్వా, ఆహెస్వీత్ శ్రీధర వరాహ నృసిహ్మానన్వాదితాంశ్చతుర్భుజోశంఖ
 చక్రధరో బ్రహ్మద్యానపిస్సాయుధరో ధృవ బెరేస్థితేచానినేతాదృశో శయనేతు
 స్థితానానినాన్వాయానా రూఢయా నారూఢో స్థితాన్వా విశ్వరూపే స్థితాంశ్చతుర్భుజానిం
 ద్రాదీంశ్చేత్సర్వేష్య విప్రకారే ష్వాసీ నాన్విమానేశైలజై శైలజో కృత్యాతేషాంజలాధివాసాదిశ
 యనాధివాసాంతం కర్మంయథావిధిక్రృత్యా, సుముహూర్తస్య స్వస్థానేషు స్థాప్యవర్ణాలెవసం
 కుర్యాత్, ఇష్టమయేధామ్నితుశూలానాంజలాధివాసాది శయనాధివాసాంతం కర్మకృత్యా,
 స్వస్వస్థానేషు సంస్థాప్య, త్రివస్త్రైక మయంకయం యస్యయోవర్ణో విహితస్తేనైవరంజయే త్,
 తేసర్యేభిత్తిభాగస్థాస్స పద్యవిష్టరా ఆర్థ చిత్రా అభాసచిత్రా వాకల్పనీయా॥ ఏకనాసాయుతే
 ధామ్నిద్విజ్ఞాతి ర్షష్టైవనానికాహీనేతు నేష్టాచతురశ్రాయతేవృత్తే వృత్తాయతేతు
 ధామ్నిచానీయాద్యా సువిధిక్షు క్రమేణ వీరసేన సుషేణ భద్ర సుభద్రకా బాహుభిస్సప
 ధారిణస్తాస్యః, చతురశ్రాయతేధామ్నిదక్షిణోత్తరతో సోసికాద్యయయుతే పూర్ణ పుష్కరోశంఖ
 చక్రధరో-యవనికాస్సోహ స్తాకల్పనీయా, విమానస్య ప్రతితలం నృత్యతః సురవిధ్యాధరా

కిన్నమొరగాన్వీణాపణ వధారిణశ్చ సర్వత్ర భగవదవతారాంశ్చవృత్తైరుపరికంఠస్యాధస్తాత్మ్యేణ సుచతుషు కనకవణ్ం గరుడం సింహ్మ వాకంఠమాత్రోన్నతం పాదమాత్రోన్నతమధ్యర్థోన్నతంత్రి పాదమాత్రోన్నతం వాకతల్పయేత్. అధస్తాద్విమానాధిస్థా ఆగ్నేయే సితం హస్తే వ దండక్షిణ స్యాంకోణం మీశాన్యాం మహిషాసురోనం. అధవాపూర్వవత్పూర్వా ఆపిదిజ్ఞాతోప్రాదుర్భాస్తాదుప పీఠేపిపూర్వవత్. అధవాతత్కథోపేతోప్రాదుర్భావాన్వాపరికల్పయేత్. పాషాణశకోరాతక్రసుధయా దుర్భావాన్వా పరికల్పయేత్. పాషాణశక :రాతక్ర సుధయాత్రి ప్రకారయాత్రి ఫలాంబోభిస్త్రి వారం ద్వివార మొక వారంవాపిష్ట యాఖదిరాజ్ఞానశాల్యలిక్ష్మీర శాఖినాం కషాియాం భోభిస్తద్రాకృత యోఘటభూయః పిష్టయామాషయత్య శ్యాధమిశ్రయా గుళపాకరసైస్సైకతైశ్చ పునభూ శంకుట్టతయాధామస్థూల సైక్ష్మ రూపయాక్రమేణ లంపెత్. ఏవం కృతే తద్దామచిరస్తాయీ భవతి. పాషాణ శకోరాసుదగ్ధ నక్రమాణోద్విగుణవాల్మికయా యుక్తం సమ్య క్పష్టాకుర్యాత్. ఏకవారం క్షుణ్ణం స్థూలం ద్వివారం క్షుణ్ణం సూక్ష్మంత్రి వార క్షుణ్ణం పరమేకం క్రమేణ లెవనక్రమ స్తద్దామపంచ పంచవణ్ణైర్య ధావోభితం కృత్యాచోపనాది స్థూప్య స్తంకన కాదిభి భూషయేత్.

కవాట స్థాపన విధి

అధకవాట స్థాపన విధిరుచ్యతే. ద్వారశాఖాస్సమానీయ . ఓం లాన్నమః పరాయ సర్వాత్మనే నమః ఇతి సంక్షాళ్య. పుణ్యాహంవాచయిత్వా. కవాటదార శాఖా : పంచోపనిషన్మంత్రైః అద్భిస్సంప్రాక్త్య. హస్తైర్యాశీభిరాచ్ఛాద్య. పూర్వవద్ధాన్య రాశింకృత్యా. తత్ర సంస్థాప్య కుంభస్థాపనార్థం చ పూర్వవత్కృత్యా తత్ర సరత్తులోహ కూచోశ్వర్థపల్లవావిధానం సకరకం మహాకుంభం మధ్యే తత్పరితస్థాదృశ విశేషణ విశిష్టం కలశాష్టకం చక్రమాద్యన్య స్యద్వారతేరణ కుంభేషు తత్తదైవతా ఆవాహ్య భ్యర్చ్య. పుణ్యాహవాచనపురస్సరమధి వాసహోమం కృత్యా. ప్రభాతే గురుః కవాటధార శిలాగతోయోః పూర్వవద్రత్పన్యాసం విధాయ తదుపరికవాట ధారశిలైస్థాప్య. పుణ్యహం వాచయిత్వా ధారశిలే పంచగవ్యేన ప్రక్షాళ్య. సుధిగ్నైకవాటే సంస్థాప్య మహాకుంభ స్థకూచేన కవాట యోరోవతా విన్యాసంకారయేత్.

కవాట దేవతా హన విధి :

అధశ్శాఖాయాంశాన్తి దక్షిణి-శాఖాయాం వాద్ధివీ ముపరిశ్రియ-మైత్తర శాఖాయాంరతిం. దక్షిణ కవాట విశ్వధృక్-భూతనాధా-ఉత్తరీశిశ్వ వక్ర ప్రతాపవంతౌచ మధ్యాదిదశమతి స్వస్వవిద్యాయావచేత్రైమవెదశాస్త్రపురాణానిచ నారాచెమత్రయస్త్రింశద్దైవతాశ్చకీలెమ ఋషీ కవాట పట్టుకాయాం భూత నాధం కవాటకం దపెట్టవిశ్వభాధనం చప్రణవాదిన సోనై స్వస్వమంత్రై ర్మహాకుంభజలైః విన్యసెత్. తత ఆచార్యాది భ్యోపూర్యవద్దక్షిణేయా॥ ఇతి క్రియాకైరవచన్తి కాయాం మూర్ధ్విష్టకా కవాట స్థాపన విధి ఆమషష్ఠః పరిచ్ఛేదః॥

శిలా సంగ్రహణ విధి:

అదతావచ్చిలా సంగ్రహణ విధజరుచ్యతే॥ ప్రతిమారత్నలోహ శిలా మృద్ధారు సృటికరూపెణషడ్విధాః. ఆద్యాతుమాణిక్య ప్రముఖరత్న కృతకరచరణిద్య వయవయుతం చిత్ర రూపార్థా విచిత్ర రూపావా పటలత్రా సాది దోష రహితా సమచోనే సర్వకామ ఫల ప్రదా లోహ జాస్సుసవణ్ రజతతామ రూపభేద తస్త్రివిధా. ఆద్యాతు సర్వసంపత్కరిద్వితీయా విత్తయశో విజయ విజ్ఞానకరీ. తృతీయా బుద్ధిశాన్తి సౌభాగ్య దాయిన. శిలాశ్చ సీత పాటల పీత కృష్ణ భేదతయా చతుర్విధా. ఆద్యాబ్రాహ్మణస్య పరాక్షత్రియస్య త్రితీయవైశ్య స్యతురీయా శూద్ర స్యయథా క్రమేణ ముఖ్యాఉదీరితాః. అధవైతాశ్చ తస్రో బ్రాహ్మణ స్యరాజ్ఞః పాటల పీతకృష్ణాః తురీయస్య కృష్ణ మాత్రమితి గౌరీయావిధిః. శంఖ చక్రగదాపద్మకక్షిపందనమాలికా. సింహమాతంగ సారంగ వరాహం కుశకుండికా. శ్రీవత్స చామరచ్చత్పద్మజ మత్స్య విహంగమః. గర్భవత్సశిలా అగ్రాహః. గర్భస్త్యంతర వస్థితోధోషాః. మాహిషం నవసీతం మెషశ్రింగ చూణ్ కురువింద చూణ్ యుతం గోక్షరణ సుక్రప్రాక్ష్య. శిలాయాదాకాచ లింపెత్. తదాగభో దృశ్యతే. వీధికామండలా వత్త కాని యానుధ్యనిస్సశో సత్యాష్టం జాయతే యాసుతాగభో వత్సఇతి మంతవ్యాః. తంయత్సేన నిరీక్ష్యేతాపయెత్. తస్యోమండలేపాటలై తత్ర పాం సవః పాటలైతత్ర పాంసవః పాటలై వెప్త వంకజెదృష్టేశ్యేతా. పాంసవః కపిలవర్ణేక్షుద్ర విహంగమః. కాళాయ ససమెవర్ణేస్త్రిగ్ధై తత్రక మరః. కపోతవర్ణగౌలిమంజిష్ఠ వర్ణలోహితదుద ర్శః పాండరవర్ణ శుక్ల రక్త పీతకచ్చపః కుసూభ పీతవర్ణ పీతావర్ణా భూశుక్లహేమ వర్ణే క్షుద్ర విహంగమః. కాళాయ ససమెవర్ణేనోధాపి వాగుళ వణోపాషాణోమ ధు వణోభద్యోతస్సారంగవణి వృశ్చికః ఖడ్గ సన్నిభేన విలాని లెశల భోవృక్ష ఘనః కిలమూషకః కృష్ణ కృష్ణా హిబ్బోలత్రిణ

సన్ని భేవత్స్య ఇత్యే వమాదయోద్యుశ్యన్తే ఏవంగభోం నిశ్చిత్త్య రధకారోగభో ముద్ధరేత్, మోహల్లేభాద్వాసి గభో శిలాదారుభ్యాం ప్రతి మాయదికృతా తదారా జరాస్త్ర యజమానానాం వినాశోభవతి, కృత గభోద్ధారిత ధ్వష పరిహారాయ స్థాపకోయదధా విధి శాన్తిం కృత్యా, బ్రాహ్మణో భోజయిత్వా శిషో వాచయిత్వా తెభ్యోపిదక్షిణిం చద ద్యాత్, యదిశీతళ శిలాయాబింబకరణం తదాతత్రదేవస్య సాన్నిధ్య మచిరాదేభవతి శిలాశ్చేదేతు యచ్చిరం: ప్రదేశికాం స్య ఘంటాధ్యనిశ్చి మధ్యే కాం స్యద్వమిశ్చ మూలెతాళ ధ్యనేర్యది సాప్రంశిలా, కిం చి న్యూనధ్య నిర్యది సాస్త్రీ నాదహీనా పుంసక శిలాభవతి॥ బింబ పీఠ నత్పప్నా శిలా భేధ విధి: బింబం పుంశిలాయా పీఠం స్త్రియారత్న న్యాసంషా నపుంసక శిలయాచ కుర్యాత్, శ్రియాదిదేవీ నాం విధానం తుద్వితీయయా పీఠం ప్రథమయా న్యధారత్న న్యా సంచకారయేత్, సౌమ్యశీతలళా వైష్ణవీ మహాఫల ప్రదాకృష్ణ సారా ఏకవర్ణా చాగ్నియరేద్ర సౌమ్యగ్నియో భయాతికా బ్రాహ్మీస్పృష్టికం, ఘర్మకాలే శీతలా ప్రావృషిచష్టా చెకవార్ణా శుద్ధాశిలాప్రతిమా విధాగ్రాహ్య, సంకీర్ణా నెకవర్ణదు: ఖదా, ప్రతిమాకృతే ప్రశస్త పర్యతేషు శిలాగ్రాహ్యతత్రాభితాం (పిఘా) నజ్యయేత్, యాకుసుమవనసంకీర్ణ జలాశయ సమావృతా, సాబూర్యా రుణ తత్రైత్యా శిలా కమలదా, యస్యాం శ్చేత్తరతాజలందక్షిణ సస్య సమృద్ధా నిక్షైత్రాణి పశ్చిమేక్షీర వృక్షాస్సాభూమాహేంద్రి, తత్రైత్యాపుషజ్జదాబహు ఫలప్రదాచ, యస్యా: పూర్యతో దక్షిణ తశ్చఖది రకాశర్యాది భూరికాంధిల్లికో భగేధృవరాహ శ్యాపదాదయ శ్చయస్యామన్నగోతమల్పజలం సాగ్నియీ తత్రైత్యా స్యల్ప విభవదా, యావిభీతకాది పాదపమృగ సిమ్నా యుతాత్యక్తోదక త్రిణాకంటక దృఢ సంన్యతా సావాయవి, తత్ర త్యాపిశోన్యదా, నదీహృతతట భూతి భూమి చతుష్టధ గ్రామశ్శశాన వల్మీకల వణోదకామెధ్యా భూమీ శబర పంజాలాధిష్ఠిత శకోరోపర సంబాధ నిస్త్రీణజల వజ్జోతం దేవతాలయ సమీప వాతాతపత వృదేశేభ్య శిలానగ్రాహ్య: పుణ్యక్షేత్రభేదే బ్రహ్మ వృక్ష నిరస్త రేకుశకాశోదక యుతే కృష్ణ మృగ నిషేవితే, పద్మోత్పల సమీకీర్ణోప్రీహితైత్ర నిరస్తరే, హింతాత పూగపున్నాగనాళి కెరసమీవృతే, తపశ్విజన సంభాదే దేశేగ్రా హ్య శిలాభవేత్, ఏవంవజ్యో వజ్యో గుణదోక్షా చవిదిత్యా దేశభూలింగ వర్ణా బెదాంశ్చ జ్ఞాత్యా॥

శిలా సంగ్రహక్రమ:

ఆధాచార్యోయజమానానుశుణేశుభేది నెతెన సాకం బ్రాహ్మణోభోజయిత్వా శిషోవాచయిత్వా తెభ్యోపి దక్షిణిం చవితిర్య, రధకారణ స్థపతి భూశ్చ శిలా సంగ్రహణ దేశం సమానాద్యత

త్రప్రపాంకారయిత్యా, తత్ర విధి వదం కురాపణం చక్కుత్వా, తన్మధ్యే వెదికాముత్పాద్య
తస్యాం ప్రహితండుల తిలైన్దండిలం నిర్మాయతస్మిన్యధ్యే మహాకుంభాన్త దక్షిణే కరకం
తత్పరితః కలశాష్టకం చ సనూత్ర వస్త్ర వెష్టనంచ సంస్థాప్య, ఓం పౌం న్నమః పరాయ
పరమెష్ట్యాత్మన ఇతి రత్నం లోహశ్యద్ధ పల్లవ కుచాపిధానం విధాయ తత్ర సహస్రారహం
ఫడితి సిద్ధార్థాన్వికీర్య, పుణ్యీహంవ వాచయిత్యా ప్రోక్త్య చక్రముద్రాం ప్రదాశ్యం జలినాప్రణమ్య
మూలమవ్రేణ మహాకుంభేదేవం కరకేసు దశే నం ఉపకుంభేష్ట విష్ణ్వేది మూతీం శ్చావాహ్య,
పరమాన్నం నివేద్య, చతుర్దక్కుండేషు పాలాశ సమిత్పుష్ప ఫలాజ్య పల్లవైః పంచభిర్మూల
మవ్రేణ ఘృధగఘ్నోత్తరశతాహతీం శ్చరుణిన్మసూక్తన షోడశాహతీం శ్చహుత్వా, పాచీన కుండె
సర్వోషా, ఓం వనదేవతాభ్య స్వాహ - ఓం పర్యత దేవతాభ్య స్వాహ, ఓం గండకైలేభ్యస్వాహ,
ఓం తటేభ్యస్వాహ, ఓం శృంగేభ్య స్వాహ, ఓం నిర్మూలేభ్య స్వాహ, ఓం సముద్రేభ్య స్వాహ,
ఓం వ్యక్తేభ్య స్వాహ, ఓం ఓషధీభ్యస్వాహ, ఓం వనస్పతిభ్యస్వాహ, ఓం జరాయుజేభ్య
స్వాహ, ఓం బ్రుండజేభ్యస్వాహ, ఓం స్వేదజేభ్య స్వాహ, ఓం ఉద్బిదేభ్య స్వాహ, ఓం
సర్వేభ్యోభూతేభ్యస్వాహ, ఓం భూస్వాహ, ఓం భువస్వాహ, ఓం సువస్వాహ, ఓం భూభు
వస్సువ స్వాహ ఇతి మాత్యా, సంపాతాజ్యం సంగృహ్య, పూర్ణాహుతీంశ్చహుత్వా,
సంపాతాజ్య శిలాయాస్పృశమంత్రేణ విస్మజ్య వలల రజనీ చూణ్ లాజా పూపకరం భచరుభిగ
వ్యాని సంయోజ్య, ఓం సర్వేభ్యో భూతేభ్యో నమ ఇతి భూత బలించదత్వా స్యప్నా ధి
పతిమవ్రేణ ఆజ్యే నాష్టోత్తర శతాహతీ హుత్వా అగ్ని స్థముద్వాస్య నిశినవేదవాద్య ఘోష
మాచార్య ముఖోపితోష్టోత్తర శతసంఖ్య యాస్యప్నాధజపతి మద్రం జప్తాదభోశయ్యాయాం
స్యాపంకుర్యాత్తత స్యప్నీయాది పర్యతం పశ్యేత్, ప్రాతరెవోద్ధాయ ఆచార్య స్నాత్వా శిం
సంగ్రహణం విధి వత్కుర్యాత్, ఆదశ్ నేదుస్యన్న దశేనీవాశాన్తిం కృత్వా, తదను సుముహూర్తే
శిలాం శిష్యాన్త్రమంత్రేణ సంసిద్ధో సిద్ధార్థా, యక్షాః పిశాచానా గాశ్చయేత్ర తిష్ఠతినిత్యశః,
సర్వేతేష్య పగచ్చన్తు సన్నిధత్తం సదాహరిః॥ ఇతి మవ్రేణ తత్రవికీర్య, పునరపి, ఓం లాం నమః
పరాయ సర్వాత్మనై నమః, సర్వభూతేభ్యో బలిందదామీతి ప్రతిదిశం బలించదత్వా, తతః
పుణ్యాహం వాచయిత్యా ప్రోక్త్య ఓం యాన్నమః పరాయ పురుషాత్మనై నమః, ఇతి శిలాం
సంస్పృశ్య, మూల మవ్రేణోర్ధ్వం దత్వా ఆష్టోత్తరశత సంఖ్యాకం మూలమంత్రం జప్తాప్రసాద
త్రపిమానుగుణ్యేన సూత్రం నిపాత్య, రథకారానుజ్ఞయా స్థపతయోన్మాయశిలాం ఛింద్యస్నా
శిలాపూర్వదక్షిణ పశ్చిమోత్తర దిక్కుపతనశిరాయతి తదాక్రమేణ - జయశాన్తి శ్రిపుష్టి ప్రసాదస్యాత్

యదికోణమతాం -వజ్ఞోయేత్. ఋదవాయామ్నోముఖం శిరాయదిసాచగ్రాహ్యః. ఏవం
సంపీడ్య శిలాముద్రిత్య వెదికాకల శతోయైః పురుష సూక్తేనాభిషిచ్య, కరకజలెన పరిషిచ్య
దేవీనామ పిబింబ సిద్ధ్యర్థం పూర్వ వత్పుథక్కుంభా నధివాస్య మధ్య కుంభైత్తైలోక్య మాతరం
శ్రీయంచోప కుంభాష్టకెవాగీశ్వరీ క్రియాకీతో లక్ష్మీ సృష్టి ప్రహ్నిసత్యా బ్రహ్మఖ్యాష్ట శక్తిశ్చ పథ
ం త్యాం సుదశ్ నంచావాహ్య పూర్వవత్. ఓం శ్రియైస్సాహా ఇతి మవ్రేణ సమిధాజ్య
చరుభిహ్నోత్యా. స్త్రీ లింగ శిలాం సంగృహ్య కుంభజల శ్రీసూక్తేనాభిషిచ్య, వధో నీజలెన
సహస్రా రహం ఫడితి పరిషిచ్య. పరివార దేవతా కల్పనార్థ మేవ మేవ శిలాస్సంగృహ్యచ,
శకహాది కమారోవ్యధామ్నిత్యాతదనురథ కారానుజ్ఞయాస్థవతయోయధావిధి ప్రకృతిః ఆదాయ
సంగ్రహణ విధి రుచ్యతే. వృశ్చికాది మిథునానైమ మాసేష్యష్ట సుదారు సంగ్రహం కుర్యాత్.
శిలా సంగ్రహణంతు సర్వదైవ, తద్యోగవృక్షాస్తు. చందనాగరుకాశ్వర హరిచందన కెసరఖచిర
కురవకాసీమధూక దేవదారుజాతీ బిల్వ శమీశాక వనసకదం బతిల కనమెరు ఫలిని సురభి
చంపక శిశు పక్షిరికా సాలబీజకకురువిందతిమిశ స్పందన చూతతమాల సరళాజ్ నకుటబకం
కెళి సప్తపణ్ మధుల్మిల వరణపిచుళ పున్నాశఖదిర రాజవృక్షదయః. ప్రశస్తాసార
పద్మాస్పవదోషవివజ్జ తైఘ్నోనాపెత్తైరె వదారుభిః ప్రతిమాంకారయేత్. వజ్ఞోనీయాస్తు
స్వయం శుష్కగద్ధ భగ్నుహతత్య గ్యక్రప్రణక్షత కోటర పక్షిసేవిత శశ్యశ్చం దాలాద్యధమ
సేవితా ప్రతిమలోమజ సేవితరివాస భూత చైత్య స్థదేవతాధిష్ఠితశ్శాశాన స్థమాగ్ స్థదేవాలయ
రూప తటాక సమీప స్థవికృతాదౌ వృక్షా వజ్ఞోనీయాః. దారు సంగ్రహణ విధిః దారుసం
గ్రహస్యాపి శిలా సంగ్రహ వత్పూర్వం బ్రాహ్మణీశీర్యా దానుగ్రహ దక్షిణ వితరణ మృత్సంగ్రహణీం
రురావా పాదికం కర్మ సకలంకీత్యా. అచార్యోదారు సంగ్రహ దేవత తృషాడ శస్త్రంభయుతాం
సమధ్య వెదికాం ప్రపాంకరయిత్వా. మధ్య వెదికాయాం ధాన్యరాశి సలక్షణం సకరకం సకల
శాష్టకం మహాకుంభం సంగం ధోదకం సూత్ర వస్త్రాది వెష్టితం నిధాయ. పరమేషజ్ఞ మనునాస
రత్న లోహశ్యద్ధన్య క్షాః పిశాచా ఇతి గాధాముదీర్య అస్త్రమువ్రేణ సిద్ధార్థా నిర్వీర్య. భూతేభ్యో
బలిందత్వా. పుణ్యహం వాచయిత్వా ప్రోక్ష్య. పురుష మవ్రేణ వృక్షం సంస్పృశ్య మూల
మవ్రేణర్థం ప్రదాయ. తమేవమనుమహ్నోత్తర శతం జప్త్వా. ప్రాజ్ఞాభీగురుః కురారిణ
స్వయం వృక్షం ఛిద్యాత్. తతోగుర్యనుజ్ఞయా... రథకారేచ్ఛేదనం కుర్యుః. యదిప్రాచ్యాముదీచ్ఛాం
వాచతీతస్తదాభ్యుదయావహణ తతోగురుచ్ఛిన్నం వృక్షం హరిన్యరూపం ధ్యాయో. మూలమవ్రేణ
వేదికా సంస్థిత కుంభోదకేనాభిషిచ్య వధోనీహిరిదాపరిషిచ్య. తమూలయం నీత్యానేన

బాలబింబాది ప్రతి కృతి మకారయేత్ తదనుయజమానో గురవే సపం చాజ్ఞ భూషణం
 నిష్కశతం చతదన్ మృత్వి జాం విదధ్యాత్ ఆ సంస్కృతేన తరుణాయదోక్త విధి
 నాయదికుర్యా త్రుతికృతిం మోహతదాన ర్థాయ కల్పితాయదోక్త విధినా బ్రహ్మ
 కుర్యాదభ్యుదయావహం॥ ఇతి క్రియా కైరవచన్వికాయాం శిలా దారు సంగ్రహణ విధినా
 మనస్తమః పరిచ్ఛేదః॥

పంచగవ్య సేదన విధి :

పంచగవ్య ప్రకారం॥ అథతా నామగభే ణ నామవృద్ధానానవత్త్యానాంకపిలా దిగవాం
 ప్రసవార్థశాహత్వరం అకల్మషం మూత్రం విష్ణుగాయత్ర్యాగ భూమిష్ఠం సోష్ఠం క్రిమ్యాద్యదూషితం
 దూమయంవస్త్రాణ నిప్పీద్య తద్రసంగంధద్వారేతి అతస్తంక్షీరమాప్యాయస్యేతి
 అహోరాత్రోషితం దధి దధిక్రావ్ణో ఆకారిషమితి సద్యస్తప్తంఘృతం శుద్ధం శుక్రమసీతి
 నూతనమశుభేషుమృత్పాత్రేషు పృథక్పృథక్ గృహీత్వా తేభ్యః ఏకస్మి పాత్రేపూర్వోక్త
 వక్చద్రసగూమూత్రదధిసహిః పయాంసి పరమెష్ఠిపురుష విశ్వనివృత్తిసర్వమంత్రైః క్రమేణ
 సంయోజ్య ప్రోక్షణే సమమానానిప్రాశనే॥ గోమయేన సమం మూత్రం దధిస్యాద్విగుణంతతః
 దధిశ్చతుగోణ సహిః సహిః షోషగుణంపయః ఇతిమానాని స్నపనే ఘృతార్థధిస్యాద్విగుణం
 త్రిగుణం చపయోభవేత్ గూమూత్రంషడ్గుణం ప్రాహః చాతుగోణ్యంశక్చద్రసం (ఇంతిమానాని
 సర్వాణ్యపి విష్ణుగాయత్ర్యా అష్టాక్షరేణా సంయోజ్య ప్రాశనే విశేషోచ్యతే ఆర్ద్రంకుశం స
 మక్మర్దయత్వా వస్త్రేణ నిప్పీద్యరసం గృహీత్వా తద్రసంగూమూత్రమానెన పవిత్ర మస్త్రేణ
 సాస్త్రమూలమస్త్రేణ వాపాత్రాంతరేగృహీత్వా తస్మి యవవేణుచూణ శక్చద్రస ప్రమాణెన
 చక్రాస్త్రమస్త్రాభ్యాం సంయోజ్య ద్రుహ్మకూర్చం విష్ణుగాయత్ర్యాచన్రం నృహరించద్యాత్వా
 గవ్యేషునియోజయేత్ యద్యాగవ్యాని పంచ బ్రహ్మకూర్చంచ పృథక్పృథక్ పయిత్వా
 హృదయాద్యస్తాన్రషడంగమస్త్రైః శక్చద్రసగూమూత్ర దధిసహిః పయాంసిబ్రహ్మకూర్చంచేకస్మి
 పాత్రేక్రమేణ సంయోజ్య ఆగామ్యఘో ఘవినాశక వైష్ణవాస్సాఘనప్రభ బ్రహ్మకూర్చసహితం
 సర్వాఘోఘ వినాశకం పంచగవ్యం ప్రాతః ప్రాశయేత్ ఇతిపారమేశ్వరః పంచగవ్యప్రయోగస్స
 మాప్తః॥

ముద్రాప్రకరణ విధి:

ముద్రాప్రకరణః॥ జయాఖ్యాయాంపాద్య తంత్రవిశ్వామిత్రకపంజరైః ముద్రాలక్షణమాలోక్య
 విచార్యచపునః పునః॥ శ్రీరంగరాజనామద్య విష్ణుపాదబ్జభృంగతః, గురూపదేశానుగుణముద్రాని
 వృత్తిరుచ్చతే, అంగులీనాం సమావేశభేదో ముద్రైకధ్యతే, ముదంద్రావయతెతస్మాద్వృష్టానందశ
 ినాయతత్, తతోముద్రైకధితామస్త్ర తన్త్ర విశారదైః, హింసకానాం నిరసనందేవానాం ప్రీణనం
 భవేత్, కర్మా రాదశో నాదాసాం తస్మాదేతాః ప్రదశోయేత్, మంత్రజాతస్స సంఖ్యాతం
 యధాగుప్తం విధియ్యతే, తద్దైవముద్రాం రహసిదశో యెన్నజనాగ్రతః, కరాపుభాచసంక్షాళ్య
 పంచగవ్యైవి శోధ్యచ, విలివ్యచశుభైగ్ంధైః ముద్రాంబధ్యా ప్రదశోయేత్॥
 భంఅనామికామధ్యమాఙ్గాల్యోర్మధ్యే అంగుష్ఠమాయతం ప్రవేశ్య ముష్టింభధ్యాహృదయన్యస్తః॥
 హృన్ముద్రా॥ తజ్ నీతాడ్యమంన శిమోన్యస్తాం గుప్తయు తరాంగులిభిః కృతముష్టః
 దక్షిణహస్తః॥ శిరూముద్రా॥ ఊర్ధ్వాఙ్గాఘ్రం దృక్తం బద్ధః శిఖాయాన్యస్తః దక్షిణముష్టిః॥
 శిఖాముద్రా॥ అనామికామధ్యమాంగుల్యోర్మధ్యే అంగుష్ఠోగ్రంకించిత్రవేశ్య, బద్ధః దక్షిణ
 ముష్టిః వర్మబద్ధకరణత్వేన ధ్యాయమానః దక్షిణ వామాంసయోః క్రమేణన్యస్యమానావమ
 ిముద్రా, తజ్ న్యంగుష్ఠశిరూభ్యాం మూర్ధ్నః స్వప్రాచ్యా ప్రాగాది దిక్తు కృతస్థాంబుః
 ఇతరాంగులిభిబ్ద్ధః దక్షిణ ముష్టిః, చక్రవత్స్పృతః అస్త్రముద్రా, భృపూర్మధ్యే అధూముఖన్యస్తా,
 శిఖాముద్రా నేత్ర ముద్రా, మధ్యగాంగుష్ఠంకనిష్ఠాదిత్రిభిబ్ద్ధముష్టిః ఉన్నతా, దక్షిణ తజ్
 ినీప్రాదక్షిణ్యేన ఆశున్యదేహ భ్రమణ యుక్తా అగ్ని ప్రాకారముద్రా, నాభేదధః ఊర్ధ్వముఖం
 దక్షిణ భాగ ప్రసారితః వామహస్తః ఉపరితథానామహస్త ప్రసారిత దక్షిణహస్తః- యోగముద్రా
 నాభేరధః పురతః పురతః ఊర్ధ్వముఖం ప్రసారితః వామహస్తః ఉపరితథా అవాఙ్ముఖం
 ప్రసారిత దక్షిణహస్తః సమాంగుష్ఠః యోగసంపుటముద్రా, ఇయమెనచ్చిద్రితా ఘటవత్స్పృతాశిరసి
 ఉపరిధ్యతాకుంభముద్రా, అనయా ముద్రయాస్నానకాలెస్నానం కుర్యాత్, తజ్ నీవేష్టితా
 నామికాగ్రాః అంగుష్ఠవేష్టిత కనిష్ఠికాగ్రః ప్రసారితమధ్య మాంగులిద ిక్షిణహస్తః తత్య
 సంహరముద్రా॥ దేవతోద్వాసనం యత్ర క్రియతే తత్రాపి ఉద్వాసనానంతరమియం ముద్రాదశ
 ినీయా, అంగుష్ఠగృహీతక నిష్ఠాగ్రః అనామికాగృహీతాం గుష్ఠాగ్రః ప్రసారితతజ్ నీమధ్యమః
 దక్షిణహస్తః తత్య సృష్టి ముద్రా, ఇయమావాహనెప్రదశో నీయా॥ అంగుష్ఠతజ్ నీ సంబద్ధః
 తత్యన్యా సముద్రా, అనయాతత్యన్యాసః కత్ వ్యః, ఇయమెవజ్ఞానముద్రా, ఉద్భృతా ఊర్ధ్వ
 ముఖ మధ్యతల మధ్యమాంగులి సంస్పృష్టా హస్తాదేహ మస్త్రన్యా సముద్రా, ఇయం

ముద్రాదేవాత్మదేహ యోగ్యం త్రన్యాసానస్తరం సకృద్దశ్ నీయాః అంగుష్ఠ సంబద్ధతజ్
 సీమధ్యభాగో విస్తారితే తరాంగులీ ఊర్ధ్వ ముఖౌ హస్తాజవ ముద్రాః సవే
 ిష్టపిజపేమఞమాంముద్రాం బద్ధ్వాః స్వయం పశ్యేత్ కరతలాభ్యాం వినా సమస్తాభిరంగులీభిః
 సంపుటికృతౌ హస్తౌ బ్రహ్మముద్రాః కరోప్యంత సంయోజ్య పరస్పరం సంశ్లిష్ఠౌం గుప్తతజ్
 నీకనిష్ఠాయాగళౌ ప్రసారితే తరాంగుళిహస్తౌ విష్ణుముద్రాః పరస్పరం కనిష్ఠాద్యం గులిచతుష్కం సం
 శ్లిష్ఠౌం గుప్తౌ హస్తౌ ఉభయాంగుష్ఠ ముద్రాతికారుద్రముద్రాః పాణిభ్యాం శ్రోత్రే పిదాయు
 పురతేదండ వత్త్ర సారితే దక్షిణ హస్తః గుర్యభివాదనాముద్రాః సహస్రవ్యహస్తాఞ్జతః
 సవ్యకణో న్యస్య ప్రసారితే దక్షిణ హస్తః విష్ణురాజముద్రాః సంపుటి కృతకరయుగం వరాంగ
 ముద్రాః ఇయం సనకసనత్కుమారసనన్తనా రదానాం దశ్ నీయాః ఏతాబ్రహ్మ ముద్రాః
 వినతాంగుష్ఠౌ ఊర్ధ్వ ముఖం ఋజుః ప్రారిత మధ్య మాంగులియుగళౌ పరస్పర సంబద్ధే
 తరాంగులిషట్కౌ పరస్పర సంశ్లిష్ఠ కూర్పరో హస్తౌ గదాముద్రాః మధ్యమాఞ్జలిసం స్పృష్టాగ్రా
 దక్షిణ తజ్ నీ ధనుర్ముద్రాః ఋజుర్ధ్వ ముఖాఞ్జస్థ దక్షిణ ముష్టి గృహీతోర్ధ్వ ముఖాంగుష్ఠ
 వామముష్టికౌ హస్తౌ ముసలముద్రాః కనిష్ఠాద్యం గులిత్రయ బద్ధ ముష్టిః అంగుష్ఠవేష్టితనతాగ్ర
 తజ్ నీకః దక్షిణ హస్తః ఖడ్గముద్రాః నతాంగుష్ఠౌ పరస్పర మగ్రతస్సంశ్లిష్ఠ తరాంగులికౌ
 లంబమానహస్తౌ వనమాలాముద్రాః దివ్య మంగళ విగ్రహేమంత్రన్యాసానస్తరం నిరుక్త
 పద్మాద్యాయుధా సప్తక మధ్యేయస్య విగ్రహస్యయాన్యాయుధాని సన్ని తత్రస్థానైతత్ర స్మృద్రా
 దశ్ నీయాః వనమాలాముద్రాతుసహ్పాం విగ్రహాణం దశ్ నీయాః వక్తస్థలనిబద్ధాంజలిముద్రా
 ఇంద్రాదీశానాన్తదిక్పాలానాం పూజాకాలేదశ్ నీయాః పృష్ఠ భాగాభ్యాం పరస్పర సంయుక్తా
 నిపాదస్థానైలంబమానాంగుష్ఠౌ పరస్పర సంశ్లిష్ఠ కనిష్ఠా ద్వికేతుండవత్పరస్పరాభి ముఖ్యేణ
 సంశ్లిష్ఠతజ్ నీద్వికౌ కరద్యయేపి పక్షవత్ చాల్పమాన మధ్యా నామికాం గుళికౌ హస్తౌ
 గరుడముద్రా కనిష్ఠాదిత్రయం సంపృత్య అంగుష్ఠేన నిబద్ధ్య ప్రసారితా తజ్ నీ విస్యక్తేన
 ముద్రాః విరళానూర్ధ్వనామినః కుంచితాగ్ర్ అత ఏవపంచపణీకృతీ కరజ్ ప్రసార్య దీప్తి
 కృతే దక్షిణ మస్తః అనంతముద్రాః ఏతాః గరుడాది ముద్రాః గరుడాదీనాం తత్పూజానై
 దశ్ నీయాః అంగుష్ఠ వేష్టితా ముష్టిః ముష్టి ముద్రాః ఇయంచండాది సర్వదేవానాం బల్యనై
 దశ్ నీయాః పరస్పర సంబద్ధేన ప్రసారితే దక్షిణంగుష్ఠానామికే వస్త్ర ముద్రాః ముక్త కనిష్ఠికా
 ముష్టి ముద్రాః ముక్త నామికాస్నాన ముద్రాః ముక్త మధ్య మాంగంధ ముద్రాః పుష్ప ముద్రాః
 పరస్పరాగ్ర పర్యసం పరస్పరాగ్ర సంబద్ధస్యశిమో భాగే కనిష్ఠాంగుష్ఠే ఆకల్ప ముద్రాః
 ఊర్ధ్వకృతాం గుప్తౌ కుంచితాగ్రపరస్ప సంయోజితాం గులికౌ హస్తౌ దూపముద్రాః హస్తద్భయేపి

అనామికాతజ్ నీభ్యాం కనిష్ఠాం సంహృత్య అంగుష్ఠంచ సహృత్య ఊర్ధ్వీకృతమధ్యమాంగులికౌ
హస్తాదీప ముద్రాః అన్యైషాముపచారాణం అంజలిముద్రాః ఊర్ధ్వీకృతాం గుప్తః ముష్టిః
ప్రతిమాముద్రాః అంగుష్ఠం పృథక్కుత్వా క్రమాద్వ క్రితేతరాంగులిః ఉత్తానీకృతో హస్తః
స్వాగత ముద్రాః ఇయమేవప్రార్తనా ముద్రాః ధ్యాన ముద్రాః అగ్రసంయోజితాంగులి
పంచకస్సవ్యపాణి స్పృష్ఠ ప్రకోష్ఠమౌదక్షిణ హస్తః గ్రాసముద్రాః దీప్తి కృతక నిష్ఠాతజ్ నీకః
సంయోజితాంగుష్ఠమధ్య మానామికాగ్రః దక్షిణ హస్తః తిలప్రీహ్యది ధన్యాఘాతి ముద్రాః ఇతి
శ్రీపద్మాక్షద్విమోతర పంచాశస్మత్రావివృతాః॥ ముద్రావిధి : సమాప్త :

నిత్యనైమిత్తిక కామ్య విచారః

శ్రీభగవానువాచ॥ నిత్యనైమిత్తికం కామ్యన్నివతేద్యుపద్యది. పుణ్యనైమిత్తికం నిత్యం ఆచార్యం తదనస్తరం. గృహర్వాస్నాపనేప్రాప్తే విస్తారే సతివేశ్యని. తత్రైవ స్నాపనం కార్యం సంకటేతుబహిభవేత్. పర్యతాదేవుడేశే ప్రపా నిర్మాణ పూర్వకం. స్నాపనందేవదేవస్యకార్యం భాగవతేనతత్. ఆలయస్థాపితం బింబం నకదాచిచ్ఛతుర్ముఖః. నిగమయ్య బహిస్సాప్య మంతరేణతు సర్వదా. తీర్థవబృథవేలాయాం నద్యాదీనాంతభవేత్. అన్యథాచెచ్చాన్విహూమం క్షుర్యాత్సర్వ సమ్మద్ధిదం. అంకురావ్ ఇ హీనచన్నపనే కౌతుకోఘటే. అధీవాసవిహీనైశ్చకలైస్సపనేసతి. శాన్తిహోమో విధాతవ్య సర్వదాపామనుత్తయే. సంకల్పస్నానహీనౌ తుద్యిగుణంస్నాపనంభవేత్. ఆకృతేరాజరాష్ట్రస్య భవేద్భవసంక్షయం. యజమానశ్చధామ్నశ్చ ప్రజానాంచధనక్షయః. అకాలేతుకృతేస్నానే విమవాదో యధాదితే. శాన్తికార్యాద్ధనైశ్చైవ దక్షిణేప్రాగుపక్రమే. ఉత్తరేశైవపాశ్చాత్యే ఉపక్రమణదూషణం. వైత్రేచలిమవేతద్యత్ క్రమాదాశ్చయుజిషిచ. స్థాపితానాంచకుంభానాం భేదనేపదనేతథా. కాలాదిదూషదుష్టే చక్రిమికిశాదిదూషితే. లంఘితే శుచిసంస్కృష్టే వాయుసాదైబ్యశ్చదూషితే. గహి తేశ్యాపదాద్యైశ్చ స్పృష్టవాశుచిభిస్తథా. పాపంధైః ప్రతిలోమైశ్చతథూదత్యాదిదూషితే. కలశంతంతు ఉమ్మత్సస్థాపయిత్వావనాన్వసః. తద్దేవతాజనేన్మంత్రం అష్టోత్తరశతావరం. స్నాపనం యదితైః కుర్యాత్ శాన్తి హోమం సమాచరేత్. ఆక్రమణ సముద్భుత్యస్నాపనే విహితేసతి. జపః పంచోపనిషదాంకర్తవత్సమాచరేత్. దేవతామస్త్ర భూభాగద్రవ్యాణం మాత్యయేసతి. పూర్వవన్మంత్ర జాపస్యాత్ ప్రతిద్రవ్య మనర్పితే. అర్ఘ్యాదిభిజ్ పస్తద్యత్ మహిషాజాప్త సంభవైః క్షీరాదిభిస్తథాద్రవ్యైస్సాపనే స్నాపయేత్సునః. ఆద్భిః పర్యుషితాభిశ్చైత్ స్నాపనంస్నాపయేత్సునః. శాన్తిహోమముల ద్యాజపశ్చాష్టో త్రరం (శతం) వరః. ఆరాదనాంగవైకల్యై నృత్రవాద్యాదిభిన్నహ. శాన్తి హోమోభవేద్వేద్యాస్సాపనేచలనేసతి. ప్రతిమాపతనే తద్యత్ ప్రాయశ్చిత్తం చతుర్ముఖ. స్నాపనేవర్తమానేతుచలనే పతనేపిహ. యథాపూర్వమథ స్థాప్య స్థాపయిత్వా యథావిధి. శాన్తిహోమశ్చకర్తవ్యః పీఠాదీనాంచభంజనై. సహజానాం తథాహస్తపాదాదీనాం చతుర్ముఖ. గంగేషుతే మామవాహ్యమర్పాదే తద్గతింహరిం. క్రియాసమాపయేత్ దృగ్గం ప్రభాపీఠాదికం పునః. సమాధా మయథాపూర్వం సంప్రోక్షణ విధిర్భవేత్. వస్తుమస్నాపనాంగేషు అధికం

హరిరేవవా యదిస్యాన్మూలమన్తస్యజపస్యాష్టోత్తరం వరః మోక్షమాణస్సదాకుర్యాత్ సుపనం
 నిశివాహని దీప క్తయాథో దిపసె బ్రహ్మర్షి దినమధ్యమే దినానై సర్వభోగార్థి ప్రాయశ్చిత్రాయ
 సర్వదా బద్ధప్రతిసర్త బింబెస్సపనార్థంతు మంత్రిణా సుపనాన్తరసం ప్రాప్నోనచ ప్రతిసరాన్తరం
 మండూకమూషికాస్సవో చచుందర్యాదిజంతుభిః స్ఫుష్టైవిలంఘ్యతేనష్టై స్థాపితేకల శతధా
 త్యక్త్యాన్యంతు తదాకృత్యామూలమన్తజపెద్గురుః స్థాపితం కలశాయత్రత్వాషండైః ప్రతిలోమజైః
 ఆశోచపద్మిరపరైః కలశస్సపనేసతి సద్రవ్యం కలశంత్యక్త్యాతదా ధన్యం తత్ర నిక్షిపేత్
 వాచయిత్వాధ పుణ్యాహం శాన్తిహోమం సమాచరేత్ కర్మణిస్సపనాదౌతు ప్రవృత్తదేశిమోత్తమః
 సౌతుకంమరణాశోభం శృణుయాంనాశుచిర్భవేత్ ఉత్పవేచయథాశాస్త్ర మోద్దిత స్థలనేపిచ
 శాన్తిస్తథాచృతే బ్రహ్మో స్తదెవవ వధార్యతాం విమానస్థాపనాహీనేనకుర్యాదుత్సవం హరేః
 కుర్యాద్వాద్వజముగ్ధుత్య ఉత్సవం వాక్రమేవవా వాయవీయేధామమోణేవిధిశాన్తి మాచరేత్
 సంవత్సరాంతంతత్రైవధ్యజయష్టైస్థ తిర్భవేత్ హీన్యనిత్యేత్సవేదామ్నిధ్యజామోహణ పూర్వకం
 నూజనంకారయెత్కామంకారితేశాన్తిమాచరేత్ ప్రమాణహీనే పక్షీన్దై ధ్యజేస్తంభాదికేపివా
 శాన్తికార్యతథాహీనే మూషికాద్వైశ్చదూషితే అశుచిద్రవ్యసం స్పృశో త్యక్త్యామోష్యధ్యజాన్తరం
 వాన్తిహోమశ్చకర్తమ్యూ బ్రాహ్మణీనాంచభోజనం ధ్యజామోహణ కర్మాఙ్గధ్యజం వాస్తం
 భమేవవా సకృన్నియుక్తంత్యక్తవ్యధ్యజయస్థింతునత్యజేత్ సకృన్నియుక్తై స్తంభాద్భూయోపివిని
 యుజ్యతే ప్రాయశ్చిత్తంతు తత్రస్యాత్సుపనంచోత్తమోత్తమం శాన్తిహూమశ్చ కర్తవ్యబ్రాహ్మణ
 నాంచ భోజనం స్థాపితే విహగేశానేధ్యజేవాతా తవాదిభిః వణోమానోనదూషస్యాత్ సమరాధన
 మిష్యతే పతితేవాతవేగినహే తునాయెనకేనచిత్ ఉధృత్య బధ్యాభూయోపిస్సపనం
 మధ్యమోత్తమం వనోహనౌత ధాభిన్నైధ్యజేభిన్నైవీ వాక్యచిత్ ధ్యజాన్తరం సముత్పాద్యత్యక్త్యాని
 పతితం ధ్యజం ఇష్టం వాకల్యయేవాన్యం నతుకాల ప్రదక్షిణం విపరీతధ్యజపటం
 ప్రమాదాద్వది బంధయేత్ తమ్మోచయిత్వాయేచాన్యంబద్ధాస్సపన మాచరేత్ ధ్యజస్తం
 భెతధాభిన్నై భగ్నివాసుషితేపిచ స్తంభాస్తంస్థాపయిత్వాశాన్తిస్సపన పూర్వకం పతనేభ్రమణేవాపి
 పతితేసాయద్యచ్ఛయా శాన్తిహైమేభ వేత్త్రాగ్యామూలమన్తజపస్తథా పక్షిశాధిష్ఠితే
 కుంభేభిన్నైనష్టేపివాతథా అస్పృత్యైః ప్రాణిభిస్సృష్టైస్థాప్య కుంభాన్తరం పునః ఆవాహ్య
 తత్ర విహగం కర్మశేషం సమాచరేత్ ధ్యజస్తంభచనం స్ఫుష్టచండాలాద్వైవో గహిో తైః
 స్తంభాన్తరమవ స్థాప్యశాన్తిహూమం సమాచరేత్ సూత్రైప్రైతకై శ్చాపి ప్రతిలోమైస్తథావిధైః
 స్ఫుష్టప్రాక్ష్యధ్యజస్తంభం పుణ్యపాత్రిపుస్సరం సకృన్ యోజితంత్యక్త్యామృణ్మయా

పాలికాదికం. అంకురానప యెంనూచెచ్చాంతి హూమాదికంభవేత్. అంకురేష్వపిరక్తేషు
 శ్యామవణో యుతేషువాఅప్రారూఢేషుసవేషు తథా తిర్యగ్గతేషుచ. అస్పృశ్యస్పృశ నేతే
 పాంభిన్నభశింన్నేషు పునః. పాలికాదిషు నష్టేషు పతితేషు యథాతథా. వల్మికాది
 ప్రమోహచమూషికాద్యైశ్చభక్తితే. శాన్తి హూమంచ కర్త వ్యూబ్రాహ్మణానంచభోజనం.
 ప్రాబ్ధకర్మమధ్యేతేత్ కర్మనైమిత్తికంపునః. అపతేదవో యోద్భూయస్తదద్ధంచాంకురాన్గురుః.
 అపి వ్యంకరేషుస్యాద్దేధవాద్యాయది మానుషాత్. కర్మలోపస్తథాత్యక్త్యా కల్పితానం
 కురానపిశాన్త్యర్థం జుహూయాదగ్నముల మన్తజపస్తథా. బద్ధః ప్రతిసరేబింబె కర్మార్థమ
 పరంయది. అంతరాకర్మవిపత్తేద్బద్ధీయాత్కేతుకంపునః. అంతరాపతితేన్నానేసమాప్తిన్నపనం
 పునః. పూర్వాబద్ధమనుష్టేయం యథాశాస్త్రం చతుర్ముఖ. గ్రామాదిషుస్యాచ్ఛాన్యేషునబలివి
 ధిమోత్సవ. ధామన్యవభవేత్కామంయదిస్యాద్విధిమోత్సవః. సహస్రకలశైస్సానం ప్రాయశ్చిత్తం
 తదీష్వతే. ఉత్సవేవర్తమానస్యా మహవాతాదినాయది. మాదౌ శిథిలేకృత్య ప్రాయశ్చిత్తం
 పునర్గుహః. కామ్యోనలోప్యేలోప్యేతుకుంబై రష్ట్రేత్తరే హరేః. స్నపనంధారయేద్ధామోజపశ్చాధే
 ది వ్యోజార్చనం. ముహూర్తాతిక్రమేశాన్తి సర్వేషాంకర్మణమపి. కార్యహూమాదిభిః
 పశ్చాత్కర్మారంభోయధాదితః. కర్మణ్యధిక్యతేపూర్వం దేశిమోమూర్తి పెషువా. హేతోదో
 వామూనుషాద్యా విఘ్నతేష్వధికరిసు. ప్రారబ్ధకర్మకర్తవ్యతాందద్యాద్ధిరపరైద్విజః. ఉత్సవే
 పిఘ్నదైవానాం మానుషాద్యాయధాదితే. బలిమెవక్తిపెదద్దామ్ని గ్రామాదైవిధికాన్యపి. బలిప్రదా
 నేప్యకృతేక్సింశ్చిద్ధివసేపునః. కుర్వో బలిమతిక్రాంతం కృత్వైవం బలిమాచరేత్. ఉత్సవాం
 గేషుహేషుకల్పితేషు యథాపురం. ఉద్యానయానమ్మగయాజలేద్రూఢ్యేదికర్మసు. శాన్తికార్యా
 భోజనంచ బ్రాహ్మణానంజపస్తథా. హీనయా తీర్థయాత్రాయాం పునరుత్సవమాచరేత్.
 ఉత్తమోత్తమ మగో ణ కృత్యాన్సపనమాదితః. మాస్రయదుక్త తిక్రాన్తే నక్తత్రాదో యధాదితే.
 ఉత్సవూనస్తరేమాసి యద్యవగృత్స రాం భవేత్. ఊర్ధ్వం సంవత్సరాత్పుర్వో శాన్తిం
 కృత్యాసమాచరేత్. సహస్ర కలశైస్సానం శాన్తి హూమజపాదికం. ఎప్తైపర్వేత్సవేశాన్తిన్నపనం
 శక్త్యోపక్తయా. ఆన్యేషు విఘ్నేల్లప్తేషు శ్రవణద్యుత్సవేషుచ. ఉత్తమోత్త మమగో ణ
 స్నపనంతస్య నిష్క్రుతిః. వ్యత్యాసే బలివస్తూనాం జుహూయాత్సవో పాశతం. వాతాద్యుత్పాతనం
 స్పృశే బింబేస్నపన ముత్తమం. అచారేద్యాగశాలాయాం ప్రమాదిషు మహోత్సవే. అగ్నిదగ్ధేషు
 తత్సర్వం సమాధాయయథాపురం. శాన్తిహూమోద్విజ్జేన్ద్రాణీం భోజనం దానమెవచ. తూర్యాత్పదశ
 నష్టాషే కుంబైన్ వభిరాష్టవః. కామ్యోబింబాదిదాహేపితధాన్సపన మాచరేత్. శ్వస్యగాలాది

భీర్వాగ ముండాపాదిప్రవేశనః సంస్కృతే పూర్వక్షిప్తానిత్యక్త్యాన్యాని నిధాయచ, శాస్త్ర
హామోద్వ్యజేంద్రాణీం భోజనాదియథాపురం, చండాలాది ప్రవేశాత్యక్త్యాత్తద్భిన్న దూషితం,
ఉత్పవార్ధాని వస్తూని శాన్తి హామం సమాచరేత్, ఉత్పవార్గ్నస్వయం శస్త్రశాన్తిం కుర్యాద్భద్రాద్రమం,
విషువేదాయనిచైవ తీర్థయాత్రాన దూషకృత్, ప్రమాదాద్యదియాత్రాస్యాత్సద్భిన్నం
చూత్తమోత్తమం, ఉత్పవేహమవిచ్ఛుదై ద్విగుణం హేమ మాచరేత్, బింబెచరాదిభిశ్చోష్ణవత
' మానే మహాత్మవే, కమా చో దిసు బింబెమ బింబం చూత్పాద్య పూర్వవత్, ఆరాధ
యోనిపతితే బింబే యానాం మహాత్మవే, ఆరూప్యపూర్వవద్యానాం దధ్యాసు పరితోనయేత్,
ఏకాద్యశీతికలశైస్సాపయేచ్ఛాన్తయేపునః, అంగహనైకాతుకస్య బింబ అన్యం నయేత్సదా,
హీనాంగంచేత్సమాదాయ సేద్యస్సం ప్రోక్షణంచరేత్, స్నపనంశాన్తయేకుర్యాద్భాహ్మణే
నాంచతోపణం, యానంభంగేనయేద్దైవం యానేనాన్యేనవీధికాం, శాన్తిశ్చకార్యాపతన భ్రమణీదౌ
చసాదధే, పుణ్యహవాచనాదీని కార్యాణికమలానన, అస్పృశ్యదియానానివహే
యుర్నింబమెవవా, క్షాళయిత్వాతుయానాని బింబంచస్నాపయేద్దైవైః, పుష్పయాగూని
శిభరేఛాం తయేభుక్తయేదివా, అభావేపుష్పయాగస్యన్నపనం చూత్తమోత్తమం,
ఆరభ్యతీర్థదివసాదూర్ధ్వం పంచదినావధి, ధ్యజామోహణం కార్యం పశ్చాచ్ఛేదవ దూహణం,
ద్భూషస్యాద్భూష శమనం స్నపనం మధ్యమోత్తమం, ఆవరూప్యధ్యజపటంస్నపనానస్తరం
పునస్త్ర, ఉద్యాస్యదేవతాస్సర్వాశ్శకటాబలికర్మాణా, ఉత్పవాంతః పరితరికర్మవైశేషికాహ్వయం,
రార్యమేవనలోప్యంతత్ లోపఘట నమాచరేత్, పవిత్రామోహణే ప్రాయశ్చిత్తమన్యత్రదృశ్యతే,
హీనమానే పవిత్రవాకుండేవామండలాదికే అస్త్రమంత్రంచ జప్త్వాచ పురాజయేద్ధస్తవధో నీం,
త్యక్త్యా పవిత్రకేశాది దూశితం పునరేవతత్, కృత్యాపూర్వవదాదూషతతశ్శాన్తిం సమాచనేత్,
అస్పృశ్యస్పృశనే కుంభేభిన్నై నష్టేపివాపునః, కుంభాస్తరేనవాహ్యమూలమస్త్రంజపెత్పునః,
ఆస్థానేస్థాపితం వైలమన్యత్ర ప్రతిమాదికం, స్థాఫయిత్వా యథాస్థానం స్నపనాది సమాచరేత్,
మానేన్యానాధికేవాపివేద్యాదీనాం ప్రకల్పితే, శాన్తిరాజ్యాహుతిః కార్యం పంచోపనిషదాకృతిం,
తేషామభావేచతథాశాన్తిన్ యనమోక్షణం, అకృత్యాస్థాపనేశాన్తిం కృత్యానయనమోక్షణం,
తోయాధివాసాకరణే ప్రతిష్ఠాచెన్నదుద్విషః, స్నపనం శాన్తిహోమంచతద్వద్వేదాగ్లహనిషు,
ఆనాచార్య ప్రతిష్ఠాయాం పునష్ఠాపనమాచరేత్, ఆచార్యపదమారూఢావైధుర్యార్ధల్పదూషవా
' అధికార్యం విజ్ఞాన పారం యాతో యదిన్యయం, జ్ఞానాధికేనదేవేశేస్థాపితేజ్ఞానరూపిణీ,
సదూమాజ్ఞాన దహనసద్యాదూషాదహాత్థం, యావత్కాలం స్థితిబోల మందిరిప్రార్థితాపురా

తావత్వతీతే సమయేన్నపనం మధువిద్విషః, కార్యః పునశ్చతత్రైవ స్తైతికాలః ప్రకల్పయేత్, అన్యత్రావాబాలగేహ యద్వామూలమలయేభవేత్, కర్మాచా పీరికాయాంతం స్థాపయిత్వా సమచో యేత్, గూపురెవాలయేయద్వాప్రాకారమంటపతథా, శిథిలెనరఘాతంబి వల్మీకాది సముద్భవే, ఉద్భుత్యతత్తత్సం శేధ్యదేశంకృత్యాయథాపురం, స్నపనందేవదేవస్య కుర్యాద్యుత్తమ మధ్యమం, శాస్తిహామెద్విజెంద్రాణీం భజనం దానమేవచ, సిద్ధాంత సంకరేజాతతథాసాధారణం సమం, కష్ణణదిసు దూషస్యాద్రాజరాష్ట్ర క్షయాపహ॥ బ్రహ్మవాచ॥ సిద్ధాంతం, నామ కిమకూవాబెదస్తస్యజనాదోనా, శ్రోతుమిచ్ఛామితత్పర్యం నరహస్యమిదంయది॥ శ్రీభగవానువాచ॥ మహాపనిషదంనామ సిద్ధాంత పదశబ్దితం, మీమాంసాదిషు శాస్త్రేషు యసిద్ధార్థామనీషిణః॥ తేహేవంతేధికామోస్మి నీతి సిద్ధాంత సంజ్ఞకం, తచ్చతుర్థాస్థితిం శాస్త్రం మృద్ధాది వదనే తథా, ఏకైకంభిద్యతే తంత్రంశాఖాభేదేన భూయసా, ప్రథమం మంత్ర సిద్ధాంతం ద్వితీయం చాగమాహ్యయం, తృతీయం తంత్ర సిద్ధాంతం తుర్యంతంత్రోన్తరంభవేత్, ఏకైకమూర్తి రారాధ్యా ప్రాధాన్యేనే తరాః పునః, దేవ్య క్రియాదయశ్చాపి సంపూజ్యాః పరివారవత్, ఆయురైశ్శంఖ చక్రాద్యై శ్రీవత్సాదైశ్చ భూషణైః, మూర్తి మద్భిః పరివృతాః కేవలావాం బుజాసన, కథ్యతే తత్ర తత్రోక్తం మన్త సిద్ధాంతమన్త్రిమం, వాసుదేవాదయ పూజాపశ్చత్కారస్సాధకైరపి, క్రమాగతైస్సల్యక్త్యా వ్రజ్యాస్తత్రుభవావ్యయో, కర్మణీమపిసన్యాసః కథ్యతే యత్రచాగమే, తత్రమాగమ సిద్ధాంతం తదుక్తం కమలాసన, సధానామేవ మూర్తో నాం ప్రోదాన్య యంత్రకథ్యతే, మూర్తో యేద్వాదశాఙ్గా నితేషామే వతథాపరే॥ మాననిణో యః॥ ఏకైక ప్రీహ్య పాదానమృజకం విషయేస్మృతః, ముష్టినాస్యాచ్చతుష్కంతు మానతః కుసులం మతం, ప్రస్థస్యాత్తచ్చతుష్కేణ తేచచత్వా అధకః, తచ్చతుష్కంభవేద్రాణం తద్యయంఖారికాభవేత్, ఖారిత్రయంతుఖారిస్యాత్కుండికాన్యాచ్చితుష్టయం॥ ఇతిశ్రీపాంచ రాత్రేపాద్మ తంత్ర క్రియాకైరవ చంద్రికాయాం నిత్య నైమిత్తికకామ్య విచారః॥

అధపురుష సూక్త ఆరాధన విధి :

అధసమారాధన విధిరుచ్చతే॥ దేశికేవారుణదివ్యాగ్నియవాయవ్య పాథోవ మంత్రమానసాదిభిసప్త విధిస్సానేష్యైక తరణస్సాత్వా, శుక్లోపవీతేత్తరీయ చందనాద్యనులెపన శ్వేతమృత్వాన్న కృత్వోర్ధ్వపుండ్రాద్యనులేపనం కృతేనిత్యస్యకృత్యం నిర్వర్త్య, ఆజాను పాదావామణిబంధనార్థస్త్వైచ ప్రక్షాళ్యాచమ్య, ఆలయంద్యిః ప్రదక్షిణీ కృత్యద్వారపార్శ్వం సమాససాద్య, చక్రాయేత్వాది

127

రాతిపింజరహనిప్రదశ్శ్యే తజ్జతేనామృతజలెనమయేనార్వాదిదాసంస్కరేత్ ఏతావాసస్య
 మహాహాతమృతం దివీతిపాద్యం సమవోయామి త్రిపాదూర్వఃపాదైర్మృషః సహ
 తస్మాద్భ్యం సమవోయామి తస్మాద్విరాడాజాయాత మధూపుర ఇత్యాచమనీయం సమవ
 యామి ఓం సమోభగవతేవాసుదేవాయ మంత్రాసనం సమవోయామి ఇతితులసీ దళం
 సమర్చ్య ఓం ద్వాదశాక్షరమంత్రస్య వాసుదేవృషిః గ్రాయత్రీఛందః వాసుదేవృదేవతా
 ఉంబీజం హ్రీంశక్తిః భగవత్సమారాధనార్థేవినియోగః ఓం భంజ్జనాయ హృదయాయ
 నమః ఓం నం ఐశ్వర్యాయశిరసేస్వాహా ఓంమోంశక్త్యై శిఖాయోకాషట్ భంభంబలాయ
 దేవచాయహం బంగంతజసేనేత్రాభ్యాంవౌషట్ ఓంవంవీర్యాయస్రాయ ఫట్ ఫలతల
 దేవరాయనమఃభందేం ఐరుభ్యాంనమః ఓం వాంజానుభ్యాంనమః భంయం పాదాభ్యాం
 నమః ఓంకృద్ధల్కాయ హృదయాయనమః మహోల్కాయశిరసేస్వాహా వీరూల్కాయ
 శిఖాయోకాషట్ వ్యూల్కాయబలాయకవచాయహం సహస్రల్కాయ నైత్రాభ్యాం కాషట్
 తేజోల్కాయాస్రాయఫట్ ఓం కిరీట ముద్రాయై నమః ఓం శ్రీవత్సాయనమః ఓం
 కౌస్తుభాయనమః ఓం వనమాలాయై నమః ఓంచక్రాయనమః శంఖాయనమః ఓంపద్మాయ
 నమః ఓం గదాయై నమః ఓం గరుడాయనమః దేవస్యదక్షిణే శ్రీంశ్రీవత్సాయనమః
 ఆగచ్ఛాగచ్ఛేతి సర్వశక్తిమయింశ్రియంద్యాయామి శ్రీంశక్తియై నమః ఇతిపద్యాసనం సమవ
 యామి ఇతి పుష్పం సమర్చ్య పూర్వపదమృతమయం పాద్యం సమర్చయామి
 అర్ఘ్యంసమర్చ్య అచమనీయం సమవోయామి ఆసనం శ్రీదేవి మంత్రస్య మంకణ ఋషిః
 గాయత్రీఛందః శ్రీదేవతా శ్రీంబీజం హ్రీంశక్తిః క్షీంకీలకం సమారాధనార్థే వినియోగః
 శ్రాంహృదయాయనమః శ్రీంశిరసేస్వాహా శ్రాంశిఖోయోకాషట్ శ్రాంకవచాయహం
 శ్రాంనేత్రాభ్యాంవౌషట్ శ్రః అస్రాయఫట్ కమలముద్రాయై నమః దేవస్యవమే భూం
 భూమ్యై నమః ఆగచ్ఛాగచ్ఛ సర్వశక్తిమయాం భూమింధ్యాయామి భూం భూమ్యై నమః
 ఆసనం అమృతమయంపాద్యం అఘ్నీం అచమనం ఆసనం భూదేవి మంత్రస్య
 రణ్యఋషిః గాయత్రీఛందః భూదేవతా హ్రీం బీజం శ్రీంశక్తిం క్షీంకీలకం
 సమారాధనార్థేవినియోగః హ్రోకాషట్ హ్రాంకవచాయహం హ్రాంనేత్రాభ్యాంకాషట్ హ్రా
 త్రాయఫట్ కమలముద్రాయై నమః పరివారకల్పం కరిష్యే దేవస్యపూర్వాదిను తత్తదంగేమహా
 శ్రీంశ్రీవత్సాయనమః భంవనమాలాయై నమః యోగమాయై నమః వైష్ణవ్యై నమః
 విమలాయై నమః ఉత్కషిణ్యై నమః ప్రజ్ఞాయై నమః సత్యాయై నమః ఈశాన్యై నమః

అనుకంపాయైనమః, పితామహ్యైనమః, తత్పరితః, వ్యాప్త్యైనమః, కాంత్యైనమః, తృప్త్యైనమః, శ్రద్ధాయైనమః, విద్యాయైనమః, జయాయైనమః, చక్రిణైనమః, గదినేనమః, శాజ్ ణైనమః, పాశినేనమః, ఇంద్రాదితశానైభ్యోనమః, పురతః గరుడాయనమః, ఆశానాదివిష్వక్సేనాయనమః, ఏతా భగవదభిముఖా ప్రాంజలీ ధ్యాయామి, భంసమోభగవతే వాసుదేవాయ శ్రీభూసహితాయస్నానానం సమర్పయామి యత్పురుషేణహవిసా= శరద్ధవీత్యలంకారాననం, సప్తాస్యాస పరిధయః= పశుమితివస్త్రం సమర్పయామితం యజ్జంబహిషి ప్రాక్షన్=శృయితిచమిడిపవీతం సమర్ప్య, తస్మాద్యజ్ఞత్సర్వహతః= సంభృతంపుష్పదాజ్యం= గ్రామ్యాశ్చయ ఇతి గంధం సమర్ప్య, తస్మాద్యజ్ఞత్సర్వముతః, ఋయస్సామాని= దజాయతేతి పుష్పం, తస్మాదశ్వాఅజాయంత= అజావయ ఇతిధూసం, యత్పురుషంవ్యదదః= ఉచ్చ్యేతే ఇతి దీపం, బ్రాహ్మణోస్య ముఖమాసీత్= అజాయతేతిభంసమోభగవతే వాసుదేవాయ శ్రీభూ సహితాయభోజ్యాననం సమర్పయామి, చంద్రమామనసో= వాయుర, ఆయత ఇతి నైవేద్యం, నాభ్యా ఆసీదస్తరిక్షం= అకల్పయన్నితితాంబూలం, వేదాహమితం= యదాస్తే, ఇత్యలంకారః, ధాతాపురస్తాద్యముదాకజహర=విద్యతేతిధేనుదానానిచ, పర్యంకం, యజ్ఞేనయజ్ఞమయ జంతుదేవా=దేవాః, ఇతీదమేనూద్యానసమితి కేచిత్ ప్రచక్షతే, శ్రీభూసహితాయవాసుదేవచరణే శరణం ప్రపద్యే, ఇత్యానందాశృపరిపుత్రస్సన్నాత్మానంస పుత్రపౌత్రాదారాది సర్వం భగవతే సమర్పయేత్ - పురుషసూక్తారాధన విధి సమాప్తం :

పారమేశ్వరోక్త పుణ్యహవాచన విధి:

పుణ్యహవాచనమ్, శ్రీ పాంచరాత్రసారాచ్చపారమేశ్వర తత్రతః, పుణ్యహవాచనస్యాధ ప్రయోగేలిఖ్యతేధునా, తత్తత్త్రియోపయుక్త పదార్థ శుద్ధ్యర్థం పుణ్యహవాచనం కరిత్రత్త్రియోపయుక్త పదార్థ శుద్ధ్యర్థం పుణ్యహవాచనం కరిష్యేఇతినంకల్ప్య, ఐకాయన్ శుక్ల యాజువిషోష్య ఇతి సంకల్ప్య, ఐకాయన్ శుక్లయాజువిసాక్

పుణ్యహవాచ్య వర్ గంధ పుష్పాదిభిస్సం పూజ్య, యూయంపుణ్యహ మంత్రా బ్రువంత్యిత్యాచార్యోవదేత్, తేచబ్రూ ఇతివదెయుః, సువర్ణాదిలోహజుమ్మణ్యయం వాకరకం సంపాద్యశుద్ధుదకెన ప్రక్షాళ్య, గాళితశుద్ధుదకెన సంపూర్య, గంధపుష్పాభ్యామలంకృత్య, సప్తదర్భ కృతకూర్పం నిక్షిప్య, దహనాస్యోధితే తజ్జలేపంచాక్లషీరంధ్యాత్వా, తస్మిన్ గంధపుష్పాభ్యామంజలిం సంపూర్య తస్మిన్పుష్పాంజలౌ హృత్పద్మయతేజోమయం భగవంతం

పింగళానాది దక్షిణమాగ్తః దక్షిణ నాసారంధ్రే ణరచకవాయునాచతురుచ్చారితాగచ్ఛ
 పదయుక్త సుదశ్ నషడక్షరణ ఆవాహ్యతం పుష్పాంజలిం కుంభోదకధ్యాత పీఠేనిక్షిపేత్ తతః
 తంభగవన్తం సహస్రారసహస్రజ్యాలానాభినేమి సమాయుక్త సుదశ్ నాకారంధ్యాత్వా తన్మంత్రేణర్హ
 గంధ పుష్పీధూవైస్సం పూజ్యతతస్తైరైకాయనాదిభిః కరకందభాః గ్రైః స్పృశ్ యిత్యాః ఓం
 భగవాన్సవిత్రం వాసుదేవః పవిత్రం ఓం తత్పాదం పవిత్రం ఓం తత్పాదూదకం పవిత్రం ఓం
 పుణ్యపాం ఓంతత్సవిత్ర్యర్రరణ్యం= ప్రబోదయాత్ ఓంనారాయణయ= ప్రబోదయాత్
 పమోరజసెసాదదూంమాత్రాపత్ అద్భి మంత్రేణార్థేఖల్యప్యేవమాదితః ప్రయోగస్య
 ధీమహిమంగళానినామాని ప్రయుంజతేమనుష్యాః యస్మాదితోమేధుోదితః తత్తద్భక్తానాం
 తన్మేదాస్యాదితి భగవాంఽచ్చైస్థంమంగళం సర్వశక్తి యుమ్మోయోగస్సర్వ శక్తిర్భవతు
 సేవహితత్వతః సహతేస్పష్టకర్మకర్మగ్రహపతిరేతేనైవాభి మన్తైణత దైవ ఋత్విజస్సర్వైతధా
 యజ్ఞో మహీయతే యద్భువావాయజాపావాసామ్నవాభ్యస్తరీయతే సర్వంతద్భువ్మాణేతే
 నవ్యాచ్చిద్రత్యాయ కల్పతే యదం సర్వవేదానాం ప్రభవః వేదబ్రాహ్మణః సనరః
 పుత్రపౌత్రేణ దీఘో మాయురవాప్నుయాత్ ఓం భగవాన్యాసందేవః పరాత్సకృతిః
 జాయసీవిభూతిః భూతిరేవస్వస్వయం భవతి భూతిచావయతి భూత్వైవస్వయంభవతి
 ఓం భగవాన్యాసుదేవో భగవాన్సంకష్టో భగవాన్ ప్రద్యుమ్నో భగవాన్ నిరుద్ధో భగవానేషభగవానేష
 వాసుదేవః ఏషాసపరాకృతిః ఏషతత్వరం బ్రహ్మ ఏష ప్రభవః ఏషోవ్యయః ఏషాత్మా
 చతుర్విధః సర్వజ్ఞ స్సర్వర్వదశో స్సర్వేశ్వరేశ్వరః సర్వశక్తిసమృద్ధిమానేవ ఋగ్నిమనూనామాప్తోవ
 శిస్వాధీనూనాదిరనన్తః వ్యపగతనిద్రాభయక్రోధ తంద్రిః వ్యపగతేచ్ఛాతమః క్షిమవ్యాధిః
 నిఘ్నో షోనిరవసిష్టోనిరవద్యః భగవన్తం వాసుదేవమేనం విదుస్తమేనం విదుర్యయేనం
 విదునో తేవిదుః యుంజతేమన ఉతయుంజతే= పరిస్థుతిః ఇదం విష్ణుః పాగంసునేస్వాహ
 ఇరావతీ=మయూఖైస్వాహ దేవశృతే దేవేష్వాఘోషతం ప్రాచిపైత మధ్యరం కల్పయన్తి
 మూర్ధ్వం యజ్ఞం నయతం మాజివ్యరతం స్యంగోష్ఠమావదతందేవిదుర్యే ఆయుర్నానిర్వాదిష్టం
 ప్రజామ్నానివో దిష్టం ఆత్రమేధాంవమ్మఖ పృథివ్యాః విష్ణునుోకంవీర్యాణి= విష్ణవేత్త్యా
 దివూవాదిన ఉతవాపృథివ్యామహేవా విష్ణు ఉమోరంతరిక్షాత్ ఉభాహిహస్తావసునా ప్రణస్వా
 ప్రయచ్ఛదక్షణాదూత సద్యాద్విష్ణవేత్త్యా ప్రతిద్విష్ణుస్తవతే= భువనానివిశ్వా విస్టోరరాటసుసి=
 విష్ణవేత్త్యా ఓం కనిక్రందజనుషంప్రబృవాణ వాచమమితేవనావం సుమంగలశ్చశకుస
 భవాసిమాత్వాకా చిదభిదా విశ్వదావిదత్ మాత్వాశ్వేన ఉదధిన్నాసుపణో మాత్వాదిదిమ
 మచిరోహన్తే పిత్రియామసు ప్రవిశం కనిక్రతత్ సుమంగలో భద్రవాజవదేహ ఆవక్రంద

దక్షిణతే గ్రహణం సుమం గలం భద్రవాదిశకున్తే మనస్సేన ఈశతమాఘశగీంసోబృహద్వదేమ
విదధేసువీరాః॥ ప్రదక్షిణాదభిగృహ్లాన్తికారమూపయో మభేవాజో వదతి సోమగా ఇవ
గాయత్రం చత్రష్టభం చాను రాజతి, ఉద్గాతే పశకునే సామగాయసి బ్రహ్మపుత్ర ఇవసవనేమ
శంసి, వృక్షవవాజిశకుమతిర ధ్యాస్సర్వతోనశ్శకునె భద్రమా వదవిశ్వతో పుణ్యమావద,
ఆవదంస్తంశకునేభద్రమావదతూష్టిమాసినస్సుమతిం శిద్ధినః యదుత్పతన్యవదసి రియ్యో ధా
బృహద్వదేమ విదధేసువీరాం, దేవీంవాచమజనయన్త దేవాస్తాం విశ్వరూపాః పశపూవదన్తి
పానూమంద్రేణ మూజోందుహనా రదెనువో గస్మాను పసుష్టుతైతుయజాగ్రతోదూరముదితిదైవం
తదసుప్తప్సతదైవేతి దూరం గమం జ్యోతిసాం జ్యోతిరేకం తన్మేమనశ్శివ సంకల్పమస్తు॥
శ్రీసూక్తం॥ హిరణ్య వణ్ణో హరిణీం= విందేయం పురుషా నహం, ఇంద్రావిశ్వస్య
రాజతిశన్నూఅస్తుద్విపదేశంచతుష్టదే॥ శన్నోమిత్రశృంవరుణః= రురుక్రమః॥ శన్నోవాతఃపవతాం
- శనస్సన్తప్తవతుసూర్యః, శన్నంక్రనిక్రదదేవః పజోన్యూ అభివచోతు, అహనిశంభవన్తున శ్శగీం
రాత్రిః ప్రతిధీయతాం, శన్న ఇంద్రాగ్ని భవతా మహ్నాంన్నశృంన్న ఇంద్రావరుణారాతహవ్యా,
శన్న ఇంద్రా పూషణావాజసాతౌ శమింద్రాసామాసు వితాయశయోః, శన్నోదేవీ= వంతునః,
సోనాపృథివినూభవాన్మక్షరానివేశసీ, యచ్ఛానశ్శర్మన ప్రథాః, అసోభద్రాః క్రతవూయన్తు
విశ్వోదబ్ధాసో అపరితాస ఉద్భిదః, దేవానూయధానద మిద్వ్యధేనన్త ప్రాయుపూరక్షితారోదివేదివే,
దేవానాంభద్రాసుమతి ఋజూయతాందేవానా గీరాతి దభినునివతో తాం, దేవానాగ్ం సఖ్య
ముపసేదిమావయం దేవాన ఆయుః ప్రతి రంతు జీవసే, తోపూర్వయాని విదాహూమ హేవయం
భగం మిత్ర మదితిం దక్షమస్పధం, అద్యమణం వరుణం సోమమశ్వినానరస్వనస్సు
భగామయస్కరతే, తర్నూవాతోమయోమవాతు భేషజం తన్నామతాపృథివితత్త్విదాద్యోః,
తద్గ్రావాణసోమసుతో మయోభువన్త దశ్వినాఋణుతంధిస్త్రియాయువం, తమిశానం
జగతస్తస్థుష్త స్పతిం, ధియాజిన్యమవసే వేవయం, పూషాణాయధావేదసామసద్వ్యధే,
రక్షితాపాయు రబద్ధస్వస్యయే, స్వస్తి న ఇం= బృహస్పతిదో దాతు, స్పష్టదశ్యమరుతః

వానూవిదధేమజగ్గయః, అగ్నిజిహ్వమనవస్సూరచక్షసోవిశ్వోదేవా అవసాగమన్నిహ, భద్రంకణే
భిః= యదాయుష్ట, శతమిన్నుశరదో= రీరిషతాయుగ్ తోః, అదితిదై క్యందితిరం
తరిక్షోమదితిమో తా సపితాస పుత్రః, విశ్వేదేవా అదితిః పంచజనా అదితిజో తమది తిజ
నీత్వ॥ అద్భిదో ఘో మాయుష్యమస్తు, శివాభగవత్సానీయా అపస్సన్తు, సుమనసోహి
సామనస్యమస్తు - సుమన సోభగవన్త వాసుదేవ సంకషోణ ప్రద్యుమ్నా నిరుద్ధాస్సన్తు, అక్షతై

చక్రతంత్రం భగవాన్ ప్రద్యుమ్నో మనస్సమాధీయతాం సమాహితమననస్సుః॥ అస్మిన్ గ్రామే
 సర్వేషాం బ్రాహ్మణానాం గణానాం చరాణాం చధనం చకులం చమమ చరేత్యర్థభగవద్వైశేషికేణ
 భగవత్ప్రీతికమో ణి అనెన ఓం పురుషః ప్రీయతాం ఓం సత్యః ప్రీయతాం ఓం అచ్యుతః
 ప్రీయతాం ఓం భగవాన్వాసుదేవః ప్రీయతాం మహాపురుష శ్చాన్తిరస్తు భగవన్త సుర్వేవాసుదేవాభ్యాః
 భగవత్ప్రీతి మంగల్యాయాయురారోగ్య సిద్ధ యేనంపద్యంతాం ధనధాన్య సంమృద్ధ యే
 సంపద్యంతాం ఏషాకృతి ఏషా భగవాన్వాసుదేవః ఏషాకృతిరేష భగవో సంకషోణః ఏషాకృతిరేష
 భగవో ప్రద్యుమ్నః॥ ఏషాకృతి రేష భగవో అనిరుద్ధః ఓం పురుషోవధో తాం ఓం
 భగవాన్వాసుదేవో వధోతాం - మహా పురుషశాన్తిరస్తు॥ = న్యూనాతిరిక్తం యావద్యషోం శత
 సంపూర్ణమస్తు శద్ధ యేవాసుదేవోస్తు లాంగలీశుద్ధయే సదా॥ ప్రద్యుమ్న శ్శుద్ధయే చాస్తు
 అనిరుద్ధోస్తు శుద్ధయే కమోణిం శుద్ధయే చాస్తు విష్ణు స్సర్వత్ర సంస్థితః దోషాయా
 హరణాయాస్తు సదాసిహ్య కృతి స్థితః సర్వత్ర రక్షణాయాస్తు సదాచక్రాకృతి మోమ యాగేమ
 చసురేశస్య నగర గ్రామ వాసినాం తుష్టయే పుష్టయే చాస్తు ఆయురారోగ్య సిద్ధయే గురుణాం
 సాధకోద్రాణా పంచకాలరతాత్మనాం సర్వదా పుత్ర మిత్రాణిం దానదానగవామపి వేదశాస్త్ర
 గమాదీనాం తంత్రత్రాణియ సర్వశః అవిఘ్నమన ఘంచాస్తు దీఘోమాయుష్యవస్తునః ।
 సమాహిత మనశ్చాస్తు సంపదశ్చేత్తరోత్తరాః పుణ్యేహం శుద్ధయే చాస్తువాసుదేవాది మూత
 ియః శంఖ చక్రగదా పద్మయుక్త స్స ర్వేశ్వరేశ్వరః ప్రీయతాం భగవాన్దైవోలాంగలి ప్రీయతాం
 సదా ప్రద్యుమ్నం ప్రీయతాం నిత్యం అనిర్బుదస్సురేశ్వరః నారాయణ స్సురేశోస్తు కమోణాం
 పరణాయచ న్యూనాదికానాం శాన్త్యర్థం ప్రీయతాం భగవాన్విభుః॥ కమోణః పుణ్యేహమస్తు
 స్యస్తిరస్తు బుద్ధిరస్తు ఇతి మంత్రేణ తకరక జలెన కూచో నతత్ర త్త్రియోపయోగ్య మానపదాదధా
 నాచార్యః మూర్తి పైస్సపా ఓం శతధారగోం సహస్రధారం అపరిమితధారం అచ్చిద్రం
 అరిష్టం అక్షయ్య మనన్తం అక్షిప్తమచ్యుతం పరమం పవిత్రం భగవాన్వాసుదేవః పునాత్వీతి
 మనైణః స్థానాది దేశాని సహస్ర బాహువోరణ్య నామావిరజాం సినామా తెభ్యో నమస్తై
 మధుసూదనాయతత్రాధిమానం సరరక్త సంతం ఇతిచ మనైణ ప్రోక్షయేత్॥

ఇతి పారమేశ్వరేక్ష పుణ్యేహవాచన ప్రయోగో శ్రీరంగరాజ కృతస్సంపూర్ణః॥ దర్శిత్యబైశుక్ల
 పక్షైకన్యాయామ్ పంచమీతథో పరవస్తురామదాసైన లిఖిత్యః పూర్ణ తాంయయో॥
 కరకృతమ పరాధం క్తంతుమహో న్త్రి సన్తః॥ దర్శితీ-భాద్రపదశుద్ధ-పంచమీలు ముగిశినది.

ధృజస్తంభ ప్రతిష్ఠా విధి:

శ్రీ భగవానువాచ॥ ధృజస్తంభప్రతిష్ఠాయాం విశేషోపక్యతేధునా॥ అథః పరం ప్రవక్ష్యామి ధృజస్తంభసముత్తమం॥ అంతస్సారం బహిస్సారం ద్వివిధం దండలక్షణం॥ చంపకోదేవదారుశ్చ అజ్ఞోసః ఖాదిరస్తథా॥ చందన్ సాలవృక్షశ్చ బిల్వాశ్చామలకాస్తథా॥ ఇత్యేవమాదయోవృక్షాః అంతస్సారాః ప్రకీర్తితాః॥ ॥ క్రమకోనారికేశశ్చ వేణంస్తాశస్త్ర ధైవచ॥ బహిస్సారా ఇతి శ్రౌష్టాతస్య లక్షణముచ్యతే॥ నిస్సారం వజ్రో యేత్సంభః శతతాళాయుతం శుభం॥ అశీతితాళ మాత్రం వాప్రాసాదెచ్ఛాయమేవవా॥ గోపురూచ్ఛేదమాత్రంవా భేదిచ్ఛేదవివజ్జో తం॥ అవక్త్రం నిర్వ్రణం స్నిగ్ధంగ్రంధి రంధ్ర వివజ్జోతం॥ ఏవం లక్షణ సంయుక్తం ప్రతిష్ఠాయాం విశేషతః॥ అయనంచోత్తరం ముఖ్యేజుషన్యం దక్షిణ యనం॥ మాఘాది పంచమాసేషు సింహాశ్రవణ ముత్తమం॥ గురుర్భాగో వయోర్మౌఢ్యేవ్యతీపాతేచవజ్జో యేత్॥ సంక్రాంతేదుదిో నేచైవగ్రహణే సోమసూర్యయోః పురస్తాశ్చపరస్తాశ్చ షోడశాహనివజ్జో యేత్॥ అతిచారో తథామాసేపర్యయుగ్మేత ధైవచ॥ అప్రశస్తేషు యోగేషు ఖండస్థానార్థ భేనుచ॥ ఏవమాదిషుచాన్యేషు గహ్నిో తే షు తధైవచ॥ రాగ్నో రాష్ట్ర స్య దేవస్య గ్రామస్య చగురోస్తథా॥ యజమానస్యధిష్ఠ్యస్య శుభేవ్య సుగుణేషుచ॥ చంద్రతారాబలోపేతం యుక్త గ్రహ సమన్వితం॥ తిధి నక్షత్రవారేషు ముహూర్తేషు శుభేషుచ॥ ప్రథమాచద్యోతీయాచ పంచమీచ త్రయోదశీ॥ దశమీపౌర్ణమాసీ - పుష్య పక్ష శుభాస్తిమాః॥ త్రిమాత్రేషు దేవత్యాః అశ్విన్యాంరోహణీ షుచ॥ తిష్యే పునర్వసూ స్వాతీ హస్తేచశ్రవణేతథా॥ ధృజిన్యాస్థాపనం కుర్యా విష్ణోరభ్యుదయావహం॥ సోమోబ్యహస్పతీ చైవ భాగో వేధ బుధస్తథా॥ ఏతే సౌమ్య గ్రహ ప్రోక్తాః ప్రశస్తా స్థాపనం ప్రతి॥ రాశోత్పతీయ్యే షష్ఠేవా స్థితాశ్చేషు భ దంశనం॥ ద్వితీయాచతృతీయాచ తథా పంచమషష్ఠకే॥ సప్తమీన వమీచైవ దశమ్యేకాదశీపునః॥ ఏతేషురాశిషుప్రోక్తాః స్థాపనంచోత్తమోత్తమం॥ దేవస్యపురతః కృత్యాధృజ సంస్థాపనం తథా॥ ధృజహినేతు తద్గ్రా మంరాజా రాష్ట్రం వినస్యతి॥ తస్మాత్పుర్య ప్రయత్నేన ధృజస్తంభం నిక్షిపేత్॥ ధృజస్తానస్య పూర్వేతు దక్షిణేచోత్తరే పివా॥ షోడశస్తంభ సంయుక్తం చతుర్ద్వారసమన్వితం॥ తన్మధ్యేనెది కాంకుర్యాచ్ఛతురశ్రం యథాక్రమం॥ శిల్పిశాలాం ప్రకుర్వీత వాస్తు హోమం సమాచరేత్॥ శిల్పినం తోషయేత్పశ్చాత్పుణ్యాహం వాచయేత్తతః॥ ఋత్విజ్యష్టోడశ బ్రహ్మో యద్వాస్తా చతురోధవా॥ వైష్ణవో పంచకాలగ్నో పాశ్చరాత్రపరాయణా ॥ కౌతుకేన విధానేనధృజముద్ధాపయెత్క్రమాత్॥ మంటపాలెవనం కుర్యాదం కురార్పణమాచదేత్॥ మంటపాలెవనం కుర్యాదంకురార్పణ మాచరేత్॥ అంకురావోణ హోమంతు స్సశో హోమంతతః

పరం॥ ఛాయాధివాస సంకుర్యాత్ పూర్వోక్తేన విధానతః॥ జలద్రోణ్య కటాహవాదపః
 జేవామధావిధిః॥ చతుర్థీ కుచతుః కుంభా దశో యశ్చతతోపరి॥ పరిక్ష్య లక్షణ స్తంభం
 సమ్యన్వృత్యర్థకారణం॥ ఆచార్య ఋత్విజాశ్చైవవైష్ణవాశ్చవిశేషతః॥ స్తంభమాదాయయత్స్యస
 పుణ్యాహం వాచయేత్తథా॥ స్తంభస్యారోపణం చైవం మంత్ర ముద్రాభిరేషచ॥ సుపర్ణసీతీమత్రైణ
 ద్వాదశాక్షర విద్యయా॥ పవమానేతి సూక్తేన విన్య సెజ్జలమధ్యమే॥ పంచతన్మాత్ర మంత్రైణ
 జపేద్యాయేచ్ఛసంస్పృశేత్॥ తస్యంభందభో మాలాద్యైః వాలారజ్జువేష్టనం॥ ఓం గదాధిపతయే
 నమః॥ ఓం కౌమోదకైస్సేనమః॥ ఓం గదాధిపతయేనమః॥ ఓం శాశా యనమః॥ ఓం
 వైజయంత్యై నమః॥ ఓం వనమాలాయనమః॥ పూర్వపాశ్చో గరుడాయనమః॥ దక్షిణ
 భాగేనైవతేయాయ నమః॥ పశ్చిమభాగే విన్యక్తేనాయనమః॥ సౌమ్యభాగే అనన్తాయ నమః॥
 స్తంభాగ్రి పరబ్రహ్మణేనమః॥ తన్మధ్యేవాసుదేవాయ నమః॥ మూలేకూర్మాయ నమః॥
 పూర్వమేఖలే బ్రహ్మణేనమః॥ ద్వితీయమేఖలే విష్ణవేనమః॥ తృతీయమేఖలే రుద్రాయనమః॥
 ఇత్యావాహా॥ బ్రహ్మ విష్ణుశ్చరుద్రశ్చమేఖలే త్రయసంస్థితాః॥ అనంతంభావయేత్త త్రరలశాష్టై
 వినక్తిపైత్॥ దక్షిణేతు మహాకుంభం విన్యసెజ్జలమధ్యమ్॥ ప్రతిమావస్త్ర సంయుక్తా రుంభా
 తత్ర వినక్తిపైత్॥ ఇంద్రాదీనర్పయత్వాతుకలశేషు పృథక్పృథక్॥ బ్రహ్మణం పూజయిత్వాతు
 ఋత్వి జంతదనస్తరం॥ వైష్ణవోదేశికాద్యన్తు తోయకుంభం సమావిశేత్॥ అనస్తరం బలిం
 కుర్యాత్తత్ర ద్వికు నివాసినాం॥ వ్యక్తేషు పర్యతాగ్రేషు యత్ర దిక్షుచ సంస్థితాః॥ ప్రసన్నా
 పరితుష్టాస్త్ర ఏషు గృహ్లాంటీమం బలిం॥ నృత్యగీతాదివాద్యైశ్చ ఘోషయేత్తదహన్ శుభా
 ఏకాహం త్రిదినంవాపిపురస్తాదధివాసయేత్॥ ఇతిఛాయాధివాసః॥ పాదమూలంపాదతలంసస
 ఖంజా నుజంఘయోః॥ ఊరుద్యయంతథాన్యాసం నాసాగ్రంనా సికంభ్యవో॥ నేత్రద్యయంచ
 సుముఖం ప్రసన్నా పాదసౌష్ఠవం॥ హసవక్రత్రిం ద్వికన్ భ్యాంకుండలేన విరాజితం॥ సోష్ఠీష
 యుక్త శిరసం శిఖా చక్రం తథైవచ॥ మనూన్మా సంలం మబమానం సమసూనం నిరీక్ష్యచ॥
 అధస్తాచోర్ధ్వ దృష్టిశ్చ రాజ్యనాశేధ దృష్టకృత్॥ సర్వాంగ పూర్ణం సుముఖం ససూదరం
 సమస్తకల్యాణ గుణ ప్రశస్తం॥ నమామితం సర్వ సుఖ ప్రదాయినం లక్ష్మీశయుక్తం చసకర్తృ
 వృద్ధిదం॥ పాశ్చాజన్యనిజధ్వానధ్యస్తపాతక సంచయ॥ పాపిమాం పాపినం ఘోర సంసారార్థవ
 పాతినం॥ సుదన్ న మహాజ్వాలమోటు సూర్య సమప్రభ॥ అగ్నినాంధస్యమేదేవ విష్ణ్వార్కార్గం
 ద్రశో య ॥ శ్రీ ॥ త్రిభిః పంచభిన్ వభిన్న దూర్భ్యైవారాత్రో అంకురాపః ఇంకుర్యాత్॥
 పీఠపీఠవతాం రాజా అంజలింగా గ్రామవధో నం॥ పంచవక్త్ర మహాకాయోపాపీనాం

గ్రహనాశనః॥ యథాచా భీష్టదేరాజాతదేవాచరతేద్విజః॥ ద్విజానామప్యనుజ్ఞాతో ఆలయంచ ప్రవేశయేత్॥ నేత్ర ఉన్మీలనం కుర్యాత్ శిల్పినం పూజయేద్గురుః॥ ఊర్ధ్వంచాధ యథా దృష్టిత్యత్సజేద్బుద్ధిమో సుధీ॥ సమదృష్టిర్యథాబింబ ప్రతిష్ఠాంకారయేద్ధ్యవం॥ వాస్తుహేమంచ శాన్తిస్సకంచ వాసోచరేద్విజః॥ పరేద్యురేవకువీ తరాత్రోధాన్యాధివాసనం॥ ప్రీహితండుల తిలాదీన్నిక్షిపేదు పరోపరి॥ కంబళం రత్నకంచైవ వ్రాఘచర్మంతతోపరి॥ క్రిష్ణాజనం చక్షౌమంచ కాపో సో వస్త్రకో శుచీ ॥ నానాచిత్ర విచిత్రంచ పుష్పాదీ గంధవాహన్ ॥ శయ్యాంచ పరితః కుర్యాత్ అధివాసహనేద్విజః॥ మూర్తి హేమంకళా హేమం శాన్తి మతంతదైవచ॥ సంపాతేనచ పాదాదిసం స్పృశ్యసుశిరోపరి॥ త్రిదినారాదితోవి ప్రోగాయక్ బహుభిర్వృతః॥ పంచకాలేషుయే దెవంవనైవే ద్యాంతం ప్రపూజయేత్॥ సులగ్నై సుముహూర్తేవా ప్రతిష్ఠాంకారయేద్విజః॥ నయనోలనం కుర్యాత్ పురతో నిక్షిపేద్భువి॥ ధాన్యా నిచహిరణ్యనిక న్యాయాంచగవాదికం॥ కుంభమన్నజ్ఞా చిత్రాన్నం మంగళాయన పూర్విక్॥ స్నపనం చతధాకుర్యుః యథావిత్తాను సారతః॥ పూజయేచ్ఛతతోదేవం నిత్యం నిత్యం సుశోభితం॥ బ్రాహ్మణా భోజయిత్వాధ భోజనంకారయే త్రభుః॥ ఋత్విజానాం ధనం దద్యాత్ ఆచార్యంచధనాధికం॥ వస్త్ర భూషణపుష్పాణి భాజనాదీన్యనేకశః॥ దత్వాప్రదక్షిణం కృత్వా తద్గృహంచ ప్రవేశయేత్ ॥

ఇతి హనుమ ప్రతిష్ఠా విధిస్సమాప్తః

సప్తాహ్నిక వాహన క్రమః

ప్రథమం భద్ర పీఠస్తు ద్వితీయ్యేవానరంతథా॥ తృతీయం పక్షిరాజంచ చతుర్థంగజవైరిణం॥ పంచమంరథనామాఖ్యం షష్ఠమం హయముచ్యతే॥ సప్తమం ఆదిసర్పస్యాత్ సప్తైతేవాహన క్రమః॥

నవాహ్నిక వాహన క్రమః

ప్రథమం శిబికోహం ద్వితీయం హనుమంతకం॥ తృతీయం సింహరాజంచ చతుర్థం ఫణిశాయినం॥ పంచమం పక్షిరాజం చషష్ఠచ గజవాహనం॥ సప్తమం రథ మాత్రంచ అష్టమంతు తురగకం ॥ నవమం హంసరాజంచ ఇత్యేతేహన క్రమః॥ నవాహ్నిక ఉత్సవే కర్తవ్య వాహనాని॥

వాహన పద్ధతి:

పంచాష్టక వాహన క్రమం: పక్షై పంచాష్టకంచైవ ప్రథమం సిహ్యమెవచ, ద్వితీయం
మారుతించైవ తృతీయం పక్షినాయకం॥ చతుర్థం రథమారోవ్య పంచమం హంసకంతథా

ఏకొత్తర సహస్ర కలశ పటలం

25	25	25	25	25
25	49	81	49	25
25	81	81	81	25
25	49	81	49	25
25	25	25	25	25

అష్టోత్తర శత కలశ పటలం

9	9			9
	4	4	4	
9	4	4	4	9
	4	4	4	
9	9			9

ఏకాశీతి కలశపటలం

9	9	9
9	9	9
9	9	9

ఏకోన పంచాశత్ కలశ పటలం

4	6	4
6	8 1 2	6
	7 9 3	
4	6 5 4	4

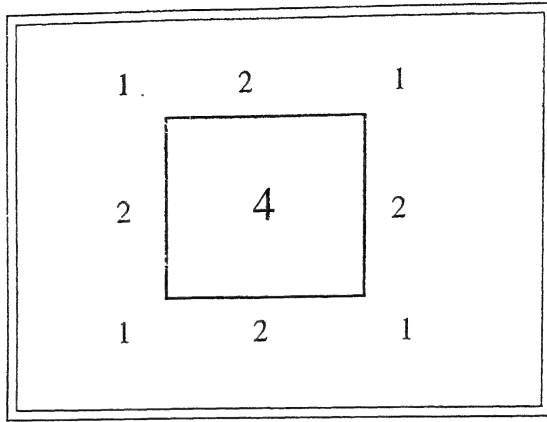
పంచవింశతి కలశపటలం

1		3		1
	9	2	3	
3				3
	8	1	4	
	7	6	5	
1		3		1

సప్తదశకలశ పటలం

17	10	11		
	9	2	3	
16	8	1	4	12
	7	6	5	
15	14	13		

షోడ శకలశస్సపన పటలం

ద్వాదశ కలశపటలం

	పాద్య 5	దధి 6	
12 ఫలై	ఘృతం 1	నవరత్నం 2	అర్ఘ్య 7
11 పంచగవ్య	4 గంధద్రవ్యం	3 లోహం	8 క్షీర
	10 మధు	9 ఆచమన	

నవ కలశ పటలం

పరమాదేవత - మధ్య - విష్ణు-మధు సూర్య త్రివిద్రుడు - వామనో పూర్వాక్ష పద్మ - శ్రీభువ వ్యావరీక
విద్యుత్, రాభద్రామోరార్ విద్యుతుడు అవాహ్య అభ్యర్చ్య - స్నాపయేత్

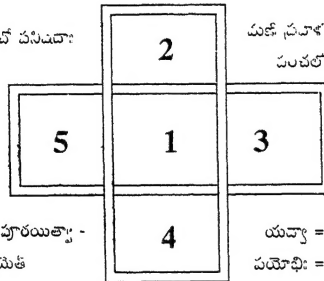
అగ్నేయ్యంబధి
నైఋత్యంబధి
వాయువ్యంబధి
ఉత్తరంబధి
ఆహ్వాన -

9	2	6
5	1	3
8	4	7

మధ్యమ్యంబధి
పాద్యంబధి
పాద్యంబధి
పాద్యంబధి
పాద్యంబధి
పాద్యంబధి

పంచ కలశ పటలం

మంత్రచేదతా పంచ పసిమదా

మణి సూర్య మోక్షం పద్మ వైష్ణవ
పంచలోహై పూరయిత్వా

యవ్య = పంచగవ్యైర్వా పూరయిత్వా -
అభ్యర్చ్య స్నాపయేత్

యవ్య = మధుగంధ అభ్యర్చ్య
పయోధి = పంచామృతైః ద్రవ్యేణ

ఏక కలశ పటలం

పంచామృత

పంచగవ్యైః పూరయిత్వా

మధ్యపరం కలశం
పరమాత్మానమవాహ్య అభ్యర్చ్య స్నాపయేత్ =

ఇదం శ్రీపాంచరాత్ర కర్షణాది ప్రతిష్ఠాంత ప్రయోగ చంద్రికా - శ్రీ పాంచరాత్రా శాస్త్ర
 ధురంధరః శ్రీమో మామిళ్ళపల్లి పరవస్తు రామస్వామి అయ్యంగార్ - రంగనాయకాంబా
 గర్భ సంభూతః-మ-ప రామానుజాచార్య దాసేన లిఖితం
 సంపూర్ణం

గ్రంథకర్తు లిఖిత గ్రంథాణి

1. అహ్నిక గ్రంథః (ధర్మశాస్త్రం)
2. పాద్యోక్త భగవదారాధన క్రమః
3. శ్రీ పాంచరాత్ర బ్రహ్మోత్సవాను క్రమణికా ।
4. శ్రీపాంచరాత్ర కర్షణాది ప్రతిష్ఠాంత ప్రయోగచంద్రికా

ఏతద్గ్రంథ చతుష్టయం దేవాదాయశాఖా నిర్వహణ పరిక్షక అర్చక ప్రవర - వర
 - ప్రవేశ పరిక్షకాణాం అత్యంత ఉపకారిణి : భవన్తి -

గ్రంథ పరిసమాప్తి :

శ్రీకృష్ణార్చనమస్తు
 శ్రీః

